INFOR
Zał. R. Pieńkowski w 1987 r.

WERSJA CYFROWA

CZYTAJ DUŻO WIĘCEJ GDZIE I KIEDY CHCESZ
inforlex.pl

miesięcznik

MK MONITOR księgowego

PODATKI · RACHUNKOWOŚĆ · ZUS · KADRY I PŁACE

Raport „Mk":

- **Rozliczenie zakupu elektronicznej prenumeraty serwisu internetowego INFORLEX**

11/447
listopad 2026

I. AKTUALNOŚCI

1. **Zmiany prawa – weszły w życie od 1 października do 1 grudnia 2026 r.** 4
1.1. Nowy wzory deklaracji akcyzowych 4
1.2. Pełnomocnictwo ogólne w sprawach podatkowych – zmiany wzorów PPO-1 i OPO-1 4
1.3. Pełnomocnictwa szczególne w sprawach podatkowych – zmiana wzorów PPS-1 i PPD-1 oraz OPS-1 i OPD-1 5
1.4. MF określił procedurę przekazywania informacji o schematach podatkowych 5
1.5. Minister Finansów wskazał organ właściwy w sprawach schematów podatkowych na terenie Polski 7
1.6. Umorzenie podatku – zmiana w rozporządzeniu w sprawie odsetek 8
1.7. Zmiana wzoru oświadczenia ORD-M 8
1.8. Zmiana formy zwrotu TAX FREE 8
1.9. Opłata skarbowa – nowe zasady zwrotu 9
1.10. Pakiet CPN – obniżka VAT i akcyzy na paliwa 9
1.11. Nowe zasady prowadzenia dokumentacji zasiłkowej 9
1.12. Niektóre odpady złomu metali zostały wyłączone z SENT 10
1.13. Ratyfikacja umowy z Japonią o zabezpieczeniu społecznym . . . 12
1.14. Podatek od zysków nadzwyczajnych 12
1.15. Weryfikacja wiarygodności kontrahenta w ZUS 13
1.16. Zmiany w podatku od czynności cywilnoprawnych 13

ciąg dalszy spisu treści na następnej stronie >

w komplecie z numerem: **e-dodatki** do pobrania na www.inforlex.pl

ISSN 1731-5786
9 771731 578601 11

Indeks 347108

Abonament 2027 Przedłuż abonament i odbierz prezent! oferta2027.infor.pl

eprasa.pl aa720785b0

1.17. Mobbing i dyskryminacja w pracy – zmiany w Kodeksie pracy . . . 14
1.18. Nowelizacja VAT – w systemie kaucyjnym . . . 15
2. Oczekują na wejście w życie . . . 16
2.1. Centralizacja obsługi podatku WHT – zmiana właściwości . . . 16
3. Ważne terminy listopad 2026 r. . . . 17

II. O TYM MUSISZ WIEDZIEĆ!

1. Limity podatkowe na 2027 r. . . . 21
2. Księgi rachunkowe od 2027 r. (limit w górę o 296 tys. zł) . . . 26
3. Kto, jak i do kiedy musi złożyć informacje dotyczące cen transferowych za 2025 r. . . . 27
4. Podatek od nadzwyczajnych zysków – nowe obciążenie dla koncernów paliwowych od 1 listopada 2026 r. . . . 29
5. Skutki podatkowe transkrypcji aktów małżeństwa osób tej samej płci – interpretacja ogólna MF . . . 32
6. Wakacje składkowe dla przedsiębiorców – ostatni moment na skorzystanie z ulgi w 2026 r. . . . 34
7. Obowiązki pracodawców w związku z wejściem w życie przepisów o mobbingu i dyskryminacji . . . 35
8. Jak ustalić płatnika zasiłków na 2027 r. . . . 40
9. Świadczenia świąteczne dla pracowników – jak prawidłowo je rozliczać . . . 41

III. RAPORT MONITORA KSIĘGOWEGO

1. INFORLEX **Rozliczenie zakupu elektronicznej prenumeraty serwisu internetowego INFORLEX** . . . 46
Elektroniczna prenumerata INFORLEX – rozliczenie VAT . . . 46
Elektroniczna prenumerata INFORLEX – rozliczenie CIT . . . 47
Elektroniczna prenumerata INFORLEX – ujęcie w księgach rachunkowych . . . 48
Elektroniczna prenumerata INFORLEX – rozliczenie w PIT i pkpir . . . 50
Podsumowanie . . . 53

IV. VAT

1. Czy przemieszczenie towarów poza UE na zamówienie klienta trzeba udokumentować polską fakturą w KSeF i rozliczyć w JPK_VAT . . . 54
2. Jak rozliczyć nietransakcyjne WNT samochodu zaimportowanego z USA do UE i sprowadzonego do Polski . . . 57
3. Czy od wewnątrzwspólnotowego nabycia używanego ciągnika rolniczego trzeba zapłacić VAT . . . 61
4. Kto rozlicza VAT od sprzedaży lokalu należącego do małżonków . . . 62
5. Czy usługi przewozu turystów meleksem powinny być ewidencjonowane na kasie rejestrującej . . . 65
6. Świadczenie kompleksowe a kilka pozycji na fakturze – wyrok NSA . . . 68

V. RACHUNKOWOŚĆ

1. Jak w księgach rachunkowych ująć zmianę metody wyceny nieruchomości zaliczonych do inwestycji . . . 70
2. Jak ująć w księgach i oznaczyć w JPK_KR_PD roczny abonament serwisowy rozliczany w czasie . . . 75

eprasa.pl aa720785b0

3. Jak rozliczyć w księgach rachunkowych zakup i wykup obligacji Skarbu Państwa . . . 80
4. JPK_ST_KR – czy zawsze należy wysłać plik i czy niskocenny sprzęt musi się w nim znaleźć . . . 85

VI. PODATEK DOCHODOWY OD OSÓB PRAWNYCH

1. Jak rozliczyć sprzedaż samochodu sfinansowanego z dotacji . . . 88
2. Czy można zaliczyć do kosztów utraconą kaucję butelkową . . . 89
3. Czy żona może zawrzeć umowę najmu ze spółką z o.o. założoną przez męża i ich syna . . . 91
4. Czy można amortyzować inwestycję w obcym budynku mieszkalnym zaadaptowanym na cele biurowe . . . 93
5. Czy jest kosztem kwota podatku u źródła zapłacona za zagranicznego kontrahenta z tytułu nabytej od niego licencji . . . 96
6. Czy odszkodowanie wypłacone klientom spółki z jej polisy OC jest przychodem spółki – wyrok NSA . . . 99

VII. PODATEK DOCHODOWY OD OSÓB FIZYCZNYCH

1. Czy można zaliczyć do kosztów wydatki na opiekę stomatologiczną . . . 102
2. Czy są kosztem wydatki na prąd zużyty w miejscu zamieszkania do ładowania samochodu wykorzystywanego w działalności . . . 104
3. Czy można zaliczyć do kosztów wynagrodzenie wypłacane byłemu wspólnikowi za powstrzymywanie się od działalności konkurencyjnej . . . 106
4. Jaką stawką ryczałtu opodatkować usługi biegłego świadczone na zlecenie sądów, prokuratur i Policji . . . 109
5. Czy nagrody w programie poleceń pracowniczych mogą być opodatkowane 10% zryczałtowanym PIT – wyrok NSA . . . 111

VIII. PODATKOWA KSIĘGA PRZYCHODÓW I ROZCHODÓW

1. Jak zaewidencjonować w pkpir wynagrodzenie wypłacone w ratach . . . 113

IX. ZUS

1. Czy trzeba płacić składki ZUS i składkę zdrowotną od przychodów z najmu prywatnych lokali . . . 115

X. KADRY I PŁACE

1. Czy tydzień pracy od niedzieli do czwartku podnosi koszty wynagrodzeń . . . 117

XI. INNE PODATKI I OPŁATY

1. Czy osoba fizyczna nabywająca nieruchomość „przemysłową” może skorzystać ze stawki podatku dla gruntów „pozostałych” . . . 120
2. Pożyczki udzielane spółce komandytowo-akcyjnej przez jej wspólników a zwolnienie z PCC – wyrok NSA . . . 122

XII. ORDYNACJA PODATKOWA

1. Nadpłata powstała w wyniku błędnej interpretacji a termin złożenia wniosku o jej zwrot – wyrok NSA . . . 125
2. Sam brak deklaracji w systemie nie wyklucza czynnego żalu – stanowisko MF . . . 127

XIII. TYLKO W E-WYDANIU

Dodatkowe artykuły dostępne po zalogowaniu na inforlex.pl
(w sekcji Moje konto – Moje produkty)

eprasa.pl aa720785b0

I. AKTUALNOŚCI

1 Zmiany prawa – weszły w życie od 1 października do 1 grudnia 2026 r.

Zestawienie przygotowane na podstawie aktów prawnych opublikowanych do 19 października 2026 r.

1 października 2026 r.

1.1. Nowy wzory deklaracji akcyzowych

Od 1 października 2026 r. zaczęły obowiązywać nowe wzory deklaracji akcyzowych: AKC-4/AKC-4zo, AKC-WW/AKC-WWn, AKC-EN, AKC-WG, AKC-ST/AKC-STn, AKC-PA oraz 13 załączników szczegółowych do AKC-4/AKC-4zo: AKC-4/A, B, C, D, F, I, J, K, M, N, O, P, R. Zmiana wzorów formularzy akcyzowych była spowodowana nowelizacją ustawy ustawy z 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (dalej również jako Ordynacja podatkowa), która z dniem 1 października 2026 r. zniosła obowiązek składania wniosku o stwierdzenie nadpłaty, gdy wynika ona z korekty deklaracji.

Rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z 10 września 2026 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wzorów deklaracji podatkowych w sprawie podatku akcyzowego oraz deklaracji w sprawie przedpłaty podatku akcyzowego (Dz.U. z 2026 r. poz. 1224)

1 października 2026 r.

1.2. Pełnomocnictwo ogólne w sprawach podatkowych – zmiany wzorów PPO-1 i OPO-1

Zmiany wzorów pełnomocnictwa ogólnego w sprawach podatkowych PPO-1 oraz zawiadomienia o zmianie, odwołaniu lub wypowiedzeniu tego pełnomocnictwa (OPO-1) spowodowane są efektem nowelizacji Ordynacji podatkowej, która weszła w życie 1 października 2026 r.

We wzorach PPO-1 i OPO-1 została uwzględniona okoliczność, że:

- osoby niebędące stroną, wzywane na podstawie art. 155 § 1 tej ustawy do złożenia wyjaśnień lub przedłożenia dokumentów, mogą działać przez pełnomocnika ogólnego,
- w pełnomocnictwie każdy pełnomocnik wskazuje adres do doręczeń w kraju,
- adwokat, radca prawny i doradca podatkowy mają obowiązek posiadania adresu do doręczeń elektronicznych, wpisanego do bazy adresów elektronicznych (BAE) na podstawie ustawy z 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych,

eprasa.pl aa720785b0

- każdy pełnomocnik ogólny, nie tylko zawodowy, ma możliwość zawiadamiania o zmianie zakresu, odwołaniu lub wypowiedzeniu pełnomocnictwa ogólnego.

Nowe wzory PPO-1 i OPO-1 obowiązują od 1 października 2026 r. Zmiana wzorów nie wpływa na ważność dotychczas udzielonych pełnomocnictw.

Rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z 11 września 2026 r. w sprawie wzoru pełnomocnictwa ogólnego i wzoru zawiadomienia o zmianie, odwołaniu lub wypowiedzeniu tego pełnomocnictwa (Dz.U. z 2026 r. poz. 1220)

1 października 2026 r.

1.3. Pełnomocnictwa szczególne w sprawach podatkowych – zmiana wzorów PPS-1 i PPD-1 oraz OPS-1 i OPD-1

Od 1 października 2026 r. obowiązują nowe wzory pełnomocnictwa szczególnego PPS-1 oraz pełnomocnictwa do doręczeń PPD-1. Zmianie uległy również wzory zawiadomień o zmianie, odwołaniu lub wypowiedzeniu tych pełnomocnictw: OPS-1 oraz OPD-1. Nowe wzory uwzględniają zmiany wprowadzone z dniem 1 października 2026 r. w Ordynacji podatkowej.

W nowych wzorach PPS-1, PPD-1, OPS-1 i OPD-1 uwzględniono, że:

- przez pełnomocnika szczególnego mogą działać osoby niebędące stroną, wzywane na podstawie art. 155 § 1 Ordynacji podatkowej do złożenia wyjaśnień lub przedłożenia dokumentów,
- w pełnomocnictwie każdy pełnomocnik wskazuje adres do doręczeń w kraju na wypadek niemożności doręczenia pisma na adres do doręczeń elektronicznych,
- w Ordynacji podatkowej zrezygnowano z obowiązku wskazywania adresu do doręczeń elektronicznych przez adwokata, radcę prawnego i doradcę podatkowego, ponieważ te podmioty są zobowiązane do posiadania takiego adresu na podstawie ustawy o doręczeniach elektronicznych.

Nowe wzory obowiązują od 1 października 2026 r. Zmiana wzorów nie wpływa na ważność dotychczas udzielonych pełnomocnictw.

Rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z 24 września 2026 r. w sprawie wzorów pełnomocnictwa szczególnego i pełnomocnictwa do doręczeń oraz wzorów zawiadomienia o zmianie, odwołaniu lub wypowiedzeniu tych pełnomocnictw (Dz.U z 2026 r. poz. 1275)

1 października 2026 r.

1.4. MF określił procedurę przekazywania informacji o schematach podatkowych

MF wydał rozporządzenie określające procedurę przekazywania informacji o schematach podatkowych według norm obowiązujących od 1 października 2026 r. Raportowa-

eprasa.pl aa720785b0

nie ma się odbywać elektronicznie, a raportujący mają obowiązek pobierać potwierdzenia UPO na dowód, że wypełnili obowiązek raportowania.

Zgodnie z treścią rozporządzenia:

- informacje o schematach podatkowych są przesyłane za pomocą oprogramowania interfejsowego udostępnianego na stronie BIP MF i muszą być opatrywane kwalifikowanym podpisem elektronicznym albo podpisem zaufanym,
- dowodem złożenia informacji jest urzędowe poświadczenie odbioru, wytworzone i udostępnione nadawcy po uprzednim przeprowadzeniu prawidłowej weryfikacji struktury logicznej, poprawności danych i podpisu elektronicznego.

Rozporządzenie dotyczy informacji, o których mowa w:

- art. 86b § 1 Ordynacji podatkowej, zgodnie z którym promotor przekazuje Szefowi KAS informację o schemacie podatkowym,
- art. 86c § 1 i 2 Ordynacji podatkowej, zgodnie z którym korzystający przekazuje Szefowi KAS informację o schemacie podatkowym,
- art. 86f § 4 Ordynacji podatkowej, zgodnie z którym promotor przekazuje Szefowi KAS aktualizację informacji o schemacie podatkowym po zakończeniu kwartału, w którym udostępnił korzystającemu schemat podatkowy standaryzowany,
- art. 86j § 1 Ordynacji podatkowej, zgodnie z którym korzystający – po zakończeniu roku podatkowego lub kalendarzowego – przekazuje Szefowi KAS informację o stosowaniu schematu podatkowego, w sytuacji gdy dokonywał w danym okresie rozliczeniowym jakichkolwiek czynności będących elementem schematu podatkowego lub uzyskiwał z niego korzyść.

Dodajmy, że 1 października 2026 r. mocą nowelizacji Ordynacji podatkowej raportowanie schematów krajowych zostało zniesione. Schematem podatkowym jest podlegające zgłoszeniu uzgodnienie transgraniczne posiadające ogólną albo szczególną cechę rozpoznawczą, które dotyczy więcej niż jednego państwa członkowskiego UE albo państwa członkowskiego i państwa trzeciego, przy spełnieniu jednego z warunków wskazanych w art. 86a § 2 pkt 13 lit. a–e Ordynacji podatkowej.

Z dniem 1 października 2026 r. został też zniesiony status „podmiotu wspomagającego", ale dotychczasowi wspomagający zyskali status „promotorów", co wiąże się z koniecznością wykonywania obowiązków raportowania nałożonych na promotorów.

Rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z 15 września 2026 r. w sprawie sposobu przesyłania informacji o schemacie podatkowym za pomocą środków komunikacji elektronicznej (Dz.U. z 2026 r. poz. 1227)

art. 86a, art. 86b, art. 86c, art. 86f, art. 86j ustawy z 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 622; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 1206)

eprasa.pl aa720785b0

1 października 2026 r.

1.5. Minister Finansów wskazał organ właściwy w sprawach schematów podatkowych na terenie Polski

Minister Finansów wydał rozporządzenie, w którym upoważnił Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Olsztynie do prowadzenia spraw związanych ze schematami podatkowymi. Konieczność wydania nowego rozporządzenia wynika ze zmian wprowadzonych 1 października 2026 r. do Ordynacji podatkowej. Upoważnienie Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Olsztynie obejmuje sprawy:

1) nadawania NSP (numeru schematu podatkowego), o którym mowa w art. 86a § 2 pkt 6 Ordynacji podatkowej,
2) nadawania NZSPT (numeru zgłoszenia nadawanego schematowi podatkowemu w celu automatycznej wymiany informacji o schematach podatkowych), o którym mowa w art. 86a § 2 pkt 7 Ordynacji podatkowej,
3) doręczania potwierdzenia nadania NSP, o którym mowa w art. 86g § 2a Ordynacji podatkowej,
4) zwracania się do przekazującego informacje o ich uzupełnienie lub wyjaśnienie wątpliwości co do ich treści, o którym mowa w art. 86h § 1 Ordynacji podatkowej,
5) wydawania postanowienia o odmowie nadania NSP, o którym mowa w art. 86i § 1 Ordynacji podatkowej,
6) wydawania postanowień o unieważnieniu NSP nadanego schematowi podatkowemu, o których mowa w art. 86i § 2 i 2a Ordynacji podatkowej,
7) pozostawiania informacji o schemacie podatkowym bez rozpatrzenia, o którym mowa w art. 86i § 6 Ordynacji podatkowej,
8) wydawania postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania w sprawie nadania NSP – w przypadku, o którym mowa w art. 165a § 1 Ordynacji podatkowej,
9) umarzania postępowania w sprawie nadania NSP – w przypadkach, o których mowa w art. 208 Ordynacji podatkowej,
10) wydawania postanowień w przedmiocie kary porządkowej, o której mowa w art. 86h § 1c Ordynacji podatkowej.

Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Olsztynie może wykonywać wymienione zadania na całym terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Rozporządzenie weszło w życie 1 października 2026 r.

Rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z 23 września 2026 r. w sprawie upoważnienia organu Krajowej Administracji Skarbowej do wykonywania zadań Szefa Krajowej Administracji Skarbowej z zakresu informacji o schematach podatkowych (Dz.U. z 2026 r. poz. 1254)

eprasa.pl aa720785b0

1 października 2026 r.

1.6. Umorzenie podatku – zmiana w rozporządzeniu w sprawie odsetek

1 października 2026 r. została wprowadzona zmiana w rozporządzeniu w sprawie naliczania odsetek za zwłokę oraz opłaty prolongacyjnej, a także zakresu informacji, które muszą być zawarte w rachunkach.

Zmiana wynika z nowelizacji Ordynacji podatkowej wprowadzającej z dniem 1 października 2026 r. możliwość umorzenia podatku. Dotychczas możliwość umorzenia podatku była przewidziana tylko wobec zaległości podatkowej.

W rozporządzeniu w sprawie odsetek wskazano, że w przypadku gdy zostanie wydana decyzja odmawiająca umorzenia podatku odsetki za zwłokę będą naliczane analogicznie jak przy odmowie wydania decyzji w sprawie umorzenia zaległości podatkowej.

Rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z 18 września 2026 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie naliczania odsetek za zwłokę oraz opłaty prolongacyjnej, a także zakresu informacji, które muszą być zawarte w rachunkach (Dz.U. z 2026 r. poz. 1228)

1 października 2026 r.

1.7. Zmiana wzoru oświadczenia ORD-M

Od 1 października 2026 r. obowiązuje nowy wzór formularza ORD-M(5), czyli „Oświadczenia małżonka podatnika o pozostawaniu z podatnikiem we wspólności majątkowej". Wzór został dostosowany do zmian wprowadzonych 1 października 2026 r. w Ordynacji podatkowej.

Rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z 18 września 2026 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zaświadczeń wydawanych przez organy podatkowe (Dz.U. z 2026 r. poz. 1239)

1 października 2026 r.

1.8. Zmiana formy zwrotu TAX FREE

Od 1 października 2026 r. obowiązuje rozporządzenie z 23 września 2026 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ewidencji prowadzonej w systemie TAX FREE. Dzięki nowym przepisom podróżni mogą zmienić wcześniej zadeklarowaną formę zwrotu VAT z gotówkowej na bezgotówkową. Nowe regulacje mają dla sprzedawców charakter dobrowolny. Ostateczna decyzja o tym, czy umożliwić zmianę formy zwrotu VAT, pozostaje po stronie sprzedawców oraz podmiotów pośredniczących obsługujących zwroty podatku podróżnym. W przypadku zmiany formy zwrotu sprzedawca będzie musiał wpisać do ewidencji numer rachunku bankowego, karty płatniczej lub innego środka rozliczenia bezgotówkowego podróżnego. Opisane rozwiązanie ma zastosowanie do zwrotów VAT dokonywanych od 1 października 2026 r.

eprasa.pl aa720785b0

Rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z 23 września 2026 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ewidencji prowadzonej w systemie TAX FREE (Dz.U. z 2026 r. poz. 1259)

1 października 2026 r.

1.9. Opłata skarbowa – nowe zasady zwrotu

Od 1 października 2026 r. obowiązują nowe zasady zwrotu opłaty skarbowej. Zgodnie z nimi, jeżeli wniosek o zwrot opłaty skarbowej jest zasadny, organ podatkowy zwraca opłatę skarbową bez wydawania decyzji, w terminie dwóch miesięcy od dnia złożenia wniosku. Zmiany wprowadzone w ustawie o opłacie skarbowej są przyczyną uchylenia rozporządzenia w sprawie opłaty skarbowej i zastąpienia go nowym rozporządzeniem uwzględniającym zmieniony stan prawny.

Rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z 23 września 2026 r. w sprawie zapłaty opłaty skarbowej (Dz.U. z 2026 r. poz. 1271)

2 października 2026 r.

1.10. Pakiet CPN – obniżka VAT i akcyzy na paliwa

Od 3 października 2026 r. do 31 grudnia 2026 r. obowiązują obniżone stawki VAT i akcyzy na paliwa silnikowe. Obniżka stawek VAT z 23% na 8% została wprowadzona w § 11c rozporządzenia Ministra Finansów z 9 grudnia 2023 r. w sprawie obniżonych stawek podatku od towarów i usług. Obniżka stawek akcyzy została wprowadzona rozporządzeniem w sprawie obniżenia stawek podatku akcyzowego na niektóre paliwa silnikowe. W przypadku akcyzy jest to najniższy poziom stawek akcyzy wymagany przez UE.

Rozporządzenia wprowadzające obniżki stawek VAT i akcyzy weszły w życie 2 października 2026 r.

Rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z 2 października 2026 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obniżonych stawek podatku od towarów i usług (Dz.U. z 2026 r. poz. 1288)

Rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z 2 października 2026 r. w sprawie obniżenia stawek podatku akcyzowego na niektóre paliwa silnikowe (Dz.U. z 2026 r. poz. 1289)

24 października 2026 r.

1.11. Nowe zasady prowadzenia dokumentacji zasiłkowej

24 października 2026 r. weszły w życie nowe regulacje dotyczące prowadzenia dokumentacji zasiłkowej. Wprowadzają one cyfryzację procedur zasiłkowych, odciążając płatników składek z niektórych obowiązków dokumentacyjnych, oraz dostosowują wymogi w zakresie dokumentacji do aktualnych przepisów, w tym dotyczących uzu-

eprasa.pl aa720785b0

pełniającego urlopu macierzyńskiego. Istotną zmianą redukującą formalności dokumentacyjne jest zniesienie obowiązku pozyskiwania przez płatnika składek odpisu skróconego aktu urodzenia dziecka, jeżeli płatnikiem zasiłku macierzyńskiego jest ZUS. W takim przypadku do organu rentowego przekazywany jest jedynie zestaw danych identyfikacyjnych, obejmujący: imię i nazwisko dziecka, numer PESEL dziecka (jeżeli został nadany), datę i miejsce urodzenia dziecka oraz dane rodzica wnioskującego o przyznanie zasiłku macierzyńskiego.

Ponadto rozporządzenie precyzuje m.in. wymogi technologiczne wydawania zaświadczeń za granicą, uznaje dokumenty przekazane na elektroniczną skrzynkę podawczą ZUS lub na adres do doręczeń elektronicznych (e-Doręczenia) przez zagraniczne instytucje ubezpieczeniowe za oficjalne dokumenty niezbędne do przyznania i wypłaty świadczeń, wprowadza wymogi dokumentacyjne związane z uzupełniającym urlopem macierzyńskim. W załącznikach pojawiła się ponadto konieczność podawania dodatkowych danych, np. we wniosku o świadczenie rehabilitacyjne oprócz dotychczasowego symbolu PKD wprowadzono obowiązek wskazania kodu zawodu ubezpieczonego.

W późniejszym terminie, bo dopiero 10 października 2027 r., ma być wprowadzony kompleksowy mechanizm cyfryzacji zaświadczeń lekarskich, które obecnie są wystawiane wyłącznie w formie papierowej na zwykłych drukach. Zaświadczenia lekarskie dotyczące m.in.: stanu ciąży, porodu lub choroby małżonka/rodzica stale opiekującego się dzieckiem czy niezdolności do pracy niani lub dziennego opiekuna będą mogły być wystawiane za pośrednictwem bezpłatnego systemu teleinformatycznego ZUS w formie dokumentu elektronicznego opatrzonego kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym, podpisem osobistym lub innym akceptowanym sposobem potwierdzania pochodzenia i integralności danych.

Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z 27 września 2026 r. w sprawie zakresu informacji o okolicznościach mających wpływ na prawo do zasiłków z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa lub ich wysokość oraz dokumentów niezbędnych do przyznania i wypłaty zasiłków (Dz.U. z 2026 r. poz. 1316)

28 października 2026 r.

1.12. Niektóre odpady złomu metali zostały wyłączone z SENT

28 października 2026 r. weszła w życie nowelizacja rozporządzenia Ministra Finansów z 25 kwietnia 2022 r. w sprawie towarów, których przewóz jest objęty systemem monitorowania drogowego i kolejowego przewozu towarów oraz obrotu paliwami opałowymi.

Zmiana polega na wyłączeniu kodów niektórych odpadów złomu z SENT (Systemu Elektronicznego Nadzoru Transportu).

eprasa.pl aa720785b0

Zgodnie z listą przedstawioną przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska z obowiązku monitorowania zostały wyłączone następujące rodzaje odpadów:

Kod	Grupy, podgrupy i rodzaje odpadów
Grupa 02 Odpady z rolnictwa, ogrodnictwa, upraw hydroponicznych, rybołówstwa, leśnictwa, łowiectwa oraz przetwórstwa żywności	
02 01 10	Odpady metalowe
Grupa 12 Odpady z kształtowania oraz fizycznej i mechanicznej obróbki powierzchni metali i tworzyw sztucznych	
12 01 01	Odpady z toczenia i piłowania żelaza oraz jego stopów
12 01 03	Odpady z toczenia i piłowania metali nieżelaznych
Grupa 15 Odpady opakowaniowe; sorbenty, tkaniny do wycierania, materiały filtracyjne i ubrania ochronne nieujęte w innych grupach	
15 01 04	Opakowania z metali
Grupa 16 Odpady nieujęte w innych grupach	
16 01 17	Metale żelazne
16 01 18	Metale nieżelazne
Grupa 17 Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych)	
17 04 01	Miedź, brąz, mosiądz
17 04 02	Aluminium
17 04 03	Ołów
17 04 04	Cynk
17 04 05	Żelazo i stal
17 04 06	Cyna
17 04 07	Mieszaniny metali
Grupa 19 Odpady z instalacji i urządzeń służących zagospodarowaniu odpadów, z oczyszczalni ścieków oraz z uzdatniania wody pitnej i wody do celów przemysłowych	
19 01 02	Złom żelazny usunięty z popiołów paleniskowych
19 10 01	Odpady żelaza i stali
19 10 02	Odpady metali nieżelaznych
19 12 02	Metale żelazne
19 12 03	Metale nieżelazne
Grupa 20 Odpady komunalne łącznie z frakcjami gromadzonymi selektywnie	
20 01 40	Metale

eprasa.pl aa720785b0

Celem zmiany jest wzmocnienie konkurencyjności hut krajowych wobec działających w państwach, które nie stosują takich procedur.

W nowelizacji znalazł się również przepis przejściowy regulujący sytuację przewozów przedmiotowych odpadów, które rozpoczęły się i nie zostały zakończone przed wejściem w życie niniejszych przepisów, tj. przed 28 października 2026 r. W tych przypadkach mają zastosowanie dotychczasowe przepisy.

Rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z 12 października 2026 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie towarów, których przewóz jest objęty systemem monitorowania drogowego i kolejowego przewozu towarów oraz obrotu paliwami opałowymi (Dz.U. z 2026 r. poz. 1325)

28 października 2026 r.

1.13. Ratyfikacja umowy z Japonią o zabezpieczeniu społecznym

28 października 2026 r. weszła w życie ustawa o ratyfikacji umowy z Japonią o zabezpieczeniu społecznym. Umowa jest pierwszym dwustronnym porozumieniem między Polską a Japonią dotyczącym zabezpieczenia społecznego. Wprowadza ona kluczowe ułatwienia dla osób, które pracują, pracowały lub planują emeryturę w tym państwie. Rozwiązuje ona dotychczasowe problemy z „przepadaniem" składek oraz koniecznością podwójnego ubezpieczenia. W obszarze zabezpieczenia społecznego umowa umożliwia:

- nabycie prawa do świadczeń w drodze sumowania polskich i japońskich okresów ubezpieczenia oraz
- transfer świadczeń nabytych na podstawie ustawodawstwa Polski, w przypadku przeniesienia swojego miejsca zamieszkania na terytorium Japonii (i odwrotnie), co oznacza, że emeryturę wypracowaną w Polsce można bez przeszkód i bezpośrednio pobierać, mieszkając na stałe w Japonii, a japońskie świadczenia emerytalno-rentowe – w Polsce.

Ustawa z 18 września 2026 r. o ratyfikacji Umowy między Rzecząpospolitą Polską a Japonią o zabezpieczeniu społecznym, podpisanej w Tokio 15 kwietnia 2026 r. (Dz.U. 2026 r. poz. 1326)

1 listopada 2026 r.

1.14. Podatek od zysków nadzwyczajnych

1 listopada 2026 r. weszła w życie ustawa o podatku od nadzwyczajnych zysków osiągniętych w okresie od marca 2026 r. do marca 2027 r. ze zbycia paliw ciekłych. Środki pochodzące z podatku pomogą sfinansować rządowy pakiet „Ceny Paliw Niżej", tzw. CPN. Pierwszą zaliczkę na podatek od nadzwyczajnych zysków – obejmującą okres od 1 marca do 31 października 2026 r. – koncerny paliwowe powinny wpłacić do 25 listopada 2026 r.

Wpłaty podatku od zysków nadzwyczajnych będą dokonywane na mikrorachunek – symbol formularzy NZP (zaliczka), NZP-1 (zeznanie) i TWPOD (wynikający z płatności organu egzekucyjnego za zadłużenia zobowiązanego objęte tytułem wykonawczym).

eprasa.pl aa720785b0

Ustawa z 18 września 2026 r. o podatku od nadzwyczajnych zysków osiągniętych w okresie od marca 2026 r. do marca 2027 r. ze zbycia paliw ciekłych (Dz.U. z 2026 r. poz. 1287)

Rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z 14 października 2026 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie rodzajów podatków, opłat lub niepodatkowych należności budżetowych, których wpłata jest realizowana przy użyciu mikrorachunku podatkowego (Dz.U. z 2026 r. poz. 1351)

Czytaj także: „Podatek od nadzwyczajnych zysków – nowe obciążenie dla koncernów paliwowych od 1 listopada 2026 r." – dostępny w bieżącym numerze oraz na inforlex.pl

1 listopada 2026 r.

1.15. Weryfikacja wiarygodności kontrahenta w ZUS

Od 1 listopada 2026 r. ZUS będzie musiał udostępniać dane dotyczące płatników składek w celu weryfikacji ich zdolności kredytowej oraz rzetelności jako partnera biznesowego w zakresie wypełniania obowiązków publicznoprawnych (tj. terminowego opłacania składek ZUS).

ZUS udostępni dane płatnika, za jego zgodą, bankom, instytucjom finansowym, instytucjom kredytowym i pożyczkowym, a także innym podmiotom (osoby prawne, jednostki organizacyjne lub osoby fizyczne) będącym przedsiębiorcami.

ZUS udostępni wskazanym podmiotom dane płatnika bezpłatnie na wniosek złożony w postaci elektronicznej.

Ustawa z 12 września 2025 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2025 r. poz. 1413)

3 listopada 2026 r.

1.16. Zmiany w podatku od czynności cywilnoprawnych

3 listopada 2026 r. został podwyższony limit zwolnienia z PCC dla sprzedaży rzeczy ruchomych. Po zmianach sprzedaż rzeczy ruchomych jest zwolniona z podatku od czynności cywilnoprawnych, jeżeli podstawa opodatkowania nie przekracza 3000 zł (przed zmianą limit ten wynosił 1000 zł) – art. 9 pkt 6 ustawy o PCC. Zgodnie z przepisem przejściowym (art. 10 nowelizacji) do czynności cywilnoprawnych dokonanych przed 3 listopada 2026 r. stosuje się nowelizowany przepis w brzmieniu dotychczasowym, czyli limit zwolnienia dla takiej sprzedaży wynosi 1000 zł.

Zmiany wprowadziła ustawa z 18 września 2026 r. o zmianie ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku od czynności cywilnoprawnych. Pozostałe zmiany wprowadzane nowelizacją w ustawie o podatkach i opłatach lokalnych oraz ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych wejdą w życie 1 stycznia 2027 r. Od 1 stycznia 2027 r. w związku z nowelizacją zmienią się zasady pobierania opłat w miejscowościach o określonych

eprasa.pl aa720785b0

walorach, w których są świadczone usługi zakwaterowania. Nowelizacja szczegółowo reguluje zasady pobierania opłat miejscowej i uzdrowiskowej oraz wymienia osoby zwolnione z obowiązku zapłaty tego rodzaju opłat.

Ze zmianami w ustawie o podatkach i opłatach lokalnych są skorelowane zmiany w ustawie o PIT, gdzie od 1 stycznia 2027 r. zostanie wprowadzony obowiązek zaliczania wynagrodzenia płatników z tytułu terminowego wpłacania podatków i opłat pobranych na rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego do przychodów z działalności gospodarczej. Dotychczas przepis ten odnosił się wyłącznie do wynagrodzenia na terminowe opłacanie podatków stanowiących dochód budżetu państwa.

Zmiana w PIT wynika stąd, że po nowelizacji płatnikowi będzie przysługiwało wynagrodzenie z tytułu terminowego wpłacania prawidłowo pobranej opłaty miejscowej albo opłaty uzdrowiskowej w wysokości 10% pobranych tych opłat, chyba że rada gminy określi wyższe wynagrodzenie. Wynagrodzenie to będzie przychodem z działalności gospodarczej płatnika.

Ustawa z 18 września 2026 r. o zmianie ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku od czynności cywilnoprawnych (Dz.U. z 2026 r. poz. 1354)

5 listopada 2026 r.

1.17. Mobbing i dyskryminacja w pracy – zmiany w Kodeksie pracy

5 listopada 2026 r. weszła w życie ustawa nowelizująca Kodeks pracy oraz Kodeks postępowania cywilnego. Zmiany mają na celu uporządkowanie definicji naruszeń prawa pracy związanych z występowaniem różnych form przemocy w miejscu pracy, takich jak mobbing czy dyskryminacja. Regulacja ma pomóc diagnozować zachowania bezprawne, a z drugiej strony odróżnić je od zachowań, które mieszczą się we właściwych lub dopuszczalnych relacjach pracowniczych.

W nowelizacji przyjęto, że pracodawca, który wypłaci pracownikowi zadośćuczynienie lub odszkodowanie z tytułu mobbingu, będzie miał prawo dochodzić od osoby, od której pochodziły zachowania stanowiące mobbing, wyrównania poniesionej szkody. Z uwagi na otwarty katalog osób, od których mogą pochodzić zachowania stanowiące mobbing, pracodawca będzie mógł dochodzić wyrównania poniesionej szkody na podstawie przepisów Kodeksu pracy albo Kodeksu cywilnego.

Nowelizacja wprowadziła obowiązek określenia w regulaminie pracy albo w odrębnym regulaminie reguł, procedur oraz częstotliwości działań w obszarze przeciwdziałania naruszaniu godności oraz innych dóbr osobistych pracownika, przeciwdziałania naruszaniu zasady równego traktowania w zatrudnieniu, przeciwdziałania dyskryminacji oraz mobbingowi. Jednocześnie uregulowano procedurę wprowadzania tego regulaminu. Pracodawcy będą mieli 6 miesięcy, licząc od dnia wejścia w życie ustawy (czyli do 5 maja 2027 r.), na uzupełnienie regulaminu pracy albo wprowadzenie od-

eprasa.pl aa720785b0

rębnego regulaminu – wymaganego na podstawie art. 94[3a] ustawy – Kodeks pracy. Obowiązek opracowania regulaminu obciąża pracodawców zatrudniających co najmniej 10 pracowników.

Ustawa z 19 czerwca 2026 r. o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz ustawy – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2026 r. po. 1046)

Czytaj także: „Obowiązki pracodawców w związku z wejściem w życie przepisów o mobbingu i dyskryminacji" – w bieżącym numerze „Mk" oraz na inforlex.pl.

1 grudnia 2026 r.

1.18. Nowelizacja VAT – w systemie kaucyjnym

1 grudnia 2026 r. zacznie obowiązywać zmiana precyzująca sposób rozliczania VAT od niezwróconych opakowań w systemie kaucyjnym.

Zgodnie z art. 29a ust. 12c ustawy o VAT, w przypadku niezwrócenia do podmiotu reprezentującego opakowania lub odpadu opakowaniowego objętych systemem kaucyjnym wprowadzający produkty w opakowaniach na napoje podwyższa podstawę opodatkowania na ostatni dzień roku:

1) o różnicę w wartości kaucji wynikającą z wprowadzonych przez niego do obrotu w danym roku opakowań objętych systemem kaucyjnym a opakowań lub odpadów opakowaniowych objętych tym systemem zwróconych do podmiotu reprezentującego w danym roku,
2) w deklaracji podatkowej składanej za pierwszy okres rozliczeniowy roku następującego po roku, dla którego ustalono różnicę w wartości kaucji.

Wskazana kwota różnicy podwyższającej podstawę opodatkowania zawiera kwotę podatku. Z przepisów nie wynikało jednak, jaką stawkę VAT należy zastosować tu zastosować.

1 grudnia 2026 r. zostanie dodany ust. 14i w art. 41 ustawy o VAT, precyzujący, że do różnicy w wartości kaucji podwyższającej podstawę opodatkowania stosuje się stawkę podatku:

- właściwą dla produktu w opakowaniu objętym systemem kaucyjnym,
- obowiązującą na ostatni dzień roku, w rozliczeniu za który dokonuje się opodatkowania.

Nowelizacja, która wprowadziła opisaną zmianę, w swoim głównym kształcie wejdzie w życie 1 stycznia 2027 r. Z tym dniem do ustawy o VAT zostaną wprowadzone uproszczenia w rozliczeniach VAT, dodatkowe obowiązki związane z odpowiedzialnością solidarną oraz mechanizmy uszczelniające system podatkowy. Wśród najważniejszych nowości znalazły się rozszerzenie odpowiedzialności nabywców na wybrane usługi niematerialne i wprowadzenie składu VAT. W późniejszych terminach wejdą w życie:

- zakaz wymiany pamięci fiskalnej w kasach starego typu (od 1 lipca 2027 r.),
- nowelizacja regulacji dotyczących kas fiskalnych (1 stycznia 2028 r.),
- elektroniczna odprawa TAX FREE (1 lipca 2028 r.).

Nowelizacja wprowadziła również zmiany porządkujące w ustawie o ewidencji i identyfikacji podatników i płatników. Zmiany te wejdą w życie 1 stycznia 2027 r.

eprasa.pl aa720785b0

2 Oczekują na wejście w życie

Zestawienie przygotowane na podstawie aktów prawnych opublikowanych od 17 września 2026 r. do 19 października 2026 r.

1 stycznia 2027 r.

2.1. Centralizacja obsługi podatku WHT – zmiana właściwości

1 stycznia 2027 r. zmienią się przepisy rozporządzenia określającego właściwość organów podatkowych. Nowelizacja ma na celu m.in. scentralizowanie zadań w zakresie zryczałtowanego podatku dochodowego od osób fizycznych pobieranego przez płatników od dochodów (przychodów) uzyskiwanych przez będących nierezydentami podatników tego podatku (dalej: podatek WHT od osób fizycznych). Jest to koncentracja kompetencji oraz prowadzenia spraw podatkowych w wyznaczonym organie podatkowym.

Obecnie podatnicy i płatnicy w sprawach podatku WHT od osób fizycznych są obsługiwani przez 16 naczelników urzędów skarbowych określonych w § 5 ust. 1 zmienianego rozporządzenia.

W związku z nowelizacją rozporządzenia Naczelnik Lubelskiego Urzędu Skarbowego w Lublinie, obsługujący obecnie wszystkich podatników i płatników w sprawach zryczałtowanego podatku dochodowego od osób prawnych podatku (dalej: podatek WHT od osób prawnych), będzie obsługiwał również wszystkich podatników i płatników w sprawach podatku WHT od osób fizycznych.

W sprawach dotyczących stwierdzenia nadpłaty podatku WHT od osób fizycznych oraz podatku WHT od osób prawnych wskazano Naczelnika Lubelskiego Urzędu Skarbowego w Lublinie jako organ właściwy do rozpatrywania wniosków o stwierdzenie nadpłaty podatku WHT od osób fizycznych oraz podatku WHT od osób prawnych, pobieranego przez płatników, składanych przez będących nierezydentami podatników tych podatków.

Do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia będzie się stosowało przepisy dotychczasowe. Sprawy wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie rozporządzenia będą kontynuowane przez dotychczas właściwe organy podatkowe. Nowe zasady ustalania właściwości organu podatkowego będą miały zastosowanie wyłącznie do spraw wszczętych od dnia wejścia w życie rozporządzenia, czyli od 1 stycznia 2027 r.

Nowelizacja rozporządzenia dostosowała również jego treść do zmian w Ordynacji podatkowej wprowadzonych 1 października 2026 r. Uwzględniono w nim wprowadzoną 1 października 2026 r. możliwość umorzenia podatku (zob. § 15 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia). Ta zmiana weszła w życie 1 października 2026 r. symetrycznie do zmian w Ordynacji podatkowej.

eprasa.pl aa720785b0

Rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z 21 września 2026 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie właściwości organów podatkowych (Dz.U. z 2026 r. poz. 1247)

Ewa Sławińska
prawnik, redaktor naczelna „MONITORA księgowego”

Zmiany w podatkach wprowadzane od 2027 r. zostaną szczegółowo omówione w dodatku „Jak przygotować się do zmian w podatkach i rachunkowości 2027”, który opublikowany zostanie wraz z „MONITOREM księgowego” nr 12/2026, oraz w dodatku „Przewodnik po zmianach w podatkach i rachunkowości 2027” stanowiącym dodatek do „MONITORA księgowego” nr 1/2027.

3 Ważne terminy listopad 2026 r.

2 listopada*

AKCYZA
- deklaracja w sprawie przedpłaty akcyzy (AKC-PA)

CENY TRANSFEROWE
- sporządzenie w postaci elektronicznej lokalnej dokumentacji cen transferowych za 2025 r., o której mowa w art. 11k ust. 1 updop i art. 23w ust. 1 updof (dotyczy podmiotów, których rok podatkowy pokrywa się z rokiem kalendarzowym)

PFRON
- przekazanie do PFRON przez osoby niepełnosprawne prowadzące działalność gospodarczą wniosku o refundację zapłaconych składek emerytalno-rentowych za sierpień 2026 r.

5 listopada

ZUS
- zapłata składek za październik 2026 r. na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne, FP, FS, FGŚP i FEP przez jednostki budżetowe i samorządowe zakłady budżetowe; złożenie deklaracji rozliczeniowej ZUS DRA i raportów imiennych

VAT
- złożenie deklaracji VAT-14 o należnych kwotach podatku od towarów i usług w przypadku wewnątrzwspólnotowego nabycia paliw silnikowych za październik 2026 r.

9 listopada**

PDOP
- zapłata zryczałtowanego podatku dochodowego z tytułu udziału w zyskach osób prawnych pobranego przez płatnika w październiku 2026 r.

* Termin przesunięty, ponieważ 31 października przypada w 2026 r. w sobotę.

** Termin przesunięty, ponieważ 7 listopada przypada w 2026 r. w sobotę.

eprasa.pl aa720785b0

- przekazanie przez płatnika podatnikowi informacji CIT-7 o wysokości pobranego w październiku 2026 r. podatku dochodowego od dywidend oraz innych przychodów z tytułu udziału w zyskach krajowych osób prawnych
- zapłata zryczałtowanego podatku dochodowego pobranego w październiku 2026 r. od zagranicznych osób prawnych niemających siedziby lub zarządu na terytorium Polski z tytułów wskazanych w art. 21 ust. 1 updop, m.in. z tytułu odsetek i należności licencyjnych
- podatek od niezrealizowanych zysków (ExitTax): złożenie deklaracji CIT-NZ za październik 2026 r. wraz z wpłatą należnego podatku

PDOF

- podatek od niezrealizowanych zysków (ExitTax): złożenie deklaracji PIT-NZ, PIT-NZS za październik 2026 r. wraz z wpłatą należnego podatku

AKCYZA

- deklaracja o wpłacie akcyzy pobranej i wpłaconej przez płatnika (dotyczy samochodów osobowych sprzedanych w październiku 2026 r.) – AKC-P

KARTA PODATKOWA

- zapłata podatku dochodowego przez podatników opodatkowanych w formie karty podatkowej za październik 2026 r.

10 listopada

INTRASTAT

- złożenie zgłoszeń INTRASTAT za październik 2026 r. (INTRASTAT-Przywóz, INTRASTAT-Wywóz)

AKCYZA

- złożenie deklaracji AKC-UAKZ za III kwartał 2026 r.

16 listopada***

ZUS

- zapłata składek za październik 2026 r. na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne, FP, FS, FGŚP i FEP przez płatników składek posiadających osobowość prawną oraz złożenie deklaracji rozliczeniowej ZUS DRA i raportów imiennych

PODATKI LOKALNE

- zapłata podatku od nieruchomości i podatku leśnego przez osoby prawne i jednostki organizacyjne (w tym spółki) niemające osobowości prawnej
- wpłata IV raty podatku rolnego przez osoby prawne, jednostki organizacyjne oraz spółki nieposiadające osobowości prawnej
- wpłata IV raty podatku od nieruchomości, podatku leśnego oraz podatku rolnego przez osoby fizyczne

PRACOWNICZE PLANY KAPITAŁOWE

- wpłata do PPK za październik 2026 r.

*** Termin przesunięty, ponieważ 15 listopada przypada w 2026 r. w niedzielę.

eprasa.pl aa720785b0

20 listopada

ZUS

- zapłata składek za październik 2026 r. na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne, FP, FS, FGŚP i FEP przez pozostałych płatników składek oraz złożenie deklaracji rozliczeniowej ZUS DRA i raportów imiennych

PDOP

- wpłata zaliczki miesięcznej na podatek dochodowy od osób prawnych za październik 2026 r.
- zapłata przez podatnika podatku od dochodu z tytułu udziału w zyskach osób prawnych wykorzystanego niezgodnie z oświadczeniem o jego przeznaczeniu CIT-5
- wpłata za październik 2026 r. podatku dochodowego od przychodów z środka trwałego będącego budynkiem, o którym mowa w art. 24b updop
- wpłata ryczałtu od dochodów spółek (estoński CIT) z tytułu ukrytych zysków i wydatków niezwiązanych z działalnością gospodarczą za dokonane wypłaty, wydatki lub wykonane świadczenia w październiku 2026 r.

PDOF

- wpłata zaliczki miesięcznej na podatek dochodowy od osób fizycznych z tytułu wypłaconych w październiku 2026 r. wynagrodzeń z umowy o pracę, umowy zlecenia i umowy o dzieło
- wpłata zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych od osiągniętych w październiku 2026 r. dochodów z pozarolniczej działalności gospodarczej
- zapłata zryczałtowanego podatku dochodowego od osób fizycznych za październik 2026 r. z tytułów określonych w art. 29, art. 30 ust. 1 pkt 2, 4–5a, 13–16 oraz art. 30a ust. 1 updof
- wpłata zaliczki na podatek dochodowy z tytułu wynagrodzenia ze stosunku pracy otrzymywanego z zagranicy, emerytur i rent zagranicznych otrzymywanych bez pośrednictwa banku, osobiście wykonywanej działalności, np. artystycznej, literackiej, udziału w organach stanowiących osób prawnych, działalności wykonywanej na podstawie kontraktu menedżerskiego, osobistego świadczenia usług na podstawie umowy zlecenia lub umowy o dzieło (dotyczy dochodów uzyskiwanych bez pośrednictwa płatników)
- wpłata za październik 2026 r. podatku dochodowego od przychodów z środka trwałego będącego budynkiem, o którym mowa w art. 30g updof,

RYCZAŁT EWIDENCJONOWANY

- zapłata zryczałtowanego podatku od przychodów ewidencjonowanych za październik 2026 r.

PFRON

- zapłata składki na PFRON i złożenie deklaracji (DEK-1-0, DEK-1-a, DEK-1-b, DEK-2-a, DEK-W) za październik 2026 r.

25 listopada

VAT

- zapłata VAT i przesłanie pliku JPK_V7M za październik 2026 r.
- przesłanie pliku JPK_V7K (część ewidencyjna) za październik 2026 r.
- złożenie deklaracji VAT-8 przez podatników zarejestrowanych jako VAT UE do celów dokonywania wewnątrzwspólnotowego nabycia towarów – innych niż zarejestrowani jako podatnicy VAT czynni oraz osoby prawne niebędące podatnikami w rozumieniu art. 15 ustawy o VAT
- złożenie deklaracji VAT-9M oraz zapłata podatku przez podatników niemających obowiązku składania innych deklaracji VAT, którzy są zobowiązani do zapłaty podatku z tytu-

eprasa.pl aa720785b0

łu importu usług oraz dostawy towarów i świadczenia usług opodatkowanych u nabywcy (dotyczy czynności, dla których obowiązek podatkowy powstał w październiku 2026 r.)
- zapłata VAT i złożenie skróconej deklaracji VAT-12 w zakresie usług taksówek osobowych opodatkowanych w formie ryczałtu za październik 2026 r.
- złożenie informacji podsumowującej VAT-UE za październik 2026 r.
- złożenie deklaracji VAT-13 przez przedstawiciela podatkowego za październik 2026 r.

AKCYZA
- zapłata podatku akcyzowego i złożenie deklaracji AKC-4/AKC-4zo, AKC-4/A–AKC-4/F, AKC-4/H–AKC-4/N, AKC-WW/AKC-WWn, AKC-WG, AKC-EN, AKC-ST/AKC-STn

PFRON
- złożenie dokumentów dotyczących dofinansowania do wynagrodzeń niepełnosprawnych pracowników za październik 2026 r.

INNE OBOWIĄZKI
- rozliczenie podatku cukrowego należnego za październik 2026 r.
- rozliczenie podatku od sprzedaży detalicznej i złożenie deklaracji PSD-1 za październik 2026 r.
- wpłata zaliczki na podatek od nadzwyczajnych zysków koncernów paliwowych za okres od dnia 1 marca 2026 r. do dnia 31 października 2026 r.

30 listopada

VAT
- złożenie deklaracji VII-DO za październik 2026 r. dla rozliczenia podatku VAT w zakresie procedury importu (IOSS) przez podatnika (lub przez pośrednika – gdy państwem identyfikacji jest Polska)

PDOF I PDOP
- przekazanie (drogą elektroniczną) naczelnikowi urzędu skarbowego informacji o cenach transferowych TPR-C/TPR-P za 2025 r. (w przypadku podatnika, którego rok podatkowy pokrywa się z rokiem kalendarzowym)
- złożenie ORD-U (informacji o umowach zawartych z nierezydentami) za 2025 r. przez podatników, których rok podatkowy pokrywa się z rokiem kalendarzowym

PFRON
- przekazanie przez osoby niepełnosprawne prowadzące działalność gospodarczą wniosku do PFRON o refundację składek emerytalno-rentowych zapłaconych za wrzesień 2026 r.

ZUS
- Ustalenie płatnika zasiłków na 2027 r.

INNE OBOWIĄZKI****
- wpłata z zysku w przedsiębiorstwach państwowych i jednoosobowych spółkach Skarbu Państwa za październik 2026 r. (oraz złożenie deklaracji za październik 2026 r. WZP-1M – przedsiębiorstwa i WZS-1M – spółki)

©℗

oprac. **Ewa Sławińska**

**** Termin przesunięty, ponieważ 28 listopada przypada w 2026 r. w sobotę.

eprasa.pl aa720785b0

O TYM MUSISZ WIEDZIEĆ!

1 Limity podatkowe na 2027 r.

Prawo do stosowania niektórych rozwiązań przysługuje wyłącznie podatnikom, którzy nie przekroczyli określonych limitów sprzedaży. Limity te są corocznie wyznaczane na podstawie średniego kursu euro do PLN. W 2027 r. limity te będą wyższe niż w 2026 r.

Wyższe limity dla małych podatników PIT i CIT

Na podstawie kursu euro ogłaszanego pierwszego roboczego dnia października obliczany jest limit wartości przychodu ze sprzedaży, który decyduje o statusie podatnika PIT i CIT. Podatnicy, którzy w bieżącym roku nie przekroczą tego limitu, w kolejnym roku mają status małego podatnika. Podatnicy zaliczani do tej kategorii mogą skorzystać m.in. z możliwości kwartalnego rozliczania podatku dochodowego i preferencyjnej stawki opodatkowania CIT. Od kursu euro z tego dnia zależą także limity jednorazowej amortyzacji.

Pierwszym roboczym dniem października 2026 r. był 1 października. Kurs euro z 1 października 2026 r. ogłoszony przez NBP wyniósł 4,3770 zł/euro (tabela NBP nr 191/A/NBP/2026).

Małym podatnikiem PIT i CIT jest podatnik, u którego wartość przychodu ze sprzedaży (wraz z kwotą należnego podatku od towarów i usług) nie przekroczyła w poprzednim roku podatkowym wyrażonej w złotych kwoty odpowiadającej równowartości 2 000 000 euro (w zaokrągleniu do 1000 zł).

W 2027 r. małym podatnikiem PIT i CIT będzie podatnik, u którego wartość przychodu ze sprzedaży (wraz z kwotą należnego podatku od towarów i usług):	nie przekroczy w 2026 r. kwoty **8 754 000 zł**

Mali podatnicy mają prawo do skorzystania z preferencyjnej jednorazowej amortyzacji. W ramach jednorazowej amortyzacji mogą zaliczyć do kosztów podatkowych wartość nabytych środków trwałych. Prawo to przysługuje im do limitu 50 000 euro rocznie i obejmuje nabycie środków trwałych zaliczanych do grupy 3–8 KŚT, z wyłączeniem samochodów osobowych.Oznacza to, że w 2027 r. łączna wartość jednorazowych odpisów amortyzacyjnych nie będzie mogła przekroczyć 219 000 zł.Jest to wyższa kwota niż w 2026 r., w którym limit jednorazowej amortyzacji wynosi 213 000 zł.

W przypadku podatników CIT istnieje dodatkowe ograniczenie prawa do jednorazowej amortyzacji. Nie mogą jej stosować podatnicy CIT rozpoczynający działalność, jeżeli są to podmioty utworzone na bazie majątku wniesionego przez osoby fizyczne, które wnio-

eprasa.pl aa720785b0

sły na poczet kapitału nowo utworzonego podmiotu uprzednio prowadzone przez siebie przedsiębiorstwo albo składniki majątku tego przedsiębiorstwa o wartości przekraczającej łącznie równowartość w złotych kwoty co najmniej 10 000 euro (w 2027 r. limit ten wyniesie 44 000 zł).W 2026 r. limit jest niższy i wynosi 43 000 zł.

Wyższy limit dla ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych

Podatnicy mogą wybrać opodatkowanie w formie ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych, jeżeli w poprzednim roku podatkowym uzyskali przychody:

- z działalności gospodarczej prowadzonej wyłącznie samodzielnie w wysokości nieprzekraczającej 2 000 000 euro,
- wyłącznie z działalności prowadzonej w formie spółki, a suma przychodów wspólników spółki z tej działalności nie przekroczyła kwoty 2 000 000 euro.

Przeliczenia kwot wyrażonych w euro dokonuje się według średniego kursu euro ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski na pierwszy dzień roboczy października poprzedniego roku podatkowego. W tym przypadku kwota uzyskana z przeliczenia limitu nie jest zaokrąglana.

Pierwszym roboczym dniem października 2026 r. był 1 października. Kurs euro z 1 października 2026 r. ogłoszony przez NBP wyniósł 4,3770 zł/euro (tabela NBP nr 191/A/NBP/2026) i był wyższy od kursu z 1 października 2025 r., który wyniósł 4,2586 zł.

Zatem w 2027 r.:

- ryczałt od przychodów ewidencjonowanych będą mogli opłacać podatnicy, których przychody w 2026 r. nie przekroczą kwoty 8 754 000 zł; w 2026 r. limit ten jest niższy i wynosi 8 517 200 zł,
- prawo do kwartalnego rozliczenia ryczałtu będzie przysługiwało podatnikom, których przychody nie przekroczą w 2026 r. kwoty 875 400 zł; w 2026 r. limit ten jest niższy i wynosi 851 720 zł.

Podatnicy, którzy uzyskali już uprawnienie do korzystania z ryczałtu ewidencjonowanego, nie tracą tego uprawnienia w trakcie roku ani też prawa do korzystania z kwartalnych rozliczeń (jeżeli takie wybrali), nawet jeżeli w trakcie roku przekroczą limit obowiązujący na dany rok.

WAŻNE! Rząd przyjął projekt ustawy zmieniającej ustawę o zryczałtowanym podatku dochodowym, który od 1 stycznia 2027 r. ma obniżyć limit ryczałtu ewidencjonowanego z 2 000 000 euro do 250 000 euro. Projekt został przekazany pod obrady Sejmu (druk sejmowy 3147). Na temat postępu prac będziemy informowali na bieżąco na stronie cyfrowego wydania „MONITORA księgowego" – na inforlex.pl.

eprasa.pl aa720785b0

Wyższy limit dla małych podatników VAT

Kurs euro ogłaszany pierwszego roboczego dnia października stanowi podstawę ustalania limitu wartości sprzedaży wyznaczającego grupę podatników zaliczanych do kategorii małych podatników VAT na kolejny rok podatkowy. Dla podatników VAT limit ten wynosi 2 000 000 euro (a dla niektórych podatników 45 000 euro). Limity przelicza się na złote i zaokrągla do 1000 zł. Podatnicy, u których wartość sprzedaży w 2026 r. nie przekroczy limitu, będą mogli korzystać w 2027 r. ze statusu małego podatnika VAT.

Średni kurs euro ogłoszony przez NBP na 1 października 2026 r. wyniósł 4,3770 zł/euro (tabela NBP nr 191/A/NBP/2026).

W tabeli 1 podajemy limity wartości sprzedaży, które uprawniają do korzystania ze statusu małego podatnika VAT w 2027 r.

Tabela 1. **Limity uprawniające do korzystania ze statusu małego podatnika VAT w 2027 r.**

W 2027 r. podatnik będzie posiadał status małego podatnika VAT, jeżeli jego wartość sprzedaży (wraz z kwotą podatku) nie przekroczy w 2026 r. wyrażonej w złotych kwoty:	**8 754 000 zł** (odpowiadającej równowartości 2 000 000 euro)
W 2027 r. status małego podatnika VAT będzie posiadał prowadzący przedsiębiorstwo maklerskie, zarządzający funduszami inwestycyjnymi, zarządzający alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi, będący agentem, zleceniobiorcą lub inną osobą świadczącą usługi o podobnym charakterze, z wyjątkiem komisu, jeżeli kwota prowizji lub innych postaci wynagrodzenia za wykonane usługi (wraz z kwotą podatku) nie przekroczy w 2026 r. wyrażonej w złotych kwoty:	**197 000 zł** (odpowiadającej równowartości 45 000 euro)

Przypominamy, że mali podatnicy VAT mogą korzystać:

- z prawa do wyboru kasowej metody rozliczeń, czyli prawa do odprowadzania VAT po otrzymaniu zapłaty od kontrahenta połączonego z prawem do kwartalnych rozliczeń VAT (art. 21 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług; dalej: ustawa o VAT),
- z prawa do rozliczeń kwartalnych, czyli prawa do odprowadzania VAT raz na kwartał (art. 99 ust. 3 ustawy o VAT).

Wyższe limity w sprzedaży e-commerce i imporcie towarów

W ustawie o VAT określono kilka limitów w euro dla sprzedaży e-commerce i importu towarów. Przelicza się je na złote, stosując kurs wymiany obowiązujący w pierwszym dniu roboczym października poprzedniego roku podatkowego, opublikowany przez Europejski Bank Centralny (EBC). Pierwszym roboczym dniem października 2026 r. jest 1 października. Kurs euro z 1 października 2026 r. ogłoszony przez EBC wyniósł 4,3735 PLN/1 EUR.

eprasa.pl aa720785b0

Na podstawie tego kursu walut podajemy limity dla sprzedaży e-commerce i importu towarów obowiązujące w tym zakresie w 2027 r. Limity przedstawiamy w tabeli 2.

Tabela 2. Przeliczenie na PLN limitów dla sprzedaży e-commerce i importu towarów na 2027 r.

Lp.	Treść przepisów z limitem w euro przeliczanym zgodnie z art. 31a ust. 5 ustawy o VAT	Limit w PLN na 2027 r.
1	2	3
1	W przypadku gdy podatnik ułatwia, poprzez użycie interfejsu elektronicznego, takiego jak platforma, platforma handlowa, portal lub podobne środki, zwanego dalej „interfejsem elektronicznym", sprzedaż na odległość towarów importowanych w przesyłkach o wartości rzeczywistej nieprzekraczającej wyrażonej w złotych kwoty odpowiadającej równowartości **150 euro**, uznaje się, że podatnik ten samodzielnie otrzymał towary i dokonał ich dostawy. *art. 7a ust. 1 ustawy o VAT*	**656 zł**
2	Zwalnia się od podatku import towarów, z wyjątkiem towarów podlegających opodatkowaniu podatkiem akcyzowym, w przesyłkach o wartości rzeczywistej nieprzekraczającej wyrażonej w złotych kwoty odpowiadającej równowartości **150 euro**, pod warunkiem że: a) podatek albo podatek od wartości dodanej należny z tytułu sprzedaży na odległość towarów importowanych ma zostać zadeklarowany w procedurze szczególnej, o której mowa w dziale XII w rozdziale 9, albo na zasadach odpowiadających tym regulacjom, b) w momencie importu towaru przekazano organowi celnemu ważny numer identyfikacyjny VAT, nadany zgodnie z art. 138e ust. 7 pkt 1 i 2 albo na zasadach odpowiadających tym regulacjom. *art. 45 ust. 1 pkt 11 ustawy o VAT*	**656 zł**
3	Zwolnienie od podatku stosuje się do importu prezentów zwyczajowo ofiarowanych w związku z zawarciem związku małżeńskiego przez osoby, o których mowa w ust. 1, przesyłanych przez osoby mające miejsce zamieszkania na terytorium państwa trzeciego, pod warunkiem że wartość poszczególnych prezentów nie jest wyższa niż kwota wyrażona w złotych odpowiadająca równowartości **1000 euro**. *art. 48 ust. 2 ustawy o VAT*	**4374 zł**
4	Ze zwolnienia z VAT korzysta import towarów umieszczonych w przesyłce wysyłanej z terytorium państwa trzeciego przez osobę fizyczną i przeznaczonej dla osoby fizycznej przebywającej na terytorium kraju, jeżeli wartość przesyłki nie przekracza kwoty wyrażonej w złotych odpowiadającej równowartości **45 euro**, pod warunkiem że: 1) ilość i rodzaj towarów nie wskazują na ich przeznaczenie handlowe oraz 2) odbiorca nie jest obowiązany do uiszczenia opłat na rzecz nadawcy w związku z otrzymaniem przesyłki, 3) przesyłki mają charakter okazjonalny. *art. 52 ust. 1 i 3 ustawy o VAT*	**197 zł**

eprasa.pl aa720785b0

1	2	3
5	Ze zwolnienia z VAT korzysta import towarów przywożonych w bagażu osobistym podróżnego przybywającego z terytorium państwa trzeciego na terytorium kraju, jeżeli ilość i rodzaj tych towarów wskazuje na przywóz o charakterze niehandlowym, a wartość tych towarów nie przekracza kwoty wyrażonej w złotych odpowiadającej równowartości **300 euro**. W przypadku podróżnych w transporcie lotniczym i morskim zwolnienie stosuje się do importu towarów, których wartość nie przekracza kwoty wyrażonej w złotych odpowiadającej równowartości **430 euro**. *art. 56 ust. 1 i 2 ustawy o VAT*	**1312 zł** – równowartość 300 euro **1881 zł** – równowartość 430 euro
6	Ilekroć jest mowa o (…): sprzedaży na odległość towarów importowanych – rozumie się przez to sprzedaż na odległość towarów importowanych, z wyjątkiem towarów podlegających opodatkowaniu podatkiem akcyzowym, w przesyłkach o wartości rzeczywistej nieprzekraczającej wyrażonej w złotych kwoty odpowiadającej równowartości **150 euro**. *art. 138a pkt 2 ustawy o VAT*	**656 zł**
7	W przypadku importu towarów, z wyjątkiem towarów podlegających opodatkowaniu podatkiem akcyzowym, będących przedmiotem sprzedaży na odległość towarów importowanych umieszczonych w przesyłkach o wartości rzeczywistej nieprzekraczającej wyrażonej w złotych kwoty odpowiadającej równowartości **150 euro**, których wysyłka lub transport kończy się na terytorium kraju, osoba zgłaszająca towary organom celnym na terytorium kraju w imieniu własnym i na rzecz osoby, dla której towary są przeznaczone, zwana dalej „osobą odpowiedzialną za pobór podatku", może wykazywać podatek pobrany z tytułu importu towarów w deklaracjach składanych za okresy miesięczne, zwanych dalej „deklaracjami miesięcznymi". *art. 138i ust. 1 ustawy o VAT*	**656 zł**

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 2 pkt 25, art. 21, art. 31a ust. 5, art. 99 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 1263; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 1270)
- art. 5a pkt 20 i art. 22k ust. 7 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 592; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 1354)
- art. 4a pkt 10, art. 16k ust. 7 i ust. 11 ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 554; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 1287)
- art. 4 ust. 2, art. 6 ust. 4, art. 21 ust. 1b ustawy z 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (j.t.Dz.U. z 2025 r. poz.843; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 1098)

©℗

Katarzyna Wojciechowska
prawnik, ekspert w zakresie podatków dochodowych, redaktor „MONITORA księgowego"

Ewa Sławińska
prawnik, redaktor naczelna „MONITORA księgowego"

eprasa.pl aa720785b0

2 Księgi rachunkowe od 2027 r. (limit w górę o 296 tys. zł)

Przedsiębiorca, którego przychody netto ze sprzedaży towarów i produktów za 2026 r. wyniosą co najmniej 10 942 500 zł, od 1 stycznia 2027 r. musi prowadzić księgi rachunkowe. Limit jest wyższy od obowiązującego w 2026 r. o 296 000 zł.

Z ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (dalej: uor) oraz ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (dalej: updof) wynika, że:

- osoby fizyczne,
- spółki cywilne osób fizycznych,
- spółki cywilne osób fizycznych i przedsiębiorstwa w spadku,
- spółki jawne osób fizycznych,
- spółki partnerskie oraz
- przedsiębiorstwa w spadku działające zgodnie z ustawą z 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej i innych ułatwieniach związanych z sukcesją przedsiębiorstw (Dz.U. z 2021 r. poz. 170)

są zobowiązane do prowadzenia ksiąg rachunkowych, jeżeli ich przychody netto ze sprzedaży towarów i produktów za poprzedni rok obrotowy wyniosły co najmniej równowartość w walucie polskiej 2 500 000 euro przeliczonej na walutę polską po średnim kursie ogłoszonym przez Narodowy Bank Polski na pierwszy dzień roboczy października roku poprzedzającego rok obrotowy. Średni kurs euro ogłoszony przez NBP na 1 października 2026 r. wynosi 4,3770 zł/euro (tabela nr 191/A/NBP/2026). Tym samym limit przychodów za 2026 r., decydujący o prowadzeniu ksiąg rachunkowych w 2027 r., wynosi: 2 500 000 euro × 4,3770 zł/euro = 10 942 500 zł.

WAŻNE! Ustawa z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych i ustawa o rachunkowości opisują przychód nieco inaczej, dlatego warto policzyć go według obu ustaw i przyjąć wyższą kwotę. Jeżeli przychód liczony według ustawy podatkowej osiągnie 10 942 500 zł, a według uor – nie, księgi rachunkowe i tak trzeba prowadzić od 1 stycznia 2027 r. Obowiązek powstaje, gdy limit zostanie osiągnięty według którejkolwiek z tych ustaw. Dotyczy to także firm, które zaczęły działalność w 2026 r. bez ksiąg. Jeśli do końca roku osiągną limit, od 2027 r. muszą przejść na księgi rachunkowe.

Należy również przypomnieć, że przedsiębiorca, który jest podatnikiem VAT i który od 1 stycznia 2027 r. przechodzi na księgi rachunkowe, będzie musiał prowadzić je w formie elektronicznej, a po zakończeniu roku przesłać je do urzędu skarbowego jako plik JPK_KR_PD.

eprasa.pl aa720785b0

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 2 ust. 1 pkt 2 i art. 3 ust. 3 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 522; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 1206)
- art. 14 oraz art. 24a ust. 4, 4b, 4c, 4e, 4f ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 592; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 1354)

Paweł Muż
ekonomista, redaktor „MONITORA księgowego”

3 Kto, jak i do kiedy musi złożyć informacje dotyczące cen transferowych za 2025 r.

Do 30 listopada 2026 r. podmioty, u których rok podatkowy odpowiada kalendarzowemu, muszą złożyć informacje o cenach transferowych za 2025 r. Przypominamy, na kim ciąży obowiązek złożenia takich informacji i jak należy to zrobić.

Informacje o cenach transferowych trzeba złożyć do końca 11. miesiąca od zakończenia roku podatkowego. W przypadku podmiotów, u których rok podatkowy odpowiada kalendarzowemu, ostateczny termin na złożenie informacji za 2025 r. upływa 30 listopada 2026 r.

Kto jest zobowiązany do składania informacji o cenach transferowych

Informacje o cenach transferowych muszą złożyć podmioty, które:

- zawierały transakcje z podmiotami powiązanymi (tzw. transakcje kontrolowane) oraz
- były zobowiązane do sporządzenia lokalnej dokumentacji cen transferowych.

Przypominamy, że lokalną dokumentację cen transferowych trzeba sporządzić dla transakcji kontrolowanej o charakterze jednorodnym, której wartość przekracza w roku podatkowym następujące progi dokumentacyjne:

1) 10 000 000 zł – w przypadku transakcji towarowej,

2) 10 000 000 zł – w przypadku transakcji finansowej,

3) 2 000 000 zł – w przypadku transakcji usługowej,

4) 2 000 000 zł – w przypadku innej transakcji niż określona w pkt 1–3.

Informacje o cenach transferowych muszą złożyć nie tylko podmioty, które sporządzają lokalną dokumentację cen transferowych, ale też podmioty zwolnione z tego obowiązku

eprasa.pl aa720785b0

na podstawie art. 11n pkt 1–2 lub 10–12 ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych.

Jak złożyć informacje o cenach transferowych

Informacje o cenach transferowych składa się na formularzach:

- TPR-C – w przypadku podatników CIT,
- TPR-P – w przypadku podatników PIT.

Podatnicy składają informacje TPR-C i TPR-P wyłącznie elektronicznie przez bramkę e-Deklaracje lub za pomocą narzędzia do wysyłki plików XML. Za 2025 r. informacje o cenach transferowych TPR-C i TPR-P należy złożyć w wariancie 6.

Informacja TPR jest sporządzana na podstawie:

- lokalnej dokumentacji cen transferowych – w przypadku gdy podmiot powiązany był zobowiązany do sporządzenia tej dokumentacji,
- sprawozdania finansowego lub innych dokumentów – w przypadku gdy podmiot powiązany był zwolniony z obowiązku sporządzenia lokalnej dokumentacji cen transferowych.

WAŻNE! W jednej informacji TPR należy wykazać wszystkie transakcje podlegające raportowaniu, realizowane w trakcie danego roku podatkowego. Podatnicy nie mogą składać odrębnych informacji TPR dla poszczególnych transakcji podlegających raportowaniu.

Informacja TPR jest podpisywana przez:

- osobę fizyczną – w przypadku podmiotu powiązanego będącego osobą fizyczną,
- osobę upoważnioną przez przedsiębiorcę zagranicznego do reprezentowania go w oddziale – w przypadku podmiotu powiązanego będącego przedsiębiorcą zagranicznym, posiadającym oddział działający na terytorium Polski,
- kierownika jednostki w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 6 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości, a w przypadku gdy jednostką kieruje organ wieloosobowy – przez wyznaczoną osobę wchodzącą w skład tego organu (zazwyczaj będzie to wyznaczony członek zarządu spółki).

Informację TPR może również podpisać pełnomocnik będący adwokatem, radcą prawnym, doradcą podatkowym lub biegłym rewidentem.

WAŻNE! Podmiot podpisujący informację TPR-C albo TPR-P musi mieć zarejestrowane w urzędzie skarbowym pełnomocnictwo UPL-1 do podpisywania deklaracji drogą elektroniczną. Informację TPR można podpisać z wykorzystaniem kwalifikowanego podpisu elektronicznego, który jest certyfikowany przez podmiot wyznaczony przez dowolne państwo członkowskie Unii Europejskiej.

eprasa.pl aa720785b0

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 11k, art. 11n, art. 11t ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 554; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 1287)
- art. 23w, art. 23zf ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 592; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 1354)

Katarzyna Wojciechowska
prawnik, ekspert w zakresie podatków dochodowych, redaktor „MONITORA księgowego”

4 Podatek od nadzwyczajnych zysków – nowe obciążenie dla koncernów paliwowych od 1 listopada 2026 r.

Od 1 listopada 2026 r. koncerny paliwowe są zobowiązane do zapłaty nowego podatku – podatku od nadzwyczajnych zysków z tytułu zbycia paliw ciekłych. 25 listopada 2026 r. upływa termin zapłaty pierwszej zaliczki za okres od 1 marca do 31 października 2026 r.

Kto jest podatnikiem podatku od nadzwyczajnych zysków

Podatnikiem podatku od nadzwyczajnych zysków jest podmiot prowadzący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, samodzielnie lub za pośrednictwem innego podmiotu, działalność w zakresie:

1) wytwarzania paliw ciekłych lub

2) obrotu paliwami ciekłymi na podstawie koncesji na obrót paliwami ciekłymi z zagranicą.

Co podlega opodatkowaniu podatkiem od nadzwyczajnych zysków

Przedmiotem opodatkowania podatkiem od nadzwyczajnych zysków są przychody osiągnięte ze zbycia paliw ciekłych.

Jak ustalić podstawę opodatkowania podatkiem od nadzwyczajnych zysków

Podstawę obliczenia podatku od nadzwyczajnych zysków stanowi nadwyżka przychodów ze zbycia paliw ciekłych osiągniętych w roku podatkowym (przychody faktyczne) ponad przychody ze zbycia paliw ciekłych, jakie zostałyby osiągnięte przy zastosowaniu marży referencyjnej (przychody hipotetyczne).

eprasa.pl aa720785b0

WAŻNE! Za rok podatkowy uznaje się okres od 1 marca 2026 r. do 31 marca 2027 r.

Przychody hipotetyczne należy obliczyć według wzoru:

$$\frac{\text{koszty faktyczne}}{1 - \text{marża referencyjna} \div 100\%}$$

w którym:

1) koszty faktyczne oznaczają koszty związane z przychodami faktycznymi, stanowiące cenę nabycia lub koszt wytworzenia paliw ciekłych,
2) marża referencyjna oznacza średnią marżę sprzedaży paliw ciekłych w 2025 r., powiększoną o 20%, przy czym w przypadku gdy marża referencyjna ustalona w ten sposób jest niższa niż 2,00%, a także w przypadku podatników, którzy nie prowadzili w 2025 r. działalności, przyjmuje się, że marża referencyjna wynosi 2,00%.

Średnią marżę sprzedaży paliw ciekłych w 2025 r. należy obliczyć według wzoru:

$$\frac{\text{przychody referencyjne} - \text{koszty referencyjne}}{\text{przychody referencyjne}} \times 100\%$$

w którym:

1) przychody referencyjne oznaczają przychody ze zbycia paliw ciekłych osiągnięte w 2025 r.,
2) koszty referencyjne oznaczają koszty związane z przychodami referencyjnymi, stanowiące cenę nabycia lub koszt wytworzenia paliw ciekłych.

Marżę referencyjną i średnią marżę sprzedaży paliw ciekłych w 2025 r. zaokrągla się do dwóch miejsc po przecinku.

Ile wynosi podatek od nadzwyczajnych zysków

Stawka podatku od nadzwyczajnych zysków wynosi 60% podstawy obliczenia podatku. W przypadku podatnika nieprowadzącego działalności w zakresie wytwarzania paliw ciekłych należny podatek od nadzwyczajnych zysków nie może przekroczyć 50% wysokości osiągniętego przez tego podatnika i przypadającego proporcjonalnie na rok podatkowy:

1) dochodu z pozarolniczej działalności gospodarczej ustalonego zgodnie z ustawą z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych albo
2) dochodu ze źródeł przychodów innych niż zyski kapitałowe ustalonego zgodnie z przepisami ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych, albo
3) zysku netto ustalonego zgodnie z przepisami ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości lub standardami, o których mowa w art. 2 ust. 3 tej ustawy, obliczonego bez

eprasa.pl aa720785b0

uwzględnienia podatku od nadzwyczajnych zysków – w przypadku podatnika niebędącego podatnikiem podatku dochodowego od osób fizycznych ani podatku dochodowego od osób prawnych.

W pkt 1 i 2 chodzi o dochód przed pomniejszeniami i odliczeniami, w tym w szczególności przed odliczeniem straty z lat ubiegłych.

Jak należy płacić podatek od nadzwyczajnych zysków

Podatek od nadzwyczajnych zysków jest rozliczany w formie zaliczek miesięcznych. Zaliczki należy wpłacać w terminie do 25. dnia miesiąca za miesiące poprzedzające (narastająco). Pierwsza zaliczka na podatek od nadzwyczajnych zysków obejmuje okres od 1 marca do 31 października 2026 r. Podatnicy muszą ją wpłacić do 25 listopada 2026 r.

WAŻNE! Podatnicy podatku od nadzwyczajnych zysków nie mogą go zaliczać do kosztów uzyskania przychodów.

Jakie zeznanie podatkowe składają podatnicy podatku od nadzwyczajnych zysków

Podatnicy podatku od nadzwyczajnych zysków muszą złożyć elektronicznie zeznanie podatkowe do 31 grudnia 2027 r. W tym terminie należy również wpłacić należny podatek od nadzwyczajnych zysków albo różnicę między należnym podatkiem od nadzwyczajnych zysków a sumą zapłaconych zaliczek na ten podatek.

Jeżeli z zeznania rocznego będzie wynikała nadpłata w podatku od nadzwyczajnych zysków, to będzie ona podlegać zwrotowi w terminie:

1) 3 miesięcy od dnia złożenia zeznania,

2) 2 miesięcy od dnia złożenia wniosku o stwierdzenie nadpłaty wraz ze skorygowanym zeznaniem, lecz niewcześniej niż w terminie 3 miesięcy od dnia złożenia tego zeznania.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 1–14 ustawy z 18 września 2026 r. o podatku od nadzwyczajnych zysków osiągniętych w okresie od marca 2026 r. do marca 2027 r. ze zbycia paliw ciekłych (Dz.U. z 2026 r. poz. 1287)
- art. 38zb ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 554; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 1287)
- art. 52zu ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 592; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 1354)

Katarzyna Wojciechowska
prawnik, ekspert w zakresie podatków dochodowych, redaktor „MONITORA księgowego”

eprasa.pl aa720785b0

5 Skutki podatkowe transkrypcji aktów małżeństwa osób tej samej płci – interpretacja ogólna MF

Osoby tej samej płci, które zawarły małżeństwo w innym kraju UE i dokonały transkrypcji aktu małżeństwa w polskim urzędzie stanu cywilnego, mają takie same prawa i obowiązki podatkowe jak małżeństwa osób odmiennej płci. Takie stanowisko Minister Finansów zajął w interpretacji ogólnej wydanej w tej sprawie.

Interpretacja ogólna MF została wydana w związku z wyrokiem TSUE w sprawie C-713/23. W wyniku tego wyroku do polskiego rejestru stanu cywilnego są transkrybowane akty małżeństwa osób tej samej płci, zawarte w innym państwie członkowskim UE.

Zrównanie małżonków tej samej płci z małżonkami odmiennej płci

MF w wydanej interpretacji ogólnej stwierdził, że osoby tej samej płci, które zawarły małżeństwo w innym kraju UE i dokonały transkrypcji aktu małżeństwa w polskim urzędzie stanu cywilnego, należy uznać za małżonków według polskiego prawa. W interpretacji możemy przeczytać:

MF *(…) należy uznać, że wpisanie do polskiego rejestru stanu cywilnego zagranicznego aktu małżeństwa osób tej samej płci, zawartego w innym państwie członkowskim UE, potwierdza, że małżeństwo osób tej samej płci zostało zawarte legalnie w tym państwie. Oznacza także, że nie wystąpiły przesłanki zastosowania klauzuli porządku publicznego, wyrażonej w art. 7 Prawa prywatnego międzynarodowego, które sprzeciwiałyby się jego uznaniu (tj. traktowaniu tych osób na gruncie polskiego prawa jak małżonków).*

Prawa i obowiązki podatkowe małżonków tej samej płci

Uznanie osób tej samej płci za małżonków według polskiego prawa oznacza, że przysługują im takie same prawa i obowiązki podatkowe, jakie przysługują małżonkom odmiennej płci. Zdaniem MF transkrypcja wywołuje skutki podatkowe co do zasady już od momentu zawarcia małżeństwa. Przy czym, jak podkreślił MF:

MF *(…) przesądzenie skutków jakie transkrypcja wywoła na gruncie konkretnych przepisów prawa podatkowego, zależy od indywidualnych okoliczności danej sprawy. Konieczne jest bowiem wzięcie pod uwagę każdorazowo zarówno przesłanek zastosowania przepisów prawa podatkowego zawartych w materialnym prawie podatkowym, jak również zasad ogólnych prawa podatkowego, z uwzględnieniem wszystkich istotnych okoliczności faktycznych danej sprawy.*

eprasa.pl aa720785b0

Jednym z praw podatkowych, z jakich mogą korzystać małżonkowie tej samej płci, jest wspólne rozliczenie PIT z małżonkiem. Przy czym, jak podkreślił MF:

MF *(…) ciężar udowodnienia, że podatnik spełnia przesłanki skorzystania z takiej ulgi, jak wspólne rozliczenie małżonków, spoczywa na tym podatniku. Uzależnienie stosowania ulgi od spełnienia wszystkich jej przesłanek dotyczy w równym stopniu małżeństw zawartych zgodnie z prawem polskim, jak i zgodnie z prawem obcym. Małżonkowie tej samej płci, którzy zawarli małżeństwo zgodnie z prawem w innym państwie członkowskim UE i uzyskali transkrypcję aktu małżeństwa, muszą więc wykazać, że istnieje pomiędzy nimi wspólność majątkowa małżeńska.*

Małżonkowie tej samej płci, jako osoby należące do I grupy podatkowej w rozumieniu ustawy z 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn, są również uprawnieni do korzystania ze zwolnień przewidzianych dla członków tej grupy. W każdym przypadku ciężar udowodnienia, że podatnik jest osobą zaliczoną do odpowiedniej grupy podatkowej w podatku od spadków i darowizn, będzie spoczywał na podatniku.

Zrównanie małżeństw tej samej płci z małżeństwami osób odmiennej płci to nie tylko prawa podatkowe w postaci ulg czy zwolnień podatkowych. To również obowiązki, jakie prawo podatkowe nakłada na małżonków. Do takich obowiązków należy m.in. solidarna odpowiedzialność za zaległości podatkowe powstałe w trakcie trwania wspólności majątkowej małżeńskiej.

Od redakcji

Interpretacja ogólna MF wiąże organy podatkowe. To powoduje, że pary jednopłciowe, które dokonają transkrypcji aktu małżeństwa zawartego w innym kraju UE, mogą korzystać m.in. ze wspólnego rozliczenia z małżonkiem, jeżeli spełniają wymogi ustawowe. Trzeba jednak pamiętać, że interpretacja ogólna nie wiąże sądów administracyjnych. Sądy muszą kierować się przepisami prawa, a przepisy Kodeksu rodzinnego i Konstytucji RP za małżeństwo uznają tylko związek kobiety i mężczyzny. Jeżeli przepisy te nie zostaną zmienione, istnieje duże prawdopodobieństwo, że gdyby kwestia wspólnego rozliczenia małżeństwa jednopłciowego trafiła przed sąd, to wyrok w tej sprawie mógłby być dla takiego małżeństwa niekorzystny.

Pełna treść interpretacji ogólnej MF z 24 września 2026 r. w zakresie skutków podatkowych transkrypcji aktu małżeństwa osób tej samej płci jest dostępna na stronie cyfrowego wydania „MONITORA księgowego" – inforlex.pl.

ŹRÓDŁO:

- interpretacja ogólna Ministra Finansów i Gospodarki z 24 września 2026 r. w zakresie skutków podatkowych transkrypcji aktu małżeństwa obywateli Unii tej samej płci zawartego w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej do polskich akt stanu cywilnego (sygn. DTS6.8022.6.2026) – opublikowana w Dz.Urz. MFiG z 24 września 2026 r. poz. 88

©℗

Katarzyna Wojciechowska
prawnik, ekspert w zakresie podatków dochodowych, redaktor „MONITORA księgowego"

eprasa.pl aa720785b0

6 Wakacje składkowe dla przedsiębiorców – ostatni moment na skorzystanie z ulgi w 2026 r.

Przedsiębiorcy, którzy w tym roku nie skorzystali z wakacji składkowych, mogą jeszcze to zrobić. W tym celu powinni złożyć do ZUS wniosek o zwolnienie z obowiązku opłacenia składek w ramach wakacji składkowych (RWS) najpóźniej do 30 listopada 2026 r. Wówczas za grudzień nie zapłacą składek na ubezpieczenia społeczne i fundusze pozaubezpieczeniowe. Zapłacą wyłącznie składkę zdrowotną.

Wakacje składkowe to zwolnienie, które pozwala raz w roku kalendarzowym nie płacić składek na własne ubezpieczenia społeczne za wybrany miesiąc. Składki te są wówczas finansowane z budżetu państwa. Płatnicy składek, którzy chcieliby jeszcze w tym roku skorzystać z tej ulgi, muszą złożyć wniosek do końca listopada. Wniosek RWS (wersja 3.0) składa się bowiem w miesiącu, który poprzedza planowany miesiąc skorzystania z ulgi.

PRZYKŁAD

Pani Renata chciałaby skorzystać z wakacji składkowych w grudniu 2026 r. Jednak wniosek RWS złożyła 1 grudnia 2026 r. Ponieważ został złożony po terminie, nie zostanie rozpatrzony przez ZUS. Pani Renata straci możliwość skorzystania z tej ulgi w 2026 r.

Kto może skorzystać z ulgi. Z wakacji składkowych mogą skorzystać osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą (wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, CEIDG), wspólnicy spółek cywilnych oraz komornicy sądowi, pod warunkiem że:

- w miesiącu poprzedzającym miesiąc złożenia wniosku zgłaszali do ubezpieczeń społecznych i zdrowotnego niewięcej niż 10 osób (wliczając siebie),
- w miesiącu poprzedzającym złożenie wniosku podlegali ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej obowiązkowo lub dobrowolnie, choćby jeden dzień,
- w ostatnich dwóch latach przed rokiem, w którym składany jest wniosek, nie mieli przychodu z pozarolniczej działalności gospodarczej lub co najmniej w jednym roku z dwóch ostatnich lat poprzedzających ten rok ich roczne przychody nie przekraczały równowartości w złotych 2 mln euro,
- jako ubezpieczeni w roku kalendarzowym poprzedzającym rok złożenia wniosku oraz w okresie od początku roku kalendarzowego złożenia wniosku do dnia złożenia tego wniosku nie wykonywali pozarolniczej działalności gospodarczej na rzecz byłego pracodawcy, u którego wcześniej byli zatrudnieni, a wykonywane czynno-

eprasa.pl aa720785b0

ści z tytułu tego zatrudnienia wchodzą w zakres prowadzonej obecnie działalności gospodarczej.

Jak złożyć wniosek RWS. Wniosek RWS można złożyć wyłącznie w formie elektronicznej przez konto płatnika na portalu eZUS. Wakacje składkowe są traktowane jako pomoc publiczna, więc aby ją otrzymać, płatnik musi się mieścić w 3-letnim limicie krajowym pomocy *de minimis*. We wniosku należy podać informacje o dotychczas otrzymanej pomocy publicznej z ostatnich 3 lat (w łącznej kwocie) lub zaznaczyć, że takiej pomocy płatnik nie otrzymał.

WAŻNE! Wydruki z systemu udostępniania danych o pomocy (SUDOP) *de minimis* nie są zaświadczeniami i nie są honorowane przez ZUS.

Wniosek RWS może złożyć także pełnomocnik płatnika składek.

Informacja ZUS o rozstrzygnięciu wniosku. Informacje dotyczące statusu rozpatrywania wniosku zostaną przesłane przez ZUS na adres e-mail lub numer telefonu, o ile płatnik podał takie dane we wniosku. Po rozpatrzeniu wniosku i ustaleniu:

- całkowitego zwolnienia ze składek – płatnik otrzyma z ZUS informację, która pojawi się na jego koncie w portalu eZUS,
- częściowego zwolnienia ze składek lub odmowy prawa do ulgi – ZUS wyda decyzję w tej sprawie. Będzie ona także przesłana na konto płatnika składek. Od decyzji odmownej płatnikowi składek przysługuje odwołanie do sądu.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 17a–17b ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 199; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 734)
- art. 2 pkt 10, art. 5, art. 37 ustawy z 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 500)

©℗

Agata Pinzuł
specjalista w zakresie ubezpieczeń społecznych,
redaktor „MONITORA KSIĘGOWEGO”, były wieloletni pracownik ZUS

7 Obowiązki pracodawców w związku z wejściem w życie przepisów o mobbingu i dyskryminacji

5 listopada 2026 r. wchodzą w życie przepisy ustawy z 19 czerwca 2026 r. o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz ustawy – Kodeks postępowania cywilnego. Zobowiązują one każdego pracodawcę, niezależnie od liczby zatrudnianych pracowników, do systematycznego przeciwdziałania mobbingowi, naruszaniu zasady równego traktowania w zatrudnieniu, dyskryminacji, a także naruszaniu godności i innych dóbr osobistych pracowników.

eprasa.pl aa720785b0

Znowelizowane przepisy wskazują, że realizacja obowiązków pracodawców w tym zakresie powinna obejmować następujące obszary:

- działania prewencyjne – np. zapewnienie pracownikom materiałów edukacyjnych, szkoleń, opracowanie polityk antymobbingowych i antydyskryminacyjnych, monitorowanie atmosfery w środowisku pracy, np. przez anonimowe ankiety,
- działania mające na celu ułatwianie ujawniania zdarzeń o znamionach mobbingu, dyskryminacji czy naruszenia godności lub innych dóbr osobistych pracowników – opracowanie właściwych dla danej organizacji kanałów zgłoszeniowych zapewniających dyskrecję oraz ochronę danych osobowych,
- reagowanie na zgłoszenia – np. powoływanie komisji wyjaśniających w składzie zapewniającym jak największy obiektywizm, jasne regulaminy czy procedury funkcjonowania ciał powołanych do badania spraw,
- działania naprawcze – np. wskazywanie możliwych konsekwencji służbowych wobec sprawców, przystosowanie struktury organizacji do funkcjonowania w taki sposób, aby zmniejszyć ryzyko mobbingu czy dyskryminacji,
- zapewnienie wsparcia dla osób dotkniętych mobbingiem lub dyskryminacją – np. pomoc psychologiczna, prawna, organizacyjna, finansowa, odizolowanie ofiary od sprawcy.

Dodatkowe obowiązki pracodawców

Pracodawcy, którzy zatrudniają co najmniej 10 pracowników, dodatkowo mają obowiązek określenia w dokumencie wewnątrzzakładowym reguł, procedur, częstotliwości działań w obszarach przeciwdziałania naruszaniu godności oraz innych dóbr osobistych pracownika, przeciwdziałania naruszaniu zasady równego traktowania w zatrudnieniu, przeciwdziałania dyskryminacji oraz przeciwdziałania mobbingowi.

Regulacje w tym zakresie mogą być zawarte w:

- regulaminie pracy,
- układzie zbiorowym pracy albo
- odrębnym regulaminie.

WAŻNE! Pracodawcy mają do 5 maja 2027 r. czas na dostosowanie regulaminu pracy lub układu zbiorowego pracy do nowych wymagań albo wprowadzenie samodzielnego regulaminu określającego reguły, procedury, częstotliwość działań w obszarach przeciwdziałania naruszaniu godności oraz innych dóbr osobistych pracownika, przeciwdziałania naruszaniu zasady równego traktowania w zatrudnieniu, przeciwdziałania dyskryminacji oraz przeciwdziałania mobbingowi.

Poza wyraźnie określonym w przepisach Kodeksu pracy obowiązkiem wprowadzenia odpowiednich procedur przeciwdziałania mobbingowi, dyskryminacji i naruszeniom

eprasa.pl aa720785b0

godności pracownika przepisy nie określają katalogu działań, jakie powinien podejmować pracodawca w obszarze prewencji, reagowania, wyjaśniania oraz działań naprawczych służących przeciwdziałaniu niepożądanym zjawiskom w środowisku pracy. Pracodawca sam powinien zdecydować, jakie działania podejmie w celu zapobiegania tym zjawiskom. Istotne jest, aby miały one charakter systematyczny, uwzględniały faktyczne problemy i potrzeby w środowisku pracy, a ich katalog i częstotliwość stosowania zostały zapisane w procedurach obowiązujących u tego pracodawcy oraz stosowane w praktyce.

Regulamin przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji

Tryb ustalenia odrębnego regulaminu przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji został określony w dodanym nowelizacją art. $94^{[3a]}$ ustawy z 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (dalej: k.p.). Projekt tego regulaminu powinien zostać uzgodniony z zakładową organizacją związkową, a w przypadku gdy u pracodawcy działa więcej niż jedna zakładowa organizacja związkowa – z tymi organizacjami. Jeżeli nie jest możliwe uzgodnienie treści regulaminu ze wszystkimi zakładowymi organizacjami związkowymi, pracodawca uzgadnia treść regulaminu z organizacjami związkowymi reprezentatywnymi w rozumieniu art. $25^{[3]}$ ust. 1 lub 2 ustawy z 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (dalej: ustawa o związkach zawodowych), z których każda zrzesza co najmniej 5% pracowników zatrudnionych u pracodawcy. Jeżeli w terminie 30 dni od dnia przedstawienia projektu regulaminu przez pracodawcę nie dojdzie do uzgodnienia z organizacjami związkowymi w jednym z wymienionych trybów, pracodawca ustala treść regulaminu, uwzględniając ustalenia podjęte z zakładowymi organizacjami związkowymi w toku uzgadniania treści regulaminu.

Jeżeli u danego pracodawcy nie działają zakładowe organizacje związkowe, pracodawca uzgadnia treść regulaminu z przedstawicielami pracowników wyłonionymi w trybie przyjętym u danego pracodawcy. Jeżeli w terminie 30 dni od dnia przedstawienia projektu regulaminu przez pracodawcę nie dojdzie do uzgodnienia z przedstawicielami pracowników, pracodawca ustala treść regulaminu, uwzględniając ustalenia podjęte z przedstawicielami pracowników w toku uzgadniania treści regulaminu.

Regulamin wchodzi w życie po upływie 2 tygodni od dnia podania go do wiadomości pracowników, w sposób przyjęty u danego pracodawcy.

W przypadku umieszczenia stosownych reguł i procedur w regulaminie pracy albo układzie zbiorowym pracy zmiany dostosowujące te dokumenty do nowych wymagań powinny zostać wprowadzone w trybach określonych w przepisach regulujących zasady wprowadzania oraz zmiany odpowiednio regulaminu pracy albo układu zbiorowego pracy.

Niezależnie od tego, czy pracodawca będzie realizował obowiązek ustanowienia odpowiednich procedur przeciwdziałania ww. zjawiskom niepożądanym w środowisku pracy

eprasa.pl aa720785b0

poprzez wprowadzenie odrębnego regulaminu czy dostosowanie obowiązujących aktów wewnątrzzakładowych, regulacje te powinny określać w szczególności:

1) definicje:
   - godności i dóbr osobistych,
   - równego traktowania i dyskryminacji oraz
   - mobbingu

   – uwzględniające stan prawny obowiązujący od 5 listopada 2026 r.;
2) osoby lub podmioty (np. komisje) odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń;
3) zasady prowadzenia postępowania wyjaśniającego:
   - zasady poufności i ochrony danych uczestników postępowania,
   - skład i zasady działania komisji wyjaśniającej,
   - terminy rozpatrywania zgłoszeń,
   - zasady wysłuchania stron i świadków,
   - środki służące ochronie osoby zgłaszającej przed działaniami odwetowymi;
4) możliwe działania naprawcze oraz formy wsparcia osoby pokrzywdzonej;
5) formy oraz częstotliwość działań prewencyjnych (np. częstotliwość szkoleń, badania atmosfery w środowisku pracy, przeglądów i oceny skuteczności procedury obowiązującej u danego pracodawcy);
6) sposób dokumentowania podjętych czynności.

Zmiany w roszczeniach pracowniczych z tytułu mobbingu i dyskryminacji

Z dniem 5 listopada 2026 r. zmienia się także wysokość roszczeń pracowniczych z tytułu mobbingu i dyskryminacji (zob. tabele1 i 2).

Tabela 1. Zmiany w roszczeniach z tytułu mobbingu

Rodzaj roszczenia	Dotychczasowy stan prawny	Stan prawny obowiązujący od 5 listopada 2026 r.
1	2	3
Zadośćuczynienie pieniężne	Przysługiwało **wyłącznie**, gdy mobbing wywołał u pracownika **udokumentowany rozstrój zdrowia** (psychiczny lub fizyczny).	Przysługuje za sam fakt doznania mobbingu. **Nie trzeba udowadniać rozstroju zdrowia** przed sądem.
Minimalna kwota zadośćuczynienia	**Brak określonego ustawowo minimalnego progu dolnego (wysokość zależała od oceny sądu).**	**Minimum 6-krotność minimalnego wynagrodzenia za pracę**.
Odszkodowanie (naprawienie szkody majątkowej)	Pracownik mógł się go domagać **tylko wtedy, gdy rozwiązał umowę o pracę** z powodu mobbingu. Dolny próg wynosił 1-krotność minimalnego wynagrodzenia za pracę.	Można go dochodzić **w trakcie trwania zatrudnienia**. Służy wyrównaniu rzeczywistych strat (np. kosztów terapii, leków). Brak progu minimalnego.

eprasa.pl aa720785b0

1	2	3
Odpowiedzialność osobista sprawcy (regres)	**Brak regulacji w tym zakresie.**	**Wprowadzenie pełnego prawa regresu.** Pracodawca, który wypłaci świadczenia ofierze, może żądać ich zwrotu od sprawcy mobbingu (np. kierownika).

Niezależnie od tego, kto dopuścił się działań mobbingowych, odpowiedzialność wobec pracownika nadal ponosi pracodawca. Jednocześnie nowe przepisy przewidują możliwość dochodzenia przez pracodawcę od sprawcy wyrównania poniesionej szkody w wysokości odpowiadającej stopniowi winy tej osoby i pracodawcy w powstaniu szkody. W praktyce oznacza to, że pracownik powinien kierować swoje roszczenia do pracodawcy, nawet jeśli mobbingu dopuścił się na przykład jego bezpośredni przełożony. Dopiero po zaspokojeniu roszczeń pracownika pracodawca może dochodzić regresu od osoby odpowiedzialnej za mobbing, o ile spełnione zostaną ustawowe przesłanki takiej odpowiedzialności (art. $94^{[3]}$ § 12 k.p.).

Tabela 2. Zmiany w roszczeniach z tytułu naruszenia zasady równego traktowania i dyskryminacji

Rodzaj roszczenia	Dotychczasowy stan prawny	Stan prawny obowiązujący od 5 listopada 2026 r.
Rodzaje roszczeń finansowych	Pracownikowi przysługiwało wyłącznie odszkodowanie (art. $18^{[3]}$ k.p.).	Pracownik ma prawo do odszkodowania lub zadośćuczynienia za doznaną krzywdę.
Wysokość zadośćuczynienia (naruszenie incydentalne)	Minimum 1-krotność minimalnego wynagrodzenia za pracę; brak rozróżnienia na naruszenie jednorazowe.	Nie niższa niż minimalne wynagrodzenie za pracę.
Wysokość zadośćuczynienia za naruszenie wielokrotne	Sąd ustalał kwotę bez sztywnych progów mnożnikowych dla powtarzających się zachowań.	Minimum trzykrotność minimalnego wynagrodzenia za pracę

PODSTAWA PRAWNA:

- art. $18^{[3d]}$, art. $18^{[3g]}$, art. 94 pkt 2b i 2c, art. $94^{[3]}$, art. $94^{[3a]}$ ustawy z 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 1245)
- art. 1–6 ustawy z 19 czerwca 2026 r. o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz ustawy – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2026 r. poz. 1046)
- art. $25^{[3]}$ ust. 1–2 ustawy z 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 549 ; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 1340)

©℗

Ewa Łukasik

ekspert z zakresu prawa pracy i bhp, autorka wielu publikacji z tej tematyki

eprasa.pl aa720785b0

8 Jak ustalić płatnika zasiłków na 2027 r.

Płatnicy składek każdego roku mają obowiązek sprawdzić, czy będą również płatnikami zasiłków z ubezpieczenia społecznego. Decyduje o tym liczba osób zgłoszonych do ubezpieczenia chorobowego na 30 listopada danego roku. Jeśli 30 listopada 2026 r. zgłoszonych do tego ubezpieczenia będzie co najmniej 21 osób, płatnikiem zasiłków w 2027 r. będzie płatnik składek, w przeciwnym razie zasiłki będzie wypłacał ZUS.

Obowiązek wypłaty zasiłków w kolejnym roku kalendarzowym zależy od liczby ubezpieczonych zgłoszonych do ubezpieczenia chorobowego według stanu na 30 listopada danego roku.

Jeżeli:

- ustalona przez płatnika składek na 30 listopada liczba osób zgłoszonych do ubezpieczenia chorobowego (obowiązkowo lub dobrowolnie) przekracza 20, to płatnik będzie zobowiązany w przyszłym roku do wypłaty zasiłków z ubezpieczenia chorobowego i wypadkowego,
- płatnik składek zgłasza do ubezpieczenia chorobowego nie więcej niż 20 ubezpieczonych, to zasiłki z ubezpieczenia chorobowego wypłaci ZUS.

Warto przypomnieć, że zmniejszenie lub zwiększenie liczby ubezpieczonych w okresie po 30 listopada danego roku nie powoduje zmiany płatnika zasiłków. Taka zmiana może nastąpić dopiero w kolejnym roku kalendarzowym.

PRZYKŁAD

Spółka z o.o. zgłosiła do ubezpieczenia chorobowego na 30 listopada 2025 r. 30 pracowników, co spowodowało, że w 2026 r. ma obowiązek naliczania i wypłacania świadczeń chorobowych. W międzyczasie nastąpiła redukcja etatów i od 1 listopada 2026 r. liczba pracowników zmniejszyła się do 19 osób. Bez względu na to spółka nadal pozostaje płatnikiem zasiłków do końca 2026 r. Dopiero od stycznia 2027 r. obowiązki płatnika zasiłków przejmie ZUS.

Powyższa zasada nie dotyczy płatników składek, którzy rozpoczęli działalność gospodarczą i na 30 listopada danego roku nie zgłaszali osób do ubezpieczenia chorobowego. Oni ustalają liczbę ubezpieczonych według stanu na pierwszy miesiąc, w którym takiego zgłoszenia dokonali.

Ustalenie liczby ubezpieczonych na 30 listopada danego roku

Od ustalenia prawidłowej liczby zgłoszonych do ubezpieczenia chorobowego zależy obowiązek wypłaty świadczeń bądź jego ustanie. Do liczby ubezpieczonych należy wli-

eprasa.pl aa720785b0

czyć osoby podlegające temu ubezpieczeniu zarówno obowiązkowo (np. pracownicy, uczniowie), jak i dobrowolnie (np. zleceniobiorcy, osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą oraz osoby z nimi współpracujące). Nie należy natomiast wliczać m.in. osób przebywających na urlopie bezpłatnym czy wychowawczym.

PRZYKŁAD

Spółka akcyjna 30 listopada 2026 r. zatrudniała 16 osób na pełen etat, 3 osoby na 1/4 etatu, 2 osoby na 3/4 etatu oraz 4 uczniów. Wszystkie osoby podlegają obowiązkowo ubezpieczeniu chorobowemu. Zatem łącznie spółka zgłosiła do ubezpieczenia chorobowego 25 osób (16+3+2+4), dlatego w 2027 r. będzie zobowiązana do ustalania prawa i wypłaty świadczeń chorobowych. Nie ma w tym przypadku znaczenia wymiar etatu.

Więcej na ten temat pisaliśmy w dziale „O tym musisz wiedzieć" w „MONITORZE księgowego" nr 11/2023 w materiale pt. „Liczba ubezpieczonych 30 listopada 2023 r. zdecyduje, kto będzie płatnikiem zasiłków w 2024 r." – dostępnym na inforlex.pl.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 61 ustawy z 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 864; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 1123)

Agata Pinzuł
specjalista w zakresie ubezpieczeń społecznych,
redaktor „MONITORA księgowego", były wieloletni pracownik ZUS

9 Świadczenia świąteczne dla pracowników – jak prawidłowo je rozliczać

Zbliżające się Święta Bożego Narodzenia są okazją do przekazywania przez pracodawców pracownikom prezentów w postaci paczek, bonów czy kart przedpłaconych oraz do organizowania spotkań świątecznych. Sposób podatkowego oraz składkowego rozliczenia tego rodzaju świadczeń zależy w głównej mierze od źródła ich finansowania. W uprzywilejowanej sytuacji są świadczenia pochodzące ze środków ZFŚS, gdyż w większości przypadków mogą one korzystać ze zwolnienia z opodatkowania PIT oraz oskładkowania. Taka zasada nie obowiązuje w przypadku świadczeń świątecznych przyznawanych ze środków obrotowych.

Świadczenia świąteczne z ZFŚS

W przypadku gdy świadczenie świąteczne jest finansowane ze środków ZFŚS, stanowi dla pracownika przychód ze stosunku pracy (zob. interpretacja indywidualna Dyrektora

eprasa.pl aa720785b0

Krajowej Informacji Skarbowej z 16 września 2026 r., sygn. 0115-KDIT1.4011.592.2026.1.ASZ). W większości przypadków przychód ten może korzystać ze zwolnienia:

- z PIT na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 67 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (dalej: updof), czyli do 1000 zł rocznie, oraz
- ze składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne na podstawie § 2 ust. 1 pkt 19 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (dalej: rozporządzenie składkowe).

Aby tak się stało, pracodawcy muszą dopilnować, żeby tego typu wsparcie zostało:

- określone w regulaminie ZFŚS oraz
- przyznane z zastosowaniem kryterium socjalnego, tj. z uwzględnieniem sytuacji życiowej, materialnej i rodzinnej pracownika.

Świadczenia świąteczne ze środków obrotowych

Przez wiele lat organy podatkowe stały na stanowisku, że świadczenia świąteczne przyznawane ze środków obrotowych stanowią przychód pracownika niepodlegający zwolnieniu z PIT oraz koszt podatkowy pracodawcy. Obecnie organy podatkowe w wydawanych interpretacjach podatkowych uzależniają sposób rozliczenia takich świadczeń od tego, czy są one traktowane przez pracodawcę jako dodatkowy element wynagrodzenia, przewidziany np. w umowie o pracę, regulaminie wynagradzania albo w innym akcie wewnętrznym, czy też stanowią formę upominku, którego pracownik nie może się domagać, a na pracodawcy nie ciąży obowiązek jego wręczenia. W pierwszym przypadku paczki, bony oraz karty przedpłacone przyznawane pracownikom z okazji świąt są traktowane jako przychód ze stosunku pracy opodatkowany PIT. W drugim organy podatkowe twierdzą, że mamy do czynienia z darowizną niepodlegającą przepisom updof, tylko przepisom ustawy z 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn. Co warte podkreślenia, takie samo stanowisko organy podatkowe zajmują w kwestii prezentów przekazywanych pracownikom z okazji ważnych wydarzeń w ich życiu osobistym (np. z okazji ślubu czy narodzin dziecka). Przykładowo, w interpretacji indywidualnej z 25 czerwca 2026 r. (sygn. 0112-KDIL2-1.4011.467.2026.3.KF), Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej stwierdził że:

MF *(…) uznać należy, że przekazywanie pracownikom upominków ze wskazanych okazji, które – jak wynika z wniosku – są dobrowolnym świadczeniem z Państwa strony, które nie wynika z żadnych zapisów umownych ani innych porozumień, nie stanowią elementu wynagrodzenia, jak również nie wiążą się z jakimkolwiek świadczeniem wzajemnym ze strony pracowników, co do zasady podlegają opodatkowaniu podatkiem od spadków i darowizn.*

W konsekwencji, z uwagi na wyłączenie z opodatkowania na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 3 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, wartość wręczonych pracownikom przez Państwa upominków w okolicznościach wskazanych we wniosku, nie stanowi i nie

eprasa.pl aa720785b0

będzie stanowić dla nich przychodu ze stosunku pracy w rozumieniu ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych. Zatem z ww. tytułu nie ciążą i nie będą ciążyć na Państwu obowiązki płatnika, o których mowa w art. 32 ust. 1 ww. ustawy.

Takie samo stanowisko Dyrektor KIS zajął w interpretacji indywidualnej z 25 września 2025 r. (sygn. 0115-KDIT1.4011.601.2025.1.JG).

Stanowisko organów podatkowych wyrażone w przytoczonych interpretacjach powoduje dla pracodawców negatywne konsekwencje podatkowe, w sytuacji gdy fiskus uzna świadczenia świąteczne za darowiznę. W przypadku gdy świadczenie świąteczne stanowi dla pracownika przychód ze stosunku pracy opodatkowany PIT i oskładkowany, pracodawca może takie świadczenie zaliczyć do kosztów podatkowych. Jeśli świadczenie świąteczne stanowi darowiznę, jego wartość jest wyłączona z PIT oraz z podstawy oskładkowania, a wydatek na takie świadczenie nie stanowi dla pracodawcy kosztu uzyskania przychodu (zob. art. 23 ust. 1 pkt 11 updof i art. 16 ust. 1 pkt 14 ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych).

W przypadku finansowania podarunków świątecznych ze środków obrotowych, warto uzyskać indywidualną interpretację podatkową potwierdzającą, czy przekazywane świadczenia są, czy też nie są przychodem pracownika. Jeżeli podatnik będzie dysponował stanowiskiem organów podatkowych (interpretacją indywidualną), z której będzie wynikało, że dane świadczenie nie jest przychodem pracownika, to może to również uchronić go przed przypisem składek ZUS (np. gdy w trakcie kontroli ZUS uzna, że podarunek jest przychodem pracownika podlegającym oskładkowaniu).

Karty przedpłacone – rozliczenie podatkowe

Obecnie do najpopularniejszych świadczeń świątecznych należą karty przedpłacone. Przedstawiamy przykładowe rozliczenie takiego świadczenia w dwóch wariantach, tj. gdy zostało sfinansowane ze środków ZFŚS oraz ze środków obrotowych.

Karta przedpłacona sfinansowana ze środków ZFŚS

PRZYKŁAD

Spółka z o.o. pod koniec listopada 2026 r. podjęła decyzję o przyznaniu pracownikom z ZFŚS kart przedpłaconych. W 2026 r. pracownicy nie otrzymywali innych świadczeń z ZFŚS. Pracownicy otrzymali do wypełnienia oświadczenia o wysokości dochodów na osobę w rodzinie. Na ich podstawie pracodawca przeanalizował sytuację materialno-rodzinną każdej osoby. Wartość kart przedpłaconych została zróżnicowana w następujący sposób:

- 500 zł – dla osób, których dochód w przeliczeniu na jednego członka w rodzinie mieścił się w przedziale od 4001 zł do 5000 zł,
- 600 zł – dla osób, których dochód w przeliczeniu na jednego członka w rodzinie mieścił się w przedziale od 3001 zł do 4000 zł,

eprasa.pl aa720785b0

- 700 zł – dla osób, których dochód w przeliczeniu na jednego członka w rodzinie mieścił się w przedziale od 2000 zł do 3000 zł.

W regulaminie ZFŚS istnieje zapis dotyczący warunków otrzymania tego typu świadczeń. W związku z tym wartość kart nie stanowi podstawy oskładkowania i opodatkowania.

Karta przedpłacona sfinansowana ze środków obrotowych

PRZYKŁAD

Z regulaminu wynagradzania wynika, że pracownikom przysługują świadczenia świąteczne z okazji Wielkanocy i Bożego Narodzenia. W 2026 r. pracodawca zdecydował, że z okazji Bożego Narodzenia pracownicy otrzymają karty przedpłacone. Wartość kart została zróżnicowana w następujący sposób:

- pracownicy fizyczni otrzymają karty o wartości 1200 zł,
- pracownicy umysłowi otrzymają karty o wartości 1000 zł.

Karty będą sfinansowane ze środków obrotowych firmy. W związku z tym wartość karty zostanie doliczona pracownikom do przychodu i odprowadzone zostaną od nich składki zusowskie i podatek. Karty zostaną przekazane pracownikom na początku grudnia 2026 r.

Przykładową listę płac za grudzień 2026 r. dla pracownika fizycznego należy sporządzić w następujący sposób:

Lp.	Elementy listy płac	Kwota (w zł)
1	Wynagrodzenie za pracę	5000,00
2	Wartość karty przedpłaconej podlegająca oskładkowaniu	1200,00
3	Wartość karty przedpłaconej podlegająca opodatkowaniu	1200,00
4	Składka na ubezpieczenie emerytalne [(poz. 1 + poz. 2) × 9,76%]	605,12
5	Składka na ubezpieczenia rentowe [(poz. 1 + poz. 2) × 1,5%]	93,00
6	Składka na ubezpieczenie chorobowe [(poz. 1 + poz. 2) × 2,45%]	151,90
7	Suma składek na ubezpieczenia społeczne (poz. 4 + poz. 5 + poz. 6)	850,02
8	Podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne (poz. 1 + poz. 2 – poz. 7)	5349,98
9	Składka na ubezpieczenie zdrowotne naliczona (poz. 8 × 9%)	481,50
10	Koszty uzyskania przychodu	250,00
11	Podstawa obliczenia zaliczki na podatek, po zaokrągleniu do pełnych złotych (poz. 1 + poz. 3 – poz. 7 – poz. 10)	5100,00

eprasa.pl aa720785b0

12	Zaliczka na podatek [(poz. 11 × 12%) – 300 zł]	312,00
13	Zaliczka na podatek do przekazania na rachunek urzędu skarbowego (poz. 12 po zaokrągleniu do pełnych złotych)	312,00
14	Kwota netto (poz. 1 – poz. 7 – poz. 9 – poz. 13)	3356,48

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 2 ust. 1 pkt 3, art. 12 ust. 1, art. 21 ust. 1 pkt 67, art. 23 ust. 1 pkt 11 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 592; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 1354)
- art. 15 ust. 1, art. 16 ust. 1 pkt 14 ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 554; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 1287)
- art. 2, art. 8 ust. 1 ustawy z 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (j.t. Dz.U. z 2024 r. poz. 288; ost. zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 1123)
- § 2 ust. 1 pkt 19 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 316)

POWOŁANE INTERPRETACJE URZĘDOWE:

- interpretacje indywidualne Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej 16 września 2026 r. (sygn. 0115-KDIT1.4 011.592.2026.1.ASZ), z 25 czerwca 2026 r. (sygn. 0112-KDIL2-1.4011.467.2026.3.KF) i z 25 września 2025 r. (sygn. 0115-KDIT1.4011.601.2025.1.JG)

©℗

Agata Pinzuł
specjalista ds. ubezpieczeń, redaktor „MONITORA księgowego”,
były wieloletni pracownik ZUS

Katarzyna Wojciechowska
prawnik, ekspert w zakresie podatków dochodowych, redaktor „MONITORA księgowego”

Zasady rozliczania w podatkach i składkach świadczeń świątecznych dla pracowników w podziale na źródło finansowania prezentujemy w dodatku Ściąga księgowego pt. „Świadczenia świąteczne dla pracowników i wydatki na świąteczny wystrój firmy – w podatkach i ZUS”. Dodatek w formie elektronicznej jest dostępny na stronie cyfrowego wydania „MONITORA księgowego” – inforlex.pl.

Abonament 2027

INFOR
Zał. R. Pleńkowski w 1987 r.

Przedłuż abonament
MONITORA księgowego
i wybierz jeden z prezentów!

Zobacz więcej:
oferta2027.infor.pl

22 761 30 30, 801 626 666 bok@infor.pl sklep.infor.pl

eprasa.pl aa720785b0

III. RAPORT MONITORA KSIĘGOWEGO

1 Rozliczenie zakupu elektronicznej prenumeraty serwisu internetowego INFORLEX

Zobacz więcej inforlex.pl

Rozliczanie prenumerat i subskrypcji, zwłaszcza tych wykupionych z wyprzedzeniem i obejmujących kilka lat, sprawia księgowym wiele kłopotów. Dobrym przykładem jest dwuletni dostęp do kompleksowej bazy wiedzy i systemu informacji prawnej INFORLEX na okres od 1 stycznia 2027 r. do 31 grudnia 2028 r., zafakturowany np. 18 października 2026 r. i do tego płatny w dwóch ratach. Pojawia się wtedy kilka pytań. Dlaczego jako datę sprzedaży podano 18 października 2026 r., a nie koniec okresu prenumeraty? Kiedy można odliczyć VAT? W którym roku zaliczyć wydatek do kosztów podatkowych? Jak ująć go w księgach, skoro dotyczy dwóch kolejnych lat obrotowych? Na przykładzie zakupu dwuletniej prenumeraty INFORLEX wyjaśniamy, jak w praktyce rozliczyć taki wydatek w VAT, CIT, PIT, pkpir i księgach rachunkowych.

Elektroniczna prenumerata INFORLEX – rozliczenie VAT

Dostęp do serwisu internetowego INFORLEX nie jest usługą o charakterze ciągłym, o której mowa w art. 19a ust. 3 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (dalej: ustawa o VAT), ponieważ strony nie ustalają dla niej okresów rozliczeniowych. Takim okresem nie jest też płatność w ratach. Organy podatkowe potwierdzają, że w takich przypadkach usługę uznaje się za wykonaną w momencie rozpoczęcia jej świadczenia, a nie zakończenia umowy. Przykładem jest interpretacja indywidualna Dyrektora Izby Skarbowej w Warszawie z 5 października 2016 r. (sygn. IPPP1/4512–587/16-2/KR), w której stwierdza się, że:

MF *Wnioskodawca prawidłowo wskazał, że za moment wykonania usługi, w przypadku podpisania po raz pierwszy umowy uznać należy moment przekazania kodów aktywacyjnych. Klient uzyskuje bowiem faktyczną możliwość korzystania z aplikacji w momencie, w którym otrzymuje kody aktywacyjne. Zatem w przypadku podpisania po raz pierwszy umowy obowiązek podatkowy powstaje zgodnie z art. 19a ust. 1 ustawy, tj. w momencie przekazania kodów aktywacyjnych.*

Podobnie wypowiedział się Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej w interpretacji indywidualnej z 27 sierpnia 2020 r. (sygn. 0114-KDIP1-1.4012.350.2020.2.JO):

MF *(...) w przypadku sprzedaży subskrypcji czasowej, wykonanie usługi następuje już w momencie jej udzielenia, ponieważ wówczas spełniona zostaje istota usługi – przekazanie prawa do korzystania na rzecz licencjobiorcy, tj. w momencie przesłania*

eprasa.pl aa720785b0

drogą mailową klientowi certyfikatu dostępu, wraz z innymi informacjami dotyczącymi nabywanej subskrypcji.

Tak samo jest w przypadku INFORLEX. Faktura za dostęp do serwisu dokumentuje usługę wykonaną w chwili przyznania dostępu. Wtedy też Wydawnictwo INFOR rozpoznaje obowiązek podatkowy i rozlicza VAT od całej kwoty faktury. Nabywca może więc odliczyć VAT z tej faktury w całości, najwcześniej w rozliczeniu za miesiąc, w którym uzyskał dostęp albo otrzymał fakturę, w zależności od tego, które z tych zdarzeń nastąpiło później.

Elektroniczna prenumerata INFORLEX – rozliczenie CIT

Wydatek na dostęp do INFORLEX jest pośrednim kosztem uzyskania przychodów. Takich kosztów nie da się przypisać do konkretnych przychodów, choć są związane z prowadzoną działalnością. Koszty pośrednie potrąca się w dacie ich poniesienia. Jeśli jednak dotyczą okresu dłuższego niż rok podatkowy, a nie da się ustalić, jaka ich część przypada na dany rok, rozlicza się je proporcjonalnie do długości okresu, którego dotyczą (art. 15 ust. 4d ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych; dalej: updop). Za dzień poniesienia kosztu pośredniego uważa się dzień, na który ujęto go w księgach rachunkowych na podstawie otrzymanej faktury (rachunku), a gdy faktury brak, na podstawie innego dowodu. Wyjątkiem są koszty ujęte jako rezerwy albo bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów (art. 15 ust. 4e updop).

Moment rozliczenia kosztów pośrednich budzi w praktyce sporo wątpliwości. Wciąż można się spotkać z poglądem, że decydują o nim przepisy o rachunkowości i sposób ujęcia wydatku w księgach. Inaczej uznał Dyrektor KIS w interpretacji indywidualnej z 2 lutego 2024 r. (sygn. 0111-KDIB1-2.4010.665.2023.1.AW). Zaakceptował w niej stanowisko podatnika, który wskazał:

MF *O tym, czy w istocie dany wydatek z uwagi na swój charakter nie może zostać przyporządkowany do długości okresu, którego dotyczy, decydować będą przepisy prawa podatkowego, a nie sposób jego księgowania na potrzeby prawa bilansowego. (…) Przepisy ustawy o rachunkowości określają jedynie sposób prowadzenia ksiąg i jako takie nie mogą rozstrzygać o tym, co jest, a co nie jest kosztem uzyskania przychodów, a także służą one ustaleniu wysokości dochodu (straty) podatkowego, zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy o CIT, nie mają zaś charakteru podatkotwórczego (wyrok TK z dnia 4 lutego 1994 r. (sygn. akt U 2/90)).*

O rozliczeniu kosztów podatkowych przesądzają więc przepisy podatkowe. Koszty pośrednie potrąca się co do zasady w roku ich poniesienia, a jeśli dotyczą okresu dłuższego niż rok rozlicza się je proporcjonalnie (art. 15 ust. 4d zdanie drugie updop). Rozpatrywana subskrypcja INFORLEX obejmuje dwa lata, od 1 stycznia 2027 r. do 31 grudnia 2028 r. Jej koszt trzeba zatem rozdzielić proporcjonalnie na te dwa lata i zaliczyć do kosztów podatkowych w pierwszym dniu każdego z nich. Gdy rok podatkowy spółki pokrywa się z kalendarzowym, oznacza to podział kosztu po połowie. Takie podejście potwierdził m.in. Dyrektor KIS w interpretacji indywidualnej z 15 lipca 2026 r. (sygn. 0111-KDIB1-2.4010.202.2026.1.AW):

eprasa.pl aa720785b0

MF *Nabycie licencji o charakterze subskrypcyjnym nie wiąże się z przeniesieniem praw autorskich na żadnym z pól eksploatacji (np. prawa do kopiowania, modyfikacji, trwałego zwielokrotniania), co jest niezbędnym elementem do uznania transakcji za nabycie prawa majątkowego (wartości niematerialnej i prawnej). Stąd nabywane przez Państwa czasowe licencje subskrypcyjne nie stanowią wartości niematerialnych i prawnych i nie podlegają rozliczaniu poprzez amortyzację. Zatem nabywane od Partnera na własne potrzeby Oprogramowanie powinno być ujmowane jako koszt uzyskania przychodów inny niż bezpośrednio związany z przychodami, o którym mowa w art. 15 ust. 4d ustawy o CIT. Wydatki te pozostają związane z całokształtem Państwa działalności i nie można ich przypisać do konkretnych przychodów. W konsekwencji podlegają potrąceniu zgodnie z art. 15 ust. 4d–4e ustawy o CIT, tj. w dacie ich poniesienia rozumianej jako dzień ujęcia kosztu w księgach rachunkowych na podstawie otrzymanej od Partnera faktury, z uwzględnieniem proporcjonalnego rozliczenia w czasie, jeżeli dany wydatek dotyczy okresu przekraczającego rok podatkowy.*

Elektroniczna prenumerata INFORLEX – ujęcie w księgach rachunkowych

Wydatek na dostęp do systemu INFORLEX przez okres dłuższy niż rok obrotowy trzeba rozliczyć w księgach zgodnie z zasadą współmierności przychodów i kosztów (art. 6 ust. 1 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości; dalej: uor). Koszt z faktury otrzymanej w 2026 r., który dotyczy okresu od 1 stycznia 2027 r. do 31 grudnia 2028 r., nie może więc obciążać wyniku 2026 r. W 2026 r. ujmuje się go w czynnych rozliczeniach międzyokresowych kosztów (art. 39 ust. 1 uor), w kwocie netto, czyli bez VAT naliczonego podlegającego odliczeniu. Następnie odpisuje się go w koszty równomiernie w okresie, którego dotyczy, czyli w latach 2027–2028. Takie rozliczenie nie zależy od momentu powstania obowiązku podatkowego w VAT ani od zasad rozliczenia kosztu dla celów CIT, bo przepisy podatkowe i przepisy o rachunkowości regulują te kwestie odrębnie.

Jeżeli jednostka uzna wartość wydatku za nieistotną, może skorzystać z uproszczenia przewidzianego w art. 4 ust. 4 uor i ująć cały wydatek w kosztach jednorazowo, w dacie jego poniesienia. W praktyce będzie to jednak rzadkie, bo prenumerata obejmuje kilka lat, a jednostki zwykle chcą zbliżyć rozliczenie bilansowe do podatkowego. Znacznie częściej koszt rozkłada się na okres trwania prenumeraty: co miesiąc przez cały okres albo po połowie na początku każdego roku obrotowego, czyli jednorazowo 1 stycznia 2027 r. i 1 stycznia 2028 r.

PRZYKŁAD

Spółka, której rok obrotowy pokrywa się z kalendarzowym i która ewidencjonuje koszty wyłącznie na kontach zespołu 4, otrzymała 18 października 2026 r. fakturę za dostęp do systemu INFORLEX na okres od 1 stycznia 2027 r. do 31 grudnia 2028 r. (24 miesiące). Wartość netto wynosi 6000 zł, VAT 23% to 1380 zł, a wartość brutto 7380 zł. Zgodnie z umową faktura jest płatna w dwóch ratach po 3690 zł: pierwsza do 30 października 2026 r., druga do 31 marca 2027 r.

eprasa.pl aa720785b0

Ewidencja w księgach rachunkowych 2026 r.:

1. Faktura – otrzymanie faktury za dostęp do systemu INFORLEX (wartość brutto):
   Wn konto 30 „Rozliczenie zakupu” 7 380 zł
   Ma konto 21 „Rozrachunki z dostawcami” 7 380 zł
2. Faktura – VAT naliczony podlegający odliczeniu:
   Wn konto 22-1 „VAT naliczony i jego rozliczenie” 1 380 zł
   Ma konto 30 „Rozliczenie zakupu” 1 380 zł
3. WB – zapłata I raty (30 października 2026 r.):
   Wn konto 21 „Rozrachunki z dostawcami” 3 690 zł
   Ma konto 13-1 „Rachunek bieżący” 3 690 zł
4. Faktura – ujęcie kosztu (wartość netto) w kosztach rodzajowych:
   Wn konto 40-2 „Usługi obce” 6 000 zł
   Ma konto 30 „Rozliczenie zakupu” 6 000 zł
5. PK – przeniesienie kosztu dotyczącego przyszłych okresów do rozliczenia w czasie:
   Wn konto 64-0 „Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów” 6 000 zł
   Ma konto 49 „Rozliczenie kosztów” 6 000 zł

***21** – Rozrachunki z dostawcami*

(3)	*3 690,00*	*7 380,00*	*(1)*
	3 690,00	*7 380,00*	
	3 690,00		

***30** – Rozliczenie zakupu*

(1)	*7 380,00*	*1 380,00*	*(2)*
		6 000,00	*(4)*
	7 380,00	*7 380,00*	

***22-1** – Rozrachunki z urzędem skarbowym z tytułu VAT naliczonego*

(2)	*1 380,00*		

***13-1** - Rachunek bieżacy*

(Sp)	*xxx*	*3 690,00*	*(3)*

***40-2** – Usługi obce*

(4)	*6 000,00*		

***49** – Rozliczenie kosztów*

		6 000,00	*(5)*

***64-0** – Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów*

(5)	*6 000,00*		

Saldo Wn konta 64-0 (6000 zł) jednostka wykazuje w bilansie sporządzonym na 31 grudnia 2026 r. po stronie aktywów, w podziale według okresu, który pozostaje do rozliczenia. Część przypadająca na 2027 r. (3000 zł, do rozliczenia w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego) trafia do pozycji B.IV „Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe”. Część przypadająca na 2028 r. (również 3000 zł, do rozliczenia po upływie 12 miesięcy od dnia bilansowego) trafia co do zasady do pozycji A.V „Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe” (według wzoru bilansu z załącznika nr 1 do uor). Ze względu na zasadę istotności (art. 4 ust. 4 uor) jednostki często wykazują jednak całą kwotę jako krótkoterminową, jeśli część długoterminowa nie jest znacząca dla rzetelnego i jasnego obrazu ich sytuacji majątkowej i finansowej.

eprasa.pl aa720785b0

WAŻNE! **Terminy zapłaty poszczególnych rat nie wpływają na moment ujęcia kosztu w księgach rachunkowych.**

Ewidencja w księgach rachunkowych 2027 r.:

Część wydatku przypadającą na 2027 r. (12/24 wartości netto, czyli 3000 zł) zalicza się do kosztów jednorazowo w styczniu 2027 r. albo co miesiąc (1/24 wartości netto, czyli 250 zł), zgodnie z przyjętą polityką rachunkowości.

1. PK – zaliczenie do kosztów 2027 r. części wydatku rozliczanego w czasie:
   Wn konto 49 „Rozliczenie kosztów” 3 000 zł
   Ma konto 64-0 „Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów” 3 000 zł
2. WB – zapłata II raty (31 marca 2027 r.):
   Wn konto 21 „Rozrachunki z dostawcami” 3 690 zł
   Ma konto 13-1 „Rachunek bieżący” 3 690 zł

***64-0** – Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów*

(Sp)	*6 000,00*	*3 000,00*	*(1)*
	6 000,00	*3 000,00*	
		3 000,00	*(Sk)*

***49** – Rozliczenie kosztów*

(1)	*3 000,00*	*xxx*	

***13-1** – Rachunek bieżacy*

		xxx	*3 690,00*	*(2)*

***21** – Rozrachunki z dostawcami*

(2)	*3 690,00*	*3 690,00*	*(Sp)*
	3 690,00	*3 690,00*	

Pozostałą część wydatku (3000 zł) zalicza się do kosztów 2028 r. tak samo jak w 2027 r.

1. PK – zaliczenie do kosztów 2028 r. części wydatku rozliczanego w czasie:
   Wn konto 49 „Rozliczenie kosztów” 3 000 zł
   Ma konto 64-0 „Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów” 3 000 zł

***64-0** – Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów*

(Sp)	*3 000,00*	*3 000,00*	

***49** – Rozliczenie kosztów*

		3 000,00	*xxx*

Elektroniczna prenumerata INFORLEX – rozliczenie w PIT i pkpir

Podatnicy PIT prowadzący pkpir mają możliwość stosowania jednej z dwóch metod rozliczania kosztów w czasie, tj. metody uproszczonej albo memoriałowej. Wybór tych metod dotyczy rozliczania tzw. pozostałych wydatków, które są ujmowane w kolumnie 15 księgi. Prenumerata INFORLEX jest kosztem pośrednim, rozliczanym w kolumnie 15 pkpir. Koszty

eprasa.pl aa720785b0

pośrednie, niezależnie od stosowanej metody prowadzenia pkpir, są potrącane w momencie ich poniesienia, czyli w dacie wystawienia faktury lub innego dowodu dokumentującego koszt. Jednak w przypadku metody memoriałowej koszty pośrednie przekraczające rok podatkowy ujmuje się proporcjonalnie do okresu, którego dotyczą. Zasada ta nie dotyczy metody uproszczonej. W tej metodzie koszty pośrednie przekraczające rok podatkowy ujmuje się w pkpir w całości w momencie poniesienia kosztu. Przyjmuje się, że okres przekraczający rok podatkowy to okres przypadający na przełomie lat podatkowych – niezależnie od tego, jak długo trwa. Przy metodzie memoriałowej koszt pośredni dotyczący dwóch lat podatkowych należy podzielić proporcjonalnie do lat, których dotyczy.

PRZYKŁAD

Podatnik prowadzi pkpir metodą memoriałową. Jest czynnym podatnikiem VAT. W październiku 2026 r. nabył dostęp do INFORLEX w okresie od 1 stycznia 2027 r. do 31 grudnia 2028 r. Data wystawienia faktury: 18 października 2026 r. Jest to koszt pośredni. Kwota netto faktury wynosi 6000 zł. Kwota brutto na fakturze to 7380 zł. Zgodnie z umową faktura jest płatna w dwóch ratach po 3690 zł brutto: pierwsza do 30 października 2026 r., druga do 31 marca 2027 r. Podatnik wydatek na dostęp do INFORLEX zaliczy do kosztów proporcjonalnie w dwóch latach:

- 1 stycznia 2027 r. – kwotę 3000 zł,
- 1 stycznia 2028 r.– kwotę 3000 zł.

W kolumnie 2 pkpir podatnik wpisuje datę wystawienia faktury zgodnie z pkt 3 objaśnień do rozporządzenia Ministra Finansów i Gospodarki z 6 września 2025 r. w sprawie prowadzenia podatkowej księgi przychodów i rozchodów (dalej: rozporządzenie w sprawie pkpir).

Zapis w pkpir – metoda memoriałowa

Lp.	Data zdarzenia gospodarczego	Numer identyfikujący fakturę wystawioną przy użyciu Krajowego Systemu e-Faktur	Numer dowodu księgowego	Opis zdarzenia gospodarczego	Pozostałe wydatki		Razem wydatki (14 + 15)	
					zł	gr	zł	gr
1	2	3	4	8	15		16	
Styczeń 2027								
3	18.10.2026	1181330202-20261018-11AB1111111B-26	F2026/00047784	INFORLEX	3000	00	3000	00
Styczeń 2028								
2	18.10.2026	1181330202-20261018-11AB1111111B-26	F2026/00047784	INFORLEX	3000	00	3000	00

Przy metodzie uproszczonej całość faktury (kwota 6000 zł) zostanie zaliczona do kosztów w październiku 2026 r., tj. w dacie wystawienia faktury.

eprasa.pl aa720785b0

Zapis w pkpir – metoda uproszczona

Lp.	Data zdarzenia gospodarczego	Numer identyfikujący fakturę wystawioną przy użyciu Krajowego Systemu e-Faktur	Numer dowodu księgowego	Opis zdarzenia gospodarczego	Pozostałe wydatki		Razem wydatki (14 + 15)	
					zł	gr	zł	gr
1	2	3	4	8	15		16	
134	18.10.2026	1181330202-20261018-11AB1111111B-26	F2026/00047784	INFORLEX	6000	00	6000	00

Opisane zasady nie dotyczą metody kasowej PIT, którą wybrani podatnicy prowadzący pkpir mogą stosować od 1 stycznia 2025 r. Metoda kasowa PIT może być stosowana zarówno przez podatników prowadzących pkpir w sposób memoriałowy, jak i uproszczony. Przy metodzie kasowej PIT koszty dostępu do INFORLEX zostaną zaliczone w dacie zapłaty.

PRZYKŁAD

Podatnik prowadzi pkpir. W 2026 r. i 2027 r. korzysta z metody kasowej PIT. Jest czynnym podatnikiem VAT. W październiku 2026 r. nabył dostęp do INFORLEX w okresie od 1 stycznia 2027 r. do 31 grudnia 2028 r. Data wystawienia faktury: 18 października 2026 r. Jest to koszt pośredni. Kwota netto faktury wynosi 6000 zł. Kwota brutto na fakturze to 7380 zł. Zgodnie z umową faktura jest płatna w dwóch ratach po 3690 zł brutto: pierwsza do 30 października 2026 r., druga do 31 marca 2027 r. W tych datach podatnik płaci za dostęp. Podatnik poszczególne raty zaliczy do kosztów w dacie zapłaty, tj.:

- 30 października 2026 r. – kwotę 3000 zł,
- 31 marca 2027 r. – kwotę 3000 zł.

W kolumnie 2 pkpir podatnik wpisuje daty dokonania zapłaty zgodnie z pkt 3 objaśnień do rozporządzenia w sprawie pkpir.

Zapis w pkpir – metoda kasowa PIT

Lp.	Data zdarzenia gospodarczego	Numer identyfikujący fakturę wystawioną przy użyciu Krajowego Systemu e-Faktur	Numer dowodu księgowego	Opis zdarzenia gospodarczego	Pozostałe wydatki		Razem wydatki (14 + 15)	
					zł	gr	zł	gr
1	2	3	4	8	15		16	
Październik 2026								
223	30.10.2026	1181330202-20261018-11AB1111111B-26	F2026/00047784	INFORLEX	3000	00	3000	00

eprasa.pl aa720785b0

1	2	3	4	8	15		16	
Marzec 2027								
72	31.03.2027	1181330202-20261018-11AB1111111B-26	F2026/00047784	INFORLEX	3000	00	3000	00

Podsumowanie

1. Dostęp do INFORLEX nie jest usługą ciągłą. Jest to usługa wykonana w momencie przyznania dostępu, a nie z końcem prenumeraty (wtedy powstaje obowiązek podatkowy od całej kwoty faktury).
2. Nabywca odlicza cały VAT najwcześniej za miesiąc, w którym uzyskał dostęp albo dostał fakturę, w zależności od tego, co nastąpiło później.
3. Prenumerata jest kosztem pośrednim. Koszt pośredni dotyczący okresu dłuższego niż rok podatkowy rozlicza się proporcjonalnie.
4. W księgach rachunkowych koszt prenumeraty rozlicza się – co do zasady – przez rozliczenia międzyokresowe kosztów. Jeśli wydatek jest nieistotny, można go ująć według przepisów bilansowych jednorazowo (o momencie rozliczenia kosztu podatkowego decydują przepisy podatkowe, nie sposób księgowania).
5. Terminy zapłaty rat nie wpływają na moment ujęcia kosztu w księgach rachunkowych.
6. W pkpir prenumerata to koszt pośredni (kol. 15), który w metodzie memoriałowej dzieli się proporcjonalnie na lata, w uproszczonej ujmuje w całości w dacie faktury, a w kasowej w datach zapłaty rat.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 15 ust. 4d i 4e ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 554; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 1287)
- art. 4 ust. 4, art. 6 ust. 1, art. 39 ust. 1 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 522; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 1206)
- art. 19a ust. 1, 3 i 8, art. 86 ust. 10 i ust. 10b pkt 1 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 1263; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 1270)
- art. 22 ust. 4a, 6, 6b ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz. U. z 2026 r. poz. 592; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 1354)
- pkt 3 objaśnień do rozporządzenia Ministra Finansów i Gospodarki z 6 września 2025 r. w sprawie prowadzenia podatkowej księgi przychodów i rozchodów (Dz.U. z 2025 r. poz. 1299)

©℗

Tomasz Krywan
doradca podatkowy, właściciel kancelarii doradztwa podatkowego, autor „Komentarza VAT 2026" wydanego nakładem INFOR PL S.A.

Grzegorz Ziółkowski
doradca podatkowy, autor licznych publikacji z dziedziny podatków oraz komentarza do PIT wydanego przez INFOR PL SA

Paweł Muż
ekonomista, redaktor „MONITORA księgowego"

eprasa.pl aa720785b0

IV. VAT

1 Czy przemieszczenie towarów poza UE na zamówienie klienta trzeba udokumentować polską fakturą w KSeF i rozliczyć w JPK_VAT

PROBLEM

Y. sp. z o.o. jest zarejestrowana jako podatnik VAT czynny w Polsce oraz zarejestrowana dla celów rozliczenia VAT w Wielkiej Brytanii (konkretnie Anglia, Walia i Szkocja). Posiada brytyjski numer identyfikacji podatkowej (VAT GB). W ramach prowadzonej działalności spółka dokonuje m.in. sprzedaży towarów na rzecz klientów z siedzibą lub miejscem zamieszkania w Wielkiej Brytanii. Model logistyczny zakłada, że spółka w pierwszej kolejności organizuje i finansuje wywóz towarów z magazynu w Polsce, odprawę eksportową w Polsce oraz odprawę importową w Wielkiej Brytanii (celną i podatkową), a następnie, gdy towar znajduje się już w Wielkiej Brytanii, dokonuje dostawy na adres klienta, który znajduje się w tym kraju. Spółka dokonuje sprzedaży towarów na rzecz klientów będących podatnikami posiadającymi siedzibę w Wielkiej Brytanii. Do przejścia prawa do rozporządzania towarami jako właściciel dochodzi dopiero w momencie postawienia towaru do dyspozycji klienta w Wielkiej Brytanii. Dla potrzeb celnych spółka wystawia zbiorczy dokument nietransakcyjny (faktura o rozszerzeniu CI), na którym jako eksporter figuruje spółka z polskim NIP, a jako importer spółka z VAT GB. Dokument ten służy wyłącznie ustaleniu wartości celnej i odprawie celnej i podatkowej. Nie dokumentuje on żadnej transakcji sprzedaży ani dostawy pomiędzy dwoma różnymi podatnikami. Nie dochodzi również do przeniesienia prawa do rozporządzania towarem jako właściciel. Następuje bowiem przemieszczenie towarów należących do tego samego podmiotu. Dostawę uprzednio zaimportowanych towarów na rzecz ostatecznych nabywców w Wielkiej Brytanii spółka dokumentuje fakturami VAT wystawianymi zgodnie z przepisami brytyjskimi. Na tych fakturach:

- jako sprzedawca figuruje spółka posługująca się brytyjskim numerem identyfikacji podatkowej (VAT GB),
- jako nabywca figuruje brytyjski klient,
- do zapłaty wykazywany jest brytyjski VAT, naliczany według stawek brytyjskich, rozliczany i płacony w Wielkiej Brytanii,

eprasa.pl aa720785b0

- podstawą opodatkowania brytyjskim VAT jest wartość towarów wraz z kosztami dystrybucji (opłata serwisowa, cło, koszty transportu w Wielkiej Brytanii itp.).

W momencie rozpoczęcia wysyłki do ostatecznego nabywcy towary znajdują się w Wielkiej Brytanii. Ostateczny nabywca towarów jest znany spółce najpóźniej w momencie rozpoczęcia transportu z Polski, ponieważ dane tego nabywcy oraz adres dostawy wynikają z indywidualnego zamówienia złożonego przed rozpoczęciem transportu. Wywóz towarów poza terytorium UE jest potwierdzony przez właściwy organ celny komunikatem CC599C.
Jak spółka powinna rozliczyć tę sprzedaż w VAT, wykazać w JPK_VAT i udokumentować?

RADA

Sprzedaż przez spółkę towarów na rzecz klientów z Wielkiej Brytanii po ich uprzednim zaimportowaniu przez spółkę na terytorium Wielkiej Brytanii stanowi eksport towarów (tj. tzw. eksport bezpośredni) i tak powinna być wykazana w JPK_VAT. Sprzedaż ta obligatoryjnie powinna być udokumentowana fakturą ustrukturyzowaną.

UZASADNIENIE

W opisanej sprawie spółka dokonuje dostaw dla klientów z Wielkiej Brytanii (konkretnie Anglia, Walia i Szkocja), a zatem dla klientów spoza UE. Dla uproszczenia w artykule są określani jako klienci z Wielkiej Brytanii.

W przyjętym przez spółkę modelu sprzedaży towar opuszcza terytorium kraju (tj. Polski) w celu dostarczenia go do konkretnego nabywcy w kraju trzecim (Wielkiej Brytanii). Przy czym nabywca tego towaru podczas wykonywania tej czynności nabywa prawo do rozporządzania nim jak właściciel. Bez znaczenia pozostaje fakt, że spółka przenosi to prawo na nabywcę dopiero po dokonaniu importu w Wielkiej Brytanii. W opisanej sytuacji towar jest wywożony w wyniku dostawy, gdyż jego wywóz poza UE następuje jako bezpośrednia konsekwencja dokonanej przez spółkę sprzedaży na rzecz klientów z Wielkiej Brytanii na podstawie zawartych umów/złożonych zamówień, a nie jako zdarzenie odrębne. Ostateczny nabywca towarów najpóźniej w momencie rozpoczęcia transportu z Polski jest znany spółce. Dane tego nabywcy oraz adres dostawy wynikają z indywidualnego zamówienia złożonego przed rozpoczęciem transportu.

Zatem transport towarów rozpoczynający się na terytorium kraju (tj. Polski) następuje w ramach dostawy na rzecz klienta, znanego w momencie rozpoczęcia wysyłki, w celu przeniesienia na tego nabywcę prawa do rozporządzania tymi towarami jak właściciel. W takim przypadku, gdy towary są wysyłane do konkretnego odbiorcy poza terytorium kraju w ramach dostawy z Polski, nie można uznać, że służą one działalności gospo-

eprasa.pl aa720785b0

darczej dostawcy poza terytorium Polski. Towary te nie są już przedmiotem żadnej innej transakcji wykonanej przez spółkę.

Należy zatem uznać, że dostawa towarów przemieszczanych z Polski do Wielkiej Brytanii, na zamówienie klienta z Wielkiej Brytanii, stanowi transakcję dokonywaną przez spółkę z terytorium Polski, jako kraju rozpoczęcia wysyłki, która kończyć się będzie dostarczeniem towarów ostatecznemu nabywcy – w kraju trzecim, tj. w Wielkiej Brytanii. Przy czym fakt, że przeniesienie prawa do rozporządzania tymi towarami jak właściciel na klienta będzie następowało w momencie postawienia towaru do dyspozycji klienta w Wielkiej Brytanii – nie przesądza o tym, że mamy tu do czynienia z przemieszczeniem towarów własnych w ramach przedsiębiorstwa, a następnie ze sprzedażą towarów znajdujących się na terytorium Wielkiej Brytanii.

Zatem w opisanym modelu sprzedaży towarów na rzecz klientów z Wielkiej Brytanii, po ich uprzednim zaimportowaniu przez spółkę na terytorium Wielkiej Brytanii, mamy do czynienia z eksportem towarów, o którym mowa w art. 2 pkt 8 lit. a ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (dalej: ustawa o VAT), tj. z tzw. eksportem bezpośrednim.

Obowiązek wystawienia faktury

Z art. 106a ustawy o VAT wynika, że polskie przepisy określające zasady wystawiania faktur stosuje się – co do zasady – do sprzedaży w rozumieniu art. 2 pkt 22 ustawy o VAT, tj. m.in. do eksportu towarów.

W związku z faktem, że w opisanej sprawie na terytorium kraju (Polski) dochodzi do eksportu towarów (sprzedaż na rzecz klientów z Wielkiej Brytanii, którzy są podatnikami podatku o podobnym charakterze do podatku od wartości dodanej), zastosowanie znajdą tu przepisy art. 106b ust. 1 pkt 1 ustawy o VAT. Zatem spółka ma obowiązek wystawiania na rzecz tych klientów polskich faktur. Bez znaczenia pozostaje fakt, że spółka jest także zobowiązana – na podstawie przepisów obowiązujących na terytorium Wielkiej Brytanii – do wystawienia innego dokumentu (faktura wystawiona z brytyjskim numerem VAT spółki i zawierająca kwoty brytyjskiego VAT).

Spółka jest zobowiązana wystawić brytyjskim kontrahentom faktury ustrukturyzowane przy użyciu KSeF (zob. art. 106ga ustawy o VAT). Na marginesie należy zauważyć, że w przypadku gdy nabywcą są firmy zagraniczne, to faktura ustrukturyzowana jest udostępniana nabywcy w sposób z nim uzgodniony (zob. art. 106gb ust. 4 pkt 2 i pkt 3 ustawy o VAT), np. papierowo lub mailowo (PDF). Powinna ona zostać oznaczona kodem QR z numerem KSeF faktury.

Eksport w JPK_VAT

Dokonywane transakcje dostawy towarów (eksport) podlegają opodatkowaniu na terytorium kraju i powinny zostać ujęte w prowadzonej przez spółkę ewidencji JPK_VAT (zob. art. 99 i art. 109 ustawy o VAT oraz § 4 i § 10 rozporządzenia Ministra Finansów, In-

eprasa.pl aa720785b0

westycji i Rozwoju z 15 października 2019 r. w sprawie szczegółowego zakresu danych zawartych w deklaracjach podatkowych i w ewidencji w zakresie podatku od towarów i usług).

W konsekwencji, w związku z dokonanym eksportem towarów, spółka jest zobowiązana do wykazywania tych transakcji w ewidencji sprzedaży i deklaracji JPK_VAT jako eksportu towarów (pola: K_22 i P_22).

Zaprezentowane stanowisko podzielają organy podatkowe (zob. interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 26 marca 2026 r., sygn. 0112-KDIL1--3.4012.2.2026.1.KM).

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 2 pkt 8 lit. a, art. 99, art. 109, art. 106ga i art. 106gb ust. 4 pkt 2 i pkt 3 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 1263; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 1270)
- § 4 i 10 rozporządzenia Ministra Finansów, Inwestycji i Rozwoju z 15 października 2019 r. w sprawie szczegółowego zakresu danych zawartych w deklaracjach podatkowych i w ewidencji w zakresie podatku od towarów i usług (Dz.U. z 2019 r. poz. 1988; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 245)

POWOŁANE INTERPRETACJE URZĘDOWE:

- interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 26 marca 2026 r. (sygn. 0112-KDIL1--3.4012.2.2026.1.KM)

Marcin Szymankiewicz
doradca podatkowy, autor licznych publikacji podatkowych

2 Jak rozliczyć nietransakcyjne WNT samochodu zaimportowanego z USA do UE i sprowadzonego do Polski

PROBLEM

Przedsiębiorca (podatnik VAT czynny i VAT UE) zakupił w USA używany środek transportu (samochód dostawczy typu furgon) dla potrzeb firmy. Samochód ma stać się środkiem trwałym firmy. Ma przebieg większy niż 6000 km, a od momentu dopuszczenia go do użytku (rejestracji) minęło więcej niż 6 miesięcy. Odprawa celna odbyła się w Holandii w październiku 2026 r. Zatem w tym kraju doszło do importu towarów. W związku z importem towarów dokonanym w Holandii przedsiębiorca stał się podatnikiem podatku od wartości dodanej w tym państwie, a towar dopuszczony do obrotu na terytorium Holandii uzyskał status towaru wspólnotowego. Następnie w październiku 2026 r. pojazd został przemieszczony z Holandii do Polski. Po dostawie pojazdu w październiku 2026 r. przedsiębiorca wystąpił o zwolnienie z podatku akcyzowego i w listopadzie 2026 r. otrzymał

eprasa.pl aa720785b0

dokument potwierdzający brak obowiązku zapłaty akcyzy na terytorium kraju. Po przeglądzie technicznym przedsiębiorca dokonał rejestracji dopuszczającej do użytkowania. Faktura od firmy z USA obejmowała cenę zakupu samochodu i koszty transportu morskiego do Holandii. Ponadto przedsiębiorca otrzymał fakturę od firmy holenderskiej za obsługę celną w Holandii. Przedsiębiorca rozlicza VAT za okresy miesięczne (JPK_V7M). Jak powinien ustalić moment powstania obowiązku podatkowego oraz określić podstawę opodatkowania z tytułu WNT nietransakcyjnego auta uprzednio importowanego na teren Holandii?

RADA

W opisanej sytuacji obowiązek podatkowy z tytułu nietransakcyjnego wewnątrzwspólnotowego nabycia opisanego pojazdu powstał 15. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym dokonano dostawy towaru będącego przedmiotem wewnątrzwspólnotowego nabycia.

UZASADNIENIE

Przemieszczenie opisanego samochodu z Holandii do Polski, po uprzednim imporcie na terenie Holandii, stanowi dla Czytelnika nietransakcyjne WNT, o którym mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (dalej: ustawa o VAT) – zob. interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 17 lutego 2026 r. (sygn. 0112-KDIL1-3.4012.916.2025.2.KK).

Dla WNT opisanego pojazdu właściwa jest podstawowa stawka VAT wynosząca obecnie 23% (zob. art. 41 ust. 1 w zw. z art. 146ef ust. 1 pkt 1 ustawy o VAT).

Moment powstania obowiązku podatkowego

Czytelnik ma wątpliwości, kiedy w opisanej sytuacji powstał obowiązek podatkowy, czyli *de facto* kiedy powinien zapłacić podatek od nietransakcyjnego WNT. W przypadku WNT nietransakcyjnego, o którym mowa w art. 11 ust. 1 ustawy o VAT, obowiązek podatkowy powstaje nie później niż 15. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym dokonano dostawy towaru będącego przedmiotem wewnątrzwspólnotowego nabycia – zob. interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 27 marca 2024 r. (sygn. 0111-KDIB3-3.4012.44.2024.2.MAZ).

Z opisu stanu faktycznego wynika, że pojazd został przemieszczony z Holandii do Polski w październiku 2026 r. Zatem obowiązek podatkowy od nietransakcyjnego WNT powstał 15 listopada 2026 r., tj. 15. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym dokonano dostawy towarów (nastąpił przywóz towarów do Polski) – zob. interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 17 lutego 2026 r. (sygn. 0112-KDIL1-3.4012.916.2025.2.KK) oraz interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 17 kwietnia 2026 r. (sygn. 0114-KDIP1-2.4012.117.2026.2.GK).

eprasa.pl aa720785b0

W przypadku wewnątrzwspólnotowego nabycia nowych środków transportu lub innych środków transportu, od których podatek jest rozliczany m.in. w JPK_V7M, jeżeli środek transportu ma być przez nabywcę zarejestrowany na terytorium kraju lub jeżeli nie podlega rejestracji, a jest użytkowany na terytorium kraju, podatnicy są obowiązani, bez wezwania naczelnika urzędu skarbowego, do obliczenia i wpłacenia podatku w terminie 14 dni od dnia powstania obowiązku podatkowego na rachunek urzędu skarbowego (zob. art. 103 ust. 4 w zw. z ust. 3 ustawy o VAT). W tych przypadkach podatnicy są obowiązani przedłożyć naczelnikowi urzędu skarbowego, zgodnie z ustalonym wzorem, informację o nabywanych środkach transportu (tj. VAT-23). Do informacji należy dołączyć kopię faktury potwierdzającej nabycie środka transportu przez podatnika (zob. art. 103 ust. 5 ustawy o VAT).

Zakupione auto miało być środkiem trwałym w firmie przedsiębiorcy i zostało zarejestrowane dla potrzeb ruchu drogowego w Polsce. Zatem przedsiębiorca powinien był zapłacić podatek od WNT w terminie 14 dni od powstania obowiązku podatkowego, tj. do 29 listopada 2026 r., ponieważ obowiązek podatkowy od WNT wskazanego auta powstał 15 listopada 2026 r. Ponadto powinien złożyć w urzędzie skarbowym informację VAT-23 wraz z kopią faktury od dostawcy z USA.

ZM!ANY 2027 **Od 1 stycznia 2027 r. zmienią się zasady rozliczania wewnątrzwspólnotowego nabycia środków transportu przez podatników VAT. Czynność ta będzie rozliczana przez podatnika w deklaracji podatkowej składanej za okres rozliczeniowy, w którym powstał obowiązek podatkowy (w JPK_V7M, JPK_V7K lub VAT-8) i w tym terminie podatnik będzie również składał – w formie elektronicznej – informację VAT-23 – zob. art. 99 ust. 10a-10c ustawy o VAT w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2027 r.**

Podstawa opodatkowania nietransakcyjnego WNT

Zgodnie z art. 30a ust. 2 ustawy o VAT przy nietransakcyjnym WNT do ustalenia podstawy opodatkowania stosuje się odpowiednio art. 29a ust. 2 tej ustawy. Do ustalenia podstawy opodatkowania w przypadku wewnątrzwspólnotowego nabycia towarów stosuje się też odpowiednio przepisy art. 29a ust. 1–1b, 6, 7, 10 i 11 (zob. art. 30a ust. 1 ustawy o VAT).

Artykuł 29a ust. 6 ustawy o VAT wskazuje wprost, jakie wydatki zwiększają podstawę opodatkowania. W grupie wydatków zwiększających podstawę opodatkowania, wskazanej w tym przepisie, są podatki, cła, opłaty i inne należności o podobnym charakterze związane z nabyciem towarów lub usług, z wyjątkiem kwoty podatku. W drugiej grupie wydatków zwiększających podstawę opodatkowania wskazano wydatki, które w związku z realizacją świadczenia pobiera dostawca lub usługodawca, ale które ostatecznie „przerzuca" na nabywcę (art. 29a ust. 6 pkt 2 ustawy o VAT).

eprasa.pl aa720785b0

Na podstawie powołanych regulacji podstawę opodatkowania wewnątrzwspólnotowego nabycia towarów, o którym mowa w art. 11 ust. 1 ustawy o VAT, stanowi cena nabycia towaru, czyli wartość, jaka znajduje się na rachunku wystawionym przez sprzedającego, zwiększona o:

- podatki, cła, opłaty i inne należności o podobnym charakterze (np. o charakterze administracyjnym), których nałożenie pozostaje w bezpośrednim związku z nabyciem towarów (z wyjątkiem kwoty podatku od towarów i usług nakładanego mocą ustawy o VAT),
- koszty dodatkowe wymienione w art. 29a ust. 6 pkt 2 ustawy o VAT pobierane przez dostawcę w związku z realizacją transakcji kupna-sprzedaży, które ostatecznie „przerzucane" są na nabywcę.

Do podstawy opodatkowania nie wlicza się natomiast kosztów, które nie są pobierane przez dokonującego dostawy. Jak wskazał Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej w interpretacji indywidualnej z 17 kwietnia 2026 r. (sygn. 0114-KDIP1-2.4012.117.2026.2.GK):

MF *(…) podstawę opodatkowania z tytułu wewnątrzwspólnotowego nabycia towaru stanowi cena nabycia towaru. Jest to wartość, jaka znajduje się na fakturze wystawionej przez sprzedającego, zwiększona o podatki, cła, opłaty i inne należności o podobnym charakterze, związane z nabyciem towaru (z wyjątkiem kwoty podatku), zgodnie z art. 29a ust. 6 pkt 1 ustawy oraz o wymienione w art. 29a ust. 6 pkt 2 ustawy koszty dodatkowe. Zatem za podstawę opodatkowania z tytułu wewnątrzwspólnotowego nabycia towarów, o którym mowa w art. 11 ust. 1 ustawy powinien Pan uznać sumę wartości towaru nabytego od kontrahenta z USA oraz wartość cła. Natomiast do podstawy opodatkowania nie powinien Pan wliczać kosztów dodatkowych związanych z odprawą celną dokonaną przez firmę holenderską działającą na Pana rzecz. Te koszty dodatkowe nie są pobierane przez dokonującego dostawy (kontrahenta z USA), lecz przez firmę holenderską dokonującą w Pana imieniu odprawy celnej. Zatem właściwie do podstawy opodatkowania przyjął Pan wartość faktury od dostawcy (kontrahenta z USA) i wartość cła, bez wliczania do podstawy opodatkowania usług dodatkowych od firmy holenderskiej związanych z odprawą celną. (…).*

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 11, art. 29a, art. 30a, art. 103 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 1263; ost. zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 1270)

POWOŁANE INTERPRETACJE URZĘDOWE:

- interpretacje indywidualne Dyrektora KIS z 17 kwietnia 2026 r. (sygn. 0114-KDIP1-2.4012.117.2026.2.GK); z 17 lutego 2026 r. (sygn. 0112-KDIL1-3.4012.916.2025.2.KK); z 27 marca 2024 r. (sygn. 0111-KDIB3--3.4012.44.2024.2.MAZ)

Marcin Szymankiewicz
doradca podatkowy, autor licznych publikacji podatkowych

eprasa.pl aa720785b0

3 Czy od wewnątrzwspólnotowego nabycia używanego ciągnika rolniczego trzeba zapłacić VAT

PROBLEM

X. spółka z o.o. (podatnik VAT czynny i podatnik VAT UE) na potrzeby prowadzonej działalności gospodarczej dokonała wewnątrzwspólnotowego nabycia używanego przez ponad dwa lata środka trwałego (ciągnika rolniczego) od firmy francuskiej (podatnika VAT i VAT UE we Francji). Spółka podała francuskiemu dostawcy polski numer VAT UE, a transport zakupionego ciągnika z Francji zakończył się w Polsce. Spółka dokonała rejestracji ciągnika rolniczego dla potrzeb ruchu drogowego. Czy wewnątrzwspólnotowe nabycie ciągnika rolniczego powoduje obowiązek złożenia VAT-23 i zapłaty VAT w terminie 14 dni?

RADA

Wewnątrzwspólnotowe nabycie używanego ciągnika rolniczego (zarejestrowanego dla potrzeb ruchu drogowego) powoduje obowiązek złożenia VAT-23 i zapłaty podatku VAT w terminie 14 dni od dnia powstania obowiązku podatkowego.

UZASADNIENIE

Podatnicy dokonujący wewnątrzwspólnotowego nabycia środków transportu mają obowiązek przedłożenia naczelnikowi urzędu skarbowego informacji o takim nabyciu (tj. VAT-23 wraz z kopią faktury) oraz zapłaty podatku z tego tytułu (w terminie 14 dni od dnia powstania obowiązku podatkowego). Przy czym informacja VAT-23 i zapłata podatku dotyczą zarówno „nowych środków transportu", jak i „innych środków transportu".

Powołując się na definicję zawartą w art. 2 pkt 10 lit. a ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (dalej: ustawa o VAT), za „nowe środki transportu" mogą być uznane pojazdy lądowe przeznaczone do transportu osób lub towarów, które spełniają określone warunki dotyczące mocy silnika bądź jego pojemności skokowej oraz dotyczące dotychczasowej długości ich używania (mierzonej czasem używania oraz przebiegiem). Natomiast przez „inne środki transportu", o których mowa w art. 103 ust. 4 ustawy o VAT, należy rozumieć środki transportu tożsame z nowymi, jednak niespełniające warunku uznania ich za „nowe środki transportu" w postaci przebiegu lub okresu, który upłynął od dopuszczenia ich do użytku.

W przypadku opisanym w pytaniu na pewno nie mamy do czynienia z „nowym środkiem transportu" (ciągnik był używany dwa lata), ale z „innym środkiem transportu", o którym mowa w powołanym przepisie.

eprasa.pl aa720785b0

Dodajmy, że w przypadku ciągnika rolniczego w ogóle mówimy o „środku transportu", ponieważ wynika to z definicji zawartej w art. 38 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego Rady (UE) nr 282/2011 z 15 marca 2011 r. ustanawiającego środki wykonawcze do dyrektywy 2006/112/WE w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (dalej: rozporządzenie 282/2011). Ciągnik rolniczy został tam wprost wymieniony jako środek transportu (podobnie jak inne pojazdy rolnicze). W konsekwencji należy uznać, że ciągnik rolniczy, który spółka nabyła, jest środkiem transportu. Wprawdzie, jak zostało już wyjaśnione, ciągnik ten nie spełnia definicji nowego środka transportu, to jednak z uwagi na fakt, że został zarejestrowany w Polsce dla celów ruchu drogowego, do WNT tego ciągnika rolniczego znajdują zastosowanie art. 103 ust. 4 i 5 ustawy o VAT. Oznacza to, że spółka ma obowiązek przedłożenia właściwemu naczelnikowi urzędu skarbowego informacji o nabyciu środka transportu (VAT-23). Jest również zobowiązana do zapłaty podatku od towarów i usług w terminie 14 dni od dnia powstania obowiązku podatkowego (tj. od dnia wystawienia faktury przez podatnika podatku od wartości dodanej, nie później jednak niż 15. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym dokonano dostawy przedmiotowego ciągnika) na rachunek urzędu skarbowego.

Zaprezentowane stanowisko podzielają organy podatkowe – zob. interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 20 marca 2026 r. (sygn. 0113-KDIPT1-2.4012.160.2026.1.PRP).

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 103 ust. 4 i 5 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 1263; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 1270)
- art. 38 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego Rady (UE) nr 282/2011 z 15 marca 2011 r. ustanawiającego środki wykonawcze do dyrektywy 2006/112/WE w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (Dz.Urz. UE L 2011.77.1)

POWOŁANE INTERPRETACJE URZĘDOWE:

- interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 20 marca 2026 r. (sygn. 0113-KDIPT1-2.4012.160.2026.1.PRP)

Marcin Szymankiewicz
doradca podatkowy, autor licznych publikacji podatkowych

4 Kto rozlicza VAT od sprzedaży lokalu należącego do małżonków

PROBLEM

W 2000 r. nabyłem wraz z żoną od gminy lokal użytkowy. Przy zakupie naliczono VAT, którego nie odliczyliśmy, ponieważ nie byliśmy wówczas podatnikami VAT. Lokal miał być wykorzystywany przez żonę w działalności fryzjerskiej, co miało miejsce przez krótki okres. Następnie żona wykorzystywała

eprasa.pl aa720785b0

lokal w ramach najmu prywatnego i wyłącznie ona rozliczała przychody z tego tytułu. Lokal nigdy nie był przeze mnie wykorzystywany w prowadzonej działalności gospodarczej. Prowadzę jednoosobową działalność w zakresie usług gastronomicznych. W przeszłości byłem czynnym podatnikiem VAT, obecnie korzystam ze zwolnienia podmiotowego. W okresie posiadania lokalu nie ponoszono nakładów na ulepszenie przekraczających 30% jego wartości początkowej. W lokalu wykonywano jedynie bieżące prace, takie jak malowanie i drobne naprawy. W 2026 r. sprzedaliśmy z żoną lokal za 200 000 zł. Sprzedaż miała charakter prywatny, poza moją działalnością gospodarczą. Nie wystawiłem faktury, nie sprzedawałem wcześniej innych nieruchomości i nie planuję kolejnych sprzedaży. Czy sprzedaż tego lokalu będzie po mojej stronie podlegała opodatkowaniu VAT, a jeżeli tak – czy będzie korzystała ze zwolnienia?

RADA

Należy przyjąć, że w opisanej sytuacji sprzedaż lokalu użytkowego po Pana stronie nie spowoduje obowiązku opodatkowania tej transakcji podatkiem od towarów i usług. Nie jest to jednak klasyczne „zwolnienie z VAT", lecz sytuacja, w której w ogóle nie występuje czynność podlegająca opodatkowaniu VAT, ponieważ przy tej sprzedaży nie działa Pan jako podatnik podatku od towarów i usług. W opisanej sytuacji to żona jest traktowana jako podatnik VAT, a sprzedaż lokalu w całości podlega po stronie Pana żony opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług jako odpłatna dostawa towarów.

UZASADNIENIE

Osoba fizyczna może być podatnikiem VAT w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, ale jednocześnie może dokonywać innych czynności jako osoba prywatna, poza zakresem VAT. Decydujące znaczenie ma więc nie sam formalny status przedsiębiorcy, lecz to, czy przy konkretnej czynności sprzedaży dana osoba występuje jako podatnik VAT.

Opisany lokal nigdy nie był wykorzystywany w prowadzonej przez Pana działalności gospodarczej (usługi gastronomiczne). Nie podejmował Pan również działań charakterystycznych dla podmiotu profesjonalnie zajmującego się obrotem nieruchomościami. Nie nabył Pan lokalu w celu jego dalszej odsprzedaży, nie dokonywał Pan wcześniej sprzedaży innych nieruchomości i nie planuje Pan sprzedaży kolejnych. Pana udział w sprzedaży wynikał wyłącznie z tego, że lokal stanowił majątek wspólny małżonków. Nie wynikał natomiast z wykorzystywania lokalu przez Pana w działalności gospodarczej ani z prowadzenia przez Pana działalności w zakresie nieruchomości.

Bez znaczenia dla tej oceny pozostaje fakt, że w przeszłości był Pan czynnym podatnikiem VAT, a obecnie korzysta Pan ze zwolnienia podmiotowego. Status podatnika VAT

eprasa.pl aa720785b0

należy oceniać w odniesieniu do konkretnej czynności. Samo prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie usług gastronomicznych nie oznacza, że każda sprzedaż składnika majątku prywatnego będzie podlegała VAT.

W konsekwencji po Pana stronie brak jest przesłanek do uznania, że przy sprzedaży lokalu działał Pan jako podatnik VAT. Sprzedaż nie była związana z prowadzoną przez Pana działalnością gospodarczą, nie miała charakteru zawodowego, stałego ani zorganizowanego i nie stanowiła przejawu profesjonalnego obrotu nieruchomościami. Była to czynność rozporządzenia składnikiem majątku wspólnego, niewykorzystywanym przez Pana w działalności gospodarczej.

Z tego względu sprzedaż dokonana w 2026 r. za kwotę 200 000 zł pozostaje po Pana stronie poza zakresem opodatkowania VAT. Nie miał Pan obowiązku wystawienia faktury w ramach działalności gospodarczej, skoro lokal nie był składnikiem tej działalności i nie został sprzedany przez Pana jako podatnika VAT.

Ustawa z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (dalej: ustawa o VAT) nie traktuje małżeństwa jako jednego podatnika. Każdy z małżonków może być odrębnym podatnikiem VAT, jeżeli samodzielnie wykonuje działalność gospodarczą. Przy sprzedaży składnika majątku wspólnego należy więc ustalić, który z małżonków faktycznie wykorzystywał ten składnik w działalności gospodarczej lub w sposób ciągły dla celów zarobkowych (art. 15 ust. 2 ustawy o VAT). Taką osobą jest Pana żona, ponieważ lokal był wykorzystywany gospodarczo właśnie przez nią. To ona prowadziła w nim zakład fryzjerski, a następnie uzyskiwała przychody z najmu prywatnego.

Stanowisko to potwierdził Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej w interpretacji indywidualnej z 27 czerwca 2025 r. (sygn. 0114-KDIP1-3.4012.343.2025.4.JG), w której wskazano m.in.:

MF *(...) z przedstawionych okoliczności sprawy nie wynika taka Pana aktywność, która wykraczałaby poza ramy czynności związanych ze zwykłym wykonywaniem prawa własności w stosunku do sprzedanego lokalu. Wskazał Pan, że zbywany lokal był wykorzystywany w działalności gospodarczej Pana żony (handel oraz najem lokalu). W rozpatrywanej sprawie, pomimo że lokal stanowił majątek wspólny małżonków, to jednak lokal był wykorzystywany wyłącznie przez Pana żonę na cele prowadzonej przez nią działalności gospodarczej w rozumieniu art. 15 ust. 2 ustawy. Nabyli Państwo lokal z zamiarem wykorzystywania go przez żonę. Pan nie wykorzystywał lokalu w związku z prowadzoną przez siebie działalnością – usługi geodezyjne.*

Wobec powyższego, dla sprzedaży lokalu użytkowego za zbywcę (stronę transakcji sprzedaży) należy uznać wyłącznie Pana żonę. W związku z faktem, że lokal był wykorzystywany wyłącznie przez nią w ramach prowadzonej działalności gospodarczej – to sprzedaż lokalu w całości podlega po stronie Pana żony opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług, jako odpłatna dostawa towarów, na podstawie art. 5 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 7 ust. 1 ustawy o VAT.

eprasa.pl aa720785b0

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 5 i art. 15 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 1263; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 1270)

POWOŁANE INTERPRETACJE URZĘDOWE:

- interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 27 czerwca 2025 r. (sygn. 0114-KDIP1--3.4012.343.2025.4.JG)

Rafał Styczyński
doradca podatkowy, właściciel kancelarii doradztwa podatkowego,
autor licznych publikacji z dziedziny podatków

5 Czy usługi przewozu turystów meleksem powinny być ewidencjonowane na kasie rejestrującej

PROBLEM

Prowadzę działalność gospodarczą polegającą na odpłatnym przewozie turystów po mieście przy wykorzystaniu meleksa. Jest to klasyczny pojazd wolnobieżny, czyli pojazd silnikowy, którego konstrukcja ogranicza prędkość jazdy do 25 km/h. Usługi mają charakter turystyczno-rekreacyjny i obejmują przejazdy po wyznaczonych trasach, prezentujących najważniejsze atrakcje miasta. Odbiorcami są głównie osoby fizyczne nieprowadzące działalności gospodarczej, a zapłata następuje najczęściej bezpośrednio przy realizacji usługi. Czy świadcząc tego rodzaju usługi, mogę korzystać ze zwolnienia z obowiązku prowadzenia ewidencji sprzedaży przy zastosowaniu kasy rejestrującej, czy też jestem zobowiązany do jej stosowania?

RADA

Podatnik świadczący usługi przewozu turystów po mieście wolnobieżnym pojazdem typu melex może korzystać ze zwolnienia z obowiązku prowadzenia ewidencji sprzedaży przy zastosowaniu kasy rejestrującej, pod warunkiem nieprzekroczenia limitu oraz spełnienia pozostałych warunków formalnych. Dopiero przekroczenie limitu sprzedaży lub zmiana charakteru działalności na działalność objętą bezwzględnym obowiązkiem ewidencjonowania spowodują obowiązek rozpoczęcia ewidencjonowania sprzedaży na kasie fiskalnej.

UZASADNIENIE

Co do zasady podatnicy dokonujący sprzedaży na rzecz osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej oraz rolników ryczałtowych mają obowiązek pro-

eprasa.pl aa720785b0

wadzenia ewidencji sprzedaży przy użyciu kas rejestrujących. Zwolnienia z obowiązku ewidencjonowania sprzedaży na rzecz osób fizycznych nieprowadzących działalności oraz rolników ryczałtowych określa Minister Finansów w drodze rozporządzenia. Rozporządzenia te są czasowe, tj. są wydawane na okresy, co do zasady, dwu- lub trzyletnie. W okresie 2025–2027 kwestię zwolnień z obowiązku ewidencjonowania reguluje rozporządzenie Ministra Finansów z 17 grudnia 2024 r. w sprawie zwolnień z obowiązku prowadzenia ewidencji przy zastosowaniu kas rejestrujących (dalej: rozporządzenie). Przewiduje ono dwa podstawowe mechanizmy zwolnień: podmiotowe oraz przedmiotowe.

Zwolnienie podmiotowe. Zwolnienie podmiotowe, określone w § 3 rozporządzenia, uzależnione jest od wysokości obrotu osiąganego na rzecz osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej oraz rolników ryczałtowych. W przypadku podatników rozpoczynających działalność lub kontynuujących ją w danym roku podatkowym zwolnienie to przysługuje, jeżeli wartość sprzedaży nie przekroczy określonego limitu 20 000 zł w skali roku (lub w proporcji do okresu prowadzenia działalności).

Zwolnienie przedmiotowe. Z kolei zwolnienie przedmiotowe, wynikające z § 2 rozporządzenia, dotyczy konkretnych rodzajów czynności wymienionych w załączniku do rozporządzenia. Oznacza to, że niezależnie od wysokości obrotu, niektóre czynności wymienione w tym załączniku mogą być wyłączone z obowiązku ewidencjonowania na kasie fiskalnej.

Obowiązkowe ewidencjonowanie. Rozporządzenie określa również katalog czynności, w odniesieniu do których zwolnienia – zarówno podmiotowe, jak i przedmiotowe – nie mają zastosowania. Zostały one wskazane w § 4 rozporządzenia. Wśród nich znajdują się m.in. określone usługi transportowe, taksówkowe, gastronomiczne, medyczne czy fryzjerskie. Usługi te są objęte obowiązkiem ewidencjonowania „od pierwszej złotówki".

W przedstawionej sprawie istotne znaczenie ma ocena, czy świadczone usługi przewozu turystów meleksem mieszczą się w katalogu usług objętych bezwzględnym obowiązkiem ewidencjonowania wymienionych w § 4 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia, a w szczególności, czy można je uznać za wymienione w tym przepisie „usługi przewozów pasażerskich w samochodowej komunikacji" lub „usługi taksówkowe".

Z przedstawionego opisu wynika, że prowadzona działalność polega na świadczeniu usług przewozu turystów po mieście przy użyciu pojazdu wolnobieżnego typu melex. Pojazd ten, zgodnie z przepisami ustawy z 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym, nie jest pojazdem samochodowym, ponieważ jego konstrukcja ogranicza prędkość jazdy do 25 km/h. Jednocześnie nie spełnia on cech właściwych dla taksówki, w szczególności nie jest wyposażony w taksometr i nie świadczy usług w ramach typowego transportu drogowego o charakterze taksówkowym.

Usługi świadczone w tym zakresie mają charakter turystyczno-rekreacyjny, a ich istotą nie jest przewóz osób w rozumieniu transportu publicznego, lecz organizacja przejazdów o charakterze atrakcji turystycznej. Przejazdy te stanowią formę zwiedzania miasta, a nie usługę komunikacji miejskiej lub przewozu pasażerskiego w klasycznym znaczeniu.

eprasa.pl aa720785b0

Z tego względu należy przyjąć, że opisane usługi nie mieszczą się w zakresie wyłączeń określonych w § 4 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia, w szczególności nie stanowią ani usług taksówkowych, ani usług przewozów pasażerskich w samochodowej komunikacji, o których mowa w tym przepisie. Oznacza to, że nie występuje tu obligatoryjne wyłączenie prawa do korzystania ze zwolnienia z obowiązku ewidencjonowania sprzedaży przy użyciu kasy rejestrującej.

Prawo do zwolnienia podmiotowego. W konsekwencji możliwe jest zastosowanie zwolnienia przewidzianego w § 3 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia, tj. zwolnienia podmiotowego dla podatników rozpoczynających działalność gospodarczą lub świadczących usługi, których wartość sprzedaży nie przekracza limitu 20 000 zł w skali roku (w proporcji do okresu prowadzenia działalności). Zwolnienie to może być stosowane do momentu przekroczenia wskazanego limitu. W przypadku jego przekroczenia zwolnienie traci moc po upływie dwóch miesięcy następujących po miesiącu, w którym limit został przekroczony, co oznacza konieczność rozpoczęcia ewidencjonowania sprzedaży przy użyciu kasy rejestrującej. Stanowisko to potwierdził Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej w interpretacji indywidualnej z 27 czerwca 2025 r. (sygn. 0111-KDIB3-2.4012.331.2025.1.KK).

Można też rozważyć możliwość zastosowania zwolnienia wymienionego w poz. 42 załącznika do rozporządzenia. W punkcie tym jako zwolnione z obowiązku ewidencjonowania zostało wskazane:

§ *(...) świadczenie usług na rzecz osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej oraz rolników ryczałtowych, jeżeli świadczący usługę otrzyma w całości zapłatę za wykonaną czynność za pośrednictwem poczty, banku lub spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej (odpowiednio na rachunek bankowy podatnika lub na rachunek podatnika w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej, której jest członkiem), a z ewidencji i dowodów dokumentujących zapłatę jednoznacznie wynika, jakiej konkretnie czynności dotyczyła. (...)*

W tym przypadku trzeba spełnić dodatkowe warunki zwolnienia, czyli przyjmować płatności w określony w tym przepisie sposób oraz prowadzić ewidencję i posiadać dowody wiążące zapłatę z wykonanymi usługami.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 111 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 1263; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 1270)
- § 2, § 3 i § 4 rozporządzenia Ministra Finansów z 17 grudnia 2024 r. w sprawie zwolnień z obowiązku prowadzenia ewidencji sprzedaży przy zastosowaniu kas rejestrujących (Dz.U. z 2024 r. poz. 1902; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 420)

POWOŁANE INTERPRETACJE URZĘDOWE:

- interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 27 czerwca 2025 r. (sygn. 0111-KDIB3-2.4012.331.2025.1.KK)

©℗

Rafał Styczyński
doradca podatkowy, właściciel kancelarii doradztwa podatkowego,
autor licznych publikacji z dziedziny podatków

eprasa.pl aa720785b0

6 Świadczenie kompleksowe a kilka pozycji na fakturze – wyrok NSA

Podatnik może rozpisać świadczenie kompleksowe i wyodrębnić na fakturze świadczenia pomocnicze, o ile z treści faktury jasno wynika, że są one elementem świadczenia kompleksowego. Może zatem wystawić fakturę, w której osobno wykaże świadczenie główne (np. dostawę towaru), a osobno usługę transportu tego towaru do nabywcy (czy innego świadczenia pomocniczego). Rozdzielenie tych czynności na fakturze nie zmienia faktu, że całość transakcji jest świadczeniem kompleksowym, które podlega opodatkowaniu według stawki VAT właściwej dla świadczenia głównego. Takie stanowisko potwierdził NSA w wyroku z 20 maja 2026 r. (sygn. akt I FSK 1397/23).

Stan faktyczny

Sprawa dotyczyła przedsiębiorcy prowadzącego działalność gospodarczą w zakresie produkcji i sprzedaży pieczywa, ciast oraz innych wyrobów cukierniczych. Klienci mogli odbierać zakupione towary osobiście albo zamówić ich dostawę.

Transport był wykonywany własnymi środkami przedsiębiorcy, a jego koszt ustalano odrębnie, m.in. w zależności od liczby przejechanych kilometrów. Podatnik nie zawierał jednak z klientami odrębnych umów o świadczenie usług transportowych. Dostawa towarów wraz z transportem stanowiła jedną transakcję gospodarczą.

Podatnik uważał, że koszt transportu stanowi element świadczenia kompleksowego i powinien zwiększać podstawę opodatkowania dostawy towarów. Jednocześnie chciał wykazywać koszt transportu jako odrębną pozycję na fakturze lub paragonie, stosując do niego taką samą stawkę VAT jak do sprzedawanego towaru.

Stanowisko organu podatkowego

Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej w interpretacji z 23 stycznia 2023 r. (sygn. 0112-KDIL3.4012.469.2022.2.MC) uznał stanowisko podatnika za nieprawidłowe.

Organ zgodził się, że transport nie stanowi odrębnej usługi, lecz jest elementem świadczenia kompleksowego, którego świadczeniem głównym jest dostawa towarów. Koszty transportu powinny zatem zwiększać podstawę opodatkowania dostawy na podstawie art. 29a ust. 1 i ust. 6 pkt 2 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (dalej: ustawa o VAT) oraz podlegać opodatkowaniu według stawki właściwej dla sprzedawanych towarów.

Zdaniem Dyrektora KIS oznaczało to jednak, że na fakturze powinna zostać wykazana jedna pozycja obejmująca zarówno wartość towaru, jak i koszt jego transportu. Organ uznał, że koszt dostawy nie może zostać wykazany jako osobna pozycja na fakturze, ponieważ mogłoby to sugerować wykonanie odrębnej usługi transportowej.

eprasa.pl aa720785b0

Stanowisko WSA

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Lublinie wyrokiem z 14 kwietnia 2023 r. (sygn. akt I SA/Lu 159/23) uchylił interpretację. Wskazał, że z art. 106b i art. 106e ustawy o VAT nie wynika zakaz przedstawienia poszczególnych elementów świadczenia kompleksowego w kilku pozycjach faktury. Dopuszczalne jest więc wykazanie ceny towaru oraz kosztu jego transportu w odrębnych pozycjach, pod warunkiem że z faktury wynika, iż transport stanowi integralną część świadczenia głównego. Sam techniczny sposób przedstawienia poszczególnych składników ceny na fakturze nie może przesądzać o tym, czy dla celów VAT mamy do czynienia z jednym czy kilkoma świadczeniami. Koszt transportu nadal zwiększa podstawę opodatkowania dostawy towarów i podlega opodatkowaniu według stawki właściwej dla tej dostawy.

Stanowisko NSA

Naczelny Sąd Administracyjny oddalił skargę kasacyjną Dyrektora KIS i podzielił stanowisko WSA. Potwierdził, że podatnik może zastosować jeden z dwóch sposobów dokumentowania transakcji: zwiększyć cenę netto sprzedawanego towaru o koszt transportu albo wykazać koszt transportu jako odrębną pozycję na fakturze. Obydwa rozwiązania są zgodne z ustawą o VAT, jeżeli z dokumentu wynika, że koszt transportu jest elementem jednego świadczenia kompleksowego. Wyodrębnienie kosztu transportu na fakturze nie powoduje automatycznie, że transport staje się odrębną usługą. NSA podkreślił również, że koszty transportu należy w takim przypadku wliczyć do podstawy opodatkowania dostawy towarów, a świadczenie pomocnicze powinno być opodatkowane według zasad właściwych dla świadczenia głównego. Jak wskazał NSA, sposób udokumentowania świadczenia kompleksowego przez wykazanie na fakturze jego poszczególnych elementów nie wpływa na ocenę charakteru transakcji. O tym, czy występuje jedno świadczenie kompleksowe, decydują rzeczywiste okoliczności gospodarcze, a nie liczba pozycji wskazanych na fakturze.

Od redakcji

Wyrok ma istotne znaczenie praktyczne dla podatników wykonujących świadczenia kompleksowe, w których obok świadczenia głównego występują dodatkowe elementy, takie jak transport, pakowanie, montaż czy inne czynności pomocnicze. NSA potwierdził, że świadczenie kompleksowe nie musi być przedstawione na fakturze jako jedna pozycja. Podatnik może dla większej przejrzystości dokumentu wyszczególnić jego poszczególne elementy, jeżeli jednocześnie z faktury jasno wynika ich związek ze świadczeniem głównym. Samo umieszczenie kilku pozycji na fakturze nie powoduje zatem powstania kilku odrębnych świadczeń dla celów VAT. Kluczowe pozostają ekonomiczny charakter transakcji oraz relacja między świadczeniem głównym i czynnościami pomocniczymi. Wyrok może mieć szczególne znaczenie w przypadku sprzedaży towarów z transportem. Jeżeli transport stanowi jedynie element dostawy towarów, jego koszt może zostać wykazany osobno na fakturze, ale nadal powinien powiększać podstawę opodatkowania świadczenia głównego i podlegać właściwej dla niego stawce VAT.

©℗

Rafał Styczyński
prawnik, doradca podatkowy, autor licznych publikacji podatkowych

eprasa.pl aa720785b0

V. RACHUNKOWOŚĆ

1 Jak w księgach rachunkowych ująć zmianę metody wyceny nieruchomości zaliczonych do inwestycji

PROBLEM

Spółka nabyła w 2019 r. nieruchomość biurową (grunt i budynek) za 3 500 000 zł (grunt: 900 000 zł, budynek: 2 600 000 zł), zaliczoną do inwestycji, gdyż nie służy działalności operacyjnej spółki, lecz najmowi powierzchni i wzrostowi wartości. Do 2025 r. wyceniana była metodą właściwą dla środków trwałych (cena nabycia pomniejszona o amortyzację naliczaną według stawki 2,5%, standardowej dla budynków niemieszkalnych). Wartość netto na 1 stycznia 2026 r. wynosiła 3 045 000 zł. Pod koniec września 2026 r. zarząd podjął decyzję o przejściu na wycenę według wartości rynkowej i zlecił w tym celu rzeczoznawcy majątkowemu stosowne wyceny. Wycenę na 31 grudnia 2025 r. rzeczoznawca sporządził już w pierwszych dniach października 2026 r., natomiast wycenę na bieżący dzień bilansowy (31 grudnia 2026 r.) sporządzi dopiero po zakończeniu roku. Spółka otrzyma ją w lutym 2027 r., w trakcie przygotowywania sprawozdania finansowego za 2026 r. Czy taka zmiana metody wyceny jest dopuszczalna i z jaką datą wywołuje skutki? Jak ująć ją w księgach 2026 r.? Czy zmiana wywołuje skutki w podatku dochodowym od osób prawnych?

RADA

Z przepisów ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (dalej: uor) wynika, że zmiana metody wyceny z ceny nabycia pomniejszonej o umorzenie na wartość rynkową jest dopuszczalna. Stanowi ona zmianę polityki rachunkowości ze skutkiem od 1 stycznia 2026 r., a ujęcie w księgach następuje najpóźniej 31 grudnia 2026 r. Różnicę między wartością rynkową nieruchomości na koniec poprzedniego roku a jej dotychczasową wartością księgową odnosi się jednorazowo na kapitał własny (zysk z lat ubiegłych), a nie w wynik bieżącego okresu. Natomiast amortyzację naliczoną w roku zmiany przed jej dokonaniem koryguje się stornem. Od dnia zmiany nieruchomość nie jest już bilansowo amortyzowana, a jej okresowa aktualizacja obciąża pozostałe koszty albo zwiększa pozostałe przychody operacyjne. Zmiana jest neutralna dla podatku dochodowego. Amortyzacja podatkowa biegnie

eprasa.pl aa720785b0

nadal na zasadach ogólnych, o ile nieruchomość spełnia podatkowe kryteria środka trwałego. Szczegóły – w uzasadnieniu.

UZASADNIENIE

Za inwestycje, w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 17 uor, uznaje się nieruchomości nieużytkowane na potrzeby własnej działalności operacyjnej jednostki, lecz posiadane w celu osiągnięcia korzyści z przyrostu ich wartości lub z pożytków (np. czynszu). Tak jest właśnie w przypadku rozpatrywanej spółki. Ustawa o rachunkowości dopuszcza dla nieruchomości inwestycyjnych dwie metody wyceny (art. 28 ust. 1 pkt 1a uor), tj. według:

- zasad właściwych dla środków trwałych (cena nabycia pomniejszona o odpisy amortyzacyjne oraz o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości) albo
- ceny rynkowej bądź wartości godziwej.

W pierwszym przypadku odpisy amortyzacyjne obciążają (na podstawie art. 3 ust. 1 pkt 32 lit. c uor) pozostałe koszty operacyjne (konto 76-1). W drugim nieruchomość nie jest amortyzowana, a skutki jej okresowej aktualizacji do wartości rynkowej, ustalanej samodzielnie lub przez rzeczoznawcę, odnosi się – również na podstawie art. 3 ust. 1 pkt 32 lit. c uor – w pozostałe przychody lub koszty operacyjne.

Zmiana metody wyceny nieruchomości i jej ujęcie w księgach

Przejście na wycenę według wartości rynkowej jest zmianą zasad (polityki) rachunkowości. Zmianę taką (zgodnie z art. 8 ust. 2 uor) jednostka może wprowadzić ze skutkiem od pierwszego dnia roku obrotowego, niezależnie od daty podjęcia decyzji. Jednostka jest zobowiązana w takim przypadku ujawnić w informacji dodatkowej jej przyczyny i liczbowy wpływ na sprawozdanie finansowe. Sam sposób ujęcia skutków takiej zmiany precyzuje Krajowy Standard Rachunkowości nr 7 „Zmiany zasad (polityki) rachunkowości, wartości szacunkowych, poprawianie błędów, zdarzenia następujące po dniu bilansowym – ujęcie i prezentacja" (dalej: KSR nr 7). Przy zmianie z inicjatywy własnej jednostki (jak to ma miejsce w rozpatrywanym przypadku) stosuje się podejście retrospektywne (pkt 3.11 KSR nr 7). Wówczas skutki finansowe odnosi się na kapitał własny jako zysk (stratę) z lat ubiegłych, a dane porównawcze za rok poprzedzający przekształca się retrospektywnie (pkt 3.12 KSR nr 7). Gdy pełne podejście retrospektywne jest praktycznie niewykonalne, dopuszczalne jest podejście ograniczone, tj. korekta stanu początkowego kapitału najwcześniejszego możliwego roku lub, w ostateczności, podejście prospektywne (pkt 3.13–3.14 KSR nr 7). Każdorazowo jednostka powinna jednak ujawnić rodzaj, przyczyny i liczbowy wpływ takiej zmiany (pkt 3.15 KSR nr 7). W księgach 2026 r. oznacza to (zob. również przykład):

- storno amortyzacji naliczonej przed zmianą,
- urealnienie wartości nieruchomości do poziomu wartości rynkowej z końca 2025 r. w korespondencji z kapitałem własnym oraz

eprasa.pl aa720785b0

- kolejną aktualizację do wartości rynkowej na dzień bilansowy 2026 r., odnoszoną w pozostałe przychody lub koszty operacyjne.

Operat szacunkowy potwierdzający wartość rynkową na dzień bilansowy nie musi przy tym powstać przed tym dniem. Rzeczoznawca może go sporządzić także później, już po zakończeniu roku, o ile mieści się to w ustawowym terminie na sporządzenie sprawozdania finansowego, tj. w ciągu 3 miesięcy od dnia bilansowego (art. 52 ust. 1 uor). Operat odnosi wówczas ustaloną wartość do stanu rynku na dzień bilansowy, mimo że sam dokument ma późniejszą datę sporządzenia.

Skutki zmiany wyceny nieruchomości w podatku dochodowym od osób prawnych (CIT)

Zmiana metody wyceny bilansowej jest neutralna według przepisów ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (dalej: updop). Niezrealizowana aktualizacja wyceny nie stanowi ani przychodu (art. 12 ust. 1 updop), ani kosztu uzyskania przychodów (art. 15 ust. 1 updop). Amortyzacje bilansowa i podatkowa są bowiem od siebie niezależne. To, że nieruchomość jest bilansowo klasyfikowana jako inwestycja, a nie środek trwały, i nie jest już amortyzowana w księgach, samo w sobie nie pozbawia podatnika prawa do amortyzacji podatkowej. Dla celów CIT liczy się własna, podatkowa definicja środka trwałego (art. 16a ust. 1 updop), którą spełnia także nieruchomość oddana w najem. Amortyzacja podatkowa biegnie więc nadal na zasadach ogólnych (art. 16a–16m i art. 16h ust. 1 pkt 1 updop). Opisywana spółka zdecydowanie nie jest przy tym „spółką nieruchomościową" w rozumieniu art. 4a pkt 35 updop. Definicję tę spełniają bowiem wyłącznie podmioty, u których co najmniej 50% wartości bilansowej aktywów stanowią położone w Polsce nieruchomości (lub prawa do nich) o łącznej wartości przekraczającej 10 000 000 zł. W rozpatrywanym przypadku nieruchomość inwestycyjna spółki, wyceniana obecnie na około 3,1–3,9 mln zł, progu tego nie osiąga (o ile spółka nie posiada innych nieruchomości). Tylko gdyby jednostka spełniała tę ustawową definicję, zastosowanie znajdowałby art. 15 ust. 6 updop, ograniczający roczny odpis podatkowy do wysokości odpisu, jaki byłby dokonywany zgodnie z przepisami o rachunkowości. Ponieważ jednak rozpatrywana spółka opisanej definicji nie spełnia, ograniczenie to jej nie dotyczy, a nieruchomość może być amortyzowana podatkowo w pełnej wysokości, na zasadach ogólnych.

PRZYKŁAD

Spółka nabyła w 2019 r. nieruchomość biurową (grunt i budynek) zaliczoną do inwestycji za cenę nabycia 3 500 000 zł, w tym: grunt – 900 000 zł, budynek – 2 600 000 zł. Do 2025 r. włącznie spółka amortyzowała budynek według rocznej stawki 2,5% (standardowej dla budynków niemieszkalnych zgodnie z Wykazem stawek amortyzacyjnych), co dawało odpis roczny w kwocie 65 000 zł (2 600 000 zł × 2,5%). Wartość netto nieruchomości na dzień 1 stycznia 2026 r. wynosiła 3 045 000 zł (cena nabycia 3 500 000 zł

eprasa.pl aa720785b0

pomniejszona o umorzenie naliczone za lata 2019–2025 w łącznej kwocie 455 000 zł). W październiku 2026 r. zarząd spółki podjął, ze skutkiem od 1 stycznia 2026 r., decyzję o zmianie polityki rachunkowości polegającej na przejściu z wyceny według zasad stosowanych dla środków trwałych na wycenę według wartości rynkowej. Zlecił w tym celu niezależnemu rzeczoznawcy majątkowemu sporządzenie wycen. Wycenę nieruchomości na 31 grudnia 2025 r. rzeczoznawca sporządził już w październiku 2026 r., ustalając jej wartość na 3 850 000 zł. Wycenę na dzień bilansowy, tj. 31 grudnia 2026 r., rzeczoznawca sporządzi dopiero po zakończeniu roku (najpóźniej do 31 marca 2027 r.) w trakcie przygotowywania sprawozdania finansowego za 2026 r. Operat będzie odnosił ustaloną wartość do stanu rynku na 31 grudnia 2026 r., mimo że sam dokument powstanie dopiero w 2027 r. Na potrzeby przykładu przyjęto, że wartość ta wyniesie 3 150 000 zł. Zakładamy również, że pełne podejście retrospektywne jest niewykonalne, w związku z czym jednostka stosuje ograniczone podejście retrospektywne.

Ustalenie skutków zmiany metody wyceny:

- wartość netto nieruchomości w księgach na 1 stycznia 2026 r. (metoda dotychczasowa) 3 045 000 zł,
- odpis amortyzacyjny naliczony za 2026 r. przed zmianą metody (podlegający korekcie: 2 600 000 zł × 2,5%) 65 000 zł,
- wartość rynkowa nieruchomości na 31 grudnia 2025 r. (wycena rzeczoznawcy) 3 850 000 zł,
- zwiększenie wartości nieruchomości w korespondencji z kapitałem własnym (3 850 000 zł − 3 500 000 zł) 350 000 zł,
- wyksięgowanie umorzenia naliczonego za lata 2019–2025 w korespondencji z kapitałem własnym (3 500 000 zł − 3 045 000 zł) 455 000 zł,
- łączny skutek zmiany metody wyceny odniesiony na kapitał własny (350 000 zł + 455 000 zł) 805 000 zł,
- wartość rynkowa nieruchomości na 31 grudnia 2026 r., tj. dzień bilansowy (wycena rzeczoznawcy) 3 150 000 zł,
- aktualizacja wyceny nieruchomości (obniżenie wartości) na dzień bilansowy 2026 r. (3 850 000 zł – 3 150 000 zł) 700 000 zł.

Ewidencja w księgach rachunkowych

1. PK – odpisy amortyzacyjne za 2026 r. od nieruchomości inwestycyjnej, naliczone przed zmianą metody wyceny – 65 000 zł

   Wn konto 76-1 „Pozostałe koszty operacyjne” 65 000 zł

   Ma konto 07-1 „Odpisy umorzeniowe”
   (w analityce: nieruchomości inwestycyjne) 65 000 zł

2. PK – skutki zmiany metody wyceny dotyczące przekształconych danych porównawczych za 2025 r.; zwiększenie wartości nieruchomości do poziomu wartości rynkowej z 31 grudnia 2025 r. (3 850 000 zł − 3 500 000 zł) = 350 000 zł

   Wn konto 04 „Inwestycje długoterminowe”
   (w analityce: nieruchomości inwestycyjne) 350 000 zł

eprasa.pl aa720785b0

Ma konto 82 „Rozliczenie wyniku finansowego”
(w analityce: zysk z lat ubiegłych) 350 000 zł

3. PK – wyksięgowanie umorzenia naliczonego za okres od 2019 r. do 2025 r.
(3 500 000 zł − 3 045 000 zł) = 455 000 zł

Wn konto 07-1 „Odpisy umorzeniowe”
(w analityce: nieruchomości inwestycyjne) 455 000 zł

Ma konto 82 „Rozliczenie wyniku finansowego”
(w analityce: zysk z lat ubiegłych) 455 000 zł

4. PK – korekta (storno) odpisu amortyzacyjnego naliczonego w 2026 r. przed zmianą metody wyceny, tj. 65 000 zł

Wn konto 07-1 „Odpisy umorzeniowe”
(w analityce: nieruchomości inwestycyjne) 65 000 zł

Ma konto 76-1 „Pozostałe koszty operacyjne” 65 000 zł

5. PK – aktualizacja wyceny nieruchomości inwestycyjnej na dzień bilansowy 31 grudnia 2026 r. do wartości rynkowej ustalonej przez rzeczoznawcę (3 850 000 zł − 3 150 000 zł) = 700 000 zł

Wn konto 76-1 „Pozostałe koszty operacyjne” 700 000 zł

Ma konto 04 „Inwestycje długoterminowe”
(w analityce: nieruchomości inwestycyjne) 700 000 zł

***04** – Inwestycje długoterminowe (w analityce: nieruchomości inwestycyjne)*

(Sp)	3 500 000,00		700 000,00	(5)
(2)	350 000,00			
	3 850 000,00		700 000,00	
			3 150 000,00	(Sk)

***07-1** – Odpisy umorzeniowe (w analityce: nieruchomości inwestycyjne)*

(3)	455 000,00		455 000,00	(Sp)
(4)	65 000,00		65 000,00	(1)
	520 000,00		520 000,00	

***76-1** – Pozostałe koszty operacyjne*

(1)	65 000,00		65 000,00	(4)
(5)	700 000,00			

***82** – Rozliczenie wyniku finansowego (w analityce: zysk z lat ubiegłych)*

		350 000,00	(2)
		455 000,00	(3)

W wyniku księgowań 2 i 3 saldo konta 82 „Rozliczenie wyniku finansowego” (w analityce: zysk z lat ubiegłych) wzrasta o 805 000 zł, co odpowiada różnicy między wartością rynkową nieruchomości na 31 grudnia 2025 r. (3 850 000 zł) a jej wartością netto ustaloną według dotychczasowej metody na ten sam dzień (3 045 000 zł). Księgowania 1 i 4 wzajemnie się znoszą, dlatego łączny wpływ na pozostałe koszty operacyjne 2026 r. z tytułu amortyzacji naliczonej przed zmianą metody wynosi zero. Po zaksięgowaniu operacji 2, 3 i 5 wartość nieruchomości wykazywana na koncie 04 wynosi 3 150 000 zł (3 500 000 zł + 350 000 zł − 700 000 zł), co odpowiada wartości rynkowej ustalonej na 31 grudnia 2026 r.

eprasa.pl aa720785b0

Prezentacja skutków zmiany w bilansie za 2026 r.

Pozycja bilansu	Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2026 r. (rok bieżący)	Stan na 31.12.2025 r. wg pierwotnie sporządzonego sprawozdania	Przekształcone dane porównawcze na 31.12.2025 r.
A.IV.1	Aktywa trwałe – inwestycje długoterminowe (nieruchomości)	3 150 000 zł	3 045 000 zł	3 850 000 zł
A.V	Kapitał własny – zysk (strata) z lat ubiegłych	805 000 zł	0 zł	805 000 zł

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 4a pkt 35, art. 12 ust. 1, art. 15 ust. 1 i 6, art. 16a–16m, art. 16h ust. 1 pkt 1 ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 554; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 1287)
- art. 3 ust. 1 pkt 17 i 32 lit. c, art. 8 ust. 2, art. 10 ust. 3, art. 28 ust. 1 pkt 1a, art. 52 ust. 1 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 522; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 1206)
- pkt 3.11–3.15 Krajowego Standardu Rachunkowości nr 7 „Zmiany zasad (polityki) rachunkowości, wartości szacunkowych, poprawianie błędów, zdarzenia następujące po dniu bilansowym – ujęcie i prezentacja" (komunikat Ministra Finansów z 27 grudnia 2018 r., Dz.Urz. Min. Fin. z 2019 r. poz. 2)

©℗
Dorota Pietrasz
księgowa

2 Jak ująć w księgach i oznaczyć w JPK_KR_PD roczny abonament serwisowy rozliczany w czasie

PROBLEM

W październiku 2026 r. spółka z o.o. opłaciła z góry roczny abonament na konserwację urządzeń klimatyzacyjnych w swojej siedzibie. Abonament konserwacyjny obejmuje okres od 10 listopada 2026 r. do 9 listopada 2027 r., a fakturę spółka otrzymała w październiku 2026 r. Koszty dotyczące przyszłych okresów spółka ujmuje na koncie 64-0 „Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów". W ramach tego konta wyodrębniła konta analityczne dla długo- i krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych. Jakie znaczniki należy przypisać tym kontom na potrzeby JPK_KR_PD, jak ewidencjonować rozliczanie abonamentu konserwacyjnego w czasie i jak wykazać go w bilansie na 31 grudnia 2026 r.?

RADA

Kontu analitycznemu dla długoterminowych rozliczeń międzyokresowych kosztów należy przypisać znacznik BAAV2_W, a kontu dla krótkoterminowych rozliczeń znacznik BABIV. Konta wyższego rzędu oznacza się znacznikiem INNE. W rozpatrywanym przypadku abonament na konserwację urządzeń

eprasa.pl aa720785b0

klimatyzacyjnych zostanie w całości rozliczony przed upływem 12 miesięcy od dnia bilansowego, dlatego jego wartość netto należy ująć na koncie krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych kosztów. Od listopada 2026 r. abonament jest odpisywany w koszty usług obcych. W bilansie na 31 grudnia 2026 r. nierozliczoną kwotę spółka wykaże w aktywach, w pozycji B.IV. „Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe".

UZASADNIENIE

Od 1 stycznia 2025 r. obowiązuje przepis, zgodnie z którym podatnicy CIT prowadzący księgi rachunkowe muszą po zakończeniu roku podatkowego przesyłać je naczelnikowi urzędu skarbowego w pliku JPK_KR_PD. Obowiązek ten jest wprowadzany etapami. W zależności od kategorii podatnika obejmuje księgi za lata podatkowe rozpoczynające się po 31 grudnia 2024 r., 2025 r. albo 2026 r. Księgi przesyła się do końca siódmego miesiąca po zakończeniu roku podatkowego(art. 9 ust. 1c ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych; dalej: updop). W związku z tym księgi rachunkowe jednostek muszą być uzupełnione o dodatkowe dane. Dane te są wskazane w rozporządzeniu Ministra Finansów z 16 sierpnia 2024 r. w sprawie dodatkowych danych, o które należy uzupełnić prowadzone księgi rachunkowe podlegające przekazaniu na podstawie updop, w tym o znaczniki kont. Co istotne dla rozpatrywanego przypadku, dla czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów przewidziano odrębne znaczniki dla rozliczeń krótko- i długoterminowych. Należy przy tym pamiętać, że szczegółowy znacznik przypisuje się dopiero na tym poziomie analityki, na którym kwota odpowiada jednej pozycji bilansu. Konta zbiorcze, zasilające kilka pozycji bilansu, oznacza się znacznikiem INNE. Konto 64-0 „Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów" może zasilać zarówno pozycję A.V.2. „Inne rozliczenia międzyokresowe" (długoterminowe), jak i pozycję B.IV. „Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe". Dlatego właściwe znaczniki przypisuje się kontom analitycznym wyodrębnionym według terminu rozliczenia (zob. tabela). Pełny wykaz kont z przypisanymi znacznikami, wraz z objaśnieniami do poszczególnych kont, jest dostępny w serwisie INFORLEX w agencie „Plan kont ze znacznikami JPK CIT (JPK_KR_PD)".

Tabela. Znaczniki kont czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów (zespół 6 – Produkty i rozliczenia międzyokresowe)

Konto	Nazwa konta	Znacznik konta (S_12_1)
64	Rozliczenia międzyokresowe kosztów	INNE
64-0	Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów	INNE
64-0/1	Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów – analityka według terminu rozliczenia	INNE
64-0/1/1	Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	BAAV2_W
64-0/1/2	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	BABIV

eprasa.pl aa720785b0

Czynne rozliczenia międzyokresowe w księgach rachunkowych

Czynne rozliczenia międzyokresowe stosuje się do kosztów, które dotyczą przyszłych okresów sprawozdawczych. Odpisuje się je w miarę upływu czasu albo proporcjonalnie do wielkości świadczeń (art. 39 ust. 1 i 3 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości; dalej: uor). W ten sposób rozlicza się zarówno koszty rodzajowe działalności operacyjnej, jak i koszty finansowe. Ze względu na zasadę ostrożności nie rozlicza się w czasie pozostałych kosztów operacyjnych. Ustawa o rachunkowości nie narzuca przy tym sposobu wyliczania odpisu. Najczęściej koszt dzieli się przez liczbę miesięcy, ale dopuszczalne jest też rozliczenie według liczby dni, co najdokładniej pozwala przypisać koszty do danego okresu. W takim przypadku koszt dzieli się przez liczbę wszystkich dni, których dotyczy, i mnoży przez liczbę dni w danym miesiącu. Wybraną metodę, a także sposób ewidencji rozliczeń międzyokresowych kosztów, powinien określić kierownik jednostki w polityce rachunkowości.

Podział rozliczeń międzyokresowych kosztów na krótko- i długoterminowe i ich rozliczanie

Podziału na rozliczenia międzyokresowe krótko- i długoterminowe dokonuje się na dzień bilansowy, według tego, kiedy dany koszt zostanie zaliczony do kosztów okresu. Krótkoterminowe są te, które zostaną rozliczone w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego, a długoterminowe te, które zostaną rozliczone później. Przy dniu bilansowym przypadającym na 31 grudnia 2026 r. do krótkoterminowych należą więc koszty przypadające do rozliczenia w 2027 r., a do długoterminowych koszty przypadające na 2028 r. i kolejne lata. Gdyby opłacony z góry okres sięgał dalej niż do 31 grudnia 2027 r., część kosztu dotyczącą 2028 r. należałoby wykazać na koncie długoterminowych rozliczeń (64-0/1/1).

Koszty rozliczane w czasie można ewidencjonować na dwa sposoby. Częściej ujmuje się je najpierw na kontach kosztów rodzajowych (zespół 4) i przenosi na konto 64-0 za pośrednictwem konta 49 „Rozliczenie kosztów". Wtedy w porównawczym rachunku zysków i strat zmiana stanu konta 64-0 wpływa na pozycję „Zmiana stanu produktów". Jednostki prowadzące ewidencję kosztów tylko na kontach zespołu 4 albo na kontach zespołów 4 i 5 mogą też ujmować takie koszty bezpośrednio z dowodów źródłowych na koncie 64-0, z pominięciem kont 40 i 49. Wówczas zmiana stanu konta 64-0 nie wpływa na zmianę stanu produktów. Jeśli jednostka ewidencjonuje koszty również na kontach zespołu 5, przy każdym odpisie dokonuje dodatkowo równoległego zapisu: Wn konto zespołu 5, Ma konto 49. Z drugiego sposobu korzysta spółka opisana w przykładzie.

PRZYKŁAD

Zgodnie z polityką rachunkowości spółki ewidencję kosztów prowadzi się na kontach zespołu 4, a bilans sporządza się według załącznika nr 1 do uor. Koszty dotyczące

eprasa.pl aa720785b0

przyszłych okresów sprawozdawczych (miesięcy) ujmuje się wprost z dokumentów źródłowych na koncie 64-0 „Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów", z pominięciem kont 40 i 49. W zakładowym planie kont, stanowiącym załącznik do polityki rachunkowości, spółka wyodrębniła w ramach konta 64-0 dwa konta analityczne: 64-0/1/1 „Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe" oraz 64-0/1/2 „Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe". Na potrzeby JPK_KR_PD oznaczyła je odpowiednio znacznikami BAAV2_W oraz BABIV. W październiku 2026 r. spółka z o.o. zawarła z niepowiązanym przedsiębiorcą umowę na roczną konserwację urządzeń klimatyzacyjnych w swojej siedzibie, obejmującą okres od 10 listopada 2026 r. do 9 listopada 2027 r. W ramach umowy serwisant jest zobowiązany wykonać okresowe przeglądy, czyszczenie i odgrzybianie urządzeń oraz usunąć bieżące usterki. Wynagrodzenie za cały okres spółka zapłaciła z góry w październiku 2026 r. i w tym samym miesiącu otrzymała fakturę na kwotę 4489,50 zł (w tym VAT 23%: 839,50 zł). Umowa zostanie w całości rozliczona przed upływem 12 miesięcy od dnia bilansowego 31 grudnia 2026 r. Spółka zakwalifikowała więc jej koszt do krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych i ujęła na koncie 64-0/1/2. Koszty zawartej umowy (abonamentu konserwacyjnego) spółka odpisuje w ciężar konta 40-2 „Usługi obce" od listopada 2026 r., w okresach miesięcznych z podziałem na dni. Zgodnie z polityką rachunkowości kwotę odpisu w danym miesiącu ustala się, dzieląc 3650 zł przez liczbę dni objętych umową (365) i mnożąc wynik (10 zł) przez liczbę dni w danym miesiącu.

Harmonogram odpisywania czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów

Miesiąc	Liczba dni	Kwota (zł)
Listopad 2026 r.	21	210,00
Grudzień 2026 r.	31	310,00
Styczeń 2027 r.	31	310,00
Luty 2027 r.	28	280,00
Marzec 2027 r.	31	310,00
Kwiecień 2027 r.	30	300,00
Maj 2027 r.	31	310,00
Czerwiec 2027 r.	30	300,00
Lipiec 2027 r.	31	310,00
Sierpień 2027 r.	31	310,00
Wrzesień 2027 r.	30	300,00
Październik 2027 r.	31	310,00
Listopad 2027 r.	9	90,00
Razem	**365**	**3650,00**

eprasa.pl aa720785b0

Ewidencja w księgach rachunkowych – październik 2026 r.

1. WB – zapłata za abonament konserwacyjny (do czasu otrzymania faktury konto 21-2/1 wykazuje przejściowo saldo Wn):

   Wn konto 21-2/1 „Rozrachunki z dostawcami, o okresie wymagalności do 12 miesięcy" 4489,50 zł

   Ma konto 13-1 „Rachunek bieżący" 4489,50 zł

2. FZ – faktura dokumentująca zakup abonamentu (brutto):

   Wn konto 30-3 „Rozliczenie zakupu usług" 4489,50 zł

   Ma konto 21-2/1 „Rozrachunki z dostawcami, o okresie wymagalności do 12 miesięcy" 4489,50 zł

3. FZ – faktura dokumentująca zakup abonamentu (VAT):

   Wn konto 22-1 „VAT naliczony i jego rozliczenie" 839,50 zł

   Ma konto 30-3 „Rozliczenie zakupu usług" 839,50 zł

4. FZ – faktura dokumentująca zakup abonamentu (netto):

   Wn konto 64-0/1/2 „Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe" 3650,00 zł

   Ma konto 30-3 „Rozliczenie zakupu usług" 3650,00 zł

Ewidencja w księgach rachunkowych – listopad 2026 r.

5. PK – zarachowanie kosztów według harmonogramu:

   Wn konto 40-2 „Usługi obce" 210,00 zł

   Ma konto 64-0/1/2 „Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe" 210,00 zł

Ewidencja w księgach rachunkowych – grudzień 2026 r.

6. PK – zarachowanie kosztów według harmonogramu:

   Wn konto 40-2 „Usługi obce" 310,00 zł

   Ma konto 64-0/1/2 „Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe" 310,00 zł

***13-1** – Rachunek bieżący*

(Sp)	*xxx*	*4 489,50*	*(1)*

***21-2/1** – Rozrachunki z dostawcami, o okresie wymagalności do 12 miesięcy*

(1)	*4 489,50*	*4 489,50*	*(2)*

***30-3** – Rozliczenie zakupu usług*

(2)	*4 489,50*	*839,50*	*(3)*
		3 650,00	*(4)*
	4 489,50	*4 489,50*	

***22-1** – VAT naliczony i jego rozliczenie*

(3)	*839,50*		

***64-0/1/2** – Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe*

(4)	*3 650,00*	*210,00*	*(5)*
		310,00	*(6)*
	3 650,00	*520,00*	
		3 130,00	*(Sk)*

***40-2**– Usługi obce*

(5)	*210,00*		
(6)	*310,00*		

eprasa.pl aa720785b0

W bilansie na 31 grudnia 2026 r., sporządzanym według załącznika nr 1 do uor, spółka wykaże saldo konta 64-0/1/2 w wysokości 3130,00 zł (3650,00 zł – 210,00 zł – 310,00 zł) w aktywach, w pozycji B.IV. „Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe".

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 10, art. 39 ust. 1 i 3 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 522; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 1206)
- art. 9 ust. 1c ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 554; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 1287)
- rozporządzenie Ministra Finansów z 16 sierpnia 2024 r. w sprawie dodatkowych danych, o które należy uzupełnić prowadzone księgi rachunkowe podlegające przekazaniu na podstawie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz.U. z 2024 r. poz. 1314)

Paweł Muż
ekonomista, redaktor „MONITORA księgowego"

3 Jak rozliczyć w księgach rachunkowych zakup i wykup obligacji Skarbu Państwa

PROBLEM

Jesteśmy spółką z o.o., podatnikiem CIT według stawki 19%, a nasz rok obrotowy pokrywa się z kalendarzowym. We wrześniu 2026 r. przelaliśmy 500 000 zł z rachunku bieżącego na rachunek maklerski. Za te środki 18 września 2026 r. kupiliśmy 5603 zerokuponowych obligacji skarbowych po 89,05 zł za sztukę, czyli za 498 947,15 zł. Biuro maklerskie pobrało prowizję 0,20%, czyli 997,89 zł. Na rachunku maklerskim zostało 54,96 zł. Obligacje mają nominał 100 zł, kupon 0% i termin wykupu 25 stycznia 2029 r. Skarb Państwa jako emitent nie wypłaca od nich odsetek w okresie do wykupu. Naszym dochodem będzie różnica między ceną nabycia a wartością nominalną, którą otrzymamy przy wykupie. Nie zamierzamy sprzedawać obligacji na rynku wtórnym – najprawdopodobniej zachowamy je do wykupu. Przy wykupie biuro maklerskie pobierze opłatę, a środki pozostałe na rachunku maklerskim przelejemy z powrotem na rachunek bieżący. Jesteśmy małą jednostką i korzystamy z uproszczenia wynikającego z art. 28b ustawy o rachunkowości, tj. nie stosujemy rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie uznawania i metod wyceny oraz zakresu ujawniania i prezentacji instrumentów finansowych. Zgodnie z naszą polityką rachunkowości długoterminowe aktywa finansowe wyceniamy według ceny nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości, bez naliczania dyskonta. Krótkoterminowe

eprasa.pl aa720785b0

aktywa finansowe wyceniamy według ceny nabycia lub wartości rynkowej, zależnie od tego, która z nich jest niższa. Koszty transakcyjne uznajemy za nieistotne. Jak ująć w księgach rachunkowych zakup i wykup tych obligacji? Na którym koncie ująć je w dniu nabycia? Czy przed wykupem trzeba je przekwalifikować do aktywów krótkoterminowych? Czy biuro maklerskie potrąci podatek od kwoty wykupu, tak jak w przypadku spółek osobowych, których wspólnikami są osoby fizyczne?

RADA

Obligacje należy ująć w dniu nabycia w cenie zakupu na koncie 03 „Długoterminowe aktywa finansowe", ponieważ termin ich wykupu przypada później niż 12 miesięcy od dnia nabycia. Nieistotną prowizję maklerską spółka odnosi od razu w koszty finansowe. Do dnia wykupu obligacje wycenia się w cenie nabycia, bez naliczania dyskonta. Na 31 grudnia 2028 r. trzeba je przekwalifikować do aktywów krótkoterminowych (konto 14), ponieważ do wykupu zostanie mniej niż 12 miesięcy. W dniu wykupu nadwyżkę kwoty wykupu nad ceną nabycia, pomniejszoną o opłatę biura maklerskiego, spółka wykaże per saldo w przychodach finansowych rachunku zysków i strat, w pozycji „Zysk z tytułu rozchodu aktywów finansowych". Biuro maklerskie nie potrąci podatku. Spółka otrzyma pełną kwotę wykupu i sama rozliczy dochód w CIT za 2029 r. Cena nabycia obligacji oraz prowizje staną się kosztem uzyskania przychodów dopiero w dniu wykupu. Zryczałtowany podatek biuro maklerskie pobiera tylko wtedy, gdy podatnikami są osoby fizyczne, np. wspólnicy spółki jawnej. Szczegóły przedstawiono w uzasadnieniu.

UZASADNIENIE

Obligacje zerokuponowe emitowane przez Skarb Państwa są dłużnymi papierami wartościowymi, czyli aktywami finansowymi w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 24 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (dalej: uor). Rozporządzenie Ministra Finansów z 17 listopada 2024 r. w sprawie uznawania i metod wyceny oraz zakresu ujawniania i prezentacji instrumentów finansowych (dalej: rozporządzenie w sprawie instrumentów finansowych) przewiduje dla takich aktywów bardziej złożone reguły, m.in. wycenę w skorygowanej cenie nabycia z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej, a więc rozliczanie dyskonta w czasie. Spółka jako jednostka mała korzysta z uproszczenia z art. 28b uor i nie stosuje rozporządzenia w sprawie instrumentów finansowych. Gdyby utraciła status jednostki małej, musiałaby stosować rozporządzenie, a więc wyceniać obligacje w skorygowanej cenie nabycia i rozliczać dyskonto w czasie. Ponieważ korzysta z uproszczenia, wycenia obligacje na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 3 i pkt 5 uor, zgodnie z przyjętą polityką rachunkowości. Polityka ta pozwala utrzymać obligacje w cenie nabycia do dnia wykupu, bez naliczania dyskonta. Takie rozwiązanie jest zgodne z ustawą o rachunkowości, choć przy istotnej kwocie dyskonta zasada memoriału (art. 6 ust. 1 uor)

eprasa.pl aa720785b0

przemawia za rozważeniem wyceny w skorygowanej cenie nabycia, która lepiej odzwierciedla sytuację majątkową i finansową jednostki.

Klasyfikacja obligacji w dniu nabycia

O klasyfikacji inwestycji decyduje termin jej wymagalności lub przewidywany okres utrzymania. Aktywa finansowe płatne i wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego lub od dnia nabycia zalicza się do aktywów obrotowych (art. 3 ust. 1 pkt 18 lit. b uor), a pozostałe do aktywów trwałych (art. 3 ust. 1 pkt 13 uor). Obligacje nabyte 18 września 2026 r., z terminem wykupu 25 stycznia 2029 r., będą wymagalne po upływie ponad 12 miesięcy, a spółka nie zamierza ich wcześniej sprzedawać. Należy je więc ująć jako inwestycje długoterminowe na koncie 03. Środki na rachunku maklerskim są środkami pieniężnymi, dlatego przelew z rachunku bieżącego nie jest jeszcze inwestycją, tylko przesunięciem między rachunkami bankowymi (konta 13-1 i 13-5).

Ujęcie zakupu obligacji w księgach rachunkowych

Zakup wymaga trzech zapisów. Pierwszy to przelew środków na rachunek maklerski, drugi to ujęcie obligacji w cenie zakupu, a trzeci to prowizja biura maklerskiego. Spółka uznaje koszty transakcyjne za nieistotne, dlatego wycenia obligacje w cenie zakupu (art. 35 ust. 1 uor), a prowizję od razu odnosi w koszty finansowe. Prowizja (997,89 zł) stanowi ok. 0,2% ceny zakupu (498 947,15 zł), więc przyjęte założenie jest uzasadnione. Alternatywnie spółka mogłaby doliczyć prowizję do ceny nabycia obligacji (art. 28 ust. 2 uor). Wówczas prowizja obciążyłaby wynik dopiero w dniu wykupu.

1. Przelew z rachunku bieżącego na rachunek maklerski (wrzesień 2026 r.)

Wn konto 13-5 „Inne rachunki bankowe (rachunek maklerski)”	500 000 zł
Ma konto 13-1 „Rachunek bieżący”	500 000 zł

2. Zakup 5603 obligacji skarbowych zerokuponowych po 89,05 zł

Wn konto 03 „Długoterminowe aktywa finansowe”	498 947,15 zł
Ma konto 13-5 „Inne rachunki bankowe (rachunek maklerski)”	498 947,15 zł

3. Prowizja biura maklerskiego 0,20% (koszt nieistotny)

Wn konto 75-1 „Koszty finansowe”	997,89 zł
Ma konto 13-5 „Inne rachunki bankowe (rachunek maklerski)”	997,89 zł

Wycena obligacji na dni bilansowe

Polityka przyjęta przez spółkę jest prosta. Inwestycje długoterminowe ujmuje się po cenie nabycia, pomniejszonej o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. W przypadku obligacji skarbowych, czyli papierów emitenta o najwyższej wiarygodności, ryzyko utraty wartości jest praktycznie zerowe. Z kolei zmiany wartości rynkowej wynikające ze zmiany stóp procentowych nie są utratą trwałą, więc nie powodują odpisu aktualizującego. W konsekwencji na 31 grudnia 2026 r. i 31 grudnia 2027 r. wartość bilansowa wy-

eprasa.pl aa720785b0

nosi 498 947,15 zł i nie wymaga żadnych zapisów wyceniających. Wariant ten ma jednak istotne konsekwencje dla wyniku finansowego. Cały dochód trafia na wynik roku 2029, w 2026 r. spółka ponosi koszt prowizji, a w latach 2026–2028 nie wykazuje żadnego przychodu z tego tytułu, choć dyskonto rośnie od dnia zakupu. Jest to opcja dopuszczalna, lecz zasada memoriału z art. 6 ust. 1 uor i zasada rzetelnego obrazu z art. 4 ust. 1 uor przemawiają za rozważeniem naliczania dyskonta, gdy kwota jest istotna. W sprawozdaniu za lata 2026–2028 warto też ujawnić w informacji dodatkowej wartość nominalną obligacji i nienaliczone dyskonto, aby odbiorca sprawozdania mógł „widzieć" pełniejszy obraz.

Przekwalifikowanie do aktywów krótkoterminowych

Na dzień 31 grudnia 2027 r. do czasu wykupu obligacji zostaje niespełna 13 miesięcy, więc obligacje nadal będą na dzień bilansowy inwestycją długoterminową. Na dzień 31 grudnia 2028 r. do wykupu zostanie już niecały miesiąc. Dlatego w bilansie za 2028 r. obligacje należy wykazać jako inwestycję krótkoterminową. Zgodnie z art. 35 ust. 6 pkt 1 uor przekwalifikowane inwestycje wycenia się w wartości księgowej albo w cenie nabycia, zależnie od tego, która z nich jest niższa. Obie wartości wynoszą 498 947,15 zł, więc przekwalifikowanie nie wpływa na wynik finansowy.

Inwestycje krótkoterminowe spółka ma obowiązek wyceniać według niższej z dwóch wartości, tj.: ceny nabycia lub wartości rynkowej (art. 28 ust. 1 pkt 5 uor). Na krótko przed wykupem wartość rynkowa obligacji skarbowych jest bliska nominalnej, a więc wyższa od ceny nabycia. Odpis aktualizujący nie wystąpi. Gdyby jednak wartość rynkowa była niższa od ceny nabycia, różnicę należałoby ująć w kosztach finansowych (art. 35 ust. 3 uor).

4. Przekwalifikowanie obligacji do aktywów krótkoterminowych (31 grudnia 2028 r.)

   Wn konto 14 „Krótkoterminowe aktywa finansowe" 498 947,15 zł

   Ma konto 03 „Długoterminowe aktywa finansowe" 498 947,15 zł

5. Odpis aktualizujący, jeśli cena rynkowa jest niższa cena nabycia (zwykle nie wystąpi)

   Wn konto 75-1 „Koszty finansowe"

   Ma konto 14 „Krótkoterminowe aktywa finansowe" lub konto odpisów aktualizujących

Ewidencja wykupu obligacji

W dniu wykupu, 25 stycznia 2029 r., spółka otrzymuje na rachunek maklerski wartość nominalną: 560 300 zł. Różnica między tą kwotą a ceną nabycia (61 352,85 zł) stanowi wynik na wykupie obligacji. Biuro maklerskie może pobrać opłatę za wykup (zależy to od jego taryfy); na potrzeby przykładu przyjęto 1000 zł. Opłatę taką spółka ujmuje w kosztach finansowych. Środki pozostałe na rachunku maklerskim, razem z saldem z 2026 r. (54,96 zł), trafiają z powrotem na rachunek bieżący.

6. Wykup 25 stycznia 2029 r. obligacji: wpływ kwoty wykupu (wartość nominalna)

   Wn konto 13-5 „Inne rachunki bankowe (rachunek maklerski)" 560 300,00 zł

eprasa.pl aa720785b0

Ma konto 75-0 „Przychody finansowe” 560 300,00 zł

7. Rozchód obligacji (25 stycznia 2029 r.) wartość ewidencyjna (cena nabycia)

   Wn konto 75-1 „Koszty finansowe” 498 947,15 zł

   Ma konto 14 „Krótkoterminowe aktywa finansowe” 498 947,15 zł

8. Ewentualna opłata biura maklerskiego za wykup

   Wn konto 75-1 „Koszty finansowe” 1000,00 zł

   Ma konto 13-5 „Inne rachunki bankowe (rachunek maklerski)” 1000,00 zł

9. Przelew środków z rachunku maklerskiego na rachunek bieżący 560 354,96 zł – 1000,00 zł = 559 354,96 zł

   Wn konto 13-1 „Rachunek bieżący” 559 354,96 zł

   Ma konto 13-5 „Inne rachunki bankowe (rachunek maklerski)” 559 354,96 zł

Zapisy 6 i 7 przedstawiają pełną ewidencję wykupu: w przychodach finansowych ujmuje się całą kwotę wykupu, a w kosztach finansowych wartość ewidencyjną obligacji. Dopuszczalna jest także ewidencja uproszczona, w której w przychodach finansowych ujmuje się jedynie nadwyżkę kwoty wykupu nad ceną nabycia: Wn 13-5 w kwocie 560 300 zł, Ma 14 w kwocie 498 947,15 zł oraz Ma 75-0 w kwocie 61 352,85 zł. Przyjęty sposób ewidencji należy opisać w polityce rachunkowości. Niezależnie od niego w rachunku zysków i strat za 2029 r. wynik z wykupu wykazuje się per saldo (art. 42 ust. 3 uor) w przychodach finansowych, w pozycji „Zysk z tytułu rozchodu aktywów finansowych”, w kwocie 60 352,85 zł (tj. pomniejszonej o 1000 zł opłaty). Wykup obligacji przez emitenta jest bowiem rozchodem aktywa finansowego.

Rozliczenie wykupu obligacji w CIT

Według ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (dalej: updop) przychodem jest kwota otrzymana z wykupu (560 300 zł), uzyskana w dniu wykupu. Wydatki na nabycie obligacji nie są kosztem uzyskania przychodu w dacie zakupu. Stają się nim dopiero w dniu wykupu lub odpłatnego zbycia obligacji (art. 16 ust. 1 pkt 8 updop). Dochodem spółki jest więc w praktyce dyskonto pomniejszone o koszty transakcyjne. Wydatkiem na nabycie obligacji jest również prowizja biura maklerskiego pobrana przy zakupie. Dlatego także ona staje się kosztem uzyskania przychodu dopiero w dniu wykupu. Kosztem uzyskania przychodu w 2029 r. będzie również opłata biura maklerskiego pobrana przy wykupie. Prowizja od zakupu (997,89 zł) jest więc w 2026 r. kosztem bilansowym, ale nie jest jeszcze kosztem podatkowym. Kosztem uzyskania przychodu stanie się w 2029 r. Ustalenie dochodu podatkowego z wykupu obligacji (CIT za 2029 r.) będzie zatem następujące:

- przychód z wykupu (wartość nominalna): 560 300,00 zł,
- cena nabycia obligacji (koszt uzyskania przychodu w 2029 r.): (–) 498 947,15 zł,
- prowizja od zakupu (koszt uzyskania przychodu w 2029 r.): (–) 997,89 zł,

eprasa.pl aa720785b0

- opłata za wykup (koszt uzyskania przychodu w 2029 r.): (–) 1000,00 zł,
- dochód 60 354,96 zł – 1000,00 zł = 59 354,96 zł,
- podatek 19%: 11 277,44 zł.

Zaliczka na CIT i podatek odroczony

Dochód ujmuje się w zaliczce CIT za miesiąc wykupu, czyli za styczeń 2029 r. (wpłata do 20 lutego 2029 r., przy zaliczkach miesięcznych, art. 25 ust. 1 updop) oraz w zeznaniu CIT-8 za 2029 r. Jeśli spółka rozpoznaje podatek odroczony, prowizja zakupu daje różnicę przejściową: koszt bilansowy wystąpił w 2026 r., a podatkowy wystąpi w 2029 r. Aktywo z tytułu odroczonego podatku wyniosłoby wtedy 997,89 × 19% = 189,60 zł (art. 37 ust. 1 uor). Spółka jako jednostka mała może jednak odstąpić od ustalania aktywów i rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego (art. 37 ust. 10 uor).

Brak poboru podatku przez biuro maklerskie

Spółka z o.o. jest odrębnym podatnikiem CIT. Przepisy nie nakładają na biuro maklerskie obowiązku pobrania podatku od dyskonta wypłacanego krajowemu podatnikowi CIT. Biuro wypłaci spółce pełną wartość nominalną, a spółka samodzielnie rozliczy dochód w zaliczce i w zeznaniu CIT-8.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 3 ust. 1 pkt 13, pkt 18 lit. b i pkt 24, art. 4 ust. 1, art. 6 ust. 1, art. 28 ust. 1 pkt 3 i 5, art. 28 ust. 2, art. 28b, art. 35 ust. 1, 3 i 6, art. 37 ust. 1 i 10, art. 42 ust. 3 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 522; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 1206)
- art. 16 ust. 1 pkt 8, art. 25 ust. 1 ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 554; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 1287)
- art. 30a ust. 1 pkt 2, art. 41 ust. 4 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 592; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 1354)
- rozporządzenie Ministra Finansów z 17 listopada 2024 r. w sprawie uznawania i metod wyceny oraz zakresu ujawniania i prezentacji instrumentów finansowych (Dz.U. z 2024 r. poz. 1750)

©℗

Dorota Pietrasz
księgowa

4 JPK_ST_KR – czy zawsze należy wysłać plik i czy niskocenny sprzęt musi się w nim znaleźć

Niezależnie od tego, czy obowiązek raportowania w strukturze JPK_ST_KR już trwa czy dopiero nadchodzi, wątpliwości księgowych budzą dwie kwestie, tj. czy brak środków trwałych mimo wszystko skutkuje obowiązkiem złożenia pliku JPK_ST_KR oraz czy niskocenne składniki majątku trzeba wykazywać w tym pliku. W obu przypadkach decydujące znaczenie ma to, czy składnik został ujęty w ewidencji środków trwałych.

eprasa.pl aa720785b0

Brak środków trwałych a obowiązek złożenia pliku zerowego

Zakres JPK_ST_KR wyznacza ewidencja środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych (WNiP), a nie samo prowadzenie działalności gospodarczej czy objęcie podatnika obowiązkiem przesyłania ksiąg elektronicznie na podstawie art. 9 ust. 1c ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (dalej: updop). Potwierdził to Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej w interpretacji indywidualnej z 5 sierpnia 2026 r. (sygn. 0111-KDIB2-1.4010.271.2026.1.KW), wydanej na wniosek spółki, która nie posiadała środków trwałych ani WNiP i nie prowadziła ich ewidencji. Organ uznał za prawidłowe stanowisko spółki, zgodnie z którym w takiej sytuacji nie ma ona obowiązku sporządzania i przesyłania pustego ani zerowego JPK_ST_KR. W interpretacji wskazano:

MF *Obowiązek przesłania struktury JPK_ST_KR ma charakter wtórny wobec obowiązku prowadzenia ewidencji środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych oraz posiadania danych wynikających z tej ewidencji. Jeżeli w danym roku podatkowym Spółka nie będzie posiadała środków trwałych ani wartości niematerialnych i prawnych oraz z tego powodu nie będzie zobowiązana do prowadzenia ewidencji i nie będzie jej prowadzić, przepisy Ustawy CIT oraz przepisy wykonawcze nie będą nakładały na Spółkę autonomicznego obowiązku sporządzenia i przesłania pustego albo zerowego JPK_ST_KR.*

Oznacza to, że JPK_ST_KR nie służy do składania zerowego oświadczenia o braku środków trwałych. Jeśli podatnik nie prowadzi ewidencji, bo nie ma składników podlegających ujęciu, nie ma również danych do zaraportowania.

PRZYKŁAD

Spółka z o.o. świadcząca usługi informatyczne zostanie objęta obowiązkiem przesyłania JPK_CIT Nie posiada środków trwałych ani WNiP – biuro wynajmuje, a sprzęt komputerowy użytkuje w leasingu operacyjnym – dlatego nie prowadzi ich ewidencji. W takiej sytuacji nie ma ona obowiązku sporządzenia i przesłania pustego lub zerowego JPK_ST_KR. Obowiązek powstanie, gdy w ewidencji pojawi się składnik podlegający raportowaniu.

Niskocenne składniki majątku a obowiązek ich ujmowania w JPK_ST_KR

Przy nabyciu składnika majątku o wartości nieprzekraczającej 10 000 zł podatnik może zaliczyć wydatek bezpośrednio do kosztów uzyskania przychodów na podstawie art. 16d ust. 1 updop albo wprowadzić składnik do ewidencji środków trwałych i WNiP i go amortyzować, także jednorazowo. Wybór wpływa na zakres raportowania w JPK_ST_KR. Jak wskazał Dyrektor KIS w interpretacji indywidualnej z 22 maja 2026 r. (sygn. 0111-KDIB2-1.4010.106.2026.1.AJ):

eprasa.pl aa720785b0

MF *(...) wybór przez podatnika bezpośredniego zaliczenia wydatków do kosztów uzyskania przychodów oznacza, że składnik majątku nie jest środkiem trwałym podlegającym amortyzacji. (...) brak jego ujęcia w ewidencji ŚT jest działaniem zgodnym z przepisami i wyklucza go z zakresu raportowania przewidzianego dla środków trwałych.*

Oznacza to, że niskocenny składnik rozliczony bezpośrednio w kosztach i nieujęty w ewidencji nie podlega wykazaniu w JPK_ST_KR. Inaczej jest, gdy podatnik wprowadzi go do ewidencji i zastosuje jednorazową amortyzację. Wtedy składnik pozostaje w ewidencji i podlega raportowaniu, nawet jeśli po odpisie jego wartość bilansowa wynosi zero. Potwierdza to Ministerstwo Finansów w opublikowanych wyjaśnieniach (zob. podatki.gov.pl, Pytania i odpowiedzi JPK_PD, pytanie 49):

MF *(...) w pliku JPK_ST_KR za dany okres wykazujemy wszystkie środki trwałe / wartości niematerialne i prawne, które w danym okresie znajdowały się na stanie jednostki (...) były ujęte w ewidencji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych.*

Takie rozumienie wynika również ze struktury pliku JPK_ST_KR. Przewidziano w niej bowiem pole E_10B, w którym należy wykazać podstawową podatkową stawkę amortyzacyjną w ujęciu kwotowym, w tym kwotę jednorazowej amortyzacji. MF wskazuje więc wprost, że jednorazowy odpis nie wyłącza składnika z raportowania, lecz znajduje odzwierciedlenie w odpowiednim polu JPK_ST_KR.

PRZYKŁAD

Spółka kupuje drobny sprzęt biurowy i IT, np. monitory, klawiatury czy fotele, o wartości do 10 000 zł. Wydatki rozlicza bezpośrednio w kosztach i nie wprowadza składników do ewidencji środków trwałych oraz WNiP. Fotel o wartości 1450 zł nie zostanie więc wykazany w JPK_ST_KR. Inaczej będzie w przypadku sprzętu, który spółka zdecyduje się wprowadzić do ewidencji i jednorazowo zamortyzować. Przykładowo, jeśli laptop o wartości 8000 zł zostanie ujęty w ewidencji i w całości zamortyzowany jednorazowym odpisem, nadal będzie podlegał wykazaniu w JPK_ST_KR. W polu E_10B należy wówczas wykazać kwotę jednorazowej amortyzacji, czyli 8000 zł, a w polu E_10A wartość 0.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 9 ust. 1c, art. 16d ust. 1, art. 16d ust. 2, art. 16f ust. 3 ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 554; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 1287)
- § 2 ust. 1 pkt 4, § 2 ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów z 16 sierpnia 2024 r. w sprawie dodatkowych danych, o które należy uzupełnić prowadzone księgi rachunkowe podlegające przekazaniu na podstawie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz.U. z 2024 r. poz. 1314; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1828)

©℗

Paweł Muż
ekonomista, redaktor „MONITORA księgowego”

eprasa.pl aa720785b0

VI. PODATEK DOCHODOWY OD OSÓB PRAWNYCH

1 Jak rozliczyć sprzedaż samochodu sfinansowanego z dotacji

PROBLEM

Spółka planuje sprzedaż samochodu ciężarowego, którego zakup został sfinansowany częściowo z dotacji. Samochód jest zamortyzowany w 40%. Część odpisów amortyzacyjnych nie była zaliczana do kosztów podatkowych z uwagi na uzyskane dofinansowanie. Czy w momencie sprzedaży niezamortyzowaną część samochodu można w całości zaliczyć do kosztów podatkowych?

RADA

Tak, w momencie sprzedaży spółka ma prawo zaliczyć do kosztów podatkowych całą niezamortyzowaną wartość samochodu. Szczegóły – w uzasadnieniu.

UZASADNIENIE

Nie stanowią kosztu uzyskania przychodu odpisy amortyzacyjne od tej części wartości początkowej środka trwałego, która została podatnikowi zwrócona w jakiejkolwiek formie (art. 16 ust. 1 pkt 48 ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych; dalej: updop). Przepis ten oznacza, że odpisy amortyzacyjne od części wartości początkowej sfinansowanej dotacją nie stanowią kosztów uzyskania przychodów w trakcie eksploatacji środka trwałego.

W momencie sprzedaży środka trwałego powstaje przychód podatkowy. Do kosztów uzyskania tego przychodu zalicza się niezamortyzowaną część wartości początkowej (art. 16 ust. 1 pkt 1 updop). Przepisy nie przewidują w takim przypadku dzielenia wartości początkowej na część sfinansowaną z dotacji i niedotowaną. Do kosztów w momencie sprzedaży podatnik ma prawo zaliczyć całą wartość początkową pomniejszoną o sumę dokonanych odpisów amortyzacyjnych. Takie stanowisko potwierdzają również organy podatkowe. W interpretacji indywidualnej z 21 stycznia 2026 r. (sygn. 0111-KDIB1--2.4010.611.2025.1.EWJ) Dyrektor KIS stwierdził, że:

MF *(…) wskazać należy, że ograniczenie dotyczące ujmowania w kosztach podatkowych odpisów amortyzacyjnych w części sfinansowanej dotacją nie odnosi się do kosztów uzyskania przychodu związanych ze sprzedażą środka trwałego. Zatem należy zgodzić się z Państwa stanowiskiem, że kosztem uzyskania przychodu przy sprzedaży*

eprasa.pl aa720785b0

środka trwałego będzie cała jego niezamortyzowana wartość, tj. wartość początkowa pomniejszona o dokonane odpisy amortyzacyjne, niezależnie od faktu, że wytworzenie środka trwałego zostało w całości sfinansowane ze środków z dotacji.

PRZYKŁAD

Spółka nabyła samochód ciężarowy, którego 40% wartości początkowej było sfinansowane z dotacji. Wartość początkowa wynosiła 240 000 zł. Dotacja wynosiła 96 000 zł. Spółka amortyzowała samochód liniowo według stawki 20%. Miesięczny odpis amortyzacyjny wynosił 4000 zł (240 000 zł × 20%)/12. Do kosztów uzyskania przychodów spółka zaliczała część odpisu amortyzacyjnego w kwocie 2400 zł (4000 zł × 60%). Po trzech latach użytkowania spółka sprzedała samochód. W tym czasie dokonane odpisy amortyzacyjne wyniosły 144 000 zł (4000 × 36 miesięcy). Niezamortyzowana wartość początkowa wyniosła 96 000 zł (240 000 zł – 144 000 zł). Przychód ze sprzedaży wyniósł 160 000 zł. Do kosztów uzyskania tego przychodu spółka ma prawo zaliczyć kwotę 96 000 zł, czyli całą niezamortyzowaną wartość samochodu.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 16 ust. 1 pkt 1 i pkt 48 ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 554; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 1287)

©℗

Grzegorz Ziółkowski
doradca podatkowy, autor licznych publikacji z dziedziny podatków
oraz komentarza do PIT wydanego przez INFOR PL SA

2 Czy można zaliczyć do kosztów utraconą kaucję butelkową

PROBLEM

Y. spółka z o.o. dla potrzeb prowadzonej działalności nabywa napoje (wodę) w opakowaniach objętych systemem kaucyjnym. Napoje te kupuje, aby wydawać je pracownikom na podstawie przepisów BHP. Napoje są również udostępniane pracownikom i kontrahentom w trakcie spotkań. W momencie zakupu spółka jest zobowiązana zapłacić dostawcy kaucję od opakowań, w których znajdują się nabywane napoje. Kaucja ta podlega zwrotowi na zasadach przewidzianych w ustawie z 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi. Zdarzają się sytuacje, gdy z przyczyn niezależnych od spółki nie ma ona możliwości odzyskania kaucji zapłaconej przy zakupie napojów, np. w związku ze zniszczeniem lub zabrudzeniem opakowania przez pracownika. Regulacje prawne wprowadzające system kaucyjny obligują do zwrotu opakowań w stanie nienaruszonym, tj.

eprasa.pl aa720785b0

nieuszkodzonych, z czytelnym kodem kreskowym i etykietą. W takich przypadkach zachodzi konieczność rozliczenia przez spółkę niezwróconych opakowań kaucjonowanych. Spółka okresowo ustala liczbę opakowań kaucjonowanych, w odniesieniu do których definitywnie utraciła prawo do otrzymania zwrotu kaucji. Czy wartość utraconej kaucji może być dla spółki kosztem podatkowym?

RADA

W przedstawionych okolicznościach wartość utraconej kaucji jest dla spółki kosztem podatkowym. Szczegóły – w uzasadnieniu.

UZASADNIENIE

Wraz z wejściem w życie systemu kaucyjnego nie wprowadzono w podatku CIT szczególnych regulacji w zakresie rozliczania przychodów i kosztów uzyskania przychodów z tego tytułu. Zatem do przychodów i kosztów związanych z systemem kaucyjnym znajdują zastosowanie ogólne zasady ich rozliczania. To oznacza, że o możliwości rozliczenia w kosztach podatkowych kosztu utraconej kaucji decydować powinny przesłanki wskazane w art. 15 ust. 1 ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych, w tym celowość poniesionego wydatku. Podkreślił to Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej w interpretacji indywidualnej z 27 sierpnia 2026 r. (sygn. 0114-KDIP2--2.4010.279.2026.2.ND), w której stwierdził, że:

MF *(…) poniesiony przez Państwa koszt w postaci przepadku kaucji należy oceniać przede wszystkim pod kątem celowości, w świetle art. 15 ust. 1 ustawy o CIT. Przesłanka celowości poniesionego wydatku ma bowiem fundamentalne znaczenie dla konstrukcji podatkowych kosztów uzyskania przychodów. Skoro bowiem podstawą opodatkowania zgodnie z art. 7 ustawy o CIT jest, co do zasady, dochód rozumiany jako nadwyżka sumy przychodów nad kosztami ich uzyskania osiągnięta w roku podatkowym, to tym samym pomiędzy podatkowym przychodem a podatkowym kosztem istnieje zależność tego rodzaju, że poniesiony koszt musi w sposób bezpośredni albo pośredni wpływać na przychód podatkowy, jego osiągnięcie zachowanie albo zabezpieczenie. Stwierdzenie braku takiej zależności powoduje, że wydatek aczkolwiek poniesiony w sensie ekonomicznym i uwidoczniony w rachunku bilansowym, nie będzie na gruncie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych mógł zostać zaliczony do podatkowych kosztów uzyskania przychodów (…).*

Z pytania wynika, że spółka nabywa napoje (wodę) w opakowaniach objętych systemem kaucyjnym. Napoje kupuje, aby wydawać je pracownikom na podstawie przepisów BHP. Napoje są również udostępniane pracownikom i kontrahentom w trakcie spotkań. Zdarzają się sytuacje, gdy z przyczyn niezależnych od spółki, tj. z powodu zniszczenia albo zabrudzenia opakowania przez pracownika, nie ma ona możliwości odzyskania kaucji zapłaconej przy zakupie napojów. Opakowania nie są niszczone albo zabrudzane celowo. W opisanych okolicznościach należy uznać, że wydatek poniesiony na utraconą

eprasa.pl aa720785b0

kaucję to koszt poniesiony w celu zapewnienia prawidłowej organizacji pracy, w tym wywiązywania się z obowiązków nałożonych na spółkę przez przepisy BHP. Zniszczenie opakowania lub jego zabrudzenie następuje w toku prowadzenia przez spółkę normalnej działalności. Nie jest działaniem celowym. Wynika ze zwykłego ryzyka związanego z korzystaniem z plastikowych opakowań na napoje. To wszystko powoduje, że spółka może rozliczyć w kosztach uzyskania przychodów koszt utraconej kaucji.

Zaprezentowane stanowisko podzielają organy podatkowe (zob. interpretacje indywidualne Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej: z 25 maja 2026 r., sygn. 0111-KDIB1--3.4010.143.2026.1.JG, z 27 sierpnia 2026 r., sygn. 0114-KDIP2-2.4010.279.2026.2.ND, oraz z 30 lipca 2026 r., sygn. 0111-KDIB1-3.4010.292.2026.1.AN).

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 15 ust. 1 ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 554; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 1287)

POWOŁANE INTERPRETACJE URZĘDOWE:

- interpretacje indywidualne Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 25 maja 2026 r. (sygn. 0111-KDIB1--3.4010.143.2026.1.JG), z 27 sierpnia 2026 r. (sygn. 0114-KDIP2-2.4010.279.2026.2.ND), z 30 lipca 2026 r. (sygn. 0111-KDIB1-3.4010.292.2026.1.AN)

©℗

Marcin Szymankiewicz
doradca podatkowy, autor licznych publikacji podatkowych

3 Czy żona może zawrzeć umowę najmu ze spółką z o.o. założoną przez męża i ich syna

PROBLEM

Podatniczka prowadząca indywidualną działalność gospodarczą opodatkowaną podatkiem liniowym posiada nieruchomość, w której znajdują się lokale usługowe. Są one wynajmowane zewnętrznym firmom na prowadzenie przez nie działalności gospodarczej. Nieruchomość jest własnością podatniczki oraz jej męża (między małżonkami istnieje wspólność małżeńska). Nieruchomość została wprowadzona do ewidencji środków trwałych w działalności podatniczki. Mąż podatniczki także prowadzi jednoosobową działalność gospodarczą i rozlicza się na podatku liniowym. Małżonkowie planują założenie spółki z o.o., w której wspólnikami będą mąż podatniczki oraz ich syn. Spółka będzie płacić obniżony do 9% CIT. Podatniczka chciałaby wynająć nieruchomość z lokalami usługowymi nowo założonej spółce, która zajmowałaby się wynajmem tych lokali firmom zewnętrznym. Czy takie postępowanie jest dopuszczalne? Czy ojciec i syn mogą założyć spółkę z o.o.?

eprasa.pl aa720785b0

RADA

Nie ma przeszkód prawnych, aby ojciec z synem założyli spółkę z o.o. Podpisanie przez spółkę umowy najmu z firmą małżonki, która jest jednocześnie żoną/matką udziałowców tej spółki, wiąże się z rygorami prawnymi i podatkowymi wynikającymi z powiązania tych podmiotów. Szczegółowo wyjaśniamy te zagadnienia w uzasadnieniu.

UZASADNIENIE

Istnienie stosunku małżeństwa, pokrewieństwa do drugiego stopnia między osobami, które mają znaczący wpływ na dany podmiot, oznacza status podmiotów powiązanych (art. 11a ust. 1 pkt 4 lit. b ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych; dalej: updop; art. 23m ust. 1 pkt 4 lit. b ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych; dalej: updof). W przedstawionej w pytaniu sytuacji umowa najmu będzie transakcją zawartą między podmiotami powiązanymi, ponieważ mąż i syn będą mieć znaczący wpływ na założoną przez siebie spółkę z o.o. Aby uniknąć ryzyka podatkowego wynikającego z istniejącego powiązania, nie powinno ono mieć wpływu na warunki zawieranej umowy najmu nieruchomości. W przeciwnym przypadku organ podatkowy ustali dochód z uwzględnieniem warunków rynkowych. Jeżeli zatem w umowie najmu zostałaby zaniżona kwota czynszu, to fiskus będzie miał prawo ustalić dochód w firmie małżonki według wartości rynkowych czynszów należnych za wynajmowane lokale.

Zawarcie umowy najmu między małżonką a spółką założoną przez jej męża i syna powinno być również uzasadnione gospodarczo. Transakcja ta nie może służyć jedynie sztucznemu transferowi zysków lub unikaniu opodatkowania. Powinna mieć realny, racjonalny cel biznesowy. W przedstawionym przypadku zawarcie umowy najmu może mieć uzasadnienie gospodarcze dla obu stron, ponieważ spółka osiągnie dzięki tej umowie dodatkowe przychody z wynajmu lokali usługowych znajdujących się w nieruchomości wynajętej od firmy żony, małżonka natomiast ograniczy zakres podpisanych umów do jednego podmiotu, co oznacza oszczędność czasu i nakładu pracy. Trudno również mówić o próbie unikania przez żonę zapłaty podatku, jeżeli dochód z najmu nadal będzie u niej opodatkowany podatkiem liniowym. Zmieni się tylko najemca.

W przypadku umowy najmu dotyczącej składników wchodzących w skład małżeńskiej wspólnoty majątkowej należy pamiętać, aby spółki z o.o. przy jej zawarciu nie reprezentował mąż podatniczki. Mąż będący członkiem zarządu spółki jest *de facto* drugą stroną tej umowy jako współwłaściciel majątku na zasadach wspólności łącznej. Stąd spółka powinna zadbać o właściwą reprezentację z uwzględnieniem art. 210 § 1 ustawy z 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych. W praktyce oznacza to, że spółkę przy zawieraniu umowy powinna reprezentować rada nadzorcza lub pełnomocnik powołany uchwałą wspólników. Umowa zawarta z naruszeniem tych wymogów jest bezwzględnie nieważna z mocy prawa (art. 58 § 1 ustawy z 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cy-

eprasa.pl aa720785b0

wilny). Dla fiskusa będzie to argument, aby czynsz płacony przez spółkę z o.o. wyłączyć z jej kosztów uzyskania przychodów.

Umowa najmu między podmiotami powiązanymi a obowiązek sporządzenia dokumentacji cen transferowych

Jeżeli roczna wartość czynszu (wartość transakcji netto) przekroczy 2 000 000 zł, obie strony umowy najmu będą zobowiązane sporządzić lokalną dokumentację cen transferowych. Do tego dojdzie obowiązek złożenia informacji o cenach transferowych TPR. Spółka będzie musiała złożyć informację TPR/C. Małżonka złoży informację TPR/P. Lokalną dokumentację cen transferowych należy sporządzić w terminie do końca 10. miesiąca po zakończeniu roku podatkowego. Informacje o cenach transferowych składa się w terminie do końca 11. miesiąca po zakończeniu roku podatkowego.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 23m ust. 1 pkt 4 lit. b, art. 23w, art. 23 zf ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 592; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 1354)
- art. 11a ust. 1 pkt 4 lit. b, art. 11k, art. 11t ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 554; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 1287)
- art. 210 § 1 ustawy z 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (j.t. Dz.U. z 2024 r. poz. 18; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 644)
- art. 58 § 1 ustawy z 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 795)

Grzegorz Ziółkowski
doradca podatkowy, autor licznych publikacji z dziedziny podatków
oraz komentarza do PIT wydanego przez INFOR PL SA

4 Czy można amortyzować inwestycję w obcym budynku mieszkalnym zaadaptowanym na cele biurowe

PROBLEM

Prowadzę działalność gospodarczą w formie spółki z o.o. i na podstawie umowy najmu korzystam z budynku, który pierwotnie miał charakter mieszkalny. Obecnie budynek w całości jest wykorzystywany na potrzeby prowadzonej działalności gospodarczej, przede wszystkim jako siedziba spółki oraz pomieszczenia biurowe dla jej pracowników i współpracowników. W celu dostosowania nieruchomości do potrzeb działalności poniosłem znaczne nakłady na prace budowlane, adaptacyjne i modernizacyjne. Obejmowały

eprasa.pl aa720785b0

one m.in. wykonanie nowych ścian i przegród, wydzielenie pomieszczeń biurowych oraz ich odpowiednie wyposażenie. Po przeprowadzeniu tych prac wszystkie kondygnacje budynku mają charakter biurowy i nie są wykorzystywane do celów mieszkalnych. Poniesione nakłady będą wykorzystywane przez okres dłuższy niż rok, dlatego zostały ujęte w ewidencji środków trwałych jako inwestycja w obcym środku trwałym. Spółka wystąpiła również do Głównego Urzędu Statystycznego o klasyfikację budynku. GUS potwierdził, że po wykonaniu prac adaptacyjnych i modernizacyjnych budynek mieści się w grupie KŚT 105 – budynki biurowe. Do tego samego symbolu KŚT została zakwalifikowana inwestycja w obcym środku trwałym. Czy odpisy amortyzacyjne dokonywane od wartości początkowej takiej inwestycji w obcym środku trwałym mogą zostać zaliczone do kosztów uzyskania przychodów spółki?

RADA

Jeżeli w wyniku przeprowadzonych prac adaptacyjnych budynek utracił charakter mieszkalny, jest wykorzystywany do działalności gospodarczej i został prawidłowo zakwalifikowany do KŚT 105 – budynki biurowe, odpisy amortyzacyjne od inwestycji w obcym środku trwałym mogą zostać zaliczone do kosztów uzyskania przychodów. Szczegóły – w uzasadnieniu.

UZASADNIENIE

Na podstawie art. 16a ust. 2 pkt 1 ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (dalej: updop) amortyzacji podlegają, z zastrzeżeniem art. 16c updop, przyjęte do używania inwestycje w obcych środkach trwałych. Za taką inwestycję można uznać nakłady poniesione na środek trwały niestanowiący własności podatnika, z którego podatnik korzysta np. na podstawie umowy najmu.

Jeżeli zatem podatnik wynajmuje budynek i ponosi nakłady na jego przebudowę oraz adaptację w celu przystosowania go do prowadzonej działalności gospodarczej, nakłady te mogą zostać rozliczone podatkowo przez odpisy amortyzacyjne od inwestycji w obcym środku trwałym.

W przedstawionej w pytaniu sytuacji należy uwzględnić art. 16c pkt 2a updop. Zgodnie z tym przepisem amortyzacji nie podlegają m.in. budynki mieszkalne oraz lokale mieszkalne stanowiące odrębną nieruchomość. W konsekwencji dla możliwości amortyzacji zasadnicze znaczenie ma ustalenie, czy po przeprowadzeniu prac budowlano-adaptacyjnych przedmiotowy budynek nadal posiada charakter mieszkalny, czy też stał się budynkiem niemieszkalnym.

W przedstawionym w pytaniu przypadku budynek jest w całości wykorzystywany do działalności gospodarczej. Mieści się w nim siedziba spółki oraz pomieszczenia biurowe

eprasa.pl aa720785b0

przeznaczone dla pracowników i współpracowników. Przeprowadzone zostały ponadto trwałe prace adaptacyjne, w tym wykonano dodatkowe ściany i wydzielono pomieszczenia biurowe. Aranżacja oraz wyposażenie poszczególnych kondygnacji również odpowiadają funkcji biurowej.

Istotną okolicznością jest także zakwalifikowanie przez GUS budynku do KŚT 105 – budynki biurowe. Kwalifikacja ta oznacza zaliczenie budynku do grupy budynków niemieszkalnych. Jeżeli zatem po przeprowadzonych pracach budynek rzeczywiście utracił charakter mieszkalny i został prawidłowo zakwalifikowany do KŚT 105, nie powinien być objęty zakazem amortyzacji określonym w art. 16c pkt 2a updop.

Takie stanowisko znajduje bezpośrednie potwierdzenie w interpretacji indywidualnej Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 25 sierpnia 2025 r. (sygn. 0111-KDIB1--1.4010.266.2025.2.MF). Organ analizował sytuację, w której podatnik wynajmował budynek pierwotnie posiadający charakter mieszkalny, a następnie poniósł nakłady budowlano-adaptacyjne i modernizacyjne mające na celu przystosowanie go do funkcji biurowej. Budynek był następnie w całości wykorzystywany do działalności gospodarczej, a inwestycja została zakwalifikowana do KŚT 105 – budynki biurowe. Dyrektor KIS potwierdził, że w takim przypadku podatnik jest uprawniony do zaliczania odpisów amortyzacyjnych do kosztów uzyskania przychodów. W piśmie tym możemy przeczytać, że:

MF *(…) podział budynków na mieszkalne i niemieszkalne w Klasyfikacji Środków Trwałych oparty jest na Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (PKOB). Według Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych, budynki mieszkalne to obiekty budowlane, których co najmniej połowa całkowitej powierzchni użytkowej wykorzystywana jest do celów mieszkalnych. W przypadku, gdy mniej niż połowa całkowitej powierzchni użytkowej wykorzystywana jest na cele mieszkalne, wówczas budynek klasyfikowany jest jako niemieszkalny. Budynki niemieszkalne to obiekty budowlane wykorzystywane głównie dla potrzeb niemieszkalnych.*

(…) skoro z wniosku wynika, iż budynek będący przedmiotem najmu stanowi budynek niemieszkalny oraz poniesione nakłady inwestycyjne z nim związane, zakwalifikowali Państwo jako inwestycję w obcym środku trwałym do KŚT nr 105 tj. budynki biurowe, to tym samym, Państwa Spółka jest uprawniona do zaliczenia do kosztów uzyskania przychodu odpisów amortyzacyjnych dokonywanych od wartości początkowych inwestycji w obcym środku trwałym wskazanej w opisie stanu faktycznego, ponieważ wyłączenie określone art. 16c pkt 2a ustawy o CIT nie dotyczy budynków niemieszkalnych.

Organ podatkowy wyraźnie wskazał zatem, że decydujące znaczenie ma niemieszkalny charakter budynku. Jeżeli budynek został zakwalifikowany jako budynek biurowy, wyłączenie wynikające z art. 16c pkt 2a updop nie znajduje zastosowania, ponieważ przepis ten odnosi się do budynków i lokali mieszkalnych.

Należy jednak zwrócić uwagę na ważne zastrzeżenie wynikające z powołanej interpretacji. Dyrektor KIS nie badał samodzielnie prawidłowości zaliczenia budynku do KŚT 105.

eprasa.pl aa720785b0

Klasyfikację przedstawioną przez podatnika przyjął jako element stanu faktycznego, który nie podlegał ocenie w ramach interpretacji. W analizowanej sprawie klasyfikacja ta została dodatkowo potwierdzona przez GUS.

W praktyce oznacza to, że samo faktyczne wykorzystywanie budynku mieszkalnego na potrzeby biurowe może być niewystarczające. Istotne jest, aby przeprowadzone prace rzeczywiście doprowadziły do zmiany charakteru i przeznaczenia budynku oraz aby istniały podstawy do jego zakwalifikowania jako budynku niemieszkalnego. W przedstawionym przypadku przemawia za tym zarówno zakres wykonanych prac adaptacyjnych, sposób zagospodarowania wszystkich kondygnacji, jak i wykorzystywanie całego obiektu wyłącznie do działalności gospodarczej.

Podsumowując, jeżeli w wyniku przeprowadzonych prac adaptacyjnych budynek utracił charakter mieszkalny, jest wykorzystywany do działalności gospodarczej i został prawidłowo zakwalifikowany do KŚT 105 – budynki biurowe, odpisy amortyzacyjne od inwestycji w obcym środku trwałym mogą zostać zaliczone do kosztów uzyskania przychodów. W takim przypadku wyłączenie przewidziane w art. 16c pkt 2a updop nie znajduje zastosowania.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 15 ust. 6, art. 16a ust. 2 pkt 1, art. 16c pkt 2a ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 554; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 1287)

POWOŁANE INTERPRETACJE URZĘDOWE:

- interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 25 sierpnia 2025 r. (sygn. 0111-KDIB1--1.4010.266.2025.2.MF)

©℗

Rafał Styczyński
doradca podatkowy, właściciel kancelarii doradztwa podatkowego,
autor licznych publikacji z dziedziny podatków

5 Czy jest kosztem kwota podatku u źródła zapłacona za zagranicznego kontrahenta z tytułu nabytej od niego licencji

PROBLEM

Spółka z o.o. w ramach prowadzonej działalności gospodarczej będzie wykorzystywać specjalistyczne oprogramowanie. W związku z tym zamierza nabyć od zagranicznej firmy licencję na tego typu oprogramowanie. Spółka zaliczy nabytą licencję do wartości niematerialnych i prawnych podlegających amortyzacji. Strony ustalą w umowie określone kwotowo wynagrodzenie

eprasa.pl aa720785b0

należne licencjodawcy z tytułu udzielenia licencji. W związku z tym, że wypłata wynagrodzenia na rzecz licencjodawcy będzie się wiązać z obowiązkiem pobrania przez spółkę podatku u źródła, strony przewidują zastosowanie mechanizmu ubruttowienia. Zgodnie z przyjętym rozwiązaniem ekonomiczny ciężar podatku u źródła będzie ponoszony przez spółkę, tak aby pobranie podatku nie powodowało zmniejszenia uzgodnionej między stronami kwoty wynagrodzenia otrzymywanego przez licencjodawcę. Postanowienie dotyczące ponoszenia przez spółkę ekonomicznego ciężaru podatku u źródła zostanie uregulowane w umowie odrębnie od postanowienia określającego cenę licencji. Kwota odpowiadająca podatkowi u źródła nie będzie przekazywana licencjodawcy, lecz zostanie wpłacona przez spółkę, działającą jako płatnik, na rachunek właściwego organu podatkowego. Kwota ta nie zostanie spółce w żaden sposób zwrócona. Czy zapłacona przez spółkę kwota podatku u źródła może przez nią zostać rozliczona w kosztach podatkowych?

RADA

W przedstawionej sytuacji zapłacona przez spółkę kwota podatku u źródła powinna zostać uwzględniona w wartości początkowej nabytej licencji i zaliczona do kosztów uzyskania przychodów poprzez odpisy amortyzacyjne. Szczegóły – w uzasadnieniu.

UZASADNIENIE

Wydatek, który zostanie poniesiony przez spółkę jako płatnika na uregulowanie podatku u źródła, ma związek z prowadzoną przez spółkę działalnością i uzyskiwanymi przez nią przychodami. Kwestia ubruttowienia podatku u źródła będzie również wynikała z postanowień umowy w sprawie udzielenia spółce licencji na specjalistyczne oprogramowanie. W związku z tym spółka jako płatnik będzie mogła zaliczyć do kosztów podatkowych wydatek obejmujący uregulowany za zagranicznego kontrahenta podatek u źródła. W tym przypadku nie znajdzie zastosowania art. 16 ust. 1 pkt 15 ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (dalej: updop), w myśl którego nie uważa się za koszty uzyskania przychodów podatku dochodowego oraz wpłat z zysku określonych w odrębnych przepisach. Zakres tego przepisu dotyczy bowiem tylko podatku dochodowego, który jest uiszczany przez podatnika, a nie, jak to ma miejsce w sytuacji spółki – przez płatnika.

Jak rozliczyć podatek u źródła uregulowany za zagranicznego kontrahenta od udzielonej przez niego licencji

W opisanej sytuacji podatek u źródła obliczony od ubruttowionej kwoty należności dotyczy licencji, która dla spółki będzie stanowiła wartość niematerialną i praw-

eprasa.pl aa720785b0

ną podlegającą amortyzacji. W przypadku składników majątku stanowiących wartości niematerialne i prawne wydatki poniesione na ich nabycie zaliczane są w ciężar kosztów podatkowych poprzez odpisy amortyzacyjne dokonywane od ich wartości początkowej.

Sposób ustalenia wartości początkowej wartości niematerialnych i prawnych określa art. 16g updop. Stosownie do art. 16g ust. 1 pkt 1 updop, za wartość początkową nabytych odpłatnie wartości niematerialnych i prawnych uważa się cenę ich nabycia. Definicję ceny nabycia prezentujemy poniżej.

DEFINICJA

Za **cenę nabycia** uważa się kwotę należną zbywcy, powiększoną o koszty związane z zakupem naliczone do dnia przekazania środka trwałego lub wartości niematerialnej i prawnej do używania, a w szczególności o koszty transportu, załadunku i wyładunku, ubezpieczenia w drodze, montażu, instalacji i uruchomienia programów oraz systemów komputerowych, opłat notarialnych, skarbowych i innych, odsetek, prowizji oraz pomniejszoną o podatek od towarów i usług, z wyjątkiem przypadków, gdy zgodnie z odrębnymi przepisami podatek od towarów i usług nie stanowi podatku naliczonego albo podatnikowi nie przysługuje obniżenie kwoty należnego podatku o podatek naliczony albo zwrot różnicy podatku w rozumieniu ustawy o podatku od towarów i usług. W przypadku importu cena nabycia obejmuje cło i podatek akcyzowy od importu składników majątku (art. 16g ust. 3 updop).

Do wartości początkowej wartości niematerialnej i prawnej zalicza się nie tylko kwotę należną sprzedającemu, ale także inne wydatki związane z jej zakupem naliczone do dnia przekazania licencji do używania. Wydatki, o jakie powiększa się wartość początkową, zostały wymienione jedynie przykładowo, o czym świadczy użycie przez ustawodawcę w art. 16g ust. 3 updop zwrotu „w szczególności". Z tego względu poniesiony przez spółkę podatek u źródła powinien zwiększać wartość początkową nabytej licencji, jako inny wydatek związany z jej zakupem.

Podsumowując, kwota podatku u źródła pobranego i wpłaconego do urzędu skarbowego przez spółkę, która nie zostanie jej w jakikolwiek sposób zwrócona, powinna zostać uwzględniona w wartości początkowej nabywanej licencji i zaliczana do kosztów uzyskania przychodów poprzez odpisy amortyzacyjne. Zaprezentowane stanowisko podzielają organy podatkowe (zob. interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 1 września 2026 r., sygn. 0114-KDIP2-1.4010.333.2026.1.EG).

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 15 ust. 1, art. 16 ust. 1 pkt 15, art. 16g ust. 1 pkt 1 i ust. 3 ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 554; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 1287)

POWOŁANE INTERPRETACJE URZĘDOWE:

- interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 1 września 2026 r. (sygn. 0114-KDIP2-1.4010.333.2026.1.EG)

©℗

Marcin Szymankiewicz
doradca podatkowy, autor licznych publikacji podatkowych

eprasa.pl aa720785b0

6 Czy odszkodowanie wypłacone klientom spółki z jej polisy OC jest przychodem spółki – wyrok NSA

Odszkodowanie wypłacone klientom spółki z jej polisy OC z powodu błędów popełnionych w ich rozliczeniach podatkowych nie jest przychodem spółki – wyrok NSA z 25 czerwca 2026 r. (sygn. akt II FSK 1019/23).

Stan faktyczny

Sprawa dotyczyła spółki świadczącej usługi rachunkowo-księgowe na rzecz innych podmiotów. W ramach wykonywanych usług spółka była odpowiedzialna m.in. za prawidłowe ustalanie wysokości zobowiązań podatkowych swoich klientów.

W latach 2017–2018 spółka błędnie obliczyła wysokość zobowiązań podatkowych. W konsekwencji jej klienci zostali zobowiązani do dopłaty podatku wraz z odsetkami za opóźnienie. Z tytułu poniesionej szkody klienci wystawili spółce noty obciążeniowe.

Spółka posiadała ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej związanej z prowadzoną działalnością gospodarczą. Zwróciła się więc do ubezpieczyciela o wypłatę odszkodowania. Towarzystwo ubezpieczeniowe wypłaciło należne kwoty bezpośrednio na rachunki bankowe klientów spółki. Spółka nie zaliczyła kwot wynikających z not obciążeniowych do kosztów uzyskania przychodów, stosując art. 16 ust. 1 pkt 22 ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (dalej: updop).

Spółka wystąpiła o interpretację, pytając, czy odszkodowanie wypłacone z jej polisy OC stanowi po jej stronie przychód podatkowy. Jej zdaniem przychód nie powstał, ponieważ wypłata odszkodowania nie powodowała rzeczywistego przysporzenia majątkowego.

Stanowisko organu podatkowego

Dyrektor KIS w interpretacji indywidualnej z 8 sierpnia 2022 r. (sygn. 0111-KDIB2-1.4010.386.2022.1.BJ) uznał stanowisko spółki za nieprawidłowe.

Jego zdaniem kwota wypłacona przez ubezpieczyciela stanowiła przychód podatkowy spółki. Organ argumentował, że to spółka odpowiadała za powstanie szkody i to ona powinna ją naprawić. Dzięki zawartej umowie ubezpieczenia obowiązek ekonomicznego pokrycia szkody przejął jednak ubezpieczyciel.

Według Dyrektora KIS oznaczało to powstanie po stronie spółki przysporzenia majątkowego. Bez znaczenia pozostawał przy tym fakt, że pieniądze nie wpłynęły na rachunek spółki, lecz zostały przekazane przez ubezpieczyciela bezpośrednio poszkodowanym klientom.

eprasa.pl aa720785b0

Stanowisko WSA

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gdańsku wyrokiem z 28 lutego 2023 r. (sygn. akt I SA/Gd 1094/22) uchylił interpretację Dyrektora KIS.

Uznał, że wypłacone odszkodowanie było związane ze szkodą powstałą w majątku klientów spółki i w istocie służyło pokryciu zobowiązania, które ciążyło na spółce w związku z wadliwym wykonaniem usług.

Ubezpieczyciel nie przekazywał więc spółce dodatkowej korzyści ekonomicznej, lecz pokrywał ciężar finansowy wynikający z odpowiedzialności spółki wobec jej kontrahentów. W rezultacie po stronie spółki nie dochodziło do trwałego przysporzenia majątkowego.

Stanowisko NSA

Naczelny Sąd Administracyjny oddalił skargę kasacyjną Dyrektora KIS i zaakceptował stanowisko WSA.

NSA zwrócił uwagę, że w orzecznictwie sądu funkcjonowały dotychczas dwa odmienne stanowiska dotyczące podatkowych skutków wypłat z polis OC. W wyrokach NSA z 15 maja 2019 r. (sygn. akt II FSK 1692/17) oraz z 14 stycznia 2025 r. (sygn. akt II FSK 468/22) przyjmowano, że tego rodzaju świadczenie stanowi przychód podatkowy. Odmienny pogląd został natomiast przedstawiony m.in. w wyrokach z 29 listopada 2022 r. (sygn. akt II FSK 726/20) oraz z 14 stycznia 2026 r. (sygn. akt II FSK 1038/24).

W omawianym wyroku NSA opowiedział się za drugim z tych stanowisk.

Sąd uznał, że dla celów podatkowych należy brać pod uwagę przede wszystkim rzeczywistą funkcję ekonomiczną świadczenia, a nie techniczny sposób przepływu pieniędzy. Bez znaczenia jest zatem, czy ubezpieczyciel wypłaca odszkodowanie spółce, która następnie przekazuje środki klientowi, czy też dokonuje wypłaty bezpośrednio na rachunek poszkodowanego.

NSA podkreślił, że w przypadku ubezpieczenia OC wypłata odszkodowania nie jest autonomiczną korzyścią uzyskiwaną przez ubezpieczonego. Służy pokryciu konkretnego ciężaru odszkodowawczego wynikającego z odpowiedzialności przedsiębiorcy wobec osoby trzeciej.

W konsekwencji nie dochodzi do definitywnego zwiększenia majątku spółki. Jeżeli wypłata z polisy OC pokrywa ten sam ciężar odszkodowawczy, którego spółka nie może zaliczyć do kosztów podatkowych na podstawie art. 16 ust. 1 pkt 22 updop, zastosowanie może znaleźć art. 12 ust. 4 pkt 6a tej ustawy. Otrzymany zwrot wydatku nie stanowi wtedy przychodu podatkowego.

NSA wskazał także, że odmienne podejście prowadziłoby do nieuzasadnionej asymetrii podatkowej. Spółka nie mogłaby zaliczyć odszkodowania należnego klientowi do kosztów podatkowych, a jednocześnie musiałaby opodatkować świadczenie z polisy OC, które służy wyłącznie pokryciu tego samego ciężaru ekonomicznego.

eprasa.pl aa720785b0

Od redakcji

Wyrok ma duże znaczenie praktyczne dla przedsiębiorców posiadających ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej, w szczególności dla biur rachunkowych, kancelarii, firm doradczych oraz innych podmiotów świadczących profesjonalne usługi.

NSA potwierdził, że nie każda wypłata dokonana przez ubezpieczyciela w związku z działalnością gospodarczą prowadzi automatycznie do powstania przychodu. Należy ustalić ekonomiczny charakter świadczenia i sprawdzić, czy rzeczywiście powoduje ono trwałe zwiększenie majątku przedsiębiorcy.

Szczególnie istotne jest powiązanie art. 12 ust. 4 pkt 6a z art. 16 ust. 1 pkt 22 updop. Jeżeli ubezpieczyciel pokrywa konkretny ciężar odszkodowawczy wynikający z wadliwego wykonania usług, a odpowiadający mu wydatek nie może stanowić kosztu podatkowego, wypłata z OC może pozostawać neutralna podatkowo.

Trzeba jednak pamiętać, że sam NSA wskazał na istniejące wcześniej rozbieżności w orzecznictwie. Omawiany wyrok wzmacnia korzystną linię zapoczątkowaną m.in. w sprawach o sygnaturach II FSK 726/20 i II FSK 1038/24, zgodnie z którą decydujące znaczenie ma kompensacyjny charakter świadczenia, a nie samo formalne źródło jego wypłaty.

Podatnicy, którzy w analogicznych stanach faktycznych zdecydują się na nierozpoznawanie przychodu, muszą liczyć się z wejściem w spór z organem podatkowym. Szansą na wygraną jest dopiero postępowanie sądowe, w którym trzeba mieć nadzieję, że skład orzekający NSA zajmie takie samo stanowisko, jakie zajął w omawianym wyroku.

©℗

Rafał Styczyński
doradca podatkowy, właściciel kancelarii doradztwa podatkowego,
autor licznych publikacji z dziedziny podatków

Abonament 2027

INFOR
Zał. R. Pieńkowski w 1987 r.

Przedłuż abonament
MONITORA księgowego
i wybierz jeden z prezentów!

Zobacz więcej:
oferta2027.infor.pl

22 761 30 30, 801 626 666 bok@infor.pl sklep.infor.pl

eprasa.pl aa720785b0

VII. PODATEK DOCHODOWY OD OSÓB FIZYCZNYCH

1 Czy można zaliczyć do kosztów wydatki na opiekę stomatologiczną

PROBLEM

Prowadzę jednoosobową działalność gospodarczą polegającą na wykonywaniu zadań inspektora ochrony danych oraz prowadzeniu szkoleń i zajęć ze studentami z tego zakresu. W mojej działalności prawidłowa i wyraźna mowa ma istotne znaczenie. W wyniku wypadku i późniejszego stanu zapalnego konieczne było usunięcie kilku zębów. Braki w uzębieniu powodują problemy z wymową i zwiększony wysiłek podczas prowadzenia szkoleń oraz zajęć. Zdarzało się, że z tego powodu musiałam odwoływać część zajęć, co wpłynęło na wysokość osiąganych przychodów. Lekarz zalecił mi odbudowę uzębienia przez protezę albo implanty. Celem leczenia jest m.in. przywrócenie prawidłowej wymowy i umożliwienie dalszego wykonywania usług. Czy mogę zaliczyć do kosztów podatkowych wydatki na leczenie stomatologiczne oraz odbudowę zębów przez protezy albo implanty?

RADA

Nie, podatniczka nie może zaliczyć do kosztów uzyskania przychodów wydatków na leczenie stomatologiczne, w tym na odbudowę uzębienia poprzez protezy albo implanty. Szczegóły – w uzasadnieniu.

UZASADNIENIE

Na podstawie art. 22 ust. 1 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (dalej: updof) kosztami uzyskania przychodów są koszty poniesione w celu osiągnięcia przychodów albo zachowania lub zabezpieczenia źródła przychodów, z wyjątkiem kosztów wymienionych w art. 23 ust. 1 tej ustawy. Przepis ten nie zawiera zamkniętego katalogu wydatków, które mogą stanowić koszty podatkowe. Każdorazowo należy zatem ustalić, czy dany wydatek pozostaje w odpowiednim związku z prowadzoną działalnością gospodarczą oraz czy jego poniesienie ma lub może mieć wpływ na osiągane przychody albo zabezpieczenie ich źródła.

Dla uznania wydatku za koszt podatkowy konieczne jest przede wszystkim wykazanie jego gospodarczego charakteru. Wydatek powinien zostać poniesiony przez podatnika, mieć charakter definitywny, pozostawać w związku z działalnością gospodarczą, służyć osiąganiu, zachowaniu albo zabezpieczeniu przychodów, być właściwie udokumento-

eprasa.pl aa720785b0

wany oraz nie znajdować się w katalogu wydatków wyłączonych z kosztów na podstawie art. 23 updof.

Wydatki na leczenie stomatologiczne nie zostały wprost wymienione wśród wydatków niestanowiących kosztów podatkowych. Nie oznacza to jednak, że automatycznie mogą zostać do nich zaliczone. Brak ustawowego wyłączenia jest tylko jednym z warunków rozpoznania wydatku w kosztach uzyskania przychodów. Nadal zasadniczym celem poniesienia wydatku powinna być prowadzona działalność gospodarcza, a nie zaspokojenie osobistych potrzeb podatnika.

W przedstawionej sytuacji niewątpliwie można dostrzec związek wydatków na leczenie stomatologiczne z prowadzoną przez podatniczkę działalnością gospodarczą. Charakter świadczonych przez nią usług powoduje, że prawidłowa i wyraźna mowa ma w nich duże znaczenie. Braki w uzębieniu mogą utrudniać właściwą artykulację i wymagają większego wysiłku podczas prowadzonych szkoleń i zajęć dydaktycznych, co w konsekwencji utrudnia wykonywanie obowiązków zawodowych.

W ocenie organów podatkowych nie jest to jednak wystarczający argument do uznania wydatków stomatologicznych za koszty prowadzonej działalności gospodarczej. Leczenie i odbudowa uzębienia mają przede wszystkim na celu poprawę stanu zdrowia oraz prawidłowego funkcjonowania organizmu. Korzyści wynikające z leczenia nie ograniczają się wyłącznie do sfery zawodowej, lecz występują również w życiu prywatnym.

Uzupełnienie braków w uzębieniu poprzez protezę albo implanty służy zachowaniu prawidłowego zgryzu, możliwości prawidłowego spożywania posiłków, prawidłowej wymowy oraz ogólnego stanu zdrowia jamy ustnej. Są to potrzeby, które występują niezależnie od tego, czy dana osoba prowadzi działalność gospodarczą.

Z tego względu bezpośrednim celem takich wydatków pozostaje leczenie i odbudowa uzębienia, natomiast ich wpływ na możliwość wykonywania działalności gospodarczej ma charakter pośredni. Nawet jeżeli brak zębów faktycznie utrudnia wykonywanie usług oraz prowadzi do problemów z wymową, nie zmienia to zasadniczego charakteru wydatku na leczenie stomatologiczne. Jest to wydatek o charakterze osobistym. Takie stanowisko potwierdza interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 3 września 2025 r. (sygn. 0112-KDIL2-2.4011.609.2025.2.WS). Możemy w niej przeczytać:

MF *Niezależnie od rodzaju prowadzonej działalności gospodarczej, każda osoba może, ale i musi korzystać z usług dentystycznych, w tym mających na celu uzupełnienie uzębienia. Z tej też przyczyny zakupy tych rzeczy/usług stanowią spełnienie zwykłych, normalnych potrzeb danej osoby fizycznej.*

W konsekwencji wydatek na usługi dentystyczne – zgodnie z art. 22 ust. 1 updof – nie może zostać zaliczony do kosztów uzyskania przychodów w prowadzonej działalności gospodarczej.

Zaprezentowanej oceny nie zmienia również okoliczność, że z powodu problemów z wymową podatniczka była zmuszona odwołać część zajęć, co skutkowało zmniejszeniem przychodów.

eprasa.pl aa720785b0

Podsumowując, podatniczka nie może zaliczyć do kosztów uzyskania przychodów wydatków na leczenie stomatologiczne, w tym na odbudowę uzębienia poprzez protezy albo implanty. Podstawowym celem takich wydatków jest ochrona zdrowia i zaspokojenie jej osobistych potrzeb, natomiast wpływ leczenia na możliwość wykonywania działalności gospodarczej ma charakter wtórny.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 22 ust. 1 i art. 23 ust. 1 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 592; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 1354)

POWOŁANE INTERPRETACJE URZĘDOWE:

- interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 3 września 2025 r. (sygn. 0112-KDIL2--2.4011.609.2025.2.WS)

Rafał Styczyński
doradca podatkowy, właściciel kancelarii doradztwa podatkowego,
autor licznych publikacji z dziedziny podatków

2 Czy są kosztem wydatki na prąd zużyty w miejscu zamieszkania do ładowania samochodu wykorzystywanego w działalności

PROBLEM

Przedsiębiorca jest właścicielem elektrycznego samochodu osobowego, który nie jest jego środkiem trwałym. Samochód wykorzystuje w sposób mieszany. Przedsiębiorca ładuje samochód wyłącznie w domu. Nie ma podlicznika, który wskazywałby ilość energii zużytej do ładowania samochodu. Faktury za energię elektryczną są wystawiane co miesiąc na jego nazwisko i adres zamieszkania. Z otrzymywanych faktur nie można jednak wyodrębnić kwoty i liczby kWh zużytych do ładowania samochodu. Czy przedsiębiorca może zaliczyć w koszty uzyskania przychodów 20% wydatków na prąd wynikających z otrzymywanych faktur?

RADA

Nie, przedsiębiorcy nie przysługuje takie prawo. Tylko w przypadku gdyby przedsiębiorca był w stanie ustalić ilość prądu zużywanego do ładowania samochodu, mógłby zaliczyć do kosztów 20% wartości energii elektrycznej zużytej w tym celu. Szczegóły – w uzasadnieniu.

eprasa.pl aa720785b0

UZASADNIENIE

Na podstawie art. 23 ust. 1 pkt 46 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (dalej: updof) nie uważa się za koszty uzyskania przychodów całości wydatków ponoszonych przez podatnika na używanie samochodu osobowego, który stanowi jego własność, ale nie jest środkiem trwałym w prowadzonej przez niego działalności gospodarczej. Tego rodzaju wydatki są kosztem podatkowym tylko w 20%. Obejmują one podatek od towarów i usług, który nie stanowi podatku naliczonego, oraz naliczony podatek od towarów i usług w tej części, w jakiej podatnikowi nie przysługuje obniżenie kwoty lub zwrot różnicy podatku od towarów i usług (art. 23 ust. 5a updof).

Wydatki związane z używaniem samochodu osobowego należy rozumieć jako wydatki ponoszone na posługiwanie się tym pojazdem, jego eksploatację i wykorzystywanie. W przypadku samochodu osobowego będącego pojazdem elektrycznym podatnik ma zatem możliwość zaliczenia do kosztów uzyskania przychodów 20% wydatków związanych z eksploatacją tego pojazdu. Do takich wydatków należą koszty jego ładowania. Nie może to być jednak 20% energii elektrycznej zużytej w domu (w miejscu zamieszkania), a jedynie 20% wartości energii elektrycznej zużytej do ładowania samochodu. To oznacza, że podatnik powinien mieć możliwość ustalenia wartości energii elektrycznej zużytej do ładowania samochodu elektrycznego, aby móc tego rodzaju wydatek rozliczyć w kosztach podatkowych. Takie stanowisko zajmują organy podatkowe. Jak wskazał Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej w interpretacji indywidualnej z 13 marca 2026 r. (sygn. 0115-KDIT3.4011.43.2026.2.DP):

MF *(…) wskazała Pani, że używana przez Panią ładowarka do samochodu elektrycznego ma „licznik pobieranych kWh" oraz że z faktury nie można wyodrębnić kwoty i liczby kWh zużytych do samochodu, można to zrobić pośrednio używając ładowarki (…) i prowadząc ewidencję pobieranych kWh do ładowania samochodu a następnie można obliczyć jaka część faktury za energię elektryczną stanowi energia elektryczna zużyta do ładowania samochodu. Zatem – jak Pani wskazała – ma Pani możliwość ustalenia, ile kWh zużywa Pani w określonym czasie, tj. np. w okresie, za który wystawiona została faktura za energię elektryczną. Wobec tego, skoro jest Pani w stanie – na podstawie danych z ładowarki – dokładnie ustalić liczbę kWh zużytych na ładowanie samochodu, to może Pani również obliczyć wartość tego zużycia, posługując się ceną energii wynikającą z faktury wystawionej na Pani adres domowy. W konsekwencji, skoro jest Pani w stanie faktycznie określić wartość zużytej energii elektrycznej potrzebnej do ładowania samochodu elektrycznego, to do kosztów uzyskania przychodów może Pani zaliczyć zużytą energię elektryczną w części wynikającej z art. 23 ust. 1 pkt 46 ustawy o PIT, tj. w wysokości 20% poniesionych wydatków z tego tytułu, ponieważ samochód prywatny wykorzystywany jest przez Panią także do celów działalności gospodarczej. (…).*

Podsumowując, w przedstawionej w pytaniu sytuacji przedsiębiorca nie może rozliczyć w kosztach podatkowych 20% kosztów zużytej energii wynikających z otrzymywanych

eprasa.pl aa720785b0

faktur. Przedsiębiorca mógłby zaliczyć do kosztów uzyskania przychodów 20% wartości energii elektrycznej zużytej do ładowania samochodu, gdyby był w stanie ustalić ilość prądu zużywanego do ładowania samochodu, np. na podstawie podlicznika bądź informacji z ładowarki do samochodu.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 22 ust. 1 i art. 23 ust. 1 pkt 46 i ust. 5a ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 592; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 1354)

POWOŁANE INTERPRETACJE URZĘDOWE:

- interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 13 marca 2026 r. (sygn. 0115-KDIT3.4011.43.2026.2.DP)

Marcin Szymankiewicz
doradca podatkowy, autor licznych publikacji podatkowych

3 Czy można zaliczyć do kosztów wynagrodzenie wypłacane byłemu wspólnikowi za powstrzymywanie się od działalności konkurencyjnej

PROBLEM

Prowadzimy działalność gospodarczą w formie spółki cywilnej. Niedawno ze spółki wystąpił jeden ze wspólników. Pozostali wspólnicy kontynuują działalność w dotychczasowym zakresie. Były wspólnik posiada istotne know-how dotyczące prowadzonej działalności, w tym wiedzę o kontrahentach, zasadach współpracy z nimi, stosowanych rozwiązaniach biznesowych oraz sposobie funkcjonowania przedsiębiorstwa. Wykorzystanie tej wiedzy w działalności konkurencyjnej mogłoby zagrozić interesom spółki oraz osiąganym przez nią przychodom. W związku z wystąpieniem wspólnika zawarto porozumienie, na podstawie którego zobowiązał się on przez okres 5 lat do powstrzymywania się od prowadzenia działalności konkurencyjnej. W zamian spółka wypłaca mu ustalone wynagrodzenie w miesięcznych ratach. Wydatek ten ma na celu zabezpieczenie działalności spółki, w szczególności przed wykorzystaniem przez byłego wspólnika posiadanego know-how oraz przejęciem kontrahentów. Czy wynagrodzenie wypłacane byłemu wspólnikowi za powstrzymywanie się od działalności konkurencyjnej może zostać zaliczone do kosztów uzyskania przychodów?

eprasa.pl aa720785b0

RADA

Tak, wynagrodzenie wypłacane byłemu wspólnikowi za powstrzymywanie się od działalności konkurencyjnej może zostać zaliczone do kosztów uzyskania przychodów. Szczegóły – w uzasadnieniu.

UZASADNIENIE

Na podstawie art. 22 ust. 1 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (dalej: updof) kosztami uzyskania przychodów są koszty poniesione w celu osiągnięcia przychodów albo zachowania lub zabezpieczenia źródła przychodów, z wyjątkiem kosztów wymienionych w art. 23 ust. 1 updof. Wydatek nie musi prowadzić bezpośrednio do uzyskania konkretnego przychodu. Może stanowić koszt podatkowy również wtedy, gdy jego celem jest ochrona istniejącego źródła przychodów przed określonym ryzykiem gospodarczym.

W przedstawionej sytuacji należy ustalić, czy wydatek na wynagrodzenie z tytułu zakazu konkurencji pozostaje w racjonalnym i gospodarczym związku z prowadzoną przez spółkę działalnością. Z treści pytania wynika, że taki związek niewątpliwie występuje. Były wspólnik przez okres uczestnictwa w spółce pozyskał wiedzę dotyczącą klientów, zasad współpracy z kontrahentami, warunków handlowych, stosowanych rozwiązań organizacyjnych oraz sposobu prowadzenia działalności. Posiada zatem informacje i doświadczenie, które w przypadku rozpoczęcia działalności konkurencyjnej mogłyby zostać wykorzystane przeciwko spółce. Dotyczy to zwłaszcza know-how, które w praktyce może mieć istotną wartość gospodarczą. Nie chodzi bowiem wyłącznie o ogólne doświadczenie zawodowe byłego wspólnika, ale o znajomość konkretnych rozwiązań funkcjonujących w przedsiębiorstwie, relacji z kontrahentami, specyfiki rynku, warunków współpracy czy informacji pozwalających skutecznie konkurować z dotychczasową spółką. W takich okolicznościach zapłata wynagrodzenia za powstrzymywanie się od działalności konkurencyjnej ma bezpośrednio służyć ochronie pozycji rynkowej przedsiębiorstwa.

Należy również zwrócić uwagę, że wynagrodzenie wypłacane z tytułu zakazu konkurencji nie zostało wymienione w art. 23 updof jako wydatek wyłączony z kosztów uzyskania przychodów. Sam brak takiego wyłączenia nie przesądza jeszcze automatycznie o prawie do kosztu, jednak przy spełnieniu przesłanek z art. 22 ust. 1 updof otwiera możliwość jego podatkowego rozliczenia.

W przedstawionym w pytaniu przypadku podstawowym argumentem za zaliczeniem wynagrodzeń wypłacanych byłemu wspólnikowi do kosztów jest zabezpieczenie w ten sposób źródła przychodów spółki. Wydatki ponoszone w tym celu to takie, które mają chronić istniejące źródło przychodów i umożliwić dalsze bezpieczne funkcjonowanie spółki. Nie muszą one prowadzić do natychmiastowego zwiększenia sprzedaży. Wystarczające jest, że podatnik ponosi je racjonalnie, aby ograniczyć zagrożenie utratą klientów, zmniejszeniem przychodów albo osłabieniem pozycji gospodarczej. Taką argumentację przyjął również Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej w interpretacji indywidualnej z 30 maja 2025 r. (sygn. 0112-KDIL2-2.4011.325.2025.1.WS). Organ po-

eprasa.pl aa720785b0

datkowy rozpatrywał w niej sprawę bardzo zbliżoną do opisanej w pytaniu. Jeden ze wspólników wystąpił ze spółki cywilnej i zobowiązał się przez okres kilku lat do powstrzymywania się od działalności konkurencyjnej. W zamian miał otrzymywać wynagrodzenie wypłacane w ratach. W piśmie tym możemy przeczytać, że:

MF *(…) wydatek poniesiony na ochronę rynku potencjalnych lub obecnych klientów należy uznać za racjonalny. Powszechnie wiadomym jest, że wyeliminowanie bądź ograniczenie skutków konkurencji może przyczynić się do zachowania lub zwiększenia liczby klientów, a zatem i do zwiększenia osiąganych przychodów. Występujący wspólnik posiadał listę klientów, specjalistyczne know-how, a także kontakty biznesowe w branży, które mogłyby zostać wykorzystane do prowadzenia działalności konkurencyjnej, osłabiając pozycję rynkową spółki cywilnej. Ustalony zakaz konkurencji oraz wynagrodzenie wypłacane z tego tytułu zabezpiecza spółkę cywilną przed potencjalnym odpływem klientów, a także utratą strategicznych informacji biznesowych. Zatem wydatki poniesione przez Panie na wynagrodzenie dla występującego wspólnika za nieprowadzenie działalności konkurencyjnej mają na celu zapobiec temu, aby informacje, które były i są w posiadaniu występującego wspólnika, nie trafiły do konkurencji, ponieważ mogłoby to wpłynąć m.in. na spadek liczby posiadanych klientów, jak również brak lub ograniczenie liczby potencjalnych przyszłych klientów, a tym samym uzyskiwanych przez Panie przychodów z prowadzonej działalności gospodarczej w formie spółki cywilnej. Wydatki te mają zatem wpływ na wielkość osiąganych przez Panie, jak i możliwych do osiągnięcia w przyszłości, przychodów z prowadzonej działalności gospodarczej w formie spółki cywilnej.*
W konsekwencji poniesione przez Panie wydatki na wypłacone wynagrodzenie dla występującego wspólnika z tytułu umowy o zakazie konkurencji można zakwalifikować jako koszty służące zabezpieczeniu źródła przychodów.

Dla spółki kluczowe jest wykazanie, że wynagrodzenie nie jest wypłacane byłemu wspólnikowi jedynie w związku z jego wystąpieniem ze spółki, lecz w zamian za konkretne zobowiązanie do niepodejmowania działalności konkurencyjnej. Im bardziej możliwe jest wskazanie, że były wspólnik posiadał wiedzę o klientach, cenach, warunkach współpracy, procesach biznesowych, strategii przedsiębiorstwa, wykorzystywanych rozwiązaniach czy innych poufnych informacjach, tym silniejszy pozostaje argument przemawiający za zaliczeniem wydatku na wynagrodzenie do kosztów uzyskania przychodów. W takich okolicznościach wydatek ten jest ponoszony w celu ochrony istniejącego źródła przychodów i niedopuszczenia do jego utraty w przyszłości.

W przypadku spółki cywilnej koszty uzyskania przychodów przypisuje się poszczególnym wspólnikom proporcjonalnie do ich prawa do udziału w zysku (art. 8 ust. 1 i 2 updof). Oznacza to, że wynagrodzenie wypłacane przez spółkę byłemu wspólnikowi z tytułu zakazu konkurencji nie stanowi kosztu spółki jako odrębnego podatnika, lecz jest rozliczane podatkowo przez jej wspólników według przypadających im udziałów w zysku.

eprasa.pl aa720785b0

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 8 ust. 1 i 2, art. 22 ust. 1 i art. 23 ust. 1 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 592; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 1354)

POWOŁANE INTERPRETACJE URZĘDOWE:

- interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 30 maja 2025 r. (sygn. 0112-KDIL2--2.4011.325.2025.1.WS)

©℗

Rafał Styczyński
doradca podatkowy, właściciel kancelarii doradztwa podatkowego,
autor licznych publikacji z dziedziny podatków

4 Jaką stawką ryczałtu opodatkować usługi biegłego świadczone na zlecenie sądów, prokuratur i Policji

PROBLEM

Przedsiębiorca opodatkowany ryczałtem ewidencjonowanym jest lekarzem specjalistą w dziedzinie patomorfologii i radiodiagnostyki. Od niedawna pełni funkcję biegłego. Na zlecenie prokuratur i sądów dokonuje czynności medycznych, takich jak: oględziny zewnętrzne zwłok, sekcje zwłok i sporządzanie opinii dotyczących stanu zdrowia. Na zlecenie Policji dokonuje czynności medycznych, takich jak: sporządzanie ekspertyz sądowo-lekarskich, sporządzanie opinii o stopniu uszkodzenia ciała, sporządzanie opinii o mechanizmie powstania obrażeń ciała, sporządzanie opinii o stanie nietrzeźwości, pobieranie materiału biologicznego. Zdaniem przedsiębiorcy usługi świadczone na zlecenie sądów, prokuratur i Policji należy zaliczyć do PKWIU 74.90.20.0 – Pozostałe usługi profesjonalne, techniczne i handlowe, gdzie indziej niesklasyfikowane. Czy taka klasyfikacja jest prawidłowa? Jeżeli nie, to jakie PKWiU należy zastosować do takich usług? Jaką stawką ryczałtu należy opodatkować usługi świadczone przez przedsiębiorcę?

RADA

Przychody uzyskiwane w wyniku świadczenia usług wymienionych w pytaniu należy zaklasyfikować do PKWiU 86.2 – Usługi w zakresie praktyki lekarskiej. Podlegają one opodatkowaniu stawką ryczałtu ewidencjonowanego w wysokości 14%. Nie należy ich klasyfikować w PKWiU 74.90.20.0 – Pozostałe usługi profesjonalne, techniczne i handlowe, gdzie indziej niesklasyfikowane. Szczegóły – w uzasadnieniu.

UZASADNIENIE

Zdaniem przedsiębiorcy usługi, które świadczy na rzecz sądów, prokuratur i Policji, powinny być klasyfikowane w PKWIU 74.90.20.0 – Pozostałe usługi profesjonalne, tech-

eprasa.pl aa720785b0

niczne i handlowe, gdzie indziej niesklasyfikowane. Taką klasyfikację należy uznać za nieprawidłową. Grupowanie PKWiU 74.90.20.0 – Pozostałe usługi profesjonalne, techniczne i handlowe, gdzie indziej niesklasyfikowane obejmuje:

- usługi doradztwa specjalistycznego inne niż związane z nieruchomościami, ubezpieczeniami czy inżynierskie, np. usługi doradztwa specjalistycznego: w dziedzinie sztuki,
- usługi zarządzania prawami autorskimi i związanymi z nimi dochodami, z wyłączeniem zarządzania prawami związanymi z filmami i twórczością artystyczną,
- usługi zarządzania prawami do własności przemysłowej (patenty, licencje, znaki towarowe, franszyza itp.),
- usługi doradztwa ślubnego,
- usługi świadczone przez agencje i agentów w imieniu indywidualnych osób poszukujących zatrudnienia w filmie, teatrze lub innej działalności rozrywkowej lub sportowej, wydawania książek, sztuk, dzieł sztuki, fotografii itp. przez wydawców, producentów itp.

Grupowanie PKWiU 74.90.20.0 nie obejmuje usług, o których mowa w pytaniu. Zdaniem autora tego rodzaju usługi powinny być klasyfikowane w PKWiU 86.2 – Usługi w zakresie praktyki lekarskiej. Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty wykonywanie zawodu lekarza polega na udzielaniu przez osobę posiadającą wymagane kwalifikacje, potwierdzone odpowiednimi dokumentami, świadczeń zdrowotnych, w szczególności: badaniu stanu zdrowia, rozpoznawaniu chorób i zapobieganiu im, leczeniu i rehabilitacji chorych, udzielaniu porad lekarskich, a także wydawaniu opinii i orzeczeń lekarskich. Z powołanego przepisu wynika, że usługi w zakresie praktyki lekarskiej to m.in. badanie stanu zdrowia, a także wydawanie opinii i orzeczeń. Skoro w ramach świadczonych usług przedsiębiorca (lekarz) sporządza m.in. opinie dotyczące stanu zdrowia, ekspertyzy sądowo-lekarskie, opinie o stopniu uszkodzenia ciała, o mechanizmie powstania obrażeń ciała czy o stanie nietrzeźwości, to niewątpliwie świadczy usługi w zakresie praktyki lekarskiej. Usługi praktyki lekarskiej klasyfikowane w PKWiU 86.2 – Usługi w zakresie praktyki lekarskiej podlegają opodatkowaniu 14% stawką ryczałtu ewidencjonowanego (zob. art. 12 ust. 1 pkt 2a lit. a ustawy z 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne). W celu potwierdzenia zaprezentowanej klasyfikacji zalecamy wystąpienie do Urzędu Statystycznego w Łodzi z wnioskiem o nadanie symbolu PKWiU dla wymienionych wcześniej usług. Najprościej można to zrobić, wykorzystując formularz dostępny na stronie: lodz.stat.gov.pl/osrodki/osrodek-klasyfikacji-i-nomenklatur-urzedu-statystycznegowlodzi/formularz/.

PODSTAWA PRAWNA

- art. 12 ust. 1 pkt 2a lit. a ustawy z 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 843; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 1098)
- art. 2 ust. 1 ustawy z 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 37 ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 791)

©℗

Marcin Szymankiewicz
doradca podatkowy, autor licznych publikacji podatkowych

eprasa.pl aa720785b0

5 Czy nagrody w programie poleceń pracowniczych mogą być opodatkowane 10% zryczałtowanym PIT – wyrok NSA

Nagrody w programie poleceń pracowniczych mogą być opodatkowane 10% zryczałtowanym PIT, jeżeli program ma charakter incydentalnego przedsięwzięcia, został publicznie ogłoszony, a jego regulamin określa warunki uczestnictwa i zasady przyznawania nagród – wyrok NSA z 15 stycznia 2026 r. (sygn. akt II FSK 541/23).

Stan faktyczny

Sprawa dotyczyła spółki, która w ramach prowadzonego procesu rekrutacyjnego zamierzała zorganizować konkurs służący pozyskaniu i zatrudnieniu specjalistów IT. Konkurs miał charakter jednorazowy, a jego zasady zostały określone w regulaminie udostępnionym publicznie, m.in. na stronie internetowej spółki.

Uczestnikiem mogła zostać osoba fizyczna, w tym pracownik lub zleceniobiorca spółki, a także osoba prowadząca działalność gospodarczą, o ile udział w konkursie nie pozostawał w związku z tą działalnością. Z udziału wyłączono m.in. agencje rekrutacyjne oraz osoby odpowiedzialne w spółce za podejmowanie decyzji rekrutacyjnych.

Zadaniem uczestników było polecanie kandydatów do pracy. Nagrody pieniężne miały być wypłacane uczestnikom, których kandydaci zostali wybrani przez spółkę, przeszli proces rekrutacyjny i przyjęli ofertę zatrudnienia.

Spółka uznała, że wypłacane nagrody stanowią wygrane w konkursie, o których mowa w art. 30 ust. 1 pkt 2 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (dalej: updof), a zatem powinny być opodatkowane 10% zryczałtowanym podatkiem dochodowym.

Stanowisko organu podatkowego

Dyrektor KIS w interpretacji z 3 lutego 2022 r. (sygn. 0115-KDIT1.4011.822.2021.1.MT) nie zgodził się ze stanowiskiem spółki.

Jego zdaniem przedsięwzięcie nie spełniało warunków pozwalających uznać je za konkurs. Nagroda nie była bowiem bezpośrednim efektem rywalizacji między uczestnikami. O jej otrzymaniu decydowało przede wszystkim to, czy polecony kandydat zostanie wybrany przez spółkę i czy przyjmie przedstawioną mu ofertę zatrudnienia.

Organ wskazywał również, że świadczenia otrzymywane przez uczestników są bardziej zbliżone do wynagrodzenia za pośrednictwo w procesie rekrutacyjnym niż do nagrody

eprasa.pl aa720785b0

konkursowej. W konsekwencji zakwestionował możliwość zastosowania 10% zryczałtowanego podatku określonego w art. 30 ust. 1 pkt 2 updof.

Stanowisko WSA

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie wyrokiem z 15 grudnia 2022 r. (sygn. akt III SA/Wa 957/22) uchylił tę interpretację.

Uznał, że organ zbyt wąsko rozumiał pojęcie konkursu. Przepisy updof nie zawierają jego definicji, dlatego należy odwołać się do znaczenia językowego oraz cech właściwych tego rodzaju przedsięwzięciom.

W ocenie sądu przedstawiony przez spółkę program posiadał regulamin, określone zasady uczestnictwa, sposób ustalania wyników oraz nagrody. Występował również element współzawodnictwa. Nie było zatem podstaw do odmowy zastosowania art. 30 ust. 1 pkt 2 updof, tylko dlatego że na wynik konkursu wpływały również działania spółki oraz decyzja poleconego kandydata.

Stanowisko NSA

Naczelny Sąd Administracyjny oddalił skargę kasacyjną Dyrektora KIS i zasadniczo podzielił stanowisko WSA.

Podkreślił, że przepisy updof nie definiują konkursu, dlatego pojęcie to należy rozumieć szeroko, zgodnie z jego znaczeniem językowym. Istotne znaczenie ma nie tylko sama rywalizacja między uczestnikami, ale również istnienie regulaminu określającego zasady przedsięwzięcia i sposób wyłaniania osób uprawnionych do nagród.

Sąd zwrócił uwagę, że konkurs został publicznie ogłoszony, jego regulamin był publicznie dostępny, a uczestnikiem mogła zostać co do zasady każda osoba fizyczna. Szczególnie istotny był również incydentalny charakter przedsięwzięcia – wniosek dotyczył jednego konkursu i jednorazowych wypłat nagród.

NSA nie podzielił argumentacji organu, zgodnie z którą wynagrodzenie uczestników należało traktować jako zapłatę za pośrednictwo w procesie zatrudniania pracowników. Nie można również zawężać pojęcia konkursu wyłącznie do sytuacji, w której wynik jest bezpośrednim rezultatem rywalizacji uczestników.

W konsekwencji NSA uznał, że specyfika przedstawionego programu poleceń nie wyklucza zastosowania art. 30 ust. 1 pkt 2 updof. Nagrody mogły zatem zostać objęte 10% zryczałtowanym podatkiem dochodowym, a na spółce jako organizatorze ciążyły obowiązki płatnika.

Po zakończeniu postępowania sądowego Dyrektor KIS ponownie rozpatrzył sprawę i w interpretacji z 5 czerwca 2026 r. (sygn. 0115-KDIT1.4011.822.2021.7.MT) uwzględnił ocenę prawną sądów oraz uznał stanowisko spółki za prawidłowe. Potwierdził tym samym możliwość opodatkowania nagród 10% podatkiem oraz obowiązek wykazania pobranego podatku przez spółkę w PIT-8AR.

eprasa.pl aa720785b0

Od redakcji

Wyrok jest istotny dla pracodawców stosujących programy poleceń kandydatów do pracy. NSA potwierdził, że tego rodzaju przedsięwzięcie może zostać skonstruowane jako konkurs, którego nagrody są objęte 10% zryczałtowanym PIT.

Nie oznacza to jednak, że każdy program poleceń automatycznie może korzystać z takiego sposobu opodatkowania. W rozpatrywanej sprawie znaczenie miały przede wszystkim: publiczne ogłoszenie konkursu, regulamin określający warunki uczestnictwa i zasady przyznawania nagród, element współzawodnictwa, brak obowiązku świadczenia przez uczestników profesjonalnych usług rekrutacyjnych oraz incydentalny charakter przedsięwzięcia.

W praktyce szczególnie ostrożnie należy więc oceniać stałe, systemowe programy poleceń funkcjonujące przez cały rok. Omawiany wyrok dotyczył jednego, konkretnie skonstruowanego konkursu i właśnie te okoliczności miały istotne znaczenie dla korzystnego rozstrzygnięcia.

©℗

Rafał Styczyński
doradca podatkowy, właściciel kancelarii doradztwa podatkowego,
autor licznych publikacji z dziedziny podatków

VIII. PODATKOWA KSIĘGA PRZYCHODÓW I ROZCHODÓW

1 Jak zaewidencjonować w pkpir wynagrodzenie wypłacone w ratach

PROBLEM

Rozliczam się na pkpir. Wynagrodzenie pracowników płatne jest do 5. dnia następnego miesiąca. Z uwagi na przejściowe problemy finansowe wypłaciłem pracownikowi wynagrodzenie za wrzesień 2026 r. w dwóch ratach: 3000 zł netto w terminie, a 2000 zł netto po terminie, tj. 20 października 2026 r. Jak zaewidencjonować tak wypłacone wynagrodzenie w kosztach uzyskania przychodów w pkpir?

RADA

W przedstawionym przypadku część wynagrodzenia za wrzesień wypłaconą w terminie należało zaliczyć do kosztów podatkowych na koniec września 2026 r., a część wypłaconą po terminie w dniu wypłaty, tj. 20 października 2026 r. Szczegóły – w uzasadnieniu.

UZASADNIENIE

W przypadku wynagrodzeń pracowników istnieją różne warianty momentu ich ujęcia w kosztach uzyskania przychodów. Wynagrodzenia mogą być zaliczone do kosztów

eprasa.pl aa720785b0

podatkowych memoriałowo, tj. w miesiącu, za który są należne. Warunkiem jest jednak dokonanie ich wypłaty przez pracodawcę w obowiązującym go terminie (art. 22 ust. 6ba ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych; dalej: updof). Termin ten musi wynikać z przepisów prawa pracy, umowy o pracę lub innego stosunku prawnego łączącego strony. Gdy pracodawca naruszy obowiązujący go termin wypłaty wynagrodzeń, może je zaliczyć do kosztów uzyskania przychodów dopiero w dacie ich wypłaty, czyli na zasadzie kasowej (art. 23 ust. 1 pkt 55 updof).

W przedstawionym w pytaniu przypadku część wynagrodzenia została wypłacona w terminie obowiązującym u pracodawcy, a część po tym terminie. To oznacza, że część wynagrodzenia za wrzesień 2026 r. wypłaconą w terminie należało zaliczyć do kosztów podatkowych na koniec września 2026 r. (memoriałowo), a część wypłaconą po terminie w dniu wypłaty, tj. 20 października 2026 r. (kasowo). Przy czym w kosztach rozliczamy kwoty brutto wynagrodzeń pracowniczych, tj. wraz ze składkami na ZUS w części finansowanej przez pracownika.

PRZYKŁAD

Wynagrodzenie pracownika wynosi brutto 6850 złotych, co daje 5000 złotych netto. Wynagrodzenie za dany miesiąc jest wypłacane do 5. dnia następnego miesiąca. Za wrzesień 2026 r. 3000 zł netto (brutto 4110 zł) zostało wypłacone w terminie, a 2000 zł netto (brutto 2740 zł) zostało wypłacone po terminie, tj. 20 października 2026 r. W takim przypadku podatnik do kosztów podatkowych zaliczy w dniu:

- 30 września 2026 r. kwotę brutto 4110 zł,
- 20 października 2026 r. kwotę brutto 2740 zł.

Zapis w pkpir

Lp.	Data zdarzenia gospodarczego	Nr dowodu księgowego	Opis zdarzenia gospodarczego	Wynagrodzenia w gotówce i w naturze		Razem wydatki (14+15)	
				zł	gr	zł	gr
1	2	4	8	14		16	
wrzesień							
223	30.09.2026	LP 1/09/26	Wynagrodzenie pracowników	4110	00	4 110	00
październik							
243	20.10.2026	LP 1/09/26	Wynagrodzenie pracowników	2740	00	2740	00

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 22 ust. 6ba, art. 23 ust. 1 pkt 55 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 592; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 1354)

Grzegorz Ziółkowski
doradca podatkowy, autor licznych publikacji z dziedziny podatków oraz komentarza do PIT wydanego przez INFOR PL SA

eprasa.pl aa720785b0

IX. ZUS

1 Czy trzeba płacić składki ZUS i składkę zdrowotną od przychodów z najmu prywatnych lokali

PROBLEM

Prowadzę działalność gospodarczą (ryczałt i VAT). Mam do wynajęcia dwa lokale, które nie zostały wprowadzone do firmy (prywatne lokale). Chcę je wynająć. Pierwszy to lokal usługowy przeznaczony dla firmy. Drugi jest lokalem mieszkalnym dla osoby prywatnej. Czy powinienem opłacać składki ZUS i zdrowotną od takiego najmu?

RADA

Nie, jeżeli lokale będą rozliczane jako najem prywatny, to od przychodów z tego najmu nie nalicza Pan składek ZUS ani składki zdrowotnej. Składka zdrowotna byłaby liczona od tych przychodów dopiero wtedy, gdyby najem został rozliczany jako przychód z pozarolniczej działalności gospodarczej, a nie jako najem prywatny. Szczegóły – w uzasadnieniu.

UZASADNIENIE

Sam fakt, że prowadzi Pan działalność gospodarczą i jest Pan czynnym podatnikiem VAT, nie powoduje automatycznie, iż przychody z najmu prywatnych lokali stają się podstawą do naliczenia składek ZUS lub składki zdrowotnej.

Rozliczenie podatkowe. W PIT można odróżnić przychody z pozarolniczej działalności gospodarczej od przychodów z najmu prywatnego. Jeżeli lokale nie zostały wprowadzone do firmy i będą wynajmowane jako majątek prywatny, przychody z tego tytułu należy zasadniczo rozliczać jako najem prywatny opodatkowany ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych. Przychody z najmu prywatnego są bowiem obligatoryjnie opodatkowane ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych.

Składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne. Aby przychód stanowił podstawę wymiaru składek ZUS, kluczowe jest to, czy dana aktywność stanowi tytuł do ubezpieczeń społecznych. Tytuły do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych wymienione zostały w art. 6 ust. 1 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (dalej: ustawa systemowa). Przepis ten obejmuje m.in. osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą, ale nie wymienia najmu prywatnego jako samodzielnego tytułu do ubezpieczeń. Oznacza to, że z samego faktu osiągania przychodów z najmu prywatnego nie powstaje obowiązek opłacania składek społecznych.

eprasa.pl aa720785b0

WAŻNE! Osiąganie przychodów z najmu prywatnego nie powoduje obowiązku opłacania składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne.

Podobnie należy postąpić w przypadku składki zdrowotnej. Obowiązek jej opłacania dotyczy m.in. osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą, co wynika z art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. c ustawy z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (dalej: ustawa zdrowotna). Jeżeli jednak dany przychód jest rozliczany jako najem prywatny, a nie jako przychód z działalności gospodarczej, to nie zwiększa on podstawy składki zdrowotnej z działalności.

Nie zmienia tego okoliczność, że według VAT najem prywatnych lokali jest traktowany jako działalność gospodarcza w rozumieniu art. 15 ust. 1 i 2 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (dalej: ustawa o VAT). VAT ma własną, szerszą definicję działalności gospodarczej i dlatego najem prywatnego lokalu może podlegać rozliczeniu w JPK_V7. Nie oznacza to jednak automatycznie, że ten sam najem staje się działalnością gospodarczą dla celów ZUS i składki zdrowotnej.

VAT a składki ZUS. W praktyce przy lokalu usługowym wynajmowanym firmie będzie Pan rozliczał VAT, zasadniczo 23%, oraz przychód z najmu prywatnego na ryczałcie, ale bez doliczania tego przychodu do podstawy składki zdrowotnej z działalności gospodarczej. Przy lokalu mieszkalnym wynajmowanym osobie prywatnej na cele mieszkaniowe najem będzie co do zasady zwolniony z VAT na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 36 ustawy o VAT i również nie będzie stanowił podstawy naliczenia ani składek ZUS, ani składki zdrowotnej, jeżeli pozostanie najmem prywatnym.

Inaczej byłoby, gdyby najem został faktycznie włączony do działalności gospodarczej, np. lokale zostałyby wprowadzone do firmy, przychody byłyby ujmowane jako przychody z działalności gospodarczej albo sposób prowadzenia najmu wskazywałby na zorganizowaną działalność w zakresie wynajmu. Wtedy przychody z najmu mogłyby wpływać na podstawę składki zdrowotnej przy ryczałcie, w szczególności na progi przychodowe właściwe dla składki zdrowotnej przedsiębiorcy.

Podsumowując, przy klasycznym najmie prywatnym – nawet jeśli jest Pan podatnikiem VAT – nie dolicza Pan przychodów z tego najmu do podstawy wymiaru składek ZUS ani składki zdrowotnej. Rozlicza Pan PIT od najmu prywatnego oraz VAT zgodnie z zasadami właściwymi dla danego lokalu, ale bez dodatkowych składek ZUS i składki zdrowotnejod samego najmu.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 6 ust. 1 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 199; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 734)
- art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. c ustawy z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 1461; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 1007)

©℗

Rafał Styczyński
doradca podatkowy, właściciel kancelarii doradztwa podatkowego,
autor licznych publikacji z dziedziny podatków

eprasa.pl aa720785b0

X. KADRY I PŁACE

1 Czy tydzień pracy od niedzieli do czwartku podnosi koszty wynagrodzeń

PROBLEM

Ze względu na charakter prowadzonej działalności chcemy, aby część załogi pracowała w pięciodniowym tygodniu pracy obejmującym dni od niedzieli do czwartku. Piątki i soboty byłyby dla tych osób wolne. Czy możemy wprowadzić taki rozkład czasu pracy? Czy jego zastosowanie spowoduje wzrost kosztów płacowych, a jeśli tak – w jaki sposób ustalić wynagrodzenie pracownika objętego nowym rozkładem?

RADA

Stosowanie rozkładu czasu pracy, o którym mowa w pytaniu, jest możliwe, o ile praca w niedziele jest w Państwa firmie dozwolona na podstawie art. 151[10] ustawy z 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy; dalej jako Kodeks pracy lub k.p. (np. w gastronomii, hotelarstwie, transporcie czy przy pilnowaniu mienia lub ochronie osób). Sama zmiana nie musi zwiększać kosztów płacowych, gdyż zaplanowana w rozkładzie i zrekompensowana innym dniem wolnym praca w niedzielę jest opłacana tak samo jak w każdym innym dniu roboczym. Konieczność wypłacania dodatkowych należności pojawi się dopiero wtedy, gdy pracownik nie otrzyma dnia wolnego za niedzielę lub wypracuje godziny nadliczbowe. Szczegóły – w uzasadnieniu.

UZASADNIENIE

Tydzień pracy nie musi zaczynać się w poniedziałek. Kodeks pracy nie wymaga, by pięć dni pracy w tygodniu przypadało zawsze od poniedziałku do piątku. Wyznacza jedynie normy czasu pracy – 8 godzin na dobę i przeciętnie 40 godzin w przeciętnie pięciodniowym tygodniu pracy w przyjętym okresie rozliczeniowym (art. 129 § 1 k.p.). Co istotne, tydzień w rozumieniu przepisów o czasie pracy to siedem kolejnych dni kalendarzowych, liczonych od pierwszego dnia okresu rozliczeniowego (art. 128 § 3 pkt 2 k.p.), a nie tydzień kalendarzowy. Z tego punktu widzenia nie ma więc przeszkód, by dni pracy przypadały od niedzieli do czwartku.

Niedziela tylko w przypadkach wskazanych w Kodeksie pracy. Problem tkwi w tym, że niedziele (podobnie jak święta) są z mocy prawa dniami wolnymi od pracy (art. 151[9] § 1 k.p.). Pracownik może być zatrudniany w te dni wyłącznie w sytuacjach wymienionych w art. 151[10] k.p., m.in.:

- w ruchu ciągłym, przy pracy zmianowej i niezbędnych remontach,
- w transporcie i komunikacji oraz przy pilnowaniu mienia lub ochronie osób,
- przy pracach koniecznych ze względu na ich użyteczność społeczną i codzienne potrzeby ludności (np. w gastronomii czy hotelarstwie).

eprasa.pl aa720785b0

Sama „specyfika firmy" nie wystarczy – musi ona mieścić się w jednej z ustawowych przesłanek. Planowanie pracy w niedziele bez takiej podstawy stanowi wykroczenie przeciwko prawom pracownika, zagrożone grzywną od 2000 zł do 60 000 zł (art. 281 pkt 5 k.p.). W handlu trzeba ponadto uwzględnić ustawowe ograniczenia prowadzenia takiej działalnościw niedziele.

Tryb wprowadzenia zmiany. Rozkład czasu pracy ustala się w układzie zbiorowym pracy, regulaminie pracy albo – gdy pracodawca nie musi mieć regulaminu – w obwieszczeniu (art. 150 § 1 k.p.). Zmiany regulaminu wchodzą w życie po upływie dwóch tygodni od podania ich do wiadomości pracowników (art. $104^{[3]}$ § 1 k.p.).

Wymogi dotyczące dni wolnych. Planując pracę od niedzieli do czwartku, należy pamiętać, że:

- za każdą przepracowaną niedzielę pracownikowi przysługuje inny dzień wolny w ciągu sześciu dni kalendarzowych poprzedzających lub następujących po tej niedzieli, a gdy nie jest to możliwe – do końca okresu rozliczeniowego (art. $151^{[11]}$ § 1 pkt 1 i § 2 k.p.); w omawianym rozkładzie taką funkcję może pełnić wolny piątek, a sobota – dzień wolny wynikający z przeciętnie pięciodniowego tygodnia pracy,
- liczba dni wolnych w okresie rozliczeniowym nie może być mniejsza niż łączna liczba przypadających w nim niedziel, świąt i dni wolnych z tytułu przeciętnie pięciodniowego tygodnia pracy (art. 147 k.p.);
- co najmniej raz na 4 tygodnie pracownicy (z wyjątkiem zatrudnionych w weekendowym systemie czasu pracy) powinni mieć wolną niedzielę (art. $151^{[12]}$ k.p.) – rozkład „niedziela–czwartek" nie może więc obowiązywać w każdym tygodniu, a godziny z wolnej niedzieli trzeba zaplanować w innym dniu, np. w piątek.

WAŻNE! Kodeks pracy nie przewiduje odrębnego dodatku za samą pracę w niedzielę, jeżeli wynika ona z rozkładu czasu pracy i została zrekompensowana innym dniem wolnym.

Kiedy pojawią się dodatkowe koszty? Pracownik wynagradzany stałą stawką miesięczną otrzyma w nowym rozkładzie (obejmującym pracę od niedzieli do czwartku) taką samą pensję jak dotychczas. Dodatkowe należności wystąpią w dwóch sytuacjach:

- gdy pracodawca nie udzieli dnia wolnego za pracę w niedzielę ani w ciągu sześciu dni, ani do końca okresu rozliczeniowego – wówczas za każdą godzinę pracy w tę niedzielę należy się dodatek w wysokości 100% wynagrodzenia (art. $151^{[11]}$ § 2 k.p.),
- gdy pracownik wykona pracę ponad normę dobową lub wymiar czasu pracy – za nadgodziny przypadające w niedzielę, która zgodnie z rozkładem jest dla niego dniem pracy, przysługuje (poza porą nocną) dodatek 50%, natomiast za nadgodziny w dniu wolnym udzielonym w zamian za pracę w niedzielę – dodatek 100% (art. $151^{[1]}$ § 1 k.p.).

Dodatki oblicza się od wynagrodzenia wynikającego z osobistego zaszeregowania (art. $151^{[1]}$ § 3 k.p.), a więc przy pensji miesięcznej – od stawki godzinowej ustalonej przez podzielenie pensji przez wymiar czasu pracy w danym miesiącu.

eprasa.pl aa720785b0

Ich podstawę stanowi:

- wynagrodzenie pracownika wynikające jedynie z jego osobistego zaszeregowania, określonego stawką godzinową lub miesięczną, a zatem do bazy obliczeniowej dodatków za godziny nadliczbowe powinna wchodzić wyłącznie płaca zasadnicza i ewentualnie – przyjmując orzecznictwo i interpretacje korzystniejsze dla pracownika – dodatek funkcyjny, za czym opowiedziano się m.in. w uchwale składu siedmiu sędziów SN z 30 grudnia 1986 r. (sygn. akt III PZP 42/86, OSNC 1987/8/106), w wyroku SN z 16 listopada 2000 r. (sygn. akt I PKN 455/00, OSNP 2002/11/268) oraz w odpowiedzi resortu pracy z 2 czerwca 2020 r. na interpelację nr 5990 w sprawie wynagrodzenia za czas przestoju, lub
- 60% wynagrodzenia obliczanego zgodnie z zasadami obowiązującymi przy ustalaniu wynagrodzenia za urlop wypoczynkowy – gdy przy określaniu warunków płacowych pracownika nie wyodrębniono płacy zasadniczej (np. w przypadku zatrudnionego wynagradzanego akordowo lub prowizyjnie).

PRZYKŁAD

Pracownik łódzkiej firmy z branży gastronomicznej z pensją 6200 zł brutto od października 2026 r. pracuje w rozkładzie „niedziela–czwartek" (system podstawowy, miesięczny okres rozliczeniowy). Jego pracodawca zaplanował mu:

- pracę we wszystkie dni od poniedziałku do czwartku (17 dni), w niedziele 4, 11 i 25 października oraz w piątki 16 i 30 października (łącznie 22 dni),
- dni wolne w piątki 2, 9 i 23 października (w zamian za pracę w niedziele 4, 11 i 25 października), we wszystkie soboty (5 dni) oraz w niedzielę 18 października.

Ponieważ praca w niedziele mieści się w wymiarze czasu pracy i została zrekompensowana dniami wolnymi, za październik 2026 r. pracownik otrzyma wyłącznie pensję w wysokości 6200 zł. Gdyby jednak przykładowo w niedzielę 11 października – z powodu awarii – pracował on 10 godz. (od godz. 8 do 18), za 2 nadgodziny w dniu pracy otrzymałby:

- normalne wynagrodzenie: 6200 zł : 176 godz. = 35,23 zł; 35,23 zł × 2 godz. = 70,46 zł,
- dodatek 50%: 35,23 zł × 50% = 17,62 zł; 17,62 zł × 2 godz. = 35,24 zł

czyli łącznie 105,70 zł brutto (70,46 zł + 35,24 zł).

Gdyby zaś pracował np. w piątek 23 października i do końca miesiąca nie otrzymał innego dnia wolnego za niedzielę 25 października, przepracowałby 8 godz. ponad wymiar, za które należałoby mu się normalne wynagrodzenie (35,23 zł × 8 godz. = 281,84 zł) oraz jeden dodatek w wysokości 100% (281,84 zł), czyli łącznie 563,68 zł brutto.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 104[3], art. 128–130, art. 147, art. 150, art. 151[1], art. 151[9]–151[12], art. 281 ustawy z 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 1245)

POWOŁANE WYROKI SĄDÓW:

- wyrok SN z 16 listopada 2000 r. (sygn. akt I PKN 455/00, OSNP 2002/11/268)
- uchwała SN z 30 grudnia 1986 r. (sygn. akt III PZP 42/86, OSNC 1987/8/106)

Mariusz Pigulski
ekspert i praktyk, zajmujący się od wielu lat prawem pracy i ubezpieczeń społecznych, autor licznych opracowań i publikacji z dziedziny kadrowo-płacowej

eprasa.pl aa720785b0

XI. INNE PODATKI I OPŁATY

1 Czy osoba fizyczna nabywająca nieruchomość „przemysłową” może skorzystać ze stawki podatku dla gruntów „pozostałych”

PROBLEM

Osoba fizyczna rozważa zakup nieruchomości składającej się z dwóch budynków rozlewni wody:

1) budynku przemysłowego (zgodnie z EGiB) – na gruntach sklasyfikowanych zgodnie z EGiB jako Ba (tereny przemysłowe),
2) budynku handlowo-usługowego (zgodnie z EGiB) – na gruntach sklasyfikowanych zgodnie z EGiB jako Bi (inne tereny zabudowane).

Obecnie oba budynki są opodatkowane najwyższą stawką podatku od nieruchomości – jako budynki związane z prowadzeniem działalności gospodarczej (31,99 zł/m^2). Potencjalny nabywca (osoba fizyczna nieprowadząca działalności gospodarczej) planuje zakupić te obiekty, a następnie przez okres około dwóch lat przeprowadzać w nich remont. Podkreśla, że w tym czasie nie będzie tam prowadzona żadna działalność, a później, po zakończonym remoncie, planuje ich wynajem.

Czy fakt, że nabywcą jest osoba fizyczna nieprowadząca działalności gospodarczej, pozwala na zastosowanie niższej stawki podatkowej (jak dla budynków pozostałych) na czas trwania remontu?

Co w sytuacji, jeśli osoba zainteresowana jest osobą fizyczną, ale ma założoną inną działalność gospodarczą? Czy sam fakt posiadania statusu przedsiębiorcy przez osobę fizyczną wyklucza możliwość zastosowania stawki „pozostałej” dla tych gruntów i budynków?

RADA

Sam fakt posiadania budynku przez przedsiębiorcę nie jest przesądzający dla zastosowania wyższej stawki podatku od nieruchomości. Konieczne jest ustalenie, czy budynek pozostaje w związku z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą. Jeśli posiadaczem nie jest przedsiębiorca, zastosowanie znajdzie stawka dla budynków pozostałych. Stawkę dla budynków

eprasa.pl aa720785b0

pozostałych należy również zastosować, jeżeli posiadacz jest przedsiębiorcą, ale budynek nie pozostaje w związku z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą.

UZASADNIENIE

Ustawodawca przewidział pięć stawek podatku od nieruchomości dla budynków. Wśród nich należy wskazać na dwie stawki, które mają zastosowanie w przedstawionej sytuacji, tj. stawkę dla budynków związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz stawkę dla budynków pozostałych. Budynkiem związanym z prowadzeniem działalności gospodarczej jest budynek znajdujący się w posiadaniu przedsiębiorcy bądź innego podmiotu prowadzącego działalność gospodarczą. Posiadanie to władanie rzeczą, czyli stan faktyczny. Wyróżnia się dwa rodzaje posiadania: samoistne oraz zależne. Posiadanie samoistne to władanie rzeczą tak jak właściciel. Z kolei posiadanie zależne to władanie rzeczą przez osobę, której przysługuje prawo do cudzej rzeczy. Posiadaczami zależnymi są użytkownik, zastawnik, najemca, dzierżawca i inne podmioty, którym przysługuje prawo do rzeczy. Warto zwrócić uwagę na przymiotnik „zależny", który wskazuje, że posiadacz zależny wykonuje swoje posiadanie, będąc od czegoś zależnym. W tym przypadku zakres jego posiadania jest określony przez ustawę z 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny, a także przez właściwą umowę cywilnoprawną. Ustawodawca, wskazując na posiadanie budynku przez przedsiębiorcę, nie określa, czy ma na myśli posiadanie samoistne czy posiadanie zależne. W tej sytuacji należy uznać, że chodzi tutaj o dwa rodzaje posiadania. Tak więc przepisy ustawy z 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych przewidują zastosowanie wyższej stawki dla budynków znajdujących się w posiadaniu samoistnym, jak i zależnym przedsiębiorcy.

Przedstawione zasady różnicowania stawek podatkowych podatku od nieruchomości ze względu na status posiadacza budynku, które wynikają z przepisów ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, zostały zakwestionowane przez Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 24 lutego 2021 r. (sygn. akt SK 39/19). Trybunał uznał, iż przepis uzależniający zastosowanie wyższej stawki podatku od nieruchomości ze względu na status przedsiębiorcy jest niezgodny z Konstytucją. Zdaniem Trybunału przy określaniu możliwości zastosowania wyższej stawki trzeba brać pod uwagę, czy budynek jest wykorzystywany bądź czy może być wykorzystywany w działalności gospodarczej posiadacza. To oznacza, że właściciel budynku, który jest przedsiębiorcą, nie zapłaci podatku od nieruchomości według wyższej stawki, jeśli budynek nie jest w żaden sposób związany z jego działalnością gospodarczą. Analogicznie tak samo będzie w przypadku najemcy. Jeśli wynajmie on budynek w celach innych niż prowadzenie przez siebie działalności gospodarczej, to wówczas należy zastosować stawkę właściwą dla budynków pozostałych.

W przedstawionej sytuacji właścicielem budynków po ich nabyciu nie będzie przedsiębiorca. To oznacza, że zastosowanie znajdzie stawka podatku od nieruchomości właściwa dla budynków pozostałych. Jeśli natomiast właściciel po nabyciu budynków rozpoczęłby prowadzenie działalności gospodarczej, w której budynki mogłyby być albo

eprasa.pl aa720785b0

byłyby wykorzystywane, to stosowałby stawkę wyższą. Jeśli zaś brak będzie jakiegokolwiek związku pomiędzy budynkami a prowadzoną działalnością gospodarczą, to stosujemy stawkę dla budynków pozostałych. Analogicznie będzie w sytuacji wynajęcia budynków przedsiębiorcom. Jeśli będą one służyć wykonywanej przez nich działalności gospodarczej, wówczas należy zastosować wyższą stawkę.

W sytuacji nabycia budynków właściciel powinien je zgłosić we właściwym urzędzie gminy (na formularzu IN-1). Ma na to 14 dni od dnia zawarcia umowy sprzedaży. Jeśli budynki zostaną wynajęte przedsiębiorcy, który będzie je wykorzystywał w swojej działalności gospodarczej, to wówczas również ten fakt należy zgłosić w urzędzie gminy. Termin wynosi 14 dni od dnia, w którym najemca będący przedsiębiorcą wszedł w ich posiadanie. Opodatkowanie według wyższej stawki podatku znajdzie zastosowanie z początkiem miesiąca następującego po miesiącu, w którym najemca wszedł w posiadanie budynków.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 1a ust. 1 pkt 3, ust. 2a, art. 5 ust. 1 pkt 2 lit. b, lit. e, art. 6 ust. 3, ust. 6 ustawy z 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 707)
- art. 336 ustawy z 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 795)

Jakub Rychlik
doradca podatkowy, autor licznych publikacji podatkowych

2 Pożyczki udzielane spółce komandytowo-akcyjnej przez jej wspólników a zwolnienie z PCC – wyrok NSA

NSA potwierdził, że dla celów opodatkowania podatkiem od czynności cywilnoprawnych spółka komandytowo-akcyjna jest uznawana za spółkę kapitałową. Oznacza to, że pożyczki udzielane takiej spółce przez jej wspólników są zwolnione z opodatkowania PCC – wyrok NSA z 17 kwietnia 2026 r. (sygn. akt III FSK 277/24).

Stan faktyczny

Sprawa dotyczyła spółki komandytowo-akcyjnej, która planowała zawarcie umów pożyczek pieniężnych. Pożyczkobiorcą miała być spółka, natomiast pożyczkodawcami osoby fizyczne będące jednocześnie jej wspólnikami – komplementariuszami i akcjonariuszami.

Spółka wystąpiła z wnioskiem o wydanie interpretacji indywidualnej, pytając, czy pożyczki udzielone jej przez wspólników będą korzystać ze zwolnienia z podatku od czyn-

eprasa.pl aa720785b0

ności cywilnoprawnych (dalej: PCC) przewidzianego w art. 9 pkt 10 lit. i ustawy z 9 września 2000 r. o podatku od czynności cywilnoprawnych (dalej: ustawa o PCC).

Przepis ten zwalnia z PCC pożyczki udzielane przez wspólnika lub akcjonariusza spółce kapitałowej. Spółka argumentowała, że dla celów PCC spółka komandytowo-akcyjna powinna być traktowana jako spółka kapitałowa, w szczególności z uwagi na regulacje dyrektywy Rady 2008/7/WE oraz orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości UE.

Stanowisko organu podatkowego

Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej w interpretacji indywidualnej z 3 lutego 2023 r. (sygn. 0111-KDIB2-2.4014.311.2022.1.PB) uznał stanowisko spółki za nieprawidłowe.

Wskazał, że według krajowych przepisów ustawy o PCC spółka komandytowo-akcyjna została zaliczona do spółek osobowych, a nie kapitałowych. W konsekwencji udzielenie jej pożyczki przez wspólnika należy traktować jako zmianę umowy spółki podlegającą PCC na podstawie art. 1 ust. 1 pkt 1 lit. k i pkt 2 w związku z art. 1 ust. 3 pkt 1 ustawy o PCC.

Zdaniem organu skutków wyroku TSUE z 22 kwietnia 2015 r. w sprawie C-357/13, Drukarnia Multipress, nie można było rozszerzać na wszystkie regulacje dotyczące PCC. Organ uważał, że wynikające z tego orzeczenia traktowanie spółki komandytowo-akcyjnej jako spółki kapitałowej powinno odnosić się przede wszystkim do określonych czynności restrukturyzacyjnych.

Stanowisko WSA

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Krakowie wyrokiem z 7 czerwca 2023 r. (sygn. akt I SA/Kr 375/23) uchylił interpretację. Uznał, że dla potrzeb podatku od czynności cywilnoprawnych spółkę komandytowo-akcyjną należy traktować jako spółkę kapitałową.

Sąd wskazał, że przy wykładni krajowych przepisów ustawy o PCC należy uwzględniać dyrektywę 2008/7/WE dotyczącą podatków pośrednich od gromadzenia kapitału oraz wykładnię przyjętą przez TSUE w sprawie C-357/13.

W konsekwencji do spółek komandytowo-akcyjnych powinny mieć zastosowanie nie tylko przepisy dyrektywy dotyczące czynności restrukturyzacyjnych, ale także regulacje ustawy o PCC właściwe dla spółek kapitałowych, w tym art. 9 pkt 10 lit. i ustawy o PCC. Oznacza to, że pożyczki udzielane spółce komandytowo-akcyjnej przez jej wspólników korzystają ze zwolnienia z PCC.

Stanowisko NSA

Naczelny Sąd Administracyjny oddalił skargę kasacyjną Dyrektora KIS i podzielił stanowisko WSA. Wskazał, że dla zastosowania zwolnienia określonego w art. 9 pkt 10 lit. i

eprasa.pl aa720785b0

ustawy o PCC zasadnicze znaczenie ma status stron umowy. Zwolnienie obejmuje bowiem pożyczkę udzieloną spółce kapitałowej przez jej wspólnika lub akcjonariusza.

Przy ustalaniu pojęcia spółki kapitałowej nie można ograniczać się wyłącznie do literalnego brzmienia art. 1a ustawy o PCC. Należy uwzględnić również przepisy dyrektywy 2008/7/WE oraz orzecznictwo TSUE.

NSA odwołał się w szczególności do wyroku TSUE z 22 kwietnia 2015 r., C-357/13, w którym Trybunał uznał polską spółkę komandytowo-akcyjną za spółkę kapitałową w rozumieniu art. 2 ust. 1 lit. b i c dyrektywy 2008/7/WE, nawet jeżeli tylko część jej kapitału i wspólników spełnia warunki wskazane w tym przepisie.

NSA podkreślił, że stanowiska TSUE nie można ograniczać jedynie do czynności restrukturyzacyjnych. Definicja spółki kapitałowej zawarta w art. 2 dyrektywy ma zastosowanie do całej dyrektywy.

Sąd wskazał wprost, że dokonując wykładni art. 1a pkt 1 i 2, art. 9 pkt 10 lit. i oraz art. 1 ust. 3 pkt 1 ustawy o PCC, spółkę komandytowo-akcyjną należy kwalifikować jako spółkę kapitałową. Tym samym pożyczka udzielona spółce komandytowo-akcyjnej przez jej wspólnika – zarówno akcjonariusza, jak i komplementariusza – korzysta ze zwolnienia z PCC.

NSA wskazał również, że stanowisko to jest zgodne z wcześniejszą linią orzeczniczą, m.in. wyrokami NSA z 26 września 2019 r. (sygn. akt II FSK 3363/17), z 22 września 2021 r. (sygn. akt III FSK 253/21) oraz z 24 czerwca 2025 r. (sygn. akt III FSK 388/24).

Od redakcji

Wyrok ma istotne znaczenie dla spółek komandytowo-akcyjnych finansowanych przez swoich wspólników.

Mimo że ustawa o PCC w krajowej definicji zalicza spółkę komandytowo-akcyjną do spółek osobowych, dla oceny skutków czynności objętych regulacjami dyrektywy 2008/7/WE spółka taka powinna być traktowana jako spółka kapitałowa.

W praktyce oznacza to, że pożyczka udzielona spółce komandytowo-akcyjnej przez jej wspólnika nie powinna być opodatkowana PCC. Zastosowanie znajduje zwolnienie przewidziane w art. 9 pkt 10 lit. i ustawy o PCC.

Rozstrzygnięcie jest tym bardziej istotne, że NSA potwierdził utrwaloną linię orzeczniczą i odrzucił próbę ograniczenia skutków wyroku TSUE C-357/13 wyłącznie do czynności restrukturyzacyjnych.

Po wyrokach sądów Dyrektor KIS ponownie rozpatrzył sprawę i w interpretacji indywidualnej z sierpnia 2026 r. (sygn. 0111-KDIB2-2.4014.311.2022.10.PB) zaakceptował stanowisko spółki, potwierdzając możliwość zastosowania zwolnienia z art. 9 pkt 10 lit. i ustawy o PCC.

Rafał Styczyński
prawnik, doradca podatkowy, autor licznych publikacji podatkowych

eprasa.pl aa720785b0

XII. ORDYNACJA PODATKOWA

1 Nadpłata powstała w wyniku błędnej interpretacji a termin złożenia wniosku o jej zwrot – wyrok NSA

Prawo do złożenia wniosku o stwierdzenie nadpłaty jest ograniczone czasowo. Wniosek o stwierdzenie nadpłaty można złożyć nie później niż do dnia upływu terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego. Przywrócenie tego terminu nie jest możliwe, nawet w przypadku gdy nadpłata powstała z powodu wadliwej interpretacji organu podatkowego, zaskarżonej do sądu i uchylonej po wyroku sądu administracyjnego – wyrok NSA z 8 stycznia 2026 r. (sygn. akt I FSK 240/23).

Stan faktyczny

Sprawa dotyczyła spółki z siedzibą na Malcie, która za pośrednictwem strony internetowej świadczyła usługi organizacji zakładów wzajemnych na rzecz klientów z państw europejskich, w tym z Polski. Spółka rozliczała od tych usług VAT w Polsce za pośrednictwem procedury MOSS (Mini One Stop Shop), stosując stawkę 23%.

W 2017 r. spółka uzyskała interpretację indywidualną, w której Dyrektor KIS uznał, że świadczone przez nią usługi nie korzystają ze zwolnienia z VAT. Spółka zaskarżyła tę interpretację. WSA w Warszawie wyrokiem z 6 czerwca 2018 r. (sygn. akt III SA/Wa 2487/17) uchylił ją, a NSA wyrokiem z 15 lipca 2021 r. (sygn. akt I FSK 2102/18) oddalił skargę kasacyjną organu.

Po prawomocnym zakończeniu tego postępowania spółka 31 grudnia 2021 r. wystąpiła o stwierdzenie i zwrot nadpłaty VAT, obejmującej m.in. I, II i III kwartał 2015 r. Argumentowała, że podatek został zapłacony nienależnie, a wcześniejsze niewystąpienie o nadpłatę było związane z niekorzystną interpretacją podatkową.

Problem polegał na tym, że zobowiązania podatkowe za te okresy przedawniły się 31 grudnia 2020 r., a więc przed prawomocnym zakończeniem sporu dotyczącego interpretacji.

Stanowisko organu podatkowego

Organy podatkowe odmówiły wszczęcia postępowania w zakresie nadpłaty dotyczącej I, II i III kwartału 2015 r.

Dyrektor Izby Administracji Skarbowej wskazał, że zgodnie z art. 79 § 2 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (dalej: Ordynacja podatkowa) prawo do złożenia

eprasa.pl aa720785b0

wniosku o stwierdzenie nadpłaty oraz wniosku o jej zwrot wygasa z upływem terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego.

Ponieważ termin przedawnienia upłynął 31 grudnia 2020 r., wniosek złożony 31 grudnia 2021 r. był spóźniony. Zdaniem organu wniesienie skargi na interpretację indywidualną ani oczekiwanie na prawomocne zakończenie postępowania sądowego nie wstrzymuje i nie przedłuża terminu przedawnienia. W konsekwencji zastosowano art. 165a § 1 Ordynacji podatkowej i odmówiono wszczęcia postępowania.

Stanowisko WSA

WSA w Łodzi wyrokiem z 25 października 2022 r. (sygn. akt I SA/Łd 569/22) oddalił skargę spółki. Wskazał, że interpretacja indywidualna ma inny charakter niż decyzja podatkowa. Nie kształtuje bezpośrednio zobowiązania podatkowego i nie pozbawia podatnika możliwości podjęcia działań zmierzających do odzyskania nadpłaconego podatku. Sąd podkreślił również, że zasada nieszkodzenia wynikająca z art. 14k § 1 Ordynacji podatkowej nie może prowadzić do pominięcia przepisów o przedawnieniu. Złożenie skargi na interpretację nie ograniczało możliwości złożenia wniosku o stwierdzenie nadpłaty przed upływem terminu przedawnienia.

Stanowisko NSA

Naczelny Sąd Administracyjny oddalił skargę kasacyjną spółki. Wskazał, że art. 79 § 2 Ordynacji podatkowej jednoznacznie wyznacza granicę czasową dla złożenia wniosku o stwierdzenie lub zwrot nadpłaty. Jest nią upływ terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego określonego w art. 70 § 1 Ordynacji podatkowej. Termin ten ma charakter materialnoprawny i prekluzyjny. Jego upływ powoduje definitywne wygaśnięcie prawa podatnika do skutecznego wystąpienia o stwierdzenie nadpłaty.

NSA nie podzielił argumentacji, że zastosowanie zasady nieszkodzenia wynikającej z art. 14k § 1 Ordynacji podatkowej powinno umożliwiać złożenie wniosku również po przedawnieniu. Zdaniem sądu ochrona wynikająca z interpretacji nie może prowadzić do uchylenia skutków przedawnienia, ponieważ oznaczałoby to działanie wbrew jednoznacznej treści art. 79 § 2 Ordynacji podatkowej.

NSA stwierdził, że po upływie okresu przedawnienia nie ma możliwości ponownego kształtowania wysokości zobowiązania podatkowego, niezależnie od tego, czy byłoby to korzystne dla organu, czy dla podatnika. Zaskarżenie interpretacji, a następnie jej prawomocne uchylenie, nie wpływa więc na termin złożenia wniosku o nadpłatę.

Co istotne, NSA zwrócił uwagę, że toczące się postępowanie sądowoadministracyjne dotyczące interpretacji nie uniemożliwia podatnikowi równoległego złożenia wniosku o stwierdzenie nadpłaty. Podatnik powinien zatem zabezpieczyć swoje prawa przed upływem terminu wynikającego z art. 79 § 2 Ordynacji podatkowej.

eprasa.pl aa720785b0

Od redakcji

Wyrok ma istotne znaczenie praktyczne dla podatników prowadzących wieloletnie spory dotyczące interpretacji indywidualnych.

Samo zakwestionowanie niekorzystnej interpretacji i oczekiwanie na prawomocny wyrok sądu nie zabezpiecza prawa do odzyskania podatku. Jeżeli w czasie trwania postępowania sądowego zbliża się termin przedawnienia zobowiązania, podatnik powinien rozważyć złożenie wniosku o stwierdzenie nadpłaty jeszcze przed jego upływem.

Późniejsze prawomocne uchylenie interpretacji nie powoduje bowiem „odżycia" wygasłego prawa do żądania nadpłaty. Nie rozpoczyna również nowego terminu na wystąpienie z takim wnioskiem.

W praktyce oznacza to konieczność równoległego kontrolowania dwóch terminów – postępowania dotyczącego interpretacji oraz terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego. Wygranie sporu interpretacyjnego może okazać się niewystarczające, jeżeli podatnik wcześniej dopuści do wygaśnięcia prawa do złożenia wniosku o nadpłatę.

©℗

Rafał Styczyński
prawnik, doradca podatkowy, autor licznych publikacji podatkowych

2 Sam brak deklaracji w systemie nie wyklucza czynnego żalu – stanowisko MF

Brak informacji w systemie informatycznym organu podatkowego co do złożonej deklaracji podatkowej nie stanowi sam w sobie wyraźnie udokumentowanej wiadomości o przestępstwie lub wykroczeniu skarbowym. Odnotowanie w systemie informatycznym organu podatkowego niezłożenia w terminie deklaracji nie wyłącza możliwości złożenia skutecznego czynnego żalu. Takie stanowisko zajął MF w odpowiedzi na pytania dziennikarza.

Wpływ informatyzacji na prawo do złożenia czynnego żalu

W związku z wprowadzoną informatyzacją systemów podatkowych w praktyce pojawiają się wątpliwości dotyczące możliwości stosowania tej instytucji, a przede wszystkim:

eprasa.pl aa720785b0

1. Czy w przypadku, gdy w systemie teleinformatycznym organu podatkowego podatnik wskazany jest jako podmiot, który ma obowiązek złożenia deklaracji, systemy odnotowują niezłożenie w terminie obowiązkowej deklaracji, co wyłączałoby z zastosowania instytucję czynnego żalu, gdyż obiektywnie organ podatkowy posiada wiedzę o wystąpieniu faktów stanowiących przestępstwo lub wykroczenie skarbowe?
2. Czy wobec powyższego organ podatkowy uznaje złożenie czynnego żalu za skuteczne, w przypadku gdy podatnik złoży wymagane deklaracje?

MF odpowiada: *Bezskuteczność czynnego żalu, zgodnie z art. 16 § 5 pkt 1 ustawy z 10 września 1999 r. – Kodeks karny skarbowy następuje, gdy w chwili złożenia zawiadomienia organ ścigania miał już „wyraźnie udokumentowaną wiadomość" o popełnieniu przestępstwa skarbowego lub wykroczenia skarbowego. Doktryna wiąże określenie „wyraźnie udokumentowana" z istnieniem dokumentu – ale nie wyłącznie procesowego. Istotne jest nie tyle rodzaj dokumentu, ale to, czy dokumentuje on wiadomość w sposób dostatecznie wyraźny – tj. przynajmniej taki, aby można było określić znamiona czynu.*

Brak informacji w systemie informatycznym organu podatkowego co do złożonej deklaracji podatkowej nie stanowi sam w sobie wyraźnie udokumentowanej wiadomości o przestępstwie lub wykroczeniu skarbowym. System informatyczny nie „dokumentuje" popełnienia czynu – dokumentuje jedynie pewien stan bazy danych, a przyczyny braku deklaracji w systemie mogą być różne i wynikać m.in z błędów technicznych. Nie zawsze mogą świadczyć o podejrzeniu popełnienia czynu zabronionego. W orzecznictwie podkreśla się, że chodzi o posiadanie przez organ informacji pozwalających stwierdzić bez żadnych wątpliwości popełnienie czynu zabronionego – wskazujących nie tylko na realizację znamion czynu, lecz także jego rozmiary, sposób działania sprawcy i spowodowane szkody (wyrok SO w Zamościu z 28 maja 2013 r., II Ka 380/13). Tym samym odnotowanie w systemie informatycznym organu podatkowego niezłożenia w terminie deklaracji nie wyłącza możliwości złożenia skutecznego czynnego żalu.

Uznanie tzw. czynnego żalu za skuteczny wymaga, co należy podkreślić spełnienia także innych przesłanek określonych w art. 16 Kks. W przypadku niezłożenia deklaracji podatkowej i spowodowania uszczuplenia należności publicznoprawnej należy także uiścić wymagalną należność publicznoprawną uszczuploną popełnionym czynem zabronionym. Jeżeli deklaracja nie wiąże się z uszczupleniem należności podatkowej to przesłanką skutecznego czynnego żalu jest złożenie wymaganych deklaracji podatkowych.

Bezskuteczność czynnego żalu

Zawiadomienie jest bezskuteczne nie tylko w przypadku, gdy zostało złożone w czasie, kiedy organ ścigania miał już wyraźnie udokumentowaną wiadomość o popełnieniu

eprasa.pl aa720785b0

przestępstwa skarbowego lub wykroczenia skarbowego. Czynny żal jest bezskuteczny także wtedy, gdy został złożony po rozpoczęciu przez organ ścigania czynności służbowej, w szczególności przeszukania, czynności sprawdzającej lub kontroli zmierzającej do ujawnienia przestępstwa skarbowego lub wykroczenia skarbowego, chyba że czynność ta nie dostarczyła podstaw do wszczęcia postępowania o ten czyn zabroniony.

Z dobrodziejstwa czynnego żalu nie może też skorzystać sprawca, który:

1) kierował wykonaniem ujawnionego czynu zabronionego,

2) wykorzystując uzależnienie innej osoby od siebie, polecił jej wykonanie ujawnionego czynu zabronionego,

3) zorganizował grupę albo związek mający na celu popełnienie przestępstwa skarbowego albo taką grupą lub związkiem kierował, chyba że zawiadomienia (czynnego żalu) dokonał ze wszystkimi członkami grupy lub związku,

4) nakłaniał inną osobę do popełnienia przestępstwa skarbowego lub wykroczenia skarbowego w celu skierowania przeciwko niej postępowania o ten czyn zabroniony.

W takich okolicznościach pojawia się pytanie:

Czy organ podatkowy informuje zawiadamiającego (tzn. osobę, która złożyła czynny żal) o tym, iż udokumentował istnienie okoliczności wykluczających zastosowanie instytucji czynnego żalu?

MF odpowiada: *Przepisy art. 16 Kodeksu karnego skarbowego nie przewidują obowiązku informowania Zawiadamiającego o bezskuteczności złożenia czynnego żalu. Każdą sprawę finansowy organ postępowania przygotowawczego rozpatruje indywidualnie, badając okoliczności sprawy, w tym czy zaistniały przesłanki uznania czynnego żalu za skuteczny.*

Elektroniczny czynny żal

Podatnik, który naruszył przepisy podatkowe, może wyrazić „skruchę" (czynny żal) w formie elektronicznej, bez odwiedzania urzędu. Czynny żal można złożyć drogą elektroniczną przez e-Urząd Skarbowy.

ŹRÓDŁO:

- informacja Ministerstwa Finansów przekazywana do mediów na zapytania dziennikarzy (ID informacji: 715003) z 19 października 2026 r. pt. „Niezłożenie w terminie obowiązkowej deklaracji przez podatnika wyłącza go z zastosowania czynnego żalu" – opubl. na eureka.mf.gov.pl

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 16 ustawy z 10 września 1999 r. – Kodeks karny skarbowy (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 633; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 901)

©℗

oprac. **Ewa Sławińska**

eprasa.pl aa720785b0

POLECAMY

w następnych numerach MONITORA księgowego:

- Aport środków trwałych do zagranicznej spółki zależnej
- Skutki podatkowe zatrzymania części wynagrodzenia podwykonawcy na zabezpieczenie roszczeń
- Jak rozliczyć w księgach rachunkowych najem samochodu elektrycznego w Niemczech podczas delegacji
- Którym dłużnikom wysłać potwierdzenie salda i jak wyjaśnić ujawnione niezgodności
- Ulga prorodzinna – w orzecznictwie i interpretacjach
- PIT-11 – praktyczne wskazówki dla pracodawców
- Dodatek specjalny: „Jak przygotować się do zmian w podatkach i rachunkowości 2027”

Nowości w INFORLEX:

- „Biuletyn VAT” nr 10: Kiedy podmiot zagraniczny ma obowiązek wystawiania faktur w KSeF
- „Biuletyn Głównego Księgowego” nr 10: Kompletna dokumentacja inwentaryzacyjna – co powinna zawierać
- „Poradnik Gazety Prawnej” nr 10: Instrukcja obsługi spółki z o.o.
- wideoszkolenie: Podatkowe skutki przekształcenia umowy B2B w umowę o pracę
- wideoporada: Czy pracodawca może polecić pracownikowi na zwolnieniu incydentalne wykonanie jakieś czynności zawodowej

PRENUMERATA 2027

MONITOR księgowego
w wersji PREMIUM (papier + e-wydanie)
Abonament na 12 miesięcy w cenie 1420 zł
w wersji STANDARD (e-wydanie)
Abonament na 12 miesięcy w cenie 1242 zł

POLECAMY RÓWNIEŻ miesięczniki:

MONITOR prawa pracy i ubezpieczeń
w wersji PREMIUM (papier + e-wydanie)
Abonament na 12 miesięcy w cenie 1301 zł

BIULETYN VAT w wersji cyfrowej
Abonament na 12 miesięcy w cenie 1095 zł

www.sklep.infor.pl
801 626 666, 22 761 30 30
bok@infor.pl

INFOR
Zał. R. Pieńkowski w 1987 r.

Grupa INFOR PL

Prezes Zarządu
Ryszard Pieńkowski

INFOR PL Spółka Akcyjna
01-066 Warszawa, ul. Burakowska 14
www.infor.pl

Dyrektor Pionu Produktów Cyfrowych
Grzegorz Błażejczyk
grzegorz.blazejczyk@infor.pl

Redaktor naczelna
Ewa Sławińska
ewa.slawinska@infor.pl

Zespół redakcyjny
Paweł Muż – zastępca redaktora naczelnego
Agata Pinzuł – redaktor
Katarzyna Wojciechowska – redaktor
Edyta Wojtecka – redaktor graficzna
Agnieszka Wójcik – sekretarz redakcji, korekta

Adres redakcji:
01-066 Warszawa, ul. Burakowska 14
www.inforlex.pl/ewydania

Biuro Reklamy:
Ewa Gromek
e-mail: ewa.gromek@infor.pl
tel. 510 024 764

Zamówienia na prenumeratę:
Biuro Obsługi Klienta
01-066 Warszawa, ul. Burakowska 14
tel. 22 761 30 30, 801 626 666
e-mail: bok@infor.pl
www.sklep.infor.pl

Copyright by INFOR PL S.A. Publikacja jest chroniona przepisami prawa autorskiego. Wykonywanie kserokopii lub powielanie inną metodą oraz rozpowszechnianie bez zgody wydawcy w całości lub części jest zabronione i podlega odpowiedzialności karnej.
Ⓒ – znak zastrzeżenia praw autorskich;
Ⓟ – znak odpłatności;
ⒸⓅ – dwa znaki przy artykule oznaczają możliwość jego dalszego wykorzystania wyłącznie po uiszczeniu opłaty zgodnie z cennikiem (www.infor.pl/licencje) i w zgodzie z Regulaminem korzystania z artykułów redakcyjnych.

INFOR PL S.A. jest podatnikiem VAT
NIP 118-00-93-066

Redakcja zastrzega sobie prawo skracania i adiustacji tekstów oraz zwrotu materiałów zamówionych, a niezatwierdzonych do druku. Materiałów niezamówionych nie zwracamy. Nie ponosimy odpowiedzialności za treść reklam zamieszczonych na łamach.

Nakład 14 200 egz.

eprasa.pl aa720785b0

INFOR
Zał. R. Pleńkowski w 1987 r.

Abonament 2027

OFERTA DLA CIEBIE

Przedłuż abonament na 2027 rok i wybierz prezent!

Wybierz swój prezent na:

oferta2027.infor.pl

Warunkiem otrzymania prezentu jest opłacenie zamówienia na okres 12 miesięcy w terminie wskazanym w specyfikacji. Prezent rzeczowy uzależniony jest od wartości zamówienia.

eprasa.pl aa720785b0

Zintegrowane z KSeF

Nowoczesne Biuro Rachunkowe z Systim

Wypróbuj, jak działa prowadzenie biura rachunkowego z Systim:

- Bezpłatne szkolenie dla biur rachunkowych!
- Księgi Handlowe, KPiR, ryczałt
- Umowy, listy płac, rachunki
- Wysyłanie deklaracji do US i ZUS prosto z programu
- Generowanie sprawozdań finansowych
- Wszystko w jednym programie

Specjalna oferta dla biur rachunkowych!

Zadzwoń lub napisz do nas, aby dowiedzieć się więcej!

SYSTIM
Twoja firma zawsze pod ręką

Już 14 lat na rynku!

Sprawdź naszą ofertę:

www.Systim.pl | 22 350 64 30

eprasa.pl aa720785b0

WERSJA CYFROWA
CZYTAJ DUŻO WIĘCEJ GDZIE I KIEDY CHCESZ
inforlex.pl

MK MONITOR księgowego

e-dodatek
ŚCIĄGA KSIĘGOWEGO

Procedura zwrotu nadpłaty wynikającej z korekty deklaracji

Podatnik, który wykazał w deklaracji oraz zapłacił nienależny podatek, ma prawo uzyskać jego zwrot (nadpłata).

Przedstawiamy etapy procedury zwrotu nadpłaty wynikającej z korekty deklaracji po zmianach wprowadzonych od 1 października 2026 r.

Etap 1. Wykazanie nadpłaty w korekcie deklaracji

Lp.	Warianty	Aby uzyskać zwrot podatku wykazanego w deklaracji, należy złożyć:
1	wartość nadpłaty ≤ 10 000 zł	■ deklarację korygującą ■ pisemne uzasadnienie przyczyn korekty (dobrowolnie)
2	wartość nadpłaty > 10 000 zł	■ deklarację korygującą ■ pisemne uzasadnienie przyczyn korekty (obowiązkowo)
3	nadpłata powstała w wyniku orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego lub orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej	■ deklarację korygującą ■ pisemne uzasadnienie przyczyn korekty (obowiązkowo lub dobrowolnie, w zależności od wartości nadpłaty) ■ wniosek o zwrot nadpłaty, w którym należy określić wysokość nadpłaty

eprasa.pl aa720785b0

Etap 2. Weryfikacja przez organ podatkowy

Lp.	Warianty	Procedura
1	Jeżeli prawidłowość skorygowanej deklaracji nie budzi wątpliwości	organ podatkowy zwraca nadpłatę bez wydawania decyzji stwierdzającej nadpłatę. W takim przypadku korekta wywołuje skutki prawne.
		Jeżeli zwrotu nadpłaty w tym trybie dokonano nienależnie lub w wysokości wyższej od należnej, w zakresie nadpłaty będącej następstwem skorygowanej deklaracji, nie wszczyna się postępowania w sprawach o przestępstwa i wykroczenia skarbowe.
2	Jeżeli korekta deklaracji jest niezasadna	organ podatkowy **odmawia stwierdzenia nadpłaty**
3	Jeżeli korekta deklaracji jest częściowo zasadna	Organ podatkowy wydaje decyzję o stwierdzeniu nadpłaty, w której określa wysokość zobowiązania podatkowego w prawidłowej wysokości w takim zakresie, w jakim powstanie nadpłaty jest związane ze zmianą wysokości zobowiązania podatkowego. **WAŻNE!** Uzyskanie decyzji o stwierdzeniu nadpłaty nie wyklucza możliwości wydania decyzji określającej wysokość zobowiązania podatkowego, jeżeli w postępowaniu podatkowym organ podatkowy stwierdzi, że: a) podatnik, mimo ciążącego na nim obowiązku: ■ nie zapłacił w całości lub w części podatku, ■ nie złożył deklaracji, albo b) wysokość zobowiązania podatkowego jest inna niż wykazana w deklaracji, albo c) powstałego zobowiązania nie wykazano – zob. art. 21 § 3 Ordynacji podatkowej.

WAŻNE!

Opisany tryb weryfikacji nadpłaty nie ma zastosowania, jeżeli ustawy podatkowe przewidują inny tryb zwrotu podatku (zob. przykładowo art. 87 ustawy o VAT, art. 11 ustawy o podatku od czynności cywilnoprawnych, art. 28b ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, art. 44f ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, art. 9 i 10 ustawy o opłacie skarbowej)

Etap 3. Zaliczenie nadpłaty na poczet zaległości i bieżących zobowiązań

Lp.	Przed fizycznym zwrotem środków organ podatkowy:
1	automatycznie (z urzędu) zalicza nadpłaty wraz z oprocentowaniem na poczet zaległości podatkowych (wraz z odsetkami), kosztów upomnienia oraz bieżących zobowiązań
2	na wniosek podatnika zalicza nadpłaty na poczet przyszłych zobowiązań podatkowych

eprasa.pl aa720785b0

Etap 4. Terminy zwrotu nadpłaty wynikającej z korekty

Termin zwrotu zależy od tego, kiedy i w jaki sposób złożono korektę

Warianty	Termin zwrotu nadpłaty
Korekta złożona po upływie terminu na złożenie deklaracji	w ciągu 2 miesięcy od dnia złożenia skorygowanej deklaracji, jednak nie wcześniej niż w terminie 3 miesięcy od dnia złożenia pierwotnego zeznania (45 dni – w przypadku zeznania rocznego PIT w formie elektronicznej)
Korekta złożona przed upływem terminu składania zeznań	■ 45 dni – w przypadku skorygowania elektronicznego zeznania rocznego PIT ■ 3 miesiące – w pozostałych przypadkach
Zwrot po decyzji stwierdzającej nadpłatę	30 dni od dnia wydania decyzji

Etap 5. Forma dokonania zwrotu

Zwrot na rachunek bankowy	Ta forma zwrotu jest obowiązkowa dla podmiotów zobowiązanych do posiadania rachunku (firmy). Pozostałe podmioty mogą dobrowolnie wskazać numer konta, na które organ ma przekazać nadpłatę.
Przekaz pocztowy lub kasa	Z tej formy zwrotu mogą skorzystać osoby fizyczne nieposiadające konta, jednak wówczas kwota zwrotu przekazem pocztowym jest pomniejszana o koszty jego nadania.

WAŻNE!

Nadpłata, której wysokość nie przekracza dwukrotności kosztów upomnienia w postępowaniu egzekucyjnym, jeżeli nie wskazano rachunku, na który ma zostać zwrócona, podlega zwrotowi w kasie.

Etap 6. Oprocentowanie nadpłaty

Oprocentowanie – zasady

Lp.	Zasady oprocentowania nadpłat
1	nadpłaty podlegają oprocentowaniu w wysokości równej odsetkom za zwłokę od zaległości podatkowych
2	oprocentowanie przysługuje, jeżeli organ nie dokonał zwrotu w ustawowych terminach (np. w ciągu 2 miesięcy od korekty lub 30 dni od decyzji)
3	jeśli nadpłata nie przekracza dwukrotności kosztów upomnienia, nie podlega ona oprocentowaniu

Oprocentowanie przysługuje, jeżeli podatnik nie otrzyma zwrotu nadpłaty w terminie albo decyzja o stwierdzeniu nadpłaty nie zostanie wydana w terminie.

eprasa.pl aa720785b0

W przypadku uchybienia tym terminom podatnikowi przysługują odsetki od nadpłaty liczone od dnia złożenia korekty do dnia zwrotu nadpłaty, zaliczenia jej na poczet zaległych lub bieżących zobowiązań podatkowych lub dnia złożenia wniosku o zaliczenie nadpłaty na poczet przyszłych zobowiązań podatkowych.

WAŻNE!

Odsetki przysługują od dnia powstania nadpłaty, jeżeli:

- **nadpłata powstała w wyniku zastosowania się do interpretacji indywidualnej, która następnie została zmieniona, której wygaśnięcie stwierdzono albo która została uchylona prawomocnym orzeczeniem sądu administracyjnego,**
- **nadpłata powstała w wyniku orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego lub orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.**

Etap 7. Przedawnienie

Lp.	Termin przedawnienia prawa do korekty i zwrotu nadpłaty
1	Prawo do złożenia skorygowanej deklaracji wygasa wraz z upływem terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego.
2	Prawo do otrzymania zwrotu nadpłaty wygasa po 5 latach, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym upłynął termin jej zwrotu. Bieg tego terminu przerywa m.in. złożenie skorygowanej deklaracji.

Podstawa prawna:

- art. 74 pkt 1, art. 74a, art. 75 § 2, § 4, § 4a, § 4b, § 5, § 6, art. 77, art. 78, art. 81 § 2a i § 2b ustawy z 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 622; ost.zm. D.U. z 2026 r. poz. 1206)

eprasa.pl aa720785b0

INFOR
Zał. R. Pieńkowski w 1987 r.

MONITOR księgowego nr **11** (447) listopad 2026

dodatek

Temat na czasie

Prowadzenie fundacji – obowiązki prawne, księgowe i podatkowe

www.sklep.infor.pl ■ 801 626 666 ■ 22 761 30 30 ■ bok@infor.pl

ISSN 1731-5786

eprasa.pl aa720785b0

I. Zakładanie i rola fundacji **3**
1. Ustawa o fundacjach **3**
2. Ustawa o działalności pożytku publicznego i wolontariacie **11**
3. Ustawa o fundacji rodzinnej **15**
4. Fundacja „klasyczna" a fundacja rodzinna **19**
II. Źródła finansowania fundacji **19**
1. Środki publiczne **20**
2. Środki prywatne **21**
III. Wydatkowanie środków finansowych fundacji **26**
1. Wydatkowanie środków publicznych **27**
2. Wydatkowanie środków prywatnych **27**
3. Wydatkowanie środków z 1,5% podatku **27**
IV. Rachunkowość fundacji **28**
1. Jak rozumieć rachunkowość fundacji **29**
2. Główne zasady rachunkowości **29**
3. Polityka rachunkowości fundacji **31**
4. Uproszczona ewidencja przychodów i kosztów **32**
5. Stosowanie uproszczeń w wycenie aktywów i pasywów **34**
6. Prowadzenie ksiąg rachunkowych **35**
V. Obciążenia podatkowe fundacji **39**
1. Podatek dochodowy od osób prawnych (CIT) **39**
2. Podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT) **43**
3. Podatek od towarów i usług (VAT) **44**
4. Podatek od nieruchomości **47**
5. Podatek od czynności cywilnoprawnych (PCC) **48**
VI. Sprawozdawczość finansowa fundacji **50**
1. Sprawozdanie finansowe według załącznika nr 6 do uor **51**
2. Sprawozdanie finansowe według innych załączników **55**
3. Sporządzenie, zatwierdzenie i złożenie sprawozdania finansowego **55**
VII. Sprawozdawczość niefinansowa fundacji **57**
1. Roczne sprawozdanie fundacji o statusie OPP **57**
2. Pozostała sprawozdawczość fundacji **58**

eprasa.pl aa720785b0

Fundacja to majątek wyposażony w osobowość prawną, przeznaczony na realizację celów społecznie lub gospodarczo użytecznych. Prawo do jej tworzenia gwarantuje art. 12 Konstytucji RP, a szczegółowe zasady określa ustawa z 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach. Fundacja jest organizacją pozarządową, może więc uzyskać status organizacji pożytku publicznego, a wraz z nim m.in. prawo do 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych. W opracowaniu omawiamy sposoby zakładania fundacji i jej źródła finansowania, zasady wydatkowania środków w fundacji, prowadzenie rachunkowości (w tym uproszczonej ewidencji), obowiązki podatkowe oraz sprawozdawczość finansową i niefinansową. Koncentrujemy się na fundacji klasycznej, wskazując zasadnicze różnice w stosunku do fundacji rodzinnej.

I. Zakładanie i rola fundacji

1. Ustawa o fundacjach

Jednym z podstawowych aktów prawnych, które regulują zasady powstawania i funkcjonowania fundacji jest ustawa z 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach (dalej jako ustawa o fundacjach lub uof). Przywołany akt prawny został skonstruowany w sposób dość ogólny. Nie zmienia to jednak faktu, że znajomość przepisów tam zawartych jest niezbędna przy zakładaniu i prowadzeniu fundacji.

1.1. Definicja fundacji

W ustawie o fundacjach nie zostało zdefiniowane pojęcie fundacji. Mowa jest jedynie o jej celu, kapitale czy formie prawnej. Definicja fundacji zawarta jest natomiast w uchwale Sądu Najwyższego podjętej w składzie siedmiu sędziów z 13 marca 2002 r. (sygn. akt III ZP 21/01). Sąd Najwyższy wskazał w niej, że fundacja to:

SN *(...) majątek wyposażony w osobowość prawną przeznaczony do realizacji zgodnych z podstawowymi interesami Rzeczypospolitej Polskiej celów społecznie lub gospodarczo użytecznych.*

1.2. Cel fundacji

Charakter celów społecznych i gospodarczo użytecznych został opisany w art. 1 uof. W przepisie tym wymienione zostały w szczególności cele fundacji, takie jak:

- ochrona zdrowia,
- rozwój gospodarki i nauki,
- oświata i wychowanie,
- kultura i sztuka,
- opieka i pomoc społeczna,

eprasa.pl aa720785b0

- ochrona środowiska,
- opieka nad zabytkami.

Sformułowanie „w szczególności", jakim posłużył się prawodawca w uof, oznacza, że jest to przykładowy katalog. Fundacja może więc być powołana w dowolnym celu, o ile ma charakter publiczny i służy społeczeństwu a nie pojedynczym ludziom.

1.3. Majątek fundacji

Prowadzenie fundacji jest możliwe pod warunkiem posiadania określonych zasobów majątkowych. Zgodnie z art. 3 ust. 3 uof majątkiem fundacji mogą być:

- pieniądze,
- papiery wartościowe,
- rzeczy ruchome i nieruchomości oddane na własność fundacji.

Ustawodawca nie narzuca wielkości funduszu założycielskiego (z wyjątkiem fundacji rodzinnej), jednak co do zasady posiadane składniki majątkowe powinny pozwolić na realizację celu fundacji.

W wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego 8 lutego 2022 r. (sygn. akt II FSK 1343/19) czytamy, że składniki majątkowe wniesione do fundacji przez założyciela (założycieli) stanowią tzw. wielkość kapitału początkowego (majątku pierwotnego, założycielskiego). Z chwilą uzyskania przez fundację osobowości prawnej, czyli po wpisaniu do KRS, po stronie fundatora powstaje obowiązek przeniesienia na nią własności tych składników:

NSA *Po uzyskaniu przez fundację osobowości prawnej fundator jest obowiązany przenieść własność składników majątkowych i dlatego konieczne jest ich dokładne określenie.*

W literaturze przedmiotu spotyka się podział fundacji ze względu na posiadane zasoby majątkowe na fundacje kapitałowe i dotacyjne (zob. tabela 1). Jest to podział umowny, który nie wynika z przepisów prawa.

Tabela 1. Fundacja kapitałowa a fundacja dotacyjna

Fundacja kapitałowa:	Fundacja dotacyjna:
Posiada własny majątek, który jest wystarczający na realizację celów statutowych.	Posiada małe zasoby własne na starcie. Środki pozyskuje w szczególności z: ■ darowizn, ■ zbiórek publicznych, ■ dotacji, ■ grantów.
Jest skoncentrowana przede wszystkim na realizacji celów.	Ciągłe poszukuje środków na realizację celów fundacji.

eprasa.pl aa720785b0

1.4. Fundator

Z art. 2 ust. 1 uof wynika, że fundatorem mogą być osoby fizyczne, osoby prawne lub jedni i drudzy. Nie ma znaczenia posiadane obywatelstwo czy miejsce zamieszkania lub siedziba w przypadku osób prawnych. Jednak ustawodawca zastrzegł sobie, że sama fundacja powinna znajdować się na terenie Polski (art. 2 ust. 2 uof).

Rola fundatora jest kluczowa w procesie założenia fundacji, ponieważ to on:

- powołuje fundację do życia,
- składa oświadczenie woli o jej ustanowieniu w formie aktu notarialnego (forma ta nie jest wymagana w przypadku ustanowienia fundacji w testamencie),
- ustala statut fundacji, w tym np. możliwość prowadzenia przez fundację działalności gospodarczej.

Fundator może zachować wpływ na fundację po jej rejestracji w KRS, jeżeli statut przyznaje mu dalsze uprawnienia albo przewiduje jego udział w zarządzie lub radzie fundacji.

1.5. Statut fundacji

Statut fundacji jest najważniejszym dokumentem, który opisuje zasady jej działania. Dlatego ważne jest zamieszczenie w nim przemyślanych zapisów. Na podstawie informacji zawartych w tym dokumencie prowadzona jest działalność fundacji. Statut stanowi również ważne źródło informacji dla potencjalnych darczyńców.

Statut przygotowuje fundator na etapie przed rejestracją fundacji w KRS. Stanowi on załącznik do składanego wniosku. Z art. 5 ust. 1 uof wynika, że powinny się w nim znaleźć w szczególności informacje obejmujące (pkt a–f a, w praktyce także pkt g–h):

a) nazwę i siedzibę,
b) majątek,
c) cele,
d) zasady, formę i zakres działalności,
e) skład i organizację zarządu,
f) sposób powoływania oraz obowiązki i uprawnienia zarządu i jego członków,
g) zasady reprezentowania fundacji,
h) sposób zaciągania zobowiązań.

Z przepisów wynika, że w statucie mogą się znaleźć również inne postanowienia, np.:

- informacja o prowadzeniu działalności gospodarczej,
- przyzwolenie na połączenie z inną fundacją,
- prawo do zmiany celu fundacji,
- zgoda na zmianę statutu,
- zgoda na tworzenie – obok zarządu – innych organów fundacji, np. rady fundatorów,
- informacja o sposobie likwidacji.

eprasa.pl aa720785b0

Najczęściej statut uchwalają i zatwierdzają fundatorzy. Jeżeli statut na to pozwala, jego zmian może dokonywać zarząd lub rada fundacji. Statut fundacji staje się prawomocny z momentem jej wpisu do KRS.

1.6. Działalność fundacji

Organizacje pozarządowe, w tym fundacje, prowadzą działalność pożytku publicznego, która może mieć charakter nieodpłatny lub odpłatny (zob. tabela 2). Działalność pożytku publicznego nie jest działalnością gospodarczą w rozumieniu ustawy z 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (art. 6 ustawy z 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie; dalej jako ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie lub udpp). Działalność odpłatna staje się jednak działalnością gospodarczą, jeśli spełnione są warunki wynikające z art. 9 udpp.

Tabela 2. Nieodpłatna i odpłatna działalność pożytku publicznego

Działalność nieodpłatna (art. 7 udpp)	Działalność odpłatna (art. 8 udpp)
1	2
Jest prowadzona w sferze zadań publicznych, o których mowa w art. 4 udpp. Sfera zadań publicznych obejmuje zadania w zakresie: ■ pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób, ■ wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, ■ tworzenia warunków do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej, ■ udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej oraz zwiększania świadomości prawnej społeczeństwa, ■ działalności na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, ■ działalności charytatywnej, ■ podtrzymywania i upowszechniania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej, ■ działalności na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego, ■ działalności na rzecz integracji cudzoziemców, ■ ochrony i promocji zdrowia, w tym działalności leczniczej w rozumieniu ustawy z 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U. z 2025 r. poz. 450, 620, 637 i 1211), ■ działalności na rzecz osób niepełnosprawnych,	Jest prowadzona w sferze zadań publicznych, o których mowa w art. 4 udpp, za które pobierane jest wynagrodzenie, a także: ■ sprzedaż wytworzonych towarów lub świadczenie usług w zakresie: – rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych na zasadach określonych w ustawie z 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, – integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, o których mowa w ustawie z 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym i ustawie o spółdzielniach socjalnych; ■ sprzedaż przedmiotów darowizny. **WAŻNE!** ■ **prowadzenie działalności odpłatnej pozwala uzyskać dodatkowe środki finansowe z przeznaczeniem na cele fundacji,** ■ **nie jest wymagane oficjalne zgłoszenie tego typu działalności do KRS,** ■ **informacja o prowadzeniu działalności odpłatnej powinna być zamieszczona w statucie lub innym akcie prawa wewnętrznego.**

eprasa.pl aa720785b0

1	2
■ promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy, działalności na rzecz równych praw kobiet i mężczyzn, ■ działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym, ■ działalności wspomagającej rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości, ■ działalności wspomagającej rozwój techniki, wynalazczości i innowacyjności oraz rozpowszechnianie i wdrażanie nowych rozwiązań technicznych w praktyce gospodarczej, ■ działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych, ■ nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania, ■ działalności na rzecz dzieci i młodzieży, w tym pracy z młodzieżą oraz wypoczynku dzieci i młodzieży, ■ kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego, ■ wspierania i upowszechniania kultury fizycznej, ■ ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego, ■ turystyki i krajoznawstwa, ■ porządku i bezpieczeństwa publicznego, ■ obronności państwa i działalności Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, ■ upowszechniania i ochrony wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich, a także działań wspomagających rozwój demokracji, ■ udzielania nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, ■ ratownictwa, ochrony ludności i obrony cywilnej, ■ pomocy ofiarom katastrof, klęsk żywiołowych, konfliktów zbrojnych i wojen w kraju i za granicą, ■ upowszechniania i ochrony praw konsumentów, ■ działalności na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami, ■ promocji i organizacji wolontariatu, ■ pomocy Polonii i Polakom za granicą, ■ działalności na rzecz kombatantów i osób represjonowanych,	

eprasa.pl aa720785b0

1	2
■ działalności na rzecz weteranów i weteranów poszkodowanych w rozumieniu ustawy z 19 sierpnia 2011 r. o weteranach działań poza granicami państwa (Dz.U. z 2023 r. poz. 2112 oraz z 2025 r. poz. 1180), promocji Rzeczypospolitej Polskiej za granicą, ■ działalności na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka, ■ przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym, ■ rewitalizacji, ■ działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3, w zakresie określonym w pkt 1–32a, ■ działalności na rzecz podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych, o których mowa w ustawie z 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej (Dz.U. z 2025 r. poz. 806).	

WAŻNE!

- Przychód z działalności odpłatnej pożytku publicznego służy wyłącznie prowadzeniu działalności pożytku publicznego zarówno odpłatnej, jak i nieodpłatnej.
- Przychody powinny być równe kosztom.
- Działalność odpłatna nie generuje zysku.
- Fundacja powinna prowadzić odrębne ewidencje dla przychodów i kosztów, z podziałem na działalność nieodpłatną i odpłatną.
- Jeśli przychód z działalności odpłatnej przekracza koszty lub wynagrodzenie osób zatrudnionych przy tej działalności przekracza trzykrotność przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, to mamy do czynienia z działalnością gospodarczą.

PRZYKŁAD

Fundacja „Bezpieczna przystań” prowadzi bezpłatne zajęcia sportowe dla młodzieży w ramach działalności nieodpłatnej. Dwa razy do roku organizowane są zawody sportowe, których uczestnikami są podopieczni fundacji. Wstęp na zawody jest odpłatny a uzyskane środki przeznaczane na zakup sprzętów wykorzystywanych na zajęciach sportowych.

PRZYKŁAD

Fundacja „Rusałka” promuje polską kulturę i sztukę. W ramach swojej działalności nieodpłatnej organizowane są zajęcia haftu. Powstałe rękodzieła są spieniężane na

eprasa.pl aa720785b0

różnego rodzaju festynach regionalnych. Środki finansowe pozyskane z tego tytułu przeznaczane są na zakup materiałów i towarów wykorzystywanych w działalności nieodpłatnej.

1.7. Działalność gospodarcza fundacji

Przepisy nie zabraniają prowadzenia działalności gospodarczej przez fundację. Zgodnie z art. 5 ust. 5 uof fundacja może prowadzić działalność gospodarczą w rozmiarach służących realizacji jej celów. Wartość środków majątkowych fundacji przeznaczonych na działalność gospodarczą nie może być mniejsza niż 1000 zł. Jeśli fundacja zdecyduje się na prowadzenie działalności gospodarczej, to powinna pamiętać, że pełni ona rolę drugoplanową w stosunku do działalności statutowej. Tym samym ważne jest zachowanie odpowiedniej proporcji między przychodami uzyskiwanymi z działalności statutowej i działalności gospodarczej.

PRZYKŁAD

Fundacja „Letni ogród" zajmuje się ekologiczną hodowlą warzyw. W ramach swojej działalności statutowej prowadzi bezpłatne warsztaty teoretyczne i praktyczne na temat upraw ekologicznych. Nadwyżki warzyw są sprzedawane w ramach prowadzonej działalności gospodarczej. Stosunek przychodów z działalności gospodarczej do działalności statutowej wynosi 2:10 a dochód z działalności gospodarczej jest przeznaczany w całości na działalność statutową.

PRZYKŁAD

Fundacja „Aktywny senior" prowadzi nieodpłatne zajęcia dla osób starszych w pomieszczeniach będących jej własnością. Lokal znajduje się w atrakcyjnej części miasta, stąd jest spore zainteresowanie jego wynajmem. W celu pozyskania dodatkowych środków na działalność statutową fundacja postanowiła wynajmować sale treningowe kilka razy w tygodniu w określonych godzinach w ramach prowadzonej działalności gospodarczej. Dochód z tego tytułu jest znaczący, co pozwala na zapewnienie nowoczesnego sprzętu dla seniorów i pokrycie innych kosztów fundacji.

Decydując się na prowadzenie działalności gospodarczej, fundacja powinna wziąć pod uwagę, że:

- dochód z tej działalności musi być przeznaczony na realizację celów statutowych,
- na działalność gospodarczą trzeba przeznaczyć środki majątkowe o wartości co najmniej 1000 zł,
- zapisy w statucie muszą przewidywać prowadzenie działalności gospodarczej i określać jej przedmiot, a jeśli tak nie jest, trzeba go zmienić,

eprasa.pl aa720785b0

- przedmiot działalności gospodarczej nie może pokrywać się z przedmiotem odpłatnej działalności pożytku publicznego,
- działalność gospodarczą można rozpocząć dopiero po wpisie fundacji do rejestru przedsiębiorców KRS; we wniosku podaje się jej przedmiot według kodów PKD 2025,
- z chwilą rozpoczęcia działalności gospodarczej fundacja staje się przedsiębiorcą.

Po zarejestrowaniu działalności gospodarczej fundacja jest zobowiązana do stosowania przepisów prawa podatkowego na takich samych zasadach jak inne firmy komercyjne. Wynikają z tego tytułu określone obowiązki, którym należy sprostać, tj.:

- sporządzanie sprawozdania finansowego, które jest przekazywane do urzędu skarbowego i KRS,
- comiesięczne rozliczanie VAT w przypadku czynnych podatników,
- stosowanie przepisów ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (dalej jako ustawa o podatku dochodowym od osób prawnych lub updop) i ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (dalej jako ustawa o podatku dochodowym od osób fizycznych lub updof),
- prowadzenie szczegółowych ewidencji księgowych z wyodrębnieniem operacji gospodarczych dotyczących działalności gospodarczej,
- przeznaczanie dochodów z działalności gospodarczej na cele statutowe fundacji i/lub reinwestowane w działalność gospodarczą.

1.8. Nadzór nad fundacjami

Nad zgodnością działalności fundacji z prawem, statutem i celem, w jakim została ustanowiona, czuwają jednocześnie dwa organy nadzoru:

- minister właściwy ze względu na cele fundacji, wskazany przez fundatora przy jej zakładaniu,
- starosta właściwy ze względu na siedzibę fundacji (w miastach na prawach powiatu – prezydent miasta).

Przy wyborze dotyczącym właściwego ministra warto sprawdzić w ustawie z 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej, którymi sprawami zajmują się poszczególni ministrowie. Jeżeli cele fundacji dotyczą zakresu działania kilku ministrów, sąd rejestrowy zawiadamia tego, do którego należą jej główne cele. W razie nieprawidłowości organ nadzoru może wystąpić do sądu, który w postępowaniu nieprocesowym orzeka o zgodności działania fundacji z prawem i statutem (art. 12–14 uof).

1.9. Likwidacja fundacji

W art. 15 ust. 1 uof ustawodawca wprowadził zapis informujący, kiedy dochodzi do likwidacji fundacji. Wymienione zostały dwie przyczyny:

- osiągnięcie celu, dla którego fundacja była ustanowiona, lub

eprasa.pl aa720785b0

- wyczerpanie środków finansowych i majątku fundacji.

Ważne, aby informacja na temat przebiegu procesu likwidacji znalazła się w statucie fundacji. Może on stanowić, że:

- fundacja podlega likwidacji po osiągnięciu celów, dla których została utworzona lub w razie wyczerpania środków finansowych i majątku,
- zarząd (rada) podejmuje decyzję o likwidacji bezwzględną większością głosów,
- likwidacja wymaga zgody fundatora (fundatorów),
- do likwidacji (a w zasadzie zamiast likwidacji) może dojść przez połączenie z inną fundacją,
- proces likwidacji przeprowadza komisja likwidacyjna.

Komisja likwidacyjna (likwidator) ma do wykonania w szczególności określone czynności:

1. Złożenie wniosku KRS-Z61 i KRS-ZR do KRS:
   a) KRS-Z61 – wniosek o zmianę wpisu w KRS: likwidacja/rozwiązanie/unieważnienie,
   b) KRS-ZR – załącznik do wniosku KRS-Z61: dane likwidatora/zarządcy/przedstawiciela/reprezentanta upadłego.
2. Sprawdzenie w dokumentach fundacji (statut/uchwały/inne dokumenty), jakie obowiązki ma likwidator/komisja likwidacyjna.
3. Sporządzenie sprawozdania finansowego za okres do dnia likwidacji.
4. Po wpisaniu przez KRS otwarcia procesu likwidator podaje do publicznej wiadomości informację o likwidacji wraz z danymi do kontaktu. Jest to szczególnie ważne dla wierzycieli, dla których fundacja jest dłużnikiem. Data rozpoczęcia likwidacji stanowi moment, od którego mogą być zgłaszane roszczenia.
5. Sporządzenie sprawozdania finansowego na zakończenie procesu likwidacji.
6. Wykreślenie z KRS na wniosku KRS-X2.

2. Ustawa o działalności pożytku publicznego i wolontariacie

Na mocy udpp fundacja jest traktowana jako organizacja pozarządowa prowadząca działalność w sferze zadań publicznych. Fundacja może ubiegać się o status organizacji pożytku publicznego (OPP) o ile spełni wymagania ustawowe.

2.1. Fundacja jako OPP

W art. 20 udpp wymienione zostały wymagania, które muszą zostać spełnione, żeby fundacja uzyskała status OPP (zob. tabela 3). Posiadanie statusu OPP daje pewne przywileje, ale nakłada również wiele obowiązków.

eprasa.pl aa720785b0

Tabela 3. Wymagania, które musi spełniać fundacja ubiegająca się o status OPP

Wymagania dla OPP	Dodatkowe wyjaśnienie
1	2
Prowadzenie działalności pożytku publicznego przez okres minimum 2 lat	Są to działania w sferze zadań publicznych określone w art. 4 ust. 1 udpp.
Możliwe prowadzenie działalności gospodarczej	Prowadzona działalność gospodarcza musi być traktowana jako działalność uboczna w stosunku do działalności statutowej. Uzyskiwane dochody powinny być przeznaczone na działalność statutową.
Organy kontroli (nadzoru)	Organ kontroli lub nadzoru musi być kolegialny i odrębny od zarządu. Jego członkowie: ■ nie mogą być członkami zarządu ani pozostawać z nimi w związku małżeńskim, we wspólnym pożyciu, w stosunku pokrewieństwa, powinowactwa lub podległości służbowej, ■ nie mogą być skazani prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe, ■ mogą otrzymywać z tytułu pełnienia funkcji zwrot uzasadnionych kosztów lub wynagrodzenie nie wyższe niż przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw za rok poprzedni.
Członkowie organu zarządzającego (zarządu)	Nie mogą być skazani prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe.
Umieszczenie w statucie fundacji zapisów zabezpieczających majątek	Zapisy te powinny obejmować: ■ zakaz udzielania pożyczek i zabezpieczeń na majątku fundacji dla członków/członków władz/pracowników i członków ich najbliższej rodziny nazywanych w ustawie osobami bliskimi, ■ zakaz przekazywania majątku na rzecz członków, członków organów lub pracowników oraz ich osób bliskich, na zasadach innych niż w stosunku do osób trzecich, w szczególności, jeżeli przekazanie to następuje bezpłatnie lub na preferencyjnych warunkach, ■ zakaz wykorzystywania majątku na rzecz członków, członków organów lub pracowników oraz ich osób bliskich na zasadach innych niż w stosunku do osób trzecich, chyba że to wykorzystanie bezpośrednio wynika z celu statutowego, ■ zakaz zakupu towarów lub usług od podmiotów, w których uczestniczą członkowie organizacji, członkowie jej organów lub pracownicy oraz ich osób bliskich, na zasadach innych niż w stosunku do osób trzecich, lub po cenach wyższych niż rynkowe.

Wniosek do KRS o nadanie fundacji statusu OPP składa się na formularzach:

1. KRS-Z20 – Wniosek o zmianę danych w KRS,
2. KRS-W-OPP – Działalność Pożytku Publicznego. Załącznik do wniosku KRS-Z20.

eprasa.pl aa720785b0

Sąd rejestrowy bada złożony wniosek i wydaje decyzję o nadaniu lub odmowie nadania statusu OPP dla fundacji.

2.2. Przywileje organizacji OPP

Posiadanie statusu OPP oprócz obowiązków daje określone przywileje. Najważniejsze z nich to:

- otrzymanie 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych;
- prawo do zamieszczania bezpłatnych informacji o organizacji w środkach masowego przekazu, takich jak radio czy telewizja;
- prawo do zwolnienia w odniesieniu do prowadzonej działalności pożytku publicznego od:
  - podatku dochodowego od osób prawnych,
  - podatku od nieruchomości,
  - podatku od czynności cywilnoprawnych,
  - opłat sądowych,
  - opłaty skarbowej;
- przywilej nabywania na szczególnych warunkach prawa do użytkowania nieruchomości będących własnością Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego.

2.3. Obowiązki organizacji OPP

Posiadanie statusu OPP wiąże się również z obowiązkami, które określa udpp (zob. tabela 4). Ich naruszenie może prowadzić do utraty statusu OPP.

WAŻNE! Przez cały okres posiadania statusu OPP fundacja musi spełniać wymagania wymienione w art. 20 udpp.

Tabela 4. Obowiązki OPP

Podstawa prawna	Opis
1	2
Artykuł 10 ust. 1 udpp	Rachunkowe wyodrębnienie przychodów, kosztów z działalności: a) nieodpłatnej pożytku publicznego, b) odpłatnej pożytku publicznego, c) gospodarczej.
Artykuł 10 ust. 3 udpp	Zakres prowadzonej nieodpłatnej lub odpłatnej działalności organizacje pożytku publicznego określają w statucie lub w innym akcie wewnętrznym.

eprasa.pl aa720785b0

1	2
Artykuł 23 udpp	Organizacja pożytku publicznego sporządza roczne sprawozdanie merytoryczne ze swojej działalności (art. 23 ust. 1 udpp), w tym informacje o wykorzystaniu środków z 1,5% podatku: 1) uproszczone sprawozdanie merytoryczne, jeśli za rok obrotowy osiągnęła przychód nieprzekraczający 200 000 zł, 2) sprawozdanie podstawowe – przy przychodach przekraczających 200 000 zł.
Artykuł 23 ust. 6 i 6b udpp	Organizacja pożytku publicznego zamieszcza zatwierdzone sprawozdanie finansowe i sprawozdanie merytoryczne ze swojej działalności na stronie podmiotowej Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego (dalej: Narodowy Instytut) w Biuletynie Informacji Publicznej w terminie do dnia: a) 15 lipca następującego po roku, za który składane jest sprawozdanie finansowe i merytoryczne – dla jednostek, których rok obrotowy pokrywa się z rokiem kalendarzowym, b) 30 listopada następującego po roku, za który składane jest sprawozdanie finansowe i merytoryczne – dla jednostek, których rok obrotowy nie pokrywa się z rokiem kalendarzowym.
Artykuł 27 ust. 2c udpp	Organizacja pożytku publicznego wyodrębnia w ewidencji księgowej środki finansowe pochodzące z 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych, które mogą być wykorzystane wyłącznie na prowadzenie działalności pożytku publicznego, w tym wysokość środków wydatkowanych na promocję. **WAŻNE!** **Pod pojęciem promocji kryje się publiczne zachęcanie, bez względu na formę dotarcia do podatnika, do przekazywania 1,5% podatku. Sposoby zamieszczania informacji zostały opisane w rozporządzeniu Przewodniczącego Komitetu do Spraw Pożytku Publicznego w sprawie zamieszczenia informacji przez organizację pożytku publicznego z zakresu 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych.**
Artykuł 33a ust. 1 udpp	W przypadku naruszenia obowiązków, o których mowa w art. 23 udpp, w szczególności niezamieszczenia na stronie podmiotowej Narodowego Instytutu w terminie sprawozdania finansowego i merytorycznego lub zamieszczenia sprawozdań niekompletnych, lub budzących wątpliwości co do prawidłowości działalności organizacji pożytku publicznego, Dyrektor Narodowego Instytutu wzywa organizację pożytku publicznego do zaniechania naruszeń oraz przedstawienia niezbędnych wyjaśnień.
Artykuł 33a ust. 2 udpp	W przypadku niezastosowania się organizacji do wezwania w terminie 30 dni od jego otrzymania, Dyrektor Narodowego Instytutu występuje do sądu rejestrowego o wykreślenie informacji o statusie OPP.

Organizacja pożytku publicznego może także zostać wezwana do złożenia wyjaśnień, w szczególności gdy:

eprasa.pl aa720785b0

- posiada zaległości podatkowe w wysokości przekraczającej wysokość przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw ogłoszonego przez Prezesa GUS za rok poprzedni, jeżeli zaległość ta istnieje co najmniej od 6 miesięcy,
- posiada zaległości z tytułu składek ZUS w wysokości przekraczającej 3-krotność przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw ogłoszonego przez Prezesa GUS za rok poprzedni,
- nie wypełnia obowiązków wynikających z ustawy z 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu,
- narusza przepisy zwolnień od podatków i opłat, o których mowa w art. 24 ust. 1 udpp,
- nie wykonuje wyroku sądu powszechnego lub administracyjnego.

3. Ustawa o fundacji rodzinnej

Przepisy dotyczące fundacji rodzinnej weszły w życie stosunkowo niedawno, bo w 2023 r. Ustawodawca zaproponował nowe rozwiązanie dla właścicieli firm rodzinnych. Założenie fundacji pozwala na bezpieczną sukcesję firmy. Dzięki temu zostaje zachowana ciągłość działalności firmy bez konieczności przeprowadzania długotrwałych i kosztownych postępowań spadkowych.

3.1. Założenie i cel fundacji rodzinnej

Z art. 2 ust. 1 ustawy z 26 stycznia 2023 r. o fundacji rodzinnej (dalej jako ustawa o fundacji rodzinnej lub ufr) wynika, że fundacja ma osobowość prawną i jest tworzona w celu gromadzenia mienia, zarządzania nim w interesie beneficjentów oraz spełniania świadczeń na rzecz beneficjentów.

W art. 21 ufr wyjaśniono, jakie działania należy przedsięwziąć, żeby skutecznie założyć fundację rodzinną. Wymieniono tu w szczególności:

- oświadczenia o ustanowieniu fundacji rodzinnej w akcie założycielskim albo w testamencie;
- przygotowanie statutu;
- sporządzenie spisu mienia fundacji;
- ustanowienie organów fundacji rodzinnej wymaganych przez ustawę lub statut;
- wniesienie funduszu założycielskiego:
  - przed wpisaniem do rejestru fundacji rodzinnych, jeśli została ustanowiona w akcie założycielskim lub
  - w terminie dwóch lat od dnia wpisania fundacji rodzinnej do rejestru fundacji rodzinnych w przypadku ustanowienia fundacji rodzinnej w testamencie;
- wpisanie do rejestru fundacji rodzinnych.

eprasa.pl aa720785b0

Akt założycielski i testament sporządza się w formie aktu notarialnego. Po wykonaniu tej czynności powstaje fundacja rodzinna w organizacji. Z chwilą wpisu fundacji rodzinnej w organizacji do rejestru fundacja rodzinna uzyskuje osobowość prawną.

3.2. Fundator i beneficjent

Zasady dotyczące fundatora i beneficjenta fundacji rodzinnej przedstawiono w tabeli 5.

Tabela 5. Fundator i beneficjent fundacji rodzinnej

Podstawa prawna	Opis
Fundator Artykuł 11 ufr	Fundatorem może być wyłącznie osoba fizyczna posiadająca pełną zdolność do czynności prawnych, która złożyła oświadczenie o ustanowieniu fundacji rodzinnej w akcie założycielskim lub w testamencie. Fundatorem może być osoba posiadająca obywatelstwo polskie, ale również cudzoziemiec. **WAŻNE!** **Fundacja ustanowiona:** ■ **w testamencie ma tylko jednego fundatora,** ■ **w akcie założycielskim może mieć kilku fundatorów, którzy nie muszą być spokrewnieni.**
Beneficjent Artykuł 30 ufr	Beneficjentem fundacji rodzinnej może być: ■ osoba fizyczna, ■ organizacja pozarządowa prowadząca działalność pożytku publicznego, ■ fundator.

3.3. Majątek fundacji rodzinnej

Zgodnie z art. 17 ufr fundator wnosi do fundacji rodzinnej mienie na pokrycie funduszu założycielskiego o wartości określonej w statucie, nie niższej niż 100 000 zł. Jeżeli wnoszone mienie nie jest pieniędzmi, przyjmuje się jego wartość rynkową z dnia wniesienia, ustaloną według zasad wynikających z updop (art. 19 ufr).

Mienie wniesione do fundacji staje się jej własnością i nie może zostać zwrócone fundatorowi ani w całości, ani w części, chyba że przepisy ustawy stanowią inaczej (art. 20 ufr).

W przepisach nie ma zatem formalnej definicji mienia fundacji. Oznacza to, że forma wniesienia jest dowolna. W praktyce oznacza to, że mogą to być przykładowo: środki pieniężne, nieruchomości, ruchomości, prawa majątkowe o charakterze zbywalnym, papiery wartościowe, metale szlachetne nabywane w celach inwestycyjnych.

3.4. Statut fundacji rodzinnej

Statut fundacji rodzinnej ustala fundator lub fundatorzy, jeśli jest ich kilku. Podobnie jak akt założycielski i testament, statut sporządza się w formie aktu notarialnego. Wynika to wprost z art. 26 ust. 1 ufr.

eprasa.pl aa720785b0

Zakres informacji, jakie powinny zostać zamieszczone w statucie, został określony przez ustawodawcę w art. 26 ust. 2 ufr. Statut określa:

- nazwa i siedziba fundacji rodzinnej,
- szczegółowy cel,
- beneficjenta lub sposób jego określenia i zakres przysługujących mu uprawnień,
- zasady prowadzenia listy beneficjentów,
- zasady, w tym szczegółowy tryb, zrzeczenia się uprawnień przez beneficjenta,
- czas trwania fundacji, jeżeli został oznaczony,
- wartość funduszu założycielskiego,
- zasady powoływania i odwoływania oraz uprawnienia i obowiązki członków organów fundacji rodzinnej, a także zasady reprezentacji fundacji rodzinnej przez zarząd albo przez inne organy fundacji rodzinnej w przypadkach wskazanych w ustawie,
- podmiot uprawniony do zatwierdzenia czynności zarządu fundacji rodzinnej w organizacji,
- co najmniej jednego beneficjenta uprawnionego do uczestnictwa w zgromadzeniu beneficjentów,
- zasady zmiany statutu,
- przeznaczenie mienia fundacji rodzinnej po jej rozwiązaniu, w tym określenie beneficjenta uprawnionego do mienia w związku z rozwiązaniem fundacji rodzinnej.

W statucie mogą zostać zamieszczone również inne informacje. Przykładowy katalog został wskazany w art. 26 ust. 3 ufr. Mowa jest w szczególności o:

- zasadach współpracy lub współdziałania organów fundacji rodzinnej,
- okolicznościach rozwiązania fundacji rodzinnej,
- wytycznych dotyczących inwestowania majątku,
- przewidywaniach co do tworzenia jednostki/jednostek terenowych.

3.5. Prowadzenie działalności gospodarczej

Ustawodawca nie sprzeciwia się prowadzeniu działalności gospodarczej przez fundację rodzinną, przy czym występują pewne ograniczenia co do zakresu wykonywanych czynności. W art. 5 ust. 1 ufr wymieniony został zamknięty katalog czynności, które fundacja rodzinna może wykonywać w ramach prowadzonej działalności gospodarczej. Są to:

- zbywanie mienia, o ile mienie to nie zostało nabyte wyłącznie w celu dalszego zbycia;
- najem, dzierżawa lub udostępnianie mienia do korzystania na innej podstawie;
- przystępowanie do spółek handlowych, funduszy inwestycyjnych, spółdzielni oraz podmiotów o podobnym charakterze, mających swoją siedzibę w kraju albo za granicą, a także uczestnictwa w tych spółkach, funduszach, spółdzielniach oraz podmiotach;

eprasa.pl aa720785b0

- nabywanie i zbywanie papierów wartościowych, instrumentów pochodnych i praw o podobnym charakterze;
- w przypadkach dotyczących zadań z zakresu ochrony ludności i ratownictwa zlecanym służbom ratowniczym wymienionym a art. 11c udpp (np. podmiotom uprawnionym do ratownictwa górskiego);
- udzielanie pożyczek:
  - beneficjentom,
  - spółkom kapitałowym i osobowym, w których fundacja posiada udziały, akcje lub jest wspólnikiem;
- obrót zagranicznymi środkami płatniczymi należącymi do fundacji rodzinnej w celu dokonywania płatności związanych z działalnością fundacji rodzinnej;
- produkcja przetworzonych w sposób inny niż przemysłowy produktów roślinnych i zwierzęcych, za wyjątkiem uzyskanych w ramach prowadzonych działów specjalnych produkcji rolnej oraz produktów opodatkowanych podatkiem akcyzowym, o ile ilość surowców użytych do produkcji stanowi co najmniej 50% tego produktu. Warunkiem jest prowadzenie gospodarstwa rolnego przez fundację;
- prowadzenie gospodarki leśnej, o ile fundacja prowadzi gospodarstwo rolne.

WAŻNE! Fundacja rodzinna może prowadzić działalność gospodarczą wyłącznie w zakresie wymienionym w art. 5 ust. 1 ufr. W praktyce działalność gospodarcza fundacji rodzinnej sprowadza się przede wszystkim do zarządzania posiadanym majątkiem.

UWAGA!

Niniejsze opracowanie nie omawia opodatkowania fundacji rodzinnych. W sierpniu 2026 r. Ministerstwo Finansów i Gospodarki opublikowało projekt ustawy (UD447) zakładający m.in. ograniczenie zwolnień z CIT przy sprzedaży mienia i z tytułu najmu oraz podwyższenie stawki podatku od świadczeń wypłacanych beneficjentom. Zmiany mają obowiązywać od 1 stycznia 2027 r.

3.6. Rozwiązanie i likwidacja fundacji rodzinnej

Ustawodawca narzuca terminy zgłoszenia fundacji rodzinnej w organizacji do rejestru. Jeśli do rejestracji nie dojdzie w okresie 6 miesięcy od dnia sporządzenia aktu założycielskiego albo ogłoszenia testamentu, to fundacja rodzinna w organizacji ulega rozwiązaniu (art. 85 ufr).

Zgodnie z art. 87 ufr zarejestrowana fundacja rodzinna ulega rozwiązaniu w przypadku:

1) zaistnienia okoliczności zapisanych w statucie, w szczególności:
   a) upływu okresu, na jaki fundacja rodzinna została powołana,

eprasa.pl aa720785b0

b) realizacji celu fundacji rodzinnej,

c) braku możliwości dalszej realizacji celu fundacji lub gdy jego realizacja wiąże się z nadmiernymi trudnościami, a usunięcie przeszkód nie może nastąpić bez konieczności poniesienia niewspółmiernie wysokich kosztów;

2) zarządzania fundacją w sposób sprzeczny z jej celem lub interesami beneficjentów;

3) zaistnienia innych ważnych przyczyn, z powodu których kontynuowanie działalności fundacji rodzinnej jest niecelowe;

4) zakończenia postępowania upadłościowego fundacji rodzinnej prowadzącej działalność gospodarczą.

Ponadto sąd rejestrowy może z urzędu rozwiązać fundację rodzinną bez przeprowadzania postępowania likwidacyjnego w przypadkach określonych w art. 105 ufr (np. gdy fundacja przez dwa kolejne lata nie złożyła sprawozdań finansowych albo fundator nie wniósł funduszu założycielskiego).

Mienie po likwidacji fundacji otrzymuje fundator/fundatorzy, chyba że zapisy statutu stanowią inaczej. W przypadku śmierci fundatora i braku beneficjenta uprawnionego do otrzymania mienia w związku z rozwiązaniem fundacji rodzinnej, mienie to przypada spadkobiercom fundatora.

4. Fundacja „klasyczna" a fundacja rodzinna

Najważniejsze różnice między fundacją „klasyczną" a fundacją rodzinną przedstawiono w tabeli 6.

Tabela 6. Fundacja „klasyczna" a fundacja rodzinna – najważniejsze różnice

Kryterium	Fundacja „klasyczna"	Fundacja rodzinna
Podstawa prawna	ustawa o fundacjach	ustawa o fundacji rodzinnej
Cele	społecznie lub gospodarczo użyteczne	przeprowadzenie sukcesji firmy rodzinnej
Fundator	osoby fizyczne i osoby prawne	wyłącznie osoby fizyczne
Beneficjenci	całe społeczeństwo osoby fizyczne	■ osoby fizyczne ■ organizacje pożytku publicznego, ■ fundator
Nadzór	publiczny	Wewnętrzny, sprawowany przez beneficjentów

II. Źródła finansowania fundacji[1]

Podstawowym źródłem finansowania działalności fundacji jest majątek wniesiony przez fundatora (szczególnie w początkowej fazie funkcjonowania). Środki te mogą się jed-

[1] Omawiane w dalszej części publikacji zagadnienia odnoszą się tylko do fundacji „klasycznej".

eprasa.pl aa720785b0

nak szybko wyczerpać, dlatego warto odpowiednio wcześniej zadbać o inne źródła finansowania.

1. Środki publiczne

Środki publiczne przyznawane są na podstawie ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (dalej jako ustawa o finansach publicznych lub uofp) i udpp. Zgodnie z art. 127 ust. 1 pkt 1 lit. e uofp z budżetu państwa mogą być udzielane dotacje celowe na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym. Dotacje celowe mogą też obejmować koszty inwestycji realizowanych w ramach takich zadań (art. 132 ust. 2 pkt 5 uofp).

Dotacje ze środków publicznych są przyznawane fundacji na realizację jej celów statutowych. Bardzo często na stronach rządowych i samorządowych pojawiają się informacje na temat naboru wniosków z różnego rodzaju programów krajowych czy europejskich. Każda taka inicjatywa jest dość zbiurokratyzowana. Trzeba więc liczyć się z koniecznością przygotowania stosownych wniosków i długim oczekiwaniem na ich rozpatrzenie.

1.1. Źródła środków publicznych

Fundacja może starać się o dofinansowanie ze środków:

- budżetu państwa,
- Unii Europejskiej,
- budżetów jednostek samorządu terytorialnego,
- funduszy celowych.

Zgodnie z art. 11 ust. 1 pkt 2 udpp organy administracji publicznej mogą powierzyć realizację zadań publicznych organizacjom pozarządowym prowadzącym działalność statutową w danej dziedzinie. Co do zasady zlecenie następuje po przeprowadzeniu otwartego konkursu ofert. Wyjątki przewidziane są w art. 11a–11c i art. 19a udpp. Bez konkursu ofert można zlecić zadanie m.in.:

- w razie wystąpienia klęski żywiołowej, katastrofy naturalnej lub awarii technicznej, w rozumieniu ustawy z 18 kwietnia 2002 r. o stanie klęski żywiołowej (art. 11a udpp),
- ze względu na ważny interes społeczny lub ważny interes publiczny (art. 11b ust. 1 udpp),
- w przypadkach dotyczących zadań z zakresu ochrony ludności i ratownictwa zlecanym służbom ratowniczym wymienionym w art. 11c udpp (np. podmiotom uprawnionym do ratownictwa górskiego),
- w trybie małych grantów (art. 19a udpp).

Organizacje pozarządowe, w tym fundacje, mogą z własnej inicjatywy złożyć wniosek o realizację zadania publicznego, także takiego, które jest realizowane dotychczas

eprasa.pl aa720785b0

w inny sposób, w tym przez organy administracji publicznej (art. 12 udpp). We wniosku należy podać:

- opis zadania publicznego, które ma być realizowane,
- szacunkową kalkulację kosztów realizacji tego zadania.

Zasady otwartego konkursu ofert:

- oferty opiniuje komisja konkursowa, a organ administracji publicznej wybiera jedną lub kilka ofert i ogłasza wyniki konkursu;
- po wyborze oferty niezwłocznie zawiera się umowę z oferentem;
- fundacja musi wyodrębnić w ewidencji księgowej otrzymane środki, zarówno po stronie przychodów, jak i kosztów;
- organ zlecający może kontrolować i oceniać realizację zadania, w szczególności:
  a) stopień jego realizacji,
  b) efektywność, rzetelność i jakość realizacji,
  c) prawidłowość wykorzystania otrzymanych środków publicznych,
  d) prowadzenie dokumentacji związanej z zadaniem,
- w ciągu 30 dni od zakończenia zadania fundacja sporządza sprawozdanie z jego wykonania.

Jednostki samorządu terytorialnego na mocy art. 19a udpp mogą zlecić organizacji pozarządowej – z pominięciem otwartego konkursu ofert – realizację zadania publicznego o charakterze lokalnym lub regionalnym. Jest to tzw. tryb małych grantów. W takim przypadku wysokość dofinansowania lub finansowania zadania publicznego nie może przekroczyć kwoty 20 000 zł (art. 19a ust. 1 udpp). Limit ten obowiązuje od 1 września 2026 r. (poprzednio wynosił on 10 000 zł). Z dniem 1 września 2026 r. zniesiono również wymóg, aby zadanie publiczne zlecane w trybie małych grantów było realizowane w okresie nie dłuższym niż 90 dni.

WAŻNE! Łączna kwota środków finansowych przekazanych przez organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego tej samej organizacji pozarządowej w ramach tzw. małych grantów w danym roku kalendarzowym nie może przekroczyć kwoty 40 000 zł (art. 19a ust. 6 udpp w brzmieniu obowiązującym od 1 września 2026 r.).

2. Środki prywatne

Do odrębnej kategorii środków finansowych wspierających działalność fundacji zalicza się w szczególności:

- darowizny od osób fizycznych,
- darowizny od osób prawnych,
- zbiórki publiczne,

eprasa.pl aa720785b0

- sponsoring,
- aukcje charytatywne,
- loterie fantowe,
- działalność gospodarczą,
- wpływy z gospodarowania majątkiem fundacji (np. sprzedaż, wynajem).

2.1. Darowizny od osób fizycznych

Zgodnie z art. 888 ustawy z 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (dalej jako Kodeks cywilny lub k.c.) przez umowę darowizny darczyńca zobowiązuje się do bezpłatnego świadczenia na rzecz obdarowanego kosztem swego majątku. Takie świadczenie nie ma charakteru ekwiwalentnego, darczyńca nie oczekuje od obdarowanego niczego w zamian.

Z ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych wynika, że podatnicy mają prawo do obniżenia podstawy do opodatkowania m.in. o darowizny przekazane na cele pożytku publicznego (art. 26 ust. 1 pkt 9 updof). Można odliczyć kwotę darowizny stanowiącą nie więcej niż 6% dochodu.

WAŻNE!

- darowiznę może przekazać każda osoba fizyczna,
- darowizna może zostać przekazana na każdą organizację pozarządową, w tym fundację,
- fundacja otrzymująca darowiznę nie musi posiadać statusu organizacji pożytku publicznego.

2.2. Darowizny od osób prawnych

Osoby prawne również mogą odliczyć darowizny od dochodu. Zgodnie z art. 18 ust. 1 pkt 1 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych darowizny na cele pożytku publicznego można odliczyć w łącznej wysokości nie wyższej niż 10% dochodu. Przedmiotem darowizny mogą być pieniądze, ale również ruchomości i nieruchomości. W przypadku nieruchomości darowizna musi zostać przekazana w formie aktu notarialnego.

2.3. Zbiórki publiczne

Zasady prowadzenia zbiórek publicznych zostały uregulowane w ustawie z 14 marca 2014 r. o zasadach prowadzenia zbiórek publicznych (dalej: uzpzp). Zgodnie z art. 1 ust. 1 tej ustawy zbiórka publiczna to zbieranie ofiar w gotówce lub w naturze w miejscu publicznym na określony, zgodny z prawem cel pozostający w sferze zadań publicznych, o których mowa w ustawie o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. Termin „miejsce publiczne" oznacza np. ulice, parki, place, cmentarze.

eprasa.pl aa720785b0

Zbiórka publiczna musi zostać zgłoszona i opublikowana w ogólnopolskim elektronicznym portalu zbiórek publicznych. Organizator może jednocześnie prowadzić kilka zbiórek.

Zbiórką publiczną nie jest zbieranie ofiar w gotówce lub w naturze (art. 2 uzpzp):

- na cele religijne, na kościelną działalność charytatywno-opiekuńczą, naukową, oświatową i wychowawczą oraz na utrzymanie duchownych i członków zakonów, jeżeli odbywa się w obrębie terenów kościelnych, kaplic oraz w miejscach i okolicznościach zwyczajowo przyjętych w danej okolicy i w sposób tradycyjnie ustalony;
- w drodze loterii pieniężnych i fantowych;
- wśród grona osób znajomych osobiście przeprowadzających zbiórkę;
- wśród młodzieży szkolnej na terenach szkolnych, odbywające się na podstawie pozwolenia władz szkolnych;
- w ramach zbiórek koleżeńskich odbywających się w:
  - lokalu urzędu publicznego na podstawie pozwolenia kierownika urzędu lub
  - w innym zakładzie pracy.

2.4. Sponsoring

Umowa sponsoringu jest umową dwustronną: korzyści odnoszą obie strony. Sponsor przekazuje środki finansowe, towary lub usługi, a w zamian fundacja promuje jego firmę lub markę.

WAŻNE!

- usługa promocyjna świadczona sponsorowi jest odpłatna, dlatego co do zasady powinna być wykonywana w ramach działalności gospodarczej fundacji,
- strony powinny zawrzeć umowę określającą zasady współpracy,
- fundacja dokumentuje sponsoring fakturą.

2.5. Aukcje charytatywne

Aukcja charytatywna polega na sprzedaży przedmiotów lub usług, z której dochód trafia na cel wskazany przez organizację pozarządową. Wygrywa uczestnik, który złoży najkorzystniejszą ofertę. Fundacja może być tylko pośrednikiem, a przedmioty pozostają wtedy własnością darczyńców do chwili sprzedaży. Może też najpierw otrzymać przedmioty w darowiźnie i sprzedać je jako właściciel. W drugim przypadku sprzedaż przedmiotów darowizny jest odpłatną działalnością pożytku publicznego (art. 8 ust. 2 udpp).

Kodeks cywilny reguluje zawieranie umów w drodze aukcji lub przetargu. Zgodnie z art. $70^{[1]}$ k.c.:

eprasa.pl aa720785b0

- w ogłoszeniu o aukcji organizator określa czas, miejsce, przedmiot oraz warunki aukcji albo wskazuje sposób udostępnienia tych warunków,
- organizator od chwili udostępnienia warunków, a oferent od chwili złożenia oferty, są obowiązani postępować zgodnie z postanowieniami ogłoszenia i warunkami aukcji.

WAŻNE! Organizator aukcji charytatywnej powinien przygotować przejrzysty regulamin, określający w szczególności:

- cel aukcji,
- przeznaczenie zebranych środków,
- zasady uczestnictwa,
- zasady ochrony danych osobowych uczestników.

Działania wbrew prawu narażają organizatora na konsekwencje w postaci sankcji, włącznie z zakazem prowadzenia działalności charytatywnej.

2.6. Loterie fantowe

Uczestnicy loterii fantowej nabywają losy lub inne dowody udziału w grze a podmiot urządzający loterię oferuje wyłącznie wygrane rzeczowe. Zasady przeprowadzania loterii fantowych określa ustawa z 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (dalej: ugh). W art. 7 ugh opisane zostały zasady urządzenia m.in. loterii:

1) loterie fantowe mogą być urządzane na podstawie udzielonego zezwolenia przez osoby fizyczne, osoby prawne lub jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej,
2) małe loterie fantowe, w których wartość puli wygranych nie przekracza kwoty bazowej, mogą być urządzane po dokonaniu ich zgłoszenia. Zgłoszenia dokonuje się nie później niż 30 dni przed dniem rozpoczęcia loterii do naczelnika urzędu celno-skarbowego. Kwota bazowa dla danego roku kalendarzowego jest równa kwocie przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku, w drugim kwartale roku poprzedniego, ogłoszonego w obwieszczeniu Prezesa GUS w Dzienniku Urzędowym Głównego Urzędu Statystycznego,
3) duże loterie fantowe, w których wartość puli wygranych jest wyższa od kwoty bazowej oraz nie przekracza 15-krotności tej kwoty, mogą być urządzane przez organizacje pożytku publicznego po dokonaniu ich zgłoszenia, które dokonuje się naczelnikowi urzędu celno-skarbowego nie później niż 30 dni przed dniem rozpoczęcia tej loterii. Loterie fantowe, w których pula wygranych przekracza te limity, wymagają zezwolenia dyrektora izby administracji skarbowej. Czas oczekiwania na zezwolenie może wynosić do dwóch miesięcy, dlatego warto dopełnić formalności stosownie wcześniej,
4) łączna wartość puli wygranych w loteriach fantowych organizowanych przez organizację pożytku publicznego w oparciu o zgłoszenia nie może przekroczyć w ciągu roku kalendarzowego 30-krotności kwoty bazowej,

eprasa.pl aa720785b0

5) loterie audioteksowe (połączenia telefoniczne i wiadomości tekstowe) mogą być urządzane na podstawie udzielonego zezwolenia, wyłącznie przez spółki akcyjne lub spółki z ograniczoną odpowiedzialnością mające siedzibę na terytorium Polski.

WAŻNE! Obowiązki organizatora loterii fantowej:

- przygotowanie regulaminu,
- dokonanie zgłoszenia naczelnikowi urzędu celno-skarbowego nie później niż 30 dni przed rozpoczęciem loterii, a jeśli loteria wymaga zezwolenia – uzyskanie go od dyrektora izby administracji skarbowej (art. 32 ugh),
- przekazanie rozliczenia loterii organowi, któremu dokonano zgłoszenia lub który wydał zezwolenie, w terminie 30 dni od jej przeprowadzenia.

2.7. Działalność gospodarcza

Fundacja może prowadzić odpłatną działalność gospodarczą na takich samych zasadach jak każdy inny przedsiębiorca. Jednak w tym przypadku muszą zostać zachowane pewne proporcje.

WAŻNE!

1. Działalność gospodarcza jest traktowana jako działalność dodatkowa a nie podstawowa.
2. Dochód z działalności gospodarczej jest przeznaczany na cele statutowe fundacji.
3. Przedmiot działalności gospodarczej nie powinien się pokrywać z przedmiotem działalności odpłatnej.
4. Rozpoczęcie działalności gospodarczej jest możliwe po wpisaniu do KRS.

Prowadzenie działalności gospodarczej pozwala na:

- rozwój fundacji,
- uzyskanie większej swobody finansowej,
- ograniczenie ciągłego zabiegania o środki finansowe.

Nakłada jednak na fundację dodatkowe obowiązki sprawozdawcze i informacyjne a także podatkowe.

2.8. Wpływy z gospodarowania majątkiem

Fundacja w ramach posiadanego majątku może przeprowadzać czynności pozwalające na uzyskanie dodatkowych środków. Sąd Najwyższy w składzie siedmiu sędziów w uchwale 13 marca 2002 r., sygn. akt III ZP 21/01, podkreślił, że:

eprasa.pl aa720785b0

SN *(…) początkowy majątek fundacji wzrasta pod względem ilościowym i jakościowym między innymi wskutek późniejszego spadkobrania oraz zapisów i darowizn. Majątek fundacji może więc być jednorodny albo składać się z różnych aktywów, co oznacza, że z zastrzeżeniem odmiennej woli fundatora wyrażonej w statucie, wolno zarządowi przekształcać strukturę tego majątku w całości lub w części i „zamieniać" pieniądze na papiery wartościowe, za nie z kolei nabywać nieruchomości, te zaś zbywać w celu pozyskania kosztowności i tym podobnie, kierując się jedynie ogólnym nakazem utrzymania co najmniej realnej wartości kapitału donacyjnego, czyli jego kwotę początkową powiększoną o stopę inflacji.*

Oznacza to, że fundacja może swobodnie podejmować działania polegające na reinwestowaniu posiadanego kapitału w celu jego pomnażania. Powinny być to jednak przemyślane działania, które pozwolą na utrzymanie kapitału założycielskiego na niezmienionym poziomie.

III. Wydatkowanie środków finansowych fundacji

Fundacja jest powoływana do realizacji celów statutowych a to oznacza, że posiadane środki powinny być przede wszystkim przeznaczone na te cele. Jednak warto pamiętać, że fundacja tak samo jak każda inna firma potrzebuje pieniędzy na bieżące wydatki. Co do zasady środki fundacji mogą być wydatkowane na:

1) cele statutowe,
2) koszty utrzymania.

Sposób przeznaczania środków na cele statutowe wynika ze statutu. Koszty utrzymania mogą natomiast obejmować np.:

- czynsz za wynajem biura,
- opłaty za media,
- zakup sprzętu,
- zakup wyposażenia biura,
- zakup oprogramowania,
- środki transportu,
- usługi prawne,
- usługi księgowe,
- koszty pracownicze,
- szkolenia,
- promocję i reklamę,
- usługi transportowe/kurierskie.

eprasa.pl aa720785b0

WAŻNE!

- Wydatki fundacji powinny być przejrzyste.
- Między wydatkami na cele statutowe a kosztami utrzymania powinna być zachowana rozsądna proporcja.
- Każdy wydatek trzeba właściwie udokumentować, najczęściej fakturą, rachunkiem lub listą płac, a w uzasadnionych przypadkach także paragonem lub biletem.
- Przydatny jest roczny budżet fundacji, uwzględniający realne przychody i koszty.

1. Wydatkowanie środków publicznych

W art. 44 ust. 3 uofp określono nadrzędne zasady wydatkowania środków publicznych. Wydatki publiczne powinny być dokonywane:

1) w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad:
   - uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów,
   - optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów;
2) w sposób umożliwiający terminową realizację zadań;
3) w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

Przepis ten jest skierowany do jednostek sektora finansów publicznych, ale fundacja otrzymująca dotację również powinna się kierować tymi zasadami. Umowy dotacyjne często je powtarzają. Przede wszystkim środki publiczne trzeba wydać na cele określone w umowie. Dotacja wykorzystana niezgodnie z przeznaczeniem podlega zwrotowi w całości lub w części, wraz z odsetkami. Organ, który udzielił dotacji, może kontrolować prawidłowość jej wykorzystania na każdym etapie realizacji zadania.

2. Wydatkowanie środków prywatnych

Co do zasady środki prywatne, których źródła zostały opisane wcześniej, będą również wydatkowane na cele statutowe. Środki zebrane w zbiórce publicznej trzeba wydać zgodnie z celem, na który zbiórka została zgłoszona, i rozliczyć podobnie jak środki publiczne. Środkami przekazanymi bez wskazania konkretnego celu fundacja dysponuje swobodniej, ale musi trzymać się zasady przeznaczenia ich wyłącznie na cele statutowe.

3. Wydatkowanie środków z 1,5% podatku

Fundacja o statusie organizacji pożytku publicznego może otrzymywać pieniądze w ramach przekazania 1,5% podatku z zeznania rocznego osób fizycznych. Zgodnie z art. 27 ust. 2 udpp środki te mogą być wykorzystane wyłącznie na prowadzenie działalności pożytku publicznego. W art. 27 ust. 2a udpp ustawodawca podkreślił, że jeśli otrzy-

eprasa.pl aa720785b0

mane środki finansowe będą wydatkowane na inne cele i zostanie to stwierdzone w wyniku kontroli przeprowadzonej przez Przewodniczącego Komitetu lub inny organ kontroli państwowej, naczelnika urzędu skarbowego lub naczelnika urzędu celno-skarbowego, Dyrektor Narodowego Instytutu wydaje decyzję zobowiązującą organizację pożytku publicznego do zwrotu nieprawidłowo wydatkowanych środków, określając kwotę podlegającą zwrotowi i termin, od którego nalicza się odsetki.

WAŻNE! Po zakończonym roku obrotowym fundacja jako OPP składa roczne sprawozdanie merytoryczne, w którym podaje m.in. informację na temat wydatkowania środków finansowych z 1,5% podatku.

IV. Rachunkowość fundacji

Choć w ustawie z 29 września 1994 r. o rachunkowości (dalej jako ustawa o rachunkowości lub uor) nie została wprost wymieniona fundacja, to zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 1 uor przepisy tej ustawy stosuje się do osób prawnych a fundacja po wpisaniu do KRS nabywa właśnie taki status. Oznacza to, że fundacja ma obowiązek stosowania przepisów uor. Przepisy te stosuje się też do jednostek, które otrzymują dotacje lub subwencje z budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego lub funduszy celowych na realizację zadań zleconych (art. 2 ust. 1 pkt 7 uor). W przypadku fundacji jest to dość powszechna praktyka, co potwierdza obowiązek stosowania ustawy o rachunkowości.

Organizacje pozarządowe mogą zamiast ksiąg rachunkowych prowadzić uproszczoną ewidencję przychodów i kosztów (art. 2 ust. 5 uor). Fundacja może z tej możliwości skorzystać, jeśli spełnia łącznie warunki wynikające z art. 10a ust. 1 udpp, tj.:

- nie prowadzi działalności gospodarczej w rozumieniu ustawy – Prawo przedsiębiorców,
- nie ma statusu organizacji pożytku publicznego,
- w roku poprzedzającym rok wyboru tej formy ewidencji osiągnęła przychody nieprzekraczające 1 000 000 zł, bez wliczania wartości darowizn rzeczowych przeznaczonych na prowadzenie działalności statutowej.

Warunku przychodowego nie stosuje się do fundacji w roku jej powstania (art. 10a ust. 2 udpp).

WAŻNE! Fundacja, która nie spełnia co najmniej jednego z wymienionych warunków, czyli prowadzi działalność gospodarczą, ma status OPP lub przekroczyła limit przychodów, musi prowadzić księgi rachunkowe na zasadach ogólnych wskazanych w ustawie o rachunkowości.

eprasa.pl aa720785b0

1. Jak rozumieć rachunkowość fundacji

Zgodnie z art. 4 ust. 1 uor jednostki stosujące tę ustawę mają obowiązek rzetelnie i jasno przedstawiać swoją sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy. Informacje niezbędne do spełnienia tego obowiązku, których nie ma w bilansie ani w rachunku zysków i strat, jednostka podaje w informacji dodatkowej.

Rachunkowość jednostki, w tym fundacji, obejmuje (art. 4 ust. 3 uor):

- przyjęte zasady (politykę) rachunkowości,
- prowadzenie, na podstawie dowodów księgowych, ksiąg rachunkowych, które zawierają zapisy zdarzeń w porządku chronologicznym i systematycznym,
- okresowe ustalanie lub sprawdzanie drogą inwentaryzacji rzeczywistego stanu aktywów i pasywów,
- wycenę aktywów i pasywów oraz ustalanie wyniku finansowego,
- sporządzanie sprawozdań finansowych,
- gromadzenie i przechowywanie dowodów księgowych oraz pozostałej dokumentacji przewidzianej ustawą,
- poddanie badaniu, składanie do właściwego rejestru sądowego, udostępnianie i ogłaszanie sprawozdań finansowych w przypadkach przewidzianych ustawą o rachunkowości.

2. Główne zasady rachunkowości

Zanim fundacja opracuje politykę rachunkowości warto przypomnieć sobie najważniejsze zasady rachunkowości, którymi należy się kierować w tym procesie.

2.1. Zasada istotności

Informacje wykazywane w sprawozdaniu finansowym należy uznać za istotne, gdy ich pominięcie lub zniekształcenie może wpływać na decyzje podejmowane na ich podstawie przez użytkowników tych sprawozdań. Nie można uznać poszczególnych pozycji za nieistotne, jeżeli wszystkie nieistotne pozycje o podobnym charakterze łącznie uznaje się za istotne.

Użytkownikami takich sprawozdań są między innymi:

- właściwy minister administracji rządowej,
- administracja skarbowa,
- KRS,
- zarząd/rada fundacji,
- darczyńcy,
- instytucje udzielające dotacji.

eprasa.pl aa720785b0

Zasada istotności pozwala na stosowanie uproszczeń ewidencyjnych w stosunku do operacji, które z punktu widzenia jednostki są nieistotne

2.2. Zasada współmierności przychodów i kosztów i memoriału

Zgodnie z art. 6 ust. 2 uor na wynik danego okresu sprawozdawczego wpływają przychody tego okresu i związane z nimi koszty. Służą temu rozliczenia międzyokresowe. Koszty i przychody dotyczące przyszłych okresów ujmuje się w aktywach lub pasywach i rozlicza w okresach, których dotyczą. Natomiast koszty przypadające na bieżący okres, choć jeszcze nieponiesione, obciążają ten okres. Współmierność uzupełnia zasadę memoriału (art. 6 ust. 1 uor). Zgodnie z nią przychody i koszty ujmuje się w okresie, którego dotyczą, niezależnie od terminu zapłaty i od tego, czy zostały już zafakturowane.

2.3. Zasada kontynuowania działalności

Przy stosowaniu zasad rachunkowości zakłada się, że fundacja będzie kontynuowała działalność w dającej się przewidzieć przyszłości i nie zostanie postawiona w stan likwidacji.

2.4. Zasada ciągłości

Oznacza, że przyjęte zasady polityki rachunkowości będą stosowane w kolejnych latach. Dotyczy to co do zasady:

- wyceny aktywów i pasywów,
- ustalania wyniku finansowego,
- sporządzania sprawozdań finansowych.

Dzięki temu informacje wykazywane w sprawozdaniach finansowych za poszczególne lata obrotowe są porównywalne.

2.5. Zasada ostrożności

Składniki aktywów i pasywów należy wyceniać z zachowaniem zasady ostrożności. Zgodnie z tą zasadą sytuacja majątkowa i finansowa powinna być przedstawiana w sposób rzetelny bez zniekształceń. W tym celu powinno się m.in.:

- urealniać wartość użytkową i handlową składników aktywów stosując odpisy amortyzacyjne lub umorzeniowe,
- tworzyć rezerwy na przyszłe zobowiązania,
- dokonywać odpisów aktualizujących,
- wykazywać wszystkie poniesione pozostałe koszty operacyjne i straty nadzwyczajne,
- uwzględniać wyłącznie oczywiste pozostałe przychody operacyjne i zyski nadzwyczajne.

eprasa.pl aa720785b0

2.6. Zasada zakazu kompensaty

Nie można kompensować ze sobą wartości różnych co do rodzaju aktywów i pasywów, przychodów i kosztów z nimi związanych

3. Polityka rachunkowości fundacji

Ustawa o rachunkowości wskazuje (art. 3 ust. 1 pkt 11 uor), że pod pojęciem przyjętych zasad (polityki) rachunkowości należy rozumieć wybrane i stosowane przez jednostkę rozwiązania dopuszczone tą ustawą, w tym także określone w Międzynarodowych Standardach Rachunkowości (MSR), zapewniające wymaganą jakość sprawozdań finansowych. Skoro fundacja ma obowiązek stosować przepisy ustawy o rachunkowości, to powinna również opracować politykę rachunkowości. Jest to dokument zawierający zbiór reguł/zasad/praktyk, którymi powinna się kierować jednostka przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych.

Na formę i kształt polityki rachunkowości fundacji będzie miało wpływ kilka czynników, wśród których warto wskazać w szczególności na:

- rodzaje prowadzonej działalności: nieodpłatna i odpłatna działalność pożytku publicznego oraz działalność gospodarcza,
- posiadanie statusu OPP,
- źródła finansowania,
- wielkość majątku fundacji.

3.1. Elementy polityki rachunkowości

Zgodnie z art. 10 uor dokumentacja polityki rachunkowości sporządzona w języku polskim powinna dotyczyć w szczególności:

1) określenia roku obrotowego i wchodzących w jego skład okresów sprawozdawczych;
2) metod wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego;
3) sposobu prowadzenia ksiąg rachunkowych, w tym co najmniej:
   a) zakładowy plan kont, ustalający wykaz kont księgi głównej, przyjęte zasady klasyfikacji zdarzeń, zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych oraz ich powiązania z kontami księgi głównej,
   b) wykaz ksiąg rachunkowych, a przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera – wykaz zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe na informatycznych nośnikach danych z określeniem ich struktury, wzajemnych powiązań oraz ich funkcji w organizacji całości ksiąg rachunkowych i w procesach przetwarzania danych,
   c) opis systemu przetwarzania danych, a przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera – opis systemu informatycznego, zawierającego wykaz programów, procedur lub funkcji, w zależności od struktury oprogramowania, wraz z opi-

eprasa.pl aa720785b0

sem algorytmów i parametrów oraz programowych zasad ochrony danych, w tym w szczególności metod zabezpieczenia dostępu do danych i systemu ich przetwarzania, a ponadto określenie wersji oprogramowania i daty rozpoczęcia jego eksploatacji;

4) systemu służącego ochronie danych i ich zbiorów, w tym dowodów księgowych, ksiąg rachunkowych i innych dokumentów stanowiących podstawę dokonanych w nich zapisów.

Są to elementy obowiązkowe. Fundacja może uzupełnić politykę rachunkowości o inne zapisy wynikające ze specyfiki jej działalności.

WAŻNE! Politykę rachunkowości w fundacji zatwierdza najczęściej zarząd, który odpowiada za jej przestrzeganie. Każda zmiana polityki rachunkowości powinna zostać podjęta na drodze uchwały zarządu.

W sprawach nieuregulowanych w ustawie o rachunkowości fundacja, tworząc politykę rachunkowości, może stosować krajowe standardy rachunkowości wydane przez Komitet Standardów Rachunkowości (KSR), a w razie ich braku – Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR) – art. 10 ust. 3 uor.

3.2. Polityka rachunkowości fundacji prowadzącej uproszczoną ewidencję

Fundacja prowadząca uproszczoną ewidencję przychodów i kosztów (dalej: UEPiK) na podstawie art. 2 ust. 5 uor nie prowadzi ksiąg rachunkowych, dlatego nie opracowuje polityki rachunkowości w rozumieniu uor. Zasady prowadzenia UEPiK określa rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z 22 grudnia 2025 r. w sprawie prowadzenia uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów przez niektóre organizacje pozarządowe oraz stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego (dalej: rozporządzenie w sprawie UEPiK) obowiązujące od 1 stycznia 2026 r. Zgodnie z § 6 ust. 2 tego rozporządzenia fundacja musi opracować opis zasad prowadzenia ewidencji, które pełnią taką samą funkcję jak polityka rachunkowości przy pełnej księgowości. Powinny znaleźć się w nim co najmniej:

- określenie roku podatkowego,
- opis systemu przetwarzania danych,
- opis systemu ochrony danych.

4. Uproszczona ewidencja przychodów i kosztów

Uproszczoną ewidencję przychodów i kosztów mogą prowadzić jedynie fundacje prowadzące działalność niewielkich rozmiarów. Z ustawy o działalności pożytku publicznego wynika (art. 10a ust. 1 udpp), że fundacja nie może prowadzić działalności go-

eprasa.pl aa720785b0

spodarczej ani posiadać statusu OPP a jej przychody w poprzednim roku nie mogą przekroczyć 1 000 000 zł.

Sposób prowadzenia UEPiK określa wspomniane wcześniej rozporządzenie w sprawie UEPiK. Ewidencja obejmuje zbiory danych w postaci:

1) zestawienia przychodów i kosztów według wzoru stanowiącego załącznik nr 1 do rozporządzenia w sprawie UEPiK,
2) zestawienia przepływów finansowych według wzoru stanowiącego załącznik nr 2 do rozporządzenia w sprawie UEPiK,
3) wykazu środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych związanych z prowadzoną działalnością,
4) zestawień uzupełniających.

W rozporządzeniu w sprawie UEPiK zostały zamieszczone szczegółowe wytyczne co do zasad dokumentowania przeprowadzanych operacji gospodarczych, jak również wskazano inne wymogi formalne, którym musi sprostać ewidencja. UEPiK należy prowadzić w sposób rzetelny i niewadliwy, tzn. tak aby odzwierciedlała stan rzeczywisty i była zgodna z przepisami rozporządzenia.

WAŻNE!

1. Fundacja, która spełnia warunki uprawniające do prowadzenia UEPiK, może, ale nie musi, jej prowadzić. Jeśli zrezygnuje z tego przywileju, będzie prowadzić księgi rachunkowe na zasadach ogólnych. Decyzję w tej sprawie podejmuje organ zatwierdzający sprawozdanie finansowe wskazany w statucie fundacji.
2. Fundacja zawiadamia naczelnika urzędu skarbowego właściwego w sprawach opodatkowania podatkiem dochodowym o wyborze prowadzenia UEPiK w terminie do:
   - końca trzeciego miesiąca roku podatkowego, w którym rozpoczyna prowadzenie ewidencji,
   - 90 dni od dnia rozpoczęcia działalności w przypadku jednostek rozpoczynających działalność.
3. Niedochowanie terminu zgłoszenia pozbawia fundację prawa do prowadzenia UEPiK w danym roku. W takim przypadku rachunkowość musi być prowadzona zgodnie z przepisami uor.
4. Jednostka może zrezygnować z prowadzenia UEPiK w ciągu roku podatkowego z konsekwencją prowadzenia księgowości zgodnie z przepisami o rachunkowości od początku roku podatkowego, jeżeli decyzję w sprawie rezygnacji z prowadzenia tej ewidencji podejmie organ zatwierdzający (art. 10a ust. 4a udpp).
5. Zawiadomienie w sprawie rezygnacji z prowadzenia UEPiK składa się w terminie 90 dni od końca ostatniego miesiąca prowadzenia tej ewidencji
6. Zawiadomienie o niespełnianiu warunków do prowadzenia UEPiK składa się w terminie 90 dni, licząc od ostatniego dnia miesiąca roku podatkowego, w którym fundacja prowadziła UEPiK.

eprasa.pl aa720785b0

5. Stosowanie uproszczeń w wycenie aktywów i pasywów

Fundacja, która spełnia kryteria jednostki mikro lub małej, może stosować uproszczenia w wycenie aktywów i pasywów. Zgodnie z art. 7 ust. 2b uor może zrezygnować z zasady ostrożności w zakresie tworzenia odpisów aktualizujących wartość aktywów oraz rezerw. Uprawnienie to nie przysługuje spółkom kapitałowym ani niektórym spółkom osobowym, ale fundacji tak. Status jednostki mikro lub małej fundacja ustala na podstawie wielkości określonych w art. 3 ust. 1a i 1c uor (zob. tabela 7), według tych samych kryteriów co inne jednostki.

Tabela 7. Kryteria jednostki mikro i małej, według których fundacja ustala swój status

Kryterium **Jednostka nie może przekroczyć co najmniej dwóch z trzech wymienionych wielkości w roku obrotowym, za który sporządza sprawozdanie finansowe:**	**Jednostka mikro**	**Jednostka mała**
1) suma aktywów bilansu na koniec roku obrotowego	2 000 000 zł	33 000 000 zł
2) przychody netto ze sprzedaży towarów i produktów za rok obrotowy	4 000 000 zł	66 000 000 zł
3) średnioroczne zatrudnienie w przeliczeniu na pełne etaty	10 osób	50 osób

WAŻNE! Do przychodów netto wlicza się również dotacje (art. 3 ust. 1 pkt 30a uor), co jest szczególnie ważne w przypadku fundacji. Oznacza to, że dotacje, które mają bezpośredni wpływ na ceny towarów i produktów, otrzymane ze środków:

- budżetu państwa,
- jednostek samorządu terytorialnego,
- unijnych,
- innych źródeł

będą zaliczane do przychodów netto.

Tabela 8. Przykładowe uproszczenia w wycenie aktywów i pasywów

Aktywa/pasywa	**Wycena z zastosowaniem uproszczenia**
Środki trwałe i wartości niematerialne i prawne	Według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia po pomniejszeniu o odpisy amortyzacyjne. Brak odpisów z tytułu trwałej utraty wartości
Środki trwałe w budowie	Według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia Brak odpisów z tytułu trwałej utraty wartości
Odpisy amortyzacyjne od środków trwałych	Mogą być dokonywane według zasad wynikających z przepisów podatkowych
Należności i udzielone pożyczki	W kwocie wymaganej zapłaty. Brak odpisów z tytułu trwałej utraty wartości

eprasa.pl aa720785b0

6. Prowadzenie ksiąg rachunkowych

Księgi rachunkowe należy prowadzić w języku polskim i w walucie polskiej. Wszystkie operacje gospodarcze wyrażone w walucie obcej przelicza się na złote.

Zgodnie z art. 13 ust. 1 uor księgi rachunkowe obejmują zbiory zapisów w postaci:

- dziennika,
- księgi głównej,
- ksiąg pomocniczych,
- zestawienia: obrotów i sald kont księgi głównej oraz sald kont ksiąg pomocniczych,
- wykazu składników aktywów i pasywów (inwentarza).

Zawartość poszczególnych ksiąg i zasady dokonywania w nich zapisów określają art. 14–16 i 18–19 uor (zob. tabela 9).

Tabela 9. Księgi rachunkowe i zasady dokonywania w nich zapisów

Typ księgi	Opis
Dziennik	Zawiera zapis operacji gospodarczych w ujęciu chronologicznym. Zapisy w dzienniku są dokonywane na podstawie zatwierdzonych dowodów księgowych.
Księga główna	Zapisów na kontach księgi głównej dokonuje się w kolejności chronologicznej. Ujmowane są zdarzenia zarejestrowane w dzienniku zdarzeń z zachowaniem zasady podwójnego zapisu.
Księgi pomocnicze	Konta ksiąg pomocniczych są uszczegółowieniem i uzupełnieniem zapisów kont księgi głównej. Prowadzi się je w ujęciu systematycznym jako wyodrębniony system ksiąg, kartotek (zbiorów kont), komputerowych zbiorów danych, uzgodniony z saldami i zapisami na kontach księgi głównej.
Zestawienia: obrotów i sald kont księgi głównej oraz sald kont ksiąg pomocniczych	Zestawienie sporządza się na koniec okresu sprawozdawczego, którym najczęściej jest miesiąc. Obroty tego zestawienia powinny być zgodne z obrotami dziennika lub obrotami zestawienia obrotów dzienników częściowych.
Inwentarz	Zawiera wykaz składników aktywów i pasywów (inwentarz), potwierdzony ich inwentaryzacją. Sporządzają jednostki, które uprzednio nie prowadziły ksiąg rachunkowych w sposób określony ustawą. W pozostałych jednostkach rolę inwentarza spełnia zestawienie obrotów i sald kont księgi głównej oraz zestawienia sald kont ksiąg pomocniczych sporządzone na dzień zamknięcia ksiąg rachunkowych.

Między księgami istnieją powiązania, tj.:

1) na podstawie dowodów księgowych wszystkie operacje gospodarcze są księgowane w dzienniku,
2) zapisy dziennika są powiązane z zapisami kont księgi głównej i księgami pomocniczymi,

eprasa.pl aa720785b0

3) zestawienie obrotów i sald księgi głównej i ksiąg pomocniczych jest powiązane z dziennikiem i powinno być zgodne z jego obrotami.

6.1. Zasady prowadzenia ksiąg rachunkowych

Szczegółowe wymogi dotyczące dokumentowania operacji i prowadzenia ksiąg rachunkowych zawierają art. 20–24 uor (zob. tabela 10).

Tabela 10. Wymogi dotyczące dowodów księgowych i prowadzenia ksiąg według uor

Podstawa prawna	Opis
1	2
Artykuł 20 uor	1. Podstawę zapisów w księgach rachunkowych stanowią dowody źródłowe: ■ zewnętrzne obce, ■ zewnętrzne własne, ■ zewnętrzne. 2. Dopuszcza się dokumentowanie operacji gospodarczych dowodami zastępczymi, o ile spełniają wymagania ustawowe.
Artykuł 21 uor	1. Dowody księgowe powinny zawierać określony zakres danych, o których mówi art. 21 ust. 1 i 1a uor. 2. Dowody wyrażone w walutach przelicza się na złotówki według kursu obowiązującego w dniu przeprowadzenia operacji gospodarczej. Kurs ten określa art. 30 ust. 2 uor. Jest nim faktycznie zastosowany przy kupnie lub sprzedaży walut i zapłacie należności lub zobowiązań, a w pozostałych przypadkach średni kurs NBP z dnia poprzedzającego dzień operacji. 3. Na żądanie organów kontroli lub biegłego rewidenta należy zapewnić wiarygodne przetłumaczenie na język polski treści wskazanych przez nich dowodów, sporządzonych w języku obcym.
Artykuł 22 uor	1. Dowody księgowe powinny być rzetelne, to jest zgodne z rzeczywistym przebiegiem operacji gospodarczej, którą dokumentują. 2. Błędy na dowodach mogą być korygowane jedynie przez: ■ wysłanie kontrahentowi dokumentu ze sprostowaniem – w przypadku dowodów zewnętrznych obcych, ■ skreślenie błędnej treści lub kwoty, z utrzymaniem czytelności skreślonych wyrażeń lub liczb, wpisanie treści poprawnej i daty poprawki oraz złożenie podpisu osoby do tego upoważnionej – w przypadku dowodów wewnętrznych.
Artykuł 23 uor	1. Zapisów w księgach rachunkowych dokonuje się w sposób trwały, bez pozostawiania miejsc pozwalających na późniejsze dopiski lub zmiany. Prowadząc księgi rachunkowe przy użyciu komputera, należy stosować właściwe procedury i środki chroniące przed zniszczeniem, modyfikacją lub ukryciem zapisu. 2. Zapisy w dzienniku i na kontach księgi głównej powinny być powiązane ze sobą w sposób umożliwiający ich sprawdzenie. 3. Zapisy powinny być dokonywane w sposób trwały, nie krótszy niż wymagany do przechowywania ksiąg rachunkowych.

eprasa.pl aa720785b0

1	2
Artykuł 24 uor	1. Księgi rachunkowe powinny być prowadzone rzetelnie, bezbłędnie, sprawdzalnie i bieżąco, czyli: ■ zapisy muszą odzwierciedlać stan rzeczywisty, ■ należy wprowadzić wszystkie dowody księgowe, zapewnić ciągłość zapisów oraz bezbłędność działania stosowanych procedur obliczeniowych, ■ musi istnieć możliwość sprawdzenia poprawności dokonanych zapisów, stanów (sald) oraz działania stosowanych procedur obliczeniowych, ■ informacje pochodzące z ksiąg rachunkowych powinny umożliwiać sporządzenie w terminie obowiązujących jednostkę sprawozdań finansowych i innych sprawozdań, w tym deklaracji podatkowych, oraz dokonanie rozliczeń finansowych

6.2. Okres przechowywania zbiorów księgowych

Przepisy ustawy o rachunkowości określają terminy przechowywania dokumentów księgowych. Do upływu tych terminów fundacja powinna chronić dokumenty przed dostępem osób nieuprawnionych, zniszczeniem i utratą. Terminy przechowywania określa art. 74 uor (zob. tabela 11).

Tabela 11. Okresy przechowywania dokumentacji księgowej według uor

Dokument	Okres przechowywania
zatwierdzone roczne sprawozdania finansowe	co najmniej 5 lat, licząc od początku roku następującego po roku, w którym sprawozdanie zatwierdzono
księgi rachunkowe	5 lat
dokumenty inwentaryzacyjne	5 lat
pozostałe dowody księgowe i sprawozdania, których obowiązek sporządzania wynika z ustawy	5 lat
dowody księgowe dotyczące środków trwałych w budowie, pożyczek, kredytów, umów handlowych i roszczeń	5 lat od początku roku następującego po roku, w którym operacje, transakcje i postępowanie zostały ostatecznie zakończone, spłacone, rozliczone lub przedawnione
dokumentacja przyjętego sposobu prowadzenia rachunkowości	co najmniej 5 lat od upływu jej ważności
karty wynagrodzeń pracowników lub ich odpowiedniki	przez okres wymaganego dostępu do tych informacji wynikający z przepisów emerytalnych, rentowych i podatkowych, nie krócej niż 5 lat
dokumenty dotyczące rękojmi i reklamacji	1 rok po upływie terminu rękojmi lub rozliczeniu reklamacji
dowody księgowe dotyczące wpływów ze sprzedaży detalicznej	do dnia zatwierdzenia sprawozdania finansowego za dany rok, nie krócej jednak niż do dnia rozliczenia osób, którym powierzono składniki aktywów objęte sprzedażą detaliczną

eprasa.pl aa720785b0

Okresy przechowywania liczy się od początku roku następującego po roku obrotowym, którego dotyczą dane zbiory (art. 74 ust. 3 uor). Wyjątkiem są sprawozdania finansowe, dla których liczy się je od roku następującego po roku zatwierdzenia.

WAŻNE! Dokumentację mającą znaczenie podatkowe trzeba przechowywać do upływu terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego, czyli 5 lat od końca roku kalendarzowego, w którym upłynął termin płatności podatku (art. 86 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa). Ten okres może być dłuższy niż wynikający z uor.

6.3. Zakładowy plan kont

Zakładowy plan kont jest obowiązkowym elementem polityki rachunkowości (art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a uor). Zgodnie z art. 83 ust. 1 uor, aby ujednolicić zasady grupowania operacji i ograniczyć nakład pracy, można stosować wzorcowe plany kont. Minister Finansów określił je w rozporządzeniach m.in. dla jednostek budżetowych, budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego i państwowych funduszy celowych. Wzorcowego planu kont dla fundacji nie wydano, dlatego fundacja musi opracować go samodzielnie. Na rynku dostępnych jest wiele przykładów i wzorów planów kont dla fundacji, którymi można się posiłkować, tworząc własny. Przy planowaniu planu kont należy uwzględnić:

- specyfikę i rozmiar działalności statutowej fundacji,
- źródła finansowania,
- realizowane programy,
- prowadzenie działalności gospodarczej,
- zasady rozliczania kosztów.

Elementami zakładowego planu kont są:

- wykaz kont syntetycznych,
- wykaz kont analitycznych/pomocniczych i ich powiązanie z kontami syntetycznymi.

Dodatkowo zakładowy plan kont powinien zawierać informacje na temat zasad:

- amortyzacji środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych,
- rozliczania niskocennych składników majątkowych,
- stosowanych uproszczeń w wycenie aktywów i pasywów,
- księgowania typowych operacji gospodarczych,
- dokumentowania operacji gospodarczych dowodami zastępczymi,
- prowadzenia kont pozabilansowych,
- obiegu i kontroli dokumentów

eprasa.pl aa720785b0

W zakładowym planie kont powinien być również wskazany wariant rozliczania kosztów:

- tylko według rodzaju – zespół 4,
- tylko według typów działalności – zespół 5,
- według rodzajów i funkcji – zespół 4 i 5

Na podstawie prawidłowo skonstruowanego planu kont fundacja będzie mogła przygotować:

- rzetelne sprawozdania finansowe,
- sprawozdania merytoryczne,
- raporty dla darczyńców,
- rozliczenie programów finansowanych ze środków publicznych,
- sprawozdawczość do GUS,
- analizy kosztów,
- analizy przychodów,
- rozliczenie programów/przedsięwzięć pod kątem wypracowania zysku/poniesienia straty,
- inne analizy na potrzeby fundacji

WAŻNE! Fundacja ma obowiązek rozliczania poszczególnych przedsięwzięć po stronie przychodów i kosztów. To oznacza, że konta analityczne powinny być tak zaprojektowane, żeby zapewnić przejrzystość tych rozliczeń.

V. Obciążenia podatkowe fundacji

Fundacja posiada osobowość prawną a to oznacza, że podobnie jak inne podmioty podlega przepisom podatkowym. W zależności od tego, czy jest prowadzona działalność gospodarcza, czy tylko działalność statutowa będą to nieco odmienne obowiązki podatkowe.

1. Podatek dochodowy od osób prawnych (CIT)

Zasada wyliczania dochodu fundacji jest taka sama jak w przypadku innych podmiotów gospodarczych. Dochód wylicza się jako różnicę między kwotą przychodów a kosztów uzyskania przychodów. Strata wystąpi wówczas, gdy koszty przewyższą przychody.

Przychód (art. 12 updop) stanowią przykładowo:

- otrzymane pieniądze, wartości pieniężne,
- dotacje,
- darowizny,
- odsetki od środków na rachunkach bankowych

eprasa.pl aa720785b0

Koszty uzyskania przychodów (art. 15 updop) stanowią koszty poniesione w celu zachowania lub zabezpieczenia źródła przychodów, przykładowo:

- opłaty za media,
- wynajem powierzchni,
- wyposażenie,
- artykuły biurowe,
- środki transportu,
- wynagrodzenia

Jeśli fundacja prowadzi działalność nieodpłatną, odpłatną i/lub działalność gospodarczą, prowadzona ewidencja księgowa powinna zapewnić prawidłowe rozliczenie odrębnie dla każdej formy. Jest to wymagane ze względu na konieczność zachowania przejrzystości rozliczeń podatkowych, ale również na obowiązek sporządzania sprawozdań finansowych i niefinansowych.

1.1. Zwolnienie przedmiotowe w CIT

Ustawa o podatku dochodowym od osób prawnych nie przewiduje zwolnienia podmiotowego dla fundacji. Fundacja może natomiast korzystać ze zwolnień przedmiotowych (zob. tabela 12).

Tabela 12. Najważniejsze zwolnienia przedmiotowe w CIT, z których może korzystać fundacja

Podstawa prawna	Przedmiot zwolnienia
1	2
Artykuł 17 ust. 1 pkt 4 updop	Dochody z działalności fundacji z przeznaczeniem na cele statutowe w zakresie działalności: ■ naukowej, ■ naukowo-technicznej, ■ oświatowej, w tym polegającej na kształceniu studentów, ■ kulturalnej, w zakresie kultury fizycznej i sportu, ■ w zakresie ochrony środowiska, ■ polegającej na wspieraniu inicjatyw społecznych na rzecz budowy dróg i sieci telekomunikacyjnej na wsi oraz zaopatrzenia wsi w wodę, ■ dobroczynnej, ■ polegającej na ochronie zdrowia i pomocy społecznej, rehabilitacji zawodowej i społecznej inwalidów, ■ na rzecz kultu religijnego.
Artykuł 17 ust. 1 pkt 6c updop	Dochody fundacji jako organizacji pożytku publicznego w części przeznaczonej na działalność statutową, z wyłączeniem działalności gospodarczej.

eprasa.pl aa720785b0

1	2
Artykuł 17 ust. 1 pkt 23 updop	Dochody uzyskane przez podatników od rządów państw obcych, organizacji międzynarodowych lub międzynarodowych instytucji finansowych, pochodzące ze środków bezzwrotnej pomocy, w tym także ze środków z programów ramowych badań, rozwoju technicznego i prezentacji Unii Europejskiej i z programów NATO, przyznanych na podstawie jednostronnej deklaracji lub umów zawartych z tymi państwami, organizacjami lub instytucjami przez Radę Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej, właściwego ministra, agencje rządowe lub agencje wykonawcze; w tym również w przypadkach gdy przekazanie tych środków jest dokonywane za pośrednictwem podmiotu upoważnionego do rozdzielania środków bezzwrotnej pomocy zagranicznej na rzecz podmiotów, którym służyć ma ta pomoc. Dotyczy to również finansowania pochodzącego ze środków z programów ramowych badań, rozwoju technicznego i prezentacji Unii Europejskiej i z programów NATO, przyznanych na podstawie jednostronnej deklaracji lub umów zawartych z tymi państwami, organizacjami lub instytucjami przez Radę Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej, właściwego ministra, agencje rządowe lub agencje wykonawcze.
Artykuł 17 ust. 1 pkt 47 updop	Dotacje otrzymane z budżetu państwa lub budżetu jednostki samorządu terytorialnego, z wyjątkiem dopłat do oprocentowania kredytów bankowych w zakresie określonym w odrębnych ustawach.
Artykuł 17 ust. 1 pkt 48 updop	Kwoty otrzymane od agencji rządowych lub agencji wykonawczych, jeżeli agencje otrzymały środki na ten cel z budżetu państwa, z wyjątkiem dopłat do oprocentowania kredytów bankowych w zakresie określonym w odrębnych ustawach.

1.2. Zwolnienie przedmiotowe w CIT w interpretacjach podatkowych

W interpretacji indywidualnej Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 26 maja 2026 r. (sygn. 0114-KDIP2-1.4010.123.2026.2.MR1) czytamy, że zapis art. 17 ust. 1 pkt 4 updop obejmuje przede wszystkim organizacje typu non-profit, m.in. fundacje. Jednak aby podatnik mógł skorzystać z tego zwolnienia podatkowego, musi przeznaczyć dochód na preferowane cele, które muszą wynikać z postanowień statutowych fundacji i mieścić się w ustawowym katalogu. Cele powinny być określone precyzyjnie i ściśle. Podatnik nie może w tym zakresie zastosować wykładni rozszerzającej ustawowy zakres zwolnienia.

Wskazówkę, w jaki sposób powinno się zbadać, czy dochody fundacji mogą skorzystać ze zwolnienia przedmiotowego w CIT, można znaleźć w interpretacji indywidualnej Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 24 kwietnia 2026 r. (sygn. 0111-KDIB1-2.4010.80.2026.2.ANK). Organ podatkowy podkreślił w niej, że w pierwszej kolejności fundacja powinna sprawdzić, czy cele wymienione w statucie są zbieżne z celami preferowanymi przez ustawodawcę w art. 17 ust. 1 pkt 4 updop. W przypadku braku zgodności nie wszystkie przychody będą mogły korzystać ze zwolnienia od podatku CIT.

W interpretacji indywidualnej z 3 listopada 2025 r., sygn. 0114-KDIP2-1.4010.481.2025.1.MR1, Dyrektor KIS rozpatrywał sytuację fundacji prowadzącej nieodpłatną i odpłatną działalność statutową oraz działalność gospodarczą. Fundacja pytała o zwolnienie dochodu z działalności gospodarczej przeznaczonego na cele statutowe.

eprasa.pl aa720785b0

Organ potwierdził ugruntowane stanowisko, że zwolnienie z art. 17 ust. 1 pkt 4 updop jest warunkowe i wymaga łącznego spełnienia trzech przesłanek:

- celem statutowym fundacji jest działalność wymieniona w tym przepisie,
- dochód zostaje przeznaczony i – bez względu na termin – wydatkowany na ten cel,
- podatnik nie jest podmiotem ustawowo wyłączonym ze zwolnienia.

O prawie do zwolnienia decyduje więc cel, na który dochód zostaje przeznaczony, a nie jego źródło. Ustawa nie określa terminu wydatkowania dochodu, ale dochód przeznaczony na inne cele, w tym na działalność gospodarczą, nie korzysta ze zwolnienia. Jak wskazał organ w przywołanej interpretacji:

MF *W konsekwencji, jeśli fundacja przeznaczy dochód, który wcześniej miał służyć celom statutowym na czasowe pokrycie straty działalności gospodarczej traci prawo do zwolnienia z art. 17 ust. 1 pkt 4 ustawy o CIT tej części dochodu.*

1.3. Stawka podatku CIT

Jeśli dochody fundacji są w całości przeznaczane na działalność statutową, korzystają ze zwolnienia przedmiotowego, o którym jest mowa w ustawie. Ta zasada obejmuje również dochody z działalności gospodarczej. W pozostałym zakresie, jeśli dochód zostanie przeznaczony na cele inne niż statutowa, fundacja zapłaci podatek:

- 9% – jeśli fundacja jest małym podatnikiem, tzn. gdy jej przychody ze sprzedaży wraz z VAT za rok ubiegły nie przekroczyły 2 000 000 euro) lub rozpoczyna działalność, a w obu przypadkach gdy jej przychody w roku podatkowym nie przekroczą 2 000 000 euro) – z wyłączeniem dochodów z zysków kapitałowych,
- 19% – w pozostałych przypadkach.

1.4. Zeznanie CIT-8

Fundacja jako organizacja pozarządowa, ma obowiązek składania do urzędu skarbowego zeznania rocznego CIT-8 o wysokości osiągniętego dochodu (poniesionej straty) i należnego podatku dochodowego od osób prawnych do końca trzeciego miesiąca roku następnego. W tym samym terminie należy wpłacić podatek należny albo różnicę między podatkiem należnym od dochodu wykazanego w zeznaniu a sumą zapłaconych zaliczek za okres od początku roku.

Do zeznania CIT-8 dołącza się załączniki:

1. CIT-8/O – Informacja o odliczeniach od dochodu i od podatku oraz o dochodach (przychodach) wolnych od podatku.
2. CIT-D – Informacja podatnika podatku dochodowego od osób prawnych o otrzymanych/przekazanych darowiznach.

eprasa.pl aa720785b0

WAŻNE!

1. Zeznanie roczne CIT-8 musi być sporządzone i przesłane w formie elektronicznej. Od 1 stycznia 2019 r. obowiązek ten dotyczy wszystkich podatników CIT, w tym fundacji osiągających wyłącznie dochody zwolnione.
2. Zeznanie CIT-8 powinno być przygotowane na aktualnie obowiązującym formularzu opublikowanym w rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie określenia wzorów deklaracji, zeznania, oświadczenia oraz informacji podatkowych obowiązujących w zakresie podatku dochodowego od osób prawnych.
3. Zeznanie CIT-8 należy opatrzyć kwalifikowanym podpisem elektronicznym osoby reprezentującej fundację albo podpisem pełnomocnika (pełnomocnictwo UPL-1).
4. W zeznaniu rocznym fundacja wpisuje wszystkie przychody, koszty i wylicza dochód.
5. W części E zeznania CIT-8 wpisywane są m.in. dochody/przychody wolne od podatku dochodowego z załącznika CIT-8/O. Fundacja najczęściej osiąga dochody zwolnione, które będą w tym miejscu widoczne.
6. W załączniku CIT-8/O należy wpisać wszystkie dochody/przychody, które mogą korzystać ze zwolnienia przedmiotowego w CIT. Druk jest podzielony na szereg wierszy z podaną podstawą prawną zwolnienia.
7. Fundacja, która otrzymuje darowizny od osób fizycznych czy prawnych, ma obowiązek je wykazać w załączniku CIT-D. Mówi o tym wprost art. 18 ust. 1e updop. W tym załączniku w części D fundacja wskazuje również cele, na które przekazane zostały otrzymane darowizny.
8. W pierwszej kolejności powinny zostać wypełnione załączniki CIT-8/O i CIT-D, które są przenoszone do odpowiednich miejsc w zeznaniu CIT-8.
9. Fundacje prowadzące księgi rachunkowe, które są czynnymi podatnikami VAT (składający JPK_V7M), od 2026 r. muszą prowadzić księgi przy użyciu programów pozwalających na przesłanie ich w strukturach JPK_KR_PD i JPK_ST_KR (tzw. JPK_CIT). Pozostałe fundacje prowadzące księgi rachunkowe mają ten obowiązek od 2027 r. Obowiązek nie dotyczy fundacji prowadzących UEPiK (art. 9 ust. 1d updop).

2. Podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT)

Choć fundacja jest osobą prawną, w określonych sytuacjach musi stosować przepisy updof jako płatnik. Obowiązek obliczania, pobierania i wpłacania zaliczek na PIT dotyczy fundacji, które:

- zatrudniają pracowników na umowę o pracę,
- zawierają umowy cywilnoprawne (umowa zlecenie/umowa o dzieło),
- wypłacają inne należności z innych tytułów – o ile fundacja występuje w roli płatnika składek (np. nagrody, stypendia).

eprasa.pl aa720785b0

Przy obliczaniu zaliczek na podatek fundację obowiązują takie same regulacje wynikające z updof jak innych płatników.

WAŻNE!

1. Fundacja zatrudniająca pracowników ma obowiązek stosowania przepisów updof.
2. W trakcie roku podatkowego fundacja rozlicza wynagrodzenia w oparciu o obowiązujące przepisy i odprowadza zaliczki na podatek PIT w terminie do 20. dnia następnego miesiąca.
3. Po zakończonym roku podatkowym fundacja sporządza roczną informację o dochodach i pobranych zaliczkach na podatek dochodowy na formularzu PIT-11:
   - jeden egzemplarz przekazuje do urzędu skarbowego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania pracownika w terminie do 31 stycznia,
   - drugi egzemplarz otrzymuje pracownik w terminie do końca lutego.
4. Nie ma obowiązku sporządzania PIT-11 za zleceniobiorców z wynagrodzeniem niższym lub równym 200 zł brutto.
5. Fundacja zatrudniająca pracowników ma obowiązek przesłania do 31 stycznia następujących informacji i deklaracji:
   - PIT-4R – Deklaracja roczna o zaliczkach na podatek dochodowy,
   - PIT-8AR – Deklaracja roczna o zryczałtowanym podatku dochodowym

3. Podatek od towarów i usług (VAT)

W ustawie z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (dalej: ustawa o VAT) nie przewidziano specjalnego zwolnienia podmiotowego dla fundacji, jako organizacji pozarządowej. Oznacza to, że fundacja będzie opodatkowana w VAT na takich samych zasadach jak inni podatnicy tego podatku.

3.1. Rozliczanie VAT przez fundację

Założenie, że fundacja prowadzi nieodpłatną działalność statutową, mogłoby prowadzić do wniosku, iż z tego tytułu nie powinna być traktowana jako podatnik VAT. Przepisy nie dają jednak tak prostej odpowiedzi, bo w określonych sytuacjach opodatkowane są również czynności nieodpłatne. Zgodnie z art. 7 ust. 2 pkt 1 i art. 8 ust. 2 pkt 2 ustawy o VAT opodatkowaniu podlegają:

1) nieodpłatne przekazanie lub zużycie towarów należących do fundacji na cele osobiste podatnika lub jego pracowników, w tym byłych pracowników, wspólników, udziałowców, akcjonariuszy, członków spółdzielni i ich domowników, członków organów stanowiących osób prawnych, członków stowarzyszenia, jeżeli podatnikowi przysługiwało, w całości lub w części, prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego z tytułu nabycia, importu lub wytworzenia tych towarów lub ich części składowych,

eprasa.pl aa720785b0

2) nieodpłatne świadczenie usług przez fundację na cele osobiste podatnika lub jego pracowników, w tym byłych pracowników, wspólników, udziałowców, akcjonariuszy, członków spółdzielni i ich domowników, członków organów stanowiących osób prawnych, członków stowarzyszenia, oraz wszelkie inne nieodpłatne świadczenie usług do celów innych niż działalność gospodarcza podatnika.

WAŻNE!

1. W ustawie o VAT nie ma podziału na działalność gospodarczą, statutową nieodpłatną czy odpłatną. To oznacza, że nawet fundacja, która w sensie formalnym nie prowadzi działalności gospodarczej, może być zobowiązana do rozliczania VAT.
2. Opodatkowane VAT mogą być czynności wykonywane zarówno w ramach odpłatnej działalności statutowej, jak i działalności gospodarczej.
3. Opodatkowane VAT mogą być również dotacje czy darowizny o charakterze przedmiotowym, które kształtują cenę sprzedawanych towarów czy świadczonych usług (art. 29a ust. 1 ustawy o VAT).
4. Dotacje o charakterze ogólnym (podmiotowym) nie są opodatkowane VAT.
5. Fundacja może skorzystać ze zwolnienia:
   – podmiotowego – do kwoty 240 000 zł (art. 113 ust. 1 ustawy o VAT),
   – przedmiotowego – z uwagi na przedmiot prowadzonej działalności (art. 43 ust. 1 ustawy o VAT).
6. Rejestracja do VAT powinna nastąpić przed dniem dokonania pierwszej czynności opodatkowanej.
7. Jako czynny podatnik VAT fundacja ma prawo do odliczania VAT naliczonego od wydatków związanych z czynnościami opodatkowanymi w VAT.
8. Jeśli fundacja będzie wykonywała zarówno czynności opodatkowane, jak i zwolnione, a zakup będzie obejmował zarówno jedne, jak i drugie, to fundacji przysługuje prawo proporcjonalnego odliczenia VAT.
9. Po zarejestrowaniu fundacja ma obowiązek comiesięcznego przesyłania JPK_V7 do urzędu skarbowego w terminie do 25. dnia każdego miesiąca za miesiąc poprzedni. Podatnicy, który wybrali rozliczenie kwartalne, część deklaracyjną składają raz na kwartał.

3.2. Rozliczanie VAT przez fundację prowadzącą działalność gospodarczą

Często działania fundacji trudno jest jednoznacznie zakwalifikować jako działalność gospodarczą. Zajmował się tym Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej w interpretacji indywidualnej z 6 lutego 2026 r., sygn. 0114-KDIP4-3.4012.630.2025.2.APR. Organ wskazał, że jeśli czynności fundacji mieszczą się w działalności gospodarczej, fundacja może odliczyć VAT naliczony od zakupów związanych z czynnościami opodatkowanymi, a od wydatków mieszanych – proporcjonalnie. Patrząc na zagadnienie z szerszej perspektywy, przydatna wydaje się informacja, w jaki sposób organ podatkowy definiuje

eprasa.pl aa720785b0

pojęcie działalności gospodarczej, mając na uwadze art. 15 ust. 1–2 ustawy o VAT. Organ stwierdził, że o działalności gospodarczej świadczą:

- samodzielność,
- profesjonalny charakter,
- ciągłość,
- cel zarobkowy.

Działalność gospodarcza w rozumieniu ustawy o VAT musi być wykonywana we własnym imieniu i na własne ryzyko, w sposób powtarzalny i profesjonalny. Cel zarobkowy nie oznacza, że podmiot musi osiągnąć zysk. Wystarczy, że jego działania są nastawione na zarobek. Z interpretacji wynika, że nawet jeśli głównym źródłem finansowania fundacji jest działalność gospodarcza, to jeszcze nie oznacza, że każda podejmowana czynność będzie zaliczana do działalności gospodarczej. Brak spełnienia chociażby jednej z czterech wymienionych wcześniej przesłanek wskazuje, że nie mamy do czynienia z działalnością gospodarczą w świetle ustawy o VAT. W konsekwencji takie czynności nie będą opodatkowane, ale fundacja nie będzie miała również prawa do odliczenia podatku naliczonego od zakupów.

3.3. Zwolnienie z VAT fundacji o statusie OPP

Status organizacji pożytku publicznego pozwala na skorzystanie z dodatkowych preferencji w zakresie zwolnienia z obowiązku rozliczania VAT. Część z nich wynika z rozporządzenia Ministra Finansów z 20 grudnia 2013 r. w sprawie zwolnień od podatku od towarów i usług oraz warunków stosowania tych zwolnień (dalej: rozporządzenie w sprawie zwolnień z VAT) (zob. tabela 13).

Tabela 13. Zwolnienia z VAT związane ze statusem OPP

Czynności zwolnione	Podstawa prawna	Kryteria zwolnienia
1	2	3
Darowizna towarów, której przedmiotem są produkty spożywcze, z wyjątkiem napojów alkoholowych o zawartości alkoholu powyżej 1,2% oraz napojów alkoholowych będących mieszaniną piwa i napojów bezalkoholowych, w których zawartość alkoholu przekracza 0,5%, jeżeli są one przekazywane na rzecz OPP w rozumieniu udpp z przeznaczeniem na cele działalności charytatywnej prowadzonej przez tę organizację	Artykuł 43 ust. 1 pkt 16 ustawy o VAT	Darczyńca posiada dokumentację przekazania żywności. Fundacja posiada dokumentację potwierdzającą, że produkty spożywcze zostały przeznaczone na działalność charytatywną.

eprasa.pl aa720785b0

1	2	3
Sprzedaż towarów nieobjętych podatkiem akcyzowym nabytych za środki pochodzące ze zbiórki publicznej prowadzonej na realizację celów publicznych lub religijnych oraz otrzymanych w ramach zbiórki publicznej jako darowizna rzeczowa	§ 3 ust. 1 pkt 1 lit. a rozporządzenia Ministra Finansów z 20 grudnia 2013 r. w sprawie zwolnień od podatku od towarów i usług oraz warunków stosowania tych zwolnień (dalej: rozporządzenie w sprawie zwolnień z VAT)	Dokument identyfikujący darczyńcę i otrzymaną darowiznę. W przypadku zakupów towarów za środki pochodzące ze zbiórki publicznejze zbiórki publicznej – faktura.
Zbiórka środków w formie SMS-ów charytatywnych	§ 3 ust. 1 pkt 12 rozporządzenia w sprawie zwolnień z VAT	■ pisemna umowa zawarta między OPP a operatorem, ■ zezwolenie na zbiórkę. ■ OPP nie może świadczyć żadnych usług na rzecz operatora.

4. Podatek od nieruchomości

Zasady opodatkowania nieruchomości określa ustawa z 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (dalej: upol). Podatkowi od nieruchomości podlegają grunty, budynki i budowle. Zgodnie z art. 3 ust. 1 upol podatnikami są:

- osoby fizyczne,
- osoby prawne,
- jednostki organizacyjne, w tym spółki nieposiadające osobowości prawnej,

które są właścicielami, posiadaczami samoistnymi nieruchomości lub obiektów budowlanych.

WAŻNE! Fundacja jest podatnikiem podatku od nieruchomości, jeśli jest właścicielem, posiadaczem samoistnym lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości. Najem lub użyczenie lokalu od osoby prywatnej czy firmy nie czyni jej podatnikiem. Jeśli jednak fundacja wynajmuje lub użycza lokal należący do gminy lub Skarbu Państwa, to co do zasady ona płaci podatek.

Ustalenie, czy fundacja będzie podatnikiem podatku od nieruchomości nie zawsze będzie łatwe. Co prawda w upol przewidziane zostały pewne kategorie zwolnień podmiotowych i przedmiotowych, jednak zaleca się szczególną ostrożność i wnikliwość przy ocenie konkretnego stanu prawnego. Zwolnienia wynikające wprost z ustawy o podatkach i opłatach lokalnych opisane zostały w tabeli 14.

eprasa.pl aa720785b0

Tabela 14. Wybrane zwolnienia z podatku od nieruchomości

Podstawa prawna	Zwolnienia przedmiotowe
Artykuł 7 ust. 1 pkt 14 upol	nieruchomości lub ich części zajęte na prowadzenie nieodpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego
Artykuł 7 ust. 3 upol	inne zwolnienia przedmiotowe wprowadzone uchwałą rady gminy; informacji warto szukać na stronie internetowej lub w urzędzie gminy
Zwolnienia podmiotowe	
Artykuł 7 ust. 2 pkt 2 upol	publiczne i niepubliczne jednostki organizacyjne objęte systemem oświaty oraz prowadzące je organy, w zakresie nieruchomości zajętych na działalność oświatową, na przykład szkoły czy przedszkola
Artykuł 7 ust. 2 pkt 2a upol	żłobki i kluby dziecięce oraz prowadzące je podmioty, w zakresie nieruchomości zajętych na prowadzenie żłobka lub klubu dziecięcego
Artykuł 7 ust. 2 pkt 4 upol	podmioty prowadzące zakład pracy chronionej spełniający warunki, o których mówi ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych lub zakład aktywności zawodowej

Rada gminy określa corocznie wysokość stawek podatku od nieruchomości, przy czym ich wysokość nie może przekraczać stawek, o których jest mowa w upol Wysokość stawek podatkowych może być różnicowana w szczególności ze względu na:

- lokalizację,
- sposób wykorzystywania,
- rodzaj zabudowy,
- stan techniczny,
- wiek budynków,
- rodzaj prowadzonej działalności gospodarczej.

WAŻNE!

1. Fundacja, która ma obowiązek opłacania podatku od nieruchomości, składa do 31 stycznia deklarację podatku od nieruchomości na dany rok podatkowy i wpłaca obliczony w deklaracji podatek w terminie do 15. dnia każdego miesiąca, (za styczeń do 31 stycznia).
2. Fundacja o statusie organizacji pożytku publicznego składa deklarację zerową, jeśli prowadzi jedynie nieodpłatną działalność pożytku publicznego.

5. Podatek od czynności cywilnoprawnych (PCC)

Podatek od czynności cywilnoprawnych reguluje ustawa z 9 września 2000 r. o podatku od czynności cywilnoprawnych (dalej: upcc). Podatnikami są osoby fizyczne, prawne,

eprasa.pl aa720785b0

jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej. Ustawodawca nie wyłączył z tej kategorii fundacji.

Podatkowi od czynności cywilnoprawnych podlegają czynności, których przedmiotem są rzeczy lub prawa majątkowe znajdujące się:

- na terytorium Polski,
- za granicą, o ile nabywca ma miejsce zamieszkania lub siedzibę na terytorium Polski i czynność została dokonana na terytorium Polski.

W przypadku wątpliwości co do obowiązku zapłaty PCC od dokonanej czynności warto skontaktować się z urzędem skarbowym lub wystąpić z wnioskiem o wydanie indywidualnej interpretacji podatkowej.

Podatkiem od czynności cywilnoprawnych objęte są w szczególności:

- umowy sprzedaży oraz zamiany rzeczy i praw majątkowych (np. ruchomości lub nieruchomości),
- umowy pożyczki pieniędzy lub rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku,
- umowa spółki,
- ustanowienie hipoteki (np. jako zabezpieczenie kredytu bankowego).

WAŻNE!

1. Fundacja jako organizacja pożytku publicznego może skorzystać ze zwolnienia podmiotowego jedynie w zakresie czynności wykonywanych w ramach nieodpłatnej działalności pożytku publicznego (art. 8 pkt 2a upcc).
2. Z PCC zwolniona jest m.in:
   – sprzedaż rzeczy ruchomych o wartości do 1000 zł,
   – pożyczki do kwoty 1000 zł.

Jeśli jedna ze stron czynności cywilnoprawnej jest opodatkowana VAT lub korzysta ze zwolnienia od tego podatku, to taka czynność nie będzie podlegać PCC. Wyjątkiem są m.in. umowy sprzedaży i zamiany nieruchomości zwolnione z VAT – podlegają one PCC (np. zakup przez fundację budynku, którego sprzedaż jest zwolniona z VAT, oznacza 2% PCC).

Tabela 15. Wybrane stawki PCC (art. 7 ust. 1 upcc)

Stawka	Czynność
1	2
2%	sprzedaż nieruchomości i ruchomości
1%	sprzedaż innych praw majątkowych
0,1%	ustanowienie hipoteki na zabezpieczenie wierzytelności istniejących, od kwoty zabezpieczenia wierzytelności

eprasa.pl aa720785b0

1	2
19 zł	ustanowienie hipoteki na zabezpieczenie wierzytelności o wysokości nieustalonej
0,5%	umowa spółki
0,5%	umowa pożyczki

Podatnicy są obowiązani, bez wezwania organu podatkowego, złożyć deklarację PCC-3 w sprawie podatku od czynności cywilnoprawnych, według ustalonego wzoru, oraz obliczyć i wpłacić podatek w terminie 14 dni od dnia powstania obowiązku podatkowego. Jeśli czynność dokonywana jest w formie aktu notarialnego, podatek pobiera i wpłaca notariusz jako płatnik.

VI. Sprawozdawczość finansowa fundacji

Obowiązek sporządzania sprawozdań finansowych obejmuje podmioty, które prowadzą księgi rachunkowe. Oznacza to, że takim obowiązkiem są objęte również fundacje. Zgodnie z art. 45 ust. 1 uor sprawozdanie sporządza się na dzień zamknięcia ksiąg rachunkowych, czyli w szczególności:

- na dzień kończący rok obrotowy,
- na dzień zakończenia działalności jednostki, w tym również jej sprzedaży, zakończenia likwidacji lub postępowania upadłościowego, chyba że nastąpiło jego umorzenie,
- na dzień poprzedzający zmianę formy prawnej,
- w jednostce przejmowanej na dzień połączenia związanego z przejęciem jednostki przez inną jednostkę, to jest na dzień wpisu do rejestru tego połączenia,
- na dzień poprzedzający dzień podziału lub połączenia jednostek, jeżeli w wyniku podziału lub połączenia powstaje nowa jednostka, to jest na dzień poprzedzający dzień wpisu do rejestru połączenia lub podziału,
- na dzień poprzedzający dzień postawienia jednostki w stan likwidacji lub ogłoszenia upadłości,
- na inny dzień bilansowy określony odrębnymi przepisami.

Księgi zamyka się nie później niż w ciągu 3 miesięcy od dnia wystąpienia tych zdarzeń. W przypadku fundacji najczęściej rok obrotowy jest taki sam jak rok kalendarzowy, czyli kończy się 31 grudnia.

PRZYKŁAD

Fundacja „Bajka” wybrała rok obrotowy pokrywający się z rokiem podatkowym. To oznacza, że termin sporządzenia sprawozdania finansowego mija 31 marca po zakończeniu roku.

eprasa.pl aa720785b0

Sprawozdanie finansowe fundacji składa się z trzech elementów:

1) bilansu;
2) rachunku zysków i strat;
3) informacji dodatkowej, obejmującej:
   a) wprowadzenie do sprawozdania finansowego,
   b) dodatkowe informacje i objaśnienia.

Zawartość tych elementów określone zostały w art. 46–48 uor (zob. tabela 16).

Tabela 16. Elementy sprawozdania finansowego według uor

Podstawa prawna	Element sprawozdania finansowego
Artykuł 46 uor	Bilans obejmuje stan aktywów i pasywów na dzień kończący bieżący i poprzedni rok obrotowy
Artykuł 47 uor	W rachunku zysków i strat wykazuje się oddzielnie przychody, koszty oraz obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego za bieżący i poprzedni rok obrotowy
Artykuł 48 uor	Informacja dodatkowa i objaśnienia powinna zawierać istotne dane i objaśnienia niezbędne do tego, aby sprawozdanie finansowe odpowiadało warunkom określonym w ustawie o rachunkowości, w szczególności powinna obejmować: ■ opis przyjętych zasad (polityki) rachunkowości, w tym metod wyceny i sporządzenia sprawozdania finansowego w zakresie, w jakim uor pozostawia jednostce prawo wyboru, oraz przedstawienie przyczyn i skutków ich ewentualnych zmian w stosunku do roku poprzedzającego, ■ dodatkowe objaśnienia do pozycji bilansu, rachunku zysków i strat, za okresy objęte sprawozdaniem finansowym, ■ inne istotne informacje dla zrozumienia sprawozdania finansowego.

Zgodnie z art. 50 ust. 1 uor fundacja ma prawo poszerzać zakres informacji zawartych w sprawozdaniu finansowym. Dane mogą być wykazywane ze szczegółowością większą niż określona w załącznikach do ustawy, jeżeli wynika to z potrzeb lub specyfiki jednostki.

WAŻNE!

1. Jeśli w poszczególnych pozycjach sprawozdania finansowego nie występują dane liczbowe, pozycje te pomija się lub wpisuje zero (art. 50 ust. 3 uor).
2. Fundacja, która prowadzi uproszczoną ewidencję przychodów i kosztów, nie ma obowiązku sporządzania sprawozdania finansowego

1. Sprawozdanie finansowe według załącznika nr 6 do uor

Załącznik nr 6 do ustawy o rachunkowości jest przeznaczony dla organizacji pozarządowych, w tym fundacji. Ma uproszczoną formę i jest dostosowany do specyfiki działalno-

eprasa.pl aa720785b0

ści organizacji pozarządowej prowadzącej działalność pożytku publicznego. W praktyce stosuje go większość fundacji.

1.1. Bilans

Bilans przedstawia stan aktywów i pasywów na dzień bilansowy. Suma aktywów jest równa sumie pasywów.

Tabela 17. Pozycje bilansu według załącznika nr 6 do uor

Aktywa	
Aktywa trwałe	Składniki majątkowe jednostki wykorzystywane w prowadzonej działalności. Wykazuje się tutaj w szczególności: ■ środki trwałe, ■ wartości niematerialne i prawne, ■ należności długoterminowe, ■ inwestycje długoterminowe, ■ długoterminowe rozliczenia międzyokresowe.
Aktywa obrotowe	Składniki majątkowe, które z założenia są wykorzystywane przez okres krótszy niż rok. Do tej kategorii zalicza się w szczególności: ■ zapasy, ■ należności krótkoterminowe, ■ inwestycje krótkoterminowe, ■ krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe.
Należne wpłaty na fundusz statutowy	W tej pozycji znajdą się zadeklarowane, ale nieuregulowane wpłaty przez fundatorów na etapie zakładania fundacji. Informacja na ten temat powinna być zawarta w statucie fundacji.
Pasywa	
Fundusz własny	Informacja o źródłach finansowania fundacji ze środków: ■ funduszu statutowego, ■ pozostałych funduszy, ■ zysku (straty) z lat ubiegłych, ■ zysku (straty) roku bieżącego.
Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	Informacja o długach fundacji lub przyszłych wydatkach obejmuje: ■ rezerwy na zobowiązania, ■ zobowiązania długoterminowe, ■ zobowiązania krótkoterminowe, ■ rozliczenia międzyokresowe.

eprasa.pl aa720785b0

1.2. Rachunek zysków i strat

Rachunek zysków i strat (dalej: RZiS) według załącznika nr 6 do uor wykazuje odrębnie przychody i koszty każdego rodzaju działalności oraz pozwala ustalić wynik finansowy brutto i netto. Plan kont fundacji musi więc umożliwiać takie rozdzielenie (zob. tabela 18).

Tabela 18. Pozycje rachunku zysków i strat według załącznika nr 6 do uor

Pozycje w rachunku zysków i strat	Opis pozycji
1	2
A. Przychody z działalności statutowej I. Przychody z nieodpłatnej działalności pożytku publicznego II. Przychody z odpłatnej działalności pożytku publicznego III. Przychody z pozostałej działalności statutowej	W tej części wykazuje się wszystkie przychody, które mają związek z działalnością statutową w szczególności: ■ dotacje, ■ spadki, ■ darowizny, ■ granty, ■ wpływy z gospodarowania majątkiem, ■ wpływy ze sprzedaży dóbr i usług wytwarzanych przez organizację, ■ przychody niezwiązane z działalnością pożytku publicznego
B. Koszty działalności statutowej I. Koszty nieodpłatnej działalności pożytku publicznego II. Koszty odpłatnej działalności pożytku publicznego III. Koszty pozostałej działalności statutowej	W tej części znajdą się wszystkie koszty w podziale na nieodpłatną, odpłatną działalność pożytku publicznego i koszty działalności statutowej. Koszty muszą zostać przyporządkowane do odpowiedniego źródła przychodów, co pozwoli na prawidłowe sporządzenie RZiS. **WAŻNE!** **Co do zasady koszty działalności odpłatnej pożytku publicznego powinny być równe przychodom z tego tytułu.**
C. Zysk (strata) z działalności statutowej (A-B)	W tym miejscu jednostka ustali wynik z działalności statutowej – zysk lub stratę.
D. Przychody z działalności gospodarczej	Przychody ze sprzedaży towarów i usług w ramach prowadzonej działalności gospodarczej.
E. Koszty działalności gospodarczej	Koszty uzyskania przychodów przyporządkowane do działalności gospodarczej.
F. Zysk (strata) z działalności gospodarczej (D-E)	Wynik z działalności gospodarczej. Jeśli fundacja wypracuje zysk, powinien on być przeznaczony na działalność statutową. **WAŻNE!** **Strata z działalności gospodarczej może zostać pokryta zyskiem wypracowanym w kolejnych latach**

eprasa.pl aa720785b0

1	2
G. Koszty ogólnego zarządu	W tym miejscu wykazuje się koszty związane z funkcjonowaniem organizacji, które nie znalazły się ani w działalności statutowej ani w działalności gospodarczej.
H. Zysk (strata) z działalności operacyjnej (C+F-G)	Wynik z działalności operacyjnej obejmujący wynik z działalności statutowej, gospodarczej i koszty ogólnego zarządu.
I. Pozostałe przychody operacyjne	Znajdą się tutaj przychody nieprzypisane ani do działalności statutowej, ani do działalności gospodarczej. Mogą to być przykładowo: otrzymane odszkodowania, kary umowne, przychody ze sprzedaży majątku fundacji.
J. Pozostałe koszty operacyjne	W tej pozycji znajdą się koszty nieprzypisane do żadnej pozycji wymienionej wcześniej. Do tej kategorii można przykładowo zaliczyć: kary umowne czy odszkodowania zapłacone przez fundację, koszty związane z utratą majątku wskutek zdarzeń losowych.
K. Przychody finansowe	W tej pozycji będą wykazane przykładowo: odsetki od lokat, dodatnie różnice kursowe, przychody z tytułu inwestycji w instrumenty finansowe.
L. Koszty finansowe	W tym miejscu fundacja wykaże koszty powiązane z przychodami finansowymi, np. koszt obsługi zaciągniętej pożyczki, ujemne różnice kursowe
M. Zysk (strata) brutto (H+I-J+K-L)	Wynik finansowy brutto obciążony podatkiem dochodowym
N. Podatek dochodowy	Kwota podatku dochodowego z deklaracji CIT-8
O. Zysk (strata) netto (M-N)	Wynik finansowy netto stanowiący różnicę między wynikiem brutto a podatkiem dochodowym

1.3. Informacja dodatkowa

Informacja dodatkowa według załącznika nr 6 do uor zawiera informacje i objaśnienia nieujęte w bilansie ani w RZiS, niezbędne do oceny gospodarki finansowej jednostki, w szczególności::

1) informacje o wszelkich zobowiązaniach finansowych, w tym z tytułu dłużnych instrumentów finansowych, gwarancji i poręczeń lub zobowiązań warunkowych nieuwzględnionych w bilansie, ze wskazaniem charakteru i formy wierzytelności zabezpieczonych rzeczowo,
2) informacje o kwotach zaliczek i kredytów udzielonych członkom organów administrujących, zarządzających i nadzorujących, ze wskazaniem oprocentowania, głównych

eprasa.pl aa720785b0

warunków oraz wszelkich kwot spłaconych, odpisanych lub umorzonych, a także zobowiązań zaciągniętych w ich imieniu tytułem gwarancji i poręczeń wszelkiego rodzaju, ze wskazaniem kwoty ogółem dla każdej kategorii,

3) uzupełniające dane o aktywach i pasywach,
4) informacje o strukturze zrealizowanych przychodów ze wskazaniem ich źródeł, w tym w szczególności informacje o przychodach wyodrębnionych zgodnie z przepisami ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, oraz informacje o przychodach z tytułu składek członkowskich i dotacji pochodzących ze środków publicznych,
5) informacje o strukturze poniesionych kosztów,
6) dane o źródłach zwiększenia i sposobie wykorzystania funduszu statutowego,
7) jeżeli jednostka posiada status organizacji pożytku publicznego, zamieszcza w informacji dodatkowej dane na temat uzyskanych przychodów i poniesionych kosztów z tytułu 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych oraz sposobu wydatkowania środków pochodzących z 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych,
8) inne informacje niż wymienione w pkt 1-7, jeżeli mogłyby w istotny sposób wpłynąć na ocenę sytuacji majątkowej i finansowej oraz wynik finansowy jednostki, w tym dodatkowe informacje i objaśnienia wymienione w załączniku nr 1 do ustawy, o ile mają zastosowanie do jednostki.

2. Sprawozdanie finansowe według innych załączników

Fundacja nie musi stosować załącznika nr 6 do uor. Może sporządzać sprawozdanie według załącznika nr 1 do uor, a jeśli jest jednostką mikro lub małą – według załącznika nr 4 (jednostka mikro) lub nr 5 (jednostka mała) do uor. Wybór wzoru należy jednak zapisać w polityce rachunkowości. Jeśli fundacja zdecyduje się na prezentowanie danych jednostki zgodnie z załącznikiem nr 1 do uor musi sobie zdawać sprawę, że zakres podawanych informacji jest szerszy i bardziej szczegółowy. W piśmiennictwie można spotkać się z informacją, że najczęściej zgodnie z załącznikiem nr 1 do uor sprawozdania sporządzają fundacje, które funkcjonują od czasów, kiedy jeszcze załącznik nr 6 do uor nie obowiązywał (przed 2017 r.). Jest to podyktowane faktem, że przejście na sprawozdawczość według załącznika numer 6 do uor byłoby zbyt kłopotliwe.

3. Sporządzenie, zatwierdzenie i złożenie sprawozdania finansowego

Wymogi formalne dotyczące sprawozdania finansowego przedstawiono w tabeli 19.

eprasa.pl aa720785b0

Tabela 19. Wymogi formalne dotyczące sprawozdania finansowego

Podstawa prawna	Wymóg
1	2
Artykuł 45 ust. 5 uor	Sprawozdanie finansowe sporządza się w języku polskim i w walucie polskiej. Dane liczbowe można wykazywać w zaokrągleniu do tysięcy złotych, jeżeli nie zniekształca to obrazu jednostki zawartego w sprawozdaniu finansowym.
Artykuł 50 uor	Informacje zawarte w sprawozdaniu finansowym mogą być wykazywane ze szczegółowością większą niż określona w załącznikach do uor, jeżeli wynika to z potrzeb lub specyfiki jednostki. W przypadku gdy informacje dotyczące poszczególnych pozycji sprawozdania finansowego nie wystąpiły w jednostce zarówno w roku obrotowym, jak i za rok poprzedzający rok obrotowy, to przy sporządzaniu sprawozdania finansowego pozycje te pomija się lub wpisuje zero.
Artykuł 52 ust. 1 uor	Kierownik jednostki zapewnia sporządzenie rocznego sprawozdania finansowego nie później niż w ciągu 3 miesięcy od dnia bilansowego. W przypadku fundacji najczęściej jest to jedno lub wieloosobowy zarząd.
Artykuł 52 ust. 2 uor	Sprawozdanie finansowe można podpisać na dwa sposoby. Może to zrobić osoba, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych i ■ wszyscy członkowie zarządu lub ■ jeden członek zarządu. W takim przypadku pozostali członkowie zarządu składają oświadczenie, że sprawozdanie jest zgodne z ustawowymi wymaganiami.
Artykuł 52 ust. 2a uor	Podpisanie sprawozdania finansowego stanowi potwierdzenie, że spełnia ono wymagania przewidziane w uor.
Artykuł 53 ust. 1 uor	Roczne sprawozdanie finansowe podlega zatwierdzeniu przez organ zatwierdzający, nie później niż 6 miesięcy od dnia bilansowego. W przypadku fundacji będzie to rada fundacji lub zarząd.
Artykuł 64 ust. 1 pkt 4 uor	Roczne sprawozdanie finansowe podlega badaniu, jeśli w poprzedzającym roku obrotowym jednostka osiągnęła co najmniej dwie z trzech niżej wymienionych wielkości: a) średnioroczne zatrudnienie w przeliczeniu na pełne etaty wyniosło co najmniej 50 osób, b) suma aktywów bilansu na koniec roku obrotowego stanowiła równowartość w walucie polskiej co najmniej 3 125 000 euro, c) przychody netto ze sprzedaży towarów i produktów za rok obrotowy stanowiły równowartość w walucie polskiej co najmniej 6 250 000 euro.
Artykuł 69 ust. 1 uor	Kierownik jednostki składa sprawozdanie finansowe w terminie 15 dni od dnia zatwierdzenia rocznego sprawozdania do: a) KRS – jeśli fundacja prowadzi działalność gospodarczą, b) Szefa KAS – jeśli fundacja nie prowadzi działalności gospodarczej.

eprasa.pl aa720785b0

1	2
Artykuł 77 pkt 2 uor	Niesporządzenie sprawozdania finansowego lub zawarcie w nim nierzetelnych danych podlega grzywnie albo karze pozbawienia wolności do lat 2, albo obu tym karom łącznie.
Artykuł 79 pkt 4 uor	Niezłożenie sprawozdania do KRS lub KAS podlega grzywnie albo karze ograniczenia wolności.

VII. Sprawozdawczość niefinansowa fundacji

Oprócz obowiązków wynikających z ustawy o rachunkowości fundacja sporządza co roku sprawozdanie z działalności fundacji. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych określił, w drodze rozporządzenia, jednolity wzór formularza sprawozdania z działalności.

WAŻNE! Rocznego sprawozdania z działalności nie składają fundacje mające status organizacji pożytku publicznego, które zamieściły na stronie podmiotowej Narodowego Instytutu w Biuletynie Informacji Publicznej sprawozdanie merytoryczne z działalności oraz sprawozdanie finansowe zgodnie z przepisami ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

1. Roczne sprawozdanie fundacji o statusie OPP

Fundacja posiadająca status organizacji pożytku publicznego sporządza roczne sprawozdanie merytoryczne ze swojej działalności. Wynika to z art. 23 ust. 1 udpp. Najważniejsze zasady sporządzania takiego sprawozdania przedstawiono w tabeli 20.

Tabela 20. Sprawozdanie merytoryczne OPP według udpp

Podstawa prawna	Opis
1	2
Artykuł 23 ust. 1 udpp	Fundacja o statusie OPP sporządza roczne sprawozdanie merytoryczne z całej swojej działalności.
Artykuł 23 ust. 2a udpp	Sprawozdanie merytoryczne fundacji o statusie OPP powinno być podane do publicznej wiadomości w sposób umożliwiający zapoznanie się z tym sprawozdaniem przez zainteresowane podmioty, m.in. na stronie internetowej fundacji.
Artykuł 23 ust. 6 i ust. 6b udpp	Sprawozdanie merytoryczne z działalności zamieszcza się w terminie do 15 lipca roku następującego po roku, za który składane jest sprawozdanie, na stronie podmiotowej Narodowego Instytutu w Biuletynie Informacji Publicznej. Jeśli rok obrotowy fundacji jest różny od roku kalendarzowego w terminie do 30 listopada.

eprasa.pl aa720785b0

1	2
Artykuł 23 ust. 6c udpp	Organizacja pożytku publicznego, która w roku obrotowym, za który sporządza sprawozdanie merytoryczne ze swojej działalności, osiągnęła przychód nieprzekraczający 200 000 zł, zamieszcza na stronie Narodowego Instytutu w Biuletynie Informacji Publicznej, w terminie do 15 lipca sprawozdanie merytoryczne w formie uproszczonej.

W tabeli 21 prezentujemy zakres danych, jakie powinny się znaleźć w sprawozdaniu merytorycznym.

Tabela 21. Zakres pełnego i uproszczonego sprawozdania merytorycznego OPP

Sprawozdanie pełne (art. 23 ust. 6e udpp)	**Sprawozdanie uproszczone (art. 23 ust. 6d udpp)**
1) Dane o organizacji pożytku publicznego. 2) Określenie celów statutowych. 3) Opis prowadzonej działalności pożytku publicznego i działalności gospodarczej wraz z podaniem kodów PKD. 4) Szczegółowe informacje o: a) zatrudnieniu i kwocie wynagrodzeń, b) członkach oraz wolontariuszach. 5) Informacje o: a) poniesionych kosztach i uzyskanych przychodach, w tym z 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych, b) sposobie wydatkowania środków pochodzących z 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych, c) działalności zleconej przez organy administracji publicznej, d) korzystaniu z uprawnień, e) zrealizowanych zamówieniach publicznych, f) posiadanych udziałach lub akcjach w spółkach, g) fundacjach, których organizacja pożytku publicznego jest fundatorem, h) udzielonych pożyczkach, i) przeprowadzonych kontrolach, j) przeprowadzonych badaniach sprawozdań finansowych.	1) Dane o organizacji pożytku publicznego. 2) Opis prowadzonej działalności pożytku publicznego i działalności gospodarczej wraz z podaniem kodów PKD. 3) Ogólne informacje o uzyskanych przychodach i poniesionych kosztach. 4) Podstawowe informacje o: a) zatrudnieniu oraz kwocie wynagrodzeń, b) członkach oraz wolontariuszach. 5) Informacje o: a) uzyskanym przychodzie z 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych, b) sposobie wydatkowania środków pochodzących z 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych, c) poniesionych kosztach administracyjnych, d) działalności zleconej przez organy administracji publicznej, e) korzystaniu z uprawnień, f) przeprowadzonych kontrolach.

2. Pozostała sprawozdawczość fundacji

Fundacja może mieć również obowiązek sporządzania sprawozdań innych niż wymienione wcześniej. Opisujemy najważniejsze z nich.

eprasa.pl aa720785b0

2.1. Sprawozdanie z wykonania zadania publicznego

Fundacja, która realizowała zadanie publiczne zlecone w otwartym konkursie ofert, sporządza sprawozdanie z jego wykonania w terminie 30 dni od zakończenia realizacji zadania (art. 18 ust. 1 udpp). Sprawozdanie zawiera (art. 18 ust. 4 udpp):

- szczegółowy opis wykonania zadania publicznego, z uwzględnieniem osiągniętych celów oraz zrealizowanych działań,
- zestawienie wydatków poniesionych na wykonanie zadania publicznego wraz ze wskazaniem źródeł ich finansowania,
- informację o zapewnionych wkładach rzeczowych lub osobowych lub informację o wysokości zapewnionych środków finansowych własnych lub środków finansowych pochodzących z innych źródeł, służących realizacji zadania publicznego

Zadania publiczne przydzielane na szczeblu lokalnym lub regionalnym mogą być realizowane z pominięciem otwartego konkursu ofert, przy założeniu, że wysokość dofinansowania lub finansowania zadania publicznego nie przekracza kwoty 20 000 zł (art. 19a ust. 1 udpp). W takim trybie fundacja nie może uzyskać w danym roku kalendarzowym więcej niż 40 000 zł (art. 19a ust. 6 udpp). Po zrealizowaniu zadania fundacja sporządza uproszczone sprawozdanie, które zawiera:

- opis wykonania zadania,
- zestawienie wydatków finansowanych z dotacji.

2.2. Sprawozdanie do GUS

Fundacja może zostać objęta badaniem statystycznym GUS dotyczącym organizacji pozarządowych. Dane przekazuje wtedy na formularzu SOF-1. Według informacji GUS badanie jest obowiązkowe i przeprowadza się je co 2 lata, a termin przekazania danych upływa 30 kwietnia. Formularz obejmuje m.in.:

- dane identyfikacyjne, adresowe i terytorialne,
- cechy organizacyjno-prawne,
- zakres działalności,
- dane o pracujących,
- dane bilansowe, aktywa i pasywa finansowe,
- środki trwałe brutto i nakłady inwestycyjne,
- ekonomiczne i społeczne aspekty działalności.

Szczegółowy format przekazywanych danych jest dostępny na stronie GUS.

2.3. Sprawozdanie z działalności fundacji

Niezależnie od rocznego sprawozdania składanego właściwemu ministrowi (art. 12 ust. 2 uof), statut fundacji może przewidywać dodatkowe, wewnętrzne sprawozdanie zarządu z podejmowanych działań. Jeśli fundacja zamieściła w statucie informację, że corocznie będzie przygotowywane sprawozdanie z podejmowanych działań, to powinna się wywiązywać z tego zobowiązania. Takie sprawozdanie powinien przygotować

eprasa.pl aa720785b0

zarząd fundacji i przedstawić radzie fundacji. Dla zapewnienia transparentności sprawozdanie może zostać zamieszczone na stronie internetowej podmiotu, gdzie będą mogły się z nim zapoznać wszyscy zainteresowani, m.in. darczyńcy i beneficjenci. Termin przygotowania i przekazania sprawozdania z działalności powinien być zapisany w statucie.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 12 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 1997 r. nr 78 poz. 483; ost.zm. Dz.U. z 2009 r. nr 114 poz. 946)
- art. 1, art. 2 ust. 1 i 2, art. 3 ust. 3, art. 5 ust. 1 i 5, art. 9, art. 12–14, art. 15 ust. 1 ustawy z 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach (j.t. Dz.U. z 2023 r. poz. 166; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 316)
- art. 4, art. 6–9, art. 10 ust. 1 i 3, art. 10a ust. 1, 2 i 4a, art. 11 ust. 1 pkt 2, art. 11a, art. 11b ust. 1, art. 12, art. 18 ust. 1 i 4, art. 19a ust. 1 i 6, art. 20, art. 22 ust. 1, art. 23 ust. 1, 1a, 6, 6b–6e, art. 24 ust. 1, art. 27 ust. 2, 2a i 2c, art. 33a ust. 1 i 2 ustawy z 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 1338; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 1040)
- art. 2 ust. 1, art. 5 ust. 1, art. 11, art. 17, art. 19–21, art. 26 ust. 1–3, art. 30, art. 85, art. 87, art. 105 ustawy z 26 stycznia 2023 r. o fundacji rodzinnej (Dz.U. z 2023 r. poz. 326; ost.zm. Dz.U. z 2023 r. poz. 825)
- art. 44 ust. 3, art. 127 ust. 1 pkt 1 lit. e, art. 132 ust. 2 pkt 5 ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 1483; ost.zm. Dz.U. z 2026 poz. 912)
- art. $70^{[1]}$, art. 888 ustawy z 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 795)
- art. 26 ust. 1 pkt 9 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 592; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 1354)
- art. 12, art. 15, art. 17 ust. 1 pkt 4, 6c, 23, 47 i 48, art. 9 ust. 1d, art. 18 ust. 1 pkt 1 i ust. 1e, art. 19 ust. 1 pkt 2 i ust. 1a, art. 27 ust. 1 ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 554; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 1287)
- art. 1 ust. 1, art. 2 ustawy z 14 marca 2014 r. o zasadach prowadzenia zbiórek publicznych (j.t. Dz.U. z 2020 r. poz. 1672)
- art. 7 ust. 1, 1a, 1b i 2, art. 32 ustawy z 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 595; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 1206)
- art. 2 ust. 1 pkt 1 i 7, ust. 5, art. 3 ust. 1 pkt 11 i 30a, ust. 1a i 1c, art. 4 ust. 1 i 3, art. 6 ust. 1 i 2, art. 7 ust. 2b, art. 10, art. 13–16, art. 18–24, art. 30 ust. 2, art. 45 ust. 1 i 5, art. 46–48, art. 50, art. 52 ust. 1, 2 i 2a, art. 53 ust. 1, art. 64 ust. 1 pkt 4, art. 69 ust. 1, art. 74, art. 77 pkt 2, art. 79 pkt 4, art. 83 ust. 1 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 522; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 1206)
- art. 86 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 622; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 1206)
- art. 5 ust. 1, art. 7 ust. 2 pkt 1, art. 8 ust. 2 pkt 2, art. 15 ust. 1 i 2, art. 29a ust. 1, art. 43 ust. 1 pkt 16, art. 113 ust. 1 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 1263, ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 1270)
- art. 3 ust. 1, art. 7 ust. 1 pkt 5 i 14, ust. 2 pkt 2, 2a, 4 i 5, ust. 3 ustawy z 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 707)
- art. 7 ust. 1, art. 8 pkt 2a, art. 12 ustawy z 9 września 2000 r. o podatku od czynności cywilnoprawnych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 191)
- § 6 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów i Gospodarki z 22 grudnia 2025 r. w sprawie prowadzenia uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów przez niektóre organizacje pozarządowe oraz stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. z 2025 r. poz. 1880)
- § 3 ust. 1 pkt 1 lit. a i pkt 12 rozporządzenia Ministra Finansów z 20 grudnia 2013 r. w sprawie zwolnień od podatku od towarów i usług oraz warunków stosowania tych zwolnień (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 832)
- rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 20 grudnia 2022 r. w sprawie jednolitego wzoru formularza sprawozdania z działalności fundacji (Dz.U. z 2022 r. poz. 2791)

Małgorzata Jagusiak
księgowa z wieloletnim doświadczeniem,
autorka licznych publikacji o tematyce podatkowej,
wykładowca w Stowarzyszeniu Księgowych w Polsce

eprasa.pl aa720785b0

INFORLEX
KOMPLEKSOWA BAZA WIEDZY

PROSTO
O BIZNESIE

Jak wybrać kod PKD – instrukcja krok po kroku

Kod PKD określa rodzaj działalności Twojej firmy. Jest potrzebny przy rejestracji firmy oraz gdy zmieniasz zakres wykonywanych usług lub sprzedaży.

Od 1 stycznia 2025 r. obowiązuje klasyfikacja **PKD 2025**. Kody PKD 2007 będą automatycznie zmieniane na nowe od 1 stycznia 2027 r., ale warto je wcześniej samodzielnie zaktualizować.

KROK 1 → Opisz, czym faktycznie zajmuje się firma

Po pierwsze zapisz prostymi słowami:

- co sprzedajesz lub jakie usługi wykonujesz,
- komu je oferujesz,
- która działalność przynosi lub ma przynosić najwięcej przychodów,
- jakie dodatkowe czynności wykonujesz.

PRZYKŁAD:

„Prowadzę sklep internetowy z kosmetykami, a dodatkowo wykonuję szkolenia z pielęgnacji skóry”.

KROK 2 → Wybierz działalność główną

Działalność główna to ta, która ma **największy udział w przychodach** ze sprzedaży towarów lub usług.

eprasa.pl aa720785b0

Dla powyższego przykładu działalnością główną będzie prawdopodobnie sprzedaż internetowa kosmetyków, a szkolenia będą działalnością dodatkową.
W CEIDG wpisujesz **jeden kod działalności głównej**.

KROK 3 Znajdź kod w wyszukiwarce PKD 2025

Skorzystaj z oficjalnej wyszukiwarki:
klasyfikacje.stat.gov.pl/Pkd2025

Wpisz w wyszukiwarkę nazwę wykonywanej czynności, np.:

- „sprzedaż internetowa",
- „usługi księgowe",
- „projektowanie stron internetowych",
- „usługi fryzjerskie",
- „transport towarów",
- „wynajem nieruchomości".

Przeczytaj opis kodu i sprawdź, czy obejmuje dokładnie to, co robisz. Nie wybieraj kodu wyłącznie dlatego, że jego nazwa brzmi podobnie.

KROK 4 Dodaj kody działalności dodatkowej

Dodaj kody dla usług lub sprzedaży, które faktycznie wykonujesz, ale które nie są głównym źródłem przychodów.

PRZYKŁAD:

Osoba prowadząca salon kosmetyczny może dodatkowo sprzedawać kosmetyki. W takim przypadku powinna mieć:

- *kod główny dotyczący usług kosmetycznych,*
- *kod dodatkowy dotyczący sprzedaży kosmetyków.*

Nie wpisuj kodów „na zapas". Kody powinny odpowiadać rzeczywistej działalności. W razie potrzeby możesz je później zmienić.

eprasa.pl aa720785b0

KROK 5 Sprawdź, czy kod nie ma ograniczeń

Niektóre kody PKD mogą być przeznaczone wyłącznie dla określonych podmiotów, np. rolników albo spółek prawa handlowego. Informację o tym znajdziesz w opisie kodu w wyszukiwarce PKD.
Jeśli dana działalność wymaga koncesji, zezwolenia, licencji albo szczególnych uprawnień, sam kod PKD nie wystarczy do jej legalnego wykonywania.

KROK 6 Wpisz kod podczas rejestracji lub aktualizacji firmy

- **Jednoosobowa działalność gospodarcza** – kody wpisujesz we wniosku CEIDG. Możesz wskazać jeden kod główny i dowolną liczbę kodów dodatkowych.
- **Spółka wpisana do KRS** – można wskazać maksymalnie 10 kodów PKD, w tym jeden kod działalności przeważającej.

Jeżeli masz kilka miejsc wykonywania działalności wpisanych do CEIDG, pamiętaj o aktualizacji kodów w każdym z nich.

KROK 7 Aktualizuj PKD, gdy zmieniasz profil działalności

Jeżeli zaczynasz wykonywać nową działalność albo przestajesz wykonywać dotychczasową, zaktualizuj kody PKD w ciągu **7 dni od zmiany**.
To ważne m.in. przy ubieganiu się o dotacje lub finansowanie, zawieraniu ubezpieczenia, kontaktach z bankiem i weryfikacji przez kontrahentów.

KROK 8 Jeśli masz wątpliwości – poproś o pomoc

Jeżeli nie możesz ustalić właściwego kodu, opisz dokładnie swoją działalność w elektronicznym formularzu pomocy Ośrodka Klasyfikacji i Nomenklatur Urzędu Statystycznego w Łodzi. Urząd pomoże dobrać odpowiedni kod PKD.

eprasa.pl aa720785b0

Krótka checklista

Przed wpisaniem kodów sprawdź:

✓ Czy kod opisuje to, co rzeczywiście robię?

✓ Czy wybrałem jeden kod główny – dla działalności dającej największe przychody?

✓ Czy dodałem tylko realnie wykonywane działania dodatkowe?

✓ Czy kod jest zgodny z PKD 2025?

✓ Czy działalność nie wymaga dodatkowej licencji, zezwolenia lub koncesji?

eprasa.pl aa720785b0

WERSJA CYFROWA
CZYTAJ DUŻO WIĘCEJ GDZIE I KIEDY CHCESZ
inforlex.pl

INFOR
Zał. R. Pleńkowski w 1987 r.

MONITOR księgowego nr **11 (447)** listopad 2026

e-dodatek

Wskaźniki i stawki

codziennie aktualizowane na **www.inforlex.pl**

www.sklep.infor.pl ■ 801 626 666 ■ 22 761 30 30 ■ bok@infor.pl

Listopad 2026

Stan prawny na 20 października 2026 r.

I. RACHUNKOWOŚĆ

1. ZMIANA! Wymóg prowadzenia ksiąg rachunkowych w 2027 r. 4
2. Obowiązek badania sprawozdań finansowych za 2026 r. 4
3. Jednostka mikro, mała, średnia, duża oraz duża grupa według ustawy o rachunkowości 5

II. PODATKI

1. Odsetki, zastaw skarbowy, kary porządkowe

1.1. Odsetki ustawowe i odsetki za opóźnienie 7
1.2. Odsetki za zwłokę od zaległości podatkowych i składkowych 7
1.3. Opłata prolongacyjna 7
1.4. Zastaw skarbowy 8
1.5. Kary porządkowe 8

2. Podatek dochodowy od osób fizycznych

2.1. Skala podatkowa 8
2.2. Kwota zmniejszająca podatek i kwota wolna od podatku 8
2.3. Koszty uzyskania przychodów ze stosunku pracy, stosunku służbowego, spółdzielczego stosunku pracy oraz pracy nakładczej 8
2.4. Koszty uzyskania przychodów z praw autorskich 9
2.5. Ryczałt za używanie przez pracowników samochodów służbowych do celów prywatnych 9
2.6. Ulga dla młodych 9
2.7. Ulga na powrót, ulga dla rodzin 4+ oraz ulga dla pracujących seniorów 10
2.8. Ulgi w PIT – odliczenia od dochodu 10
2.9. Ulgi w PIT – odliczenia od podatku 12
2.10. ZMIANA! Mały podatnik PIT 12
2.11. ZMIANA! Ryczałt od przychodów ewidencjonowanych – limity przychodów 13

3. Podatek dochodowy od osób prawnych

3.1. Stawka podatku 13
3.2. Mały podatnik CIT 14
3.3. Limity dla sporządzania dokumentacji podatkowej transakcji z podmiotami powiązanymi 15

ISSN 1731-5786

eprasa.pl aa720785b0

4. Amortyzacja
4.1. ZMIANA! Jednorazowa amortyzacja ... **15**
4.2. Tabela stawek amortyzacji ... **15**
5. VAT
5.1. Krajowe zwolnienie podmiotowe ... **20**
5.2. Zwolnienia podmiotowe w procedurze SME ... **20**
5.3. ZMIANA! Mały podatnik VAT ... **21**
5.4. Ulga na zakup kasy rejestrującej ... **21**
5.5 Wewnątrzwspólnotowe nabycie towarów – wyłączenie z opodatkowania ... **22**
5.6. INTRASTAT – progi statystyczne ... **22**
5.7. ZMIANA! Sprzedaż towarów na odległość ... **22**
6. Podatek od czynności cywilnoprawnych
6.1. ZMIANA! Stawki podatku od czynności cywilnoprawnych ... **23**
7. Podatki lokalne
7.1. Podatek od nieruchomości ... **24**
7.2. ZMIANA! Podatek od środków transportowych ... **25**
7.3. ZMIANA! Podatek rolny ... **26**
7.4. ZMIANA! Podatek leśny ... **26**
7.5. Opłata reklamowa ... **27**
7.6. Opłata od posiadania psów ... **27**
7.7. ZMIANA! Opłata targowa, miejscowa i uzdrowiskowa ... **27**
8. Podatek od spadków i darowizn
8.1. Zwolnienie od podatku od spadków i darowizn dla osób najbliższych ... **27**
8.2. Kwota wolna od podatku od spadków i darowizn ... **28**
8.3. Skale podatku od spadków i darowizn ... **28**

III. UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE I ZDROWOTNE
1. Składki
1.1. Kwota rocznego ograniczenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i Fundusz Emerytur Pomostowych ... **29**
1.2. Ograniczenie podstawy wymiaru składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe ... **29**
1.3. Składki na ubezpieczenia za pracowników ... **29**
1.4. Składki na ubezpieczenie wypadkowe ... **29**
1.5. Składka na ubezpieczenie zdrowotne ... **31**
1.6. Składka na FGŚP ... **32**
1.7. Składka na Fundusz Pracy i Fundusz Solidarnościowy ... **32**
1.8. Składka na Fundusz Emerytur Pomostowych ... **33**
1.9. Składki na ubezpieczenia osób prowadzących działalność ... **33**
1.10. Składki na ubezpieczenia osób rozpoczynających działalność gospodarczą ... **33**
1.11. Wysokość współczynnika do ustalenia najniższej podstawy wymiaru składek dla osób prowadzących działalność gospodarczą tzw. mały ZUS plus ... **34**
1.12. Składki na pracownicze plany kapitałowe (PPK) ... **34**
1.13. Składki na ubezpieczenia społeczne pracowników młodocianych ... **34**
1.14. Składki na ubezpieczenia pracowników przebywających na urlopach wychowawczych ... **35**
1.15. Składki na ubezpieczenie społeczne rolników (KRUS) ... **35**
1.16. Składka na ubezpieczenie zdrowotne rolników ... **36**
1.17. Wysokość składek na ubezpieczenia pomocnika rolnika ... **36**
2. Zasiłki
2.1. Wskaźnik waloryzacji podstawy wymiaru zasiłku chorobowego ... **37**
2.2. Zasiłek pogrzebowy ... **37**

eprasa.pl aa720785b0

2.3. ZMIANA! Zasiłek rodzinny ... 37
2.4. ZMIANA! Dodatki do zasiłku rodzinnego ... 37
2.5. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka ... 38
2.6. Świadczenia opiekuńcze ... 38
3. Emerytury i renty
3.1. Najniższe emerytury i renty ... 38
3.2. Kwota bazowa ... 39
3.3. Zawieszanie i zmniejszanie świadczeń emerytów i rencistów ... 39
3.4. Kwoty maksymalnego zmniejszenia emerytury i renty ... 39
3.5. Dodatki do emerytur i rent ... 39
3.6. Świadczenie przedemerytalne – wysokość i limity zarobków ... 40
3.7. Renta socjalna – wysokość i limit przychodów ... 40
IV. PRAWO PRACY
1. Nominalny wymiar czasu pracy ... 41
2. Podróże służbowe i jazdy lokalne
2.1. Nieodpłatne świadczenie z tytułu wykorzystywania samochodu służbowego do celów prywatnych ... 41
2.2. Maksymalne stawki za 1 km przebiegu pojazdu ... 41
2.3. Maksymalne miesięczne kwoty ryczałtu za używanie pojazdu ... 41
2.4. Podróże służbowe w kraju ... 42
2.5. Podróże służbowe poza granicami kraju ... 42
3. ZFŚS i świadczenia urlopowe
3.1. Wysokość odpisów na ZFŚS ... 44
3.2. Świadczenie urlopowe ... 45
4. Wynagrodzenia
4.1. Minimalne wynagrodzenie pracowników ... 45
4.2. Minimalna stawka godzinowa za wykonanie zlecenia lub świadczenie usług ... 45
4.3. Dodatek za pracę w porze nocnej ... 46
4.4. Współczynnik ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy ... 46
4.5. Wynagrodzenia młodocianych ... 46
4.6. Kwoty wolne od potrąceń ... 47
4.7. ZMIANA! Przeciętne miesięczne wynagrodzenie ... 48
4.8. Prognozowane przeciętne wynagrodzenie ... 48
5. Odszkodowania za wypadki przy pracy ... 48
6. PFRON
6.1. Wpłaty na PFRON ... 49
6.2. Maksymalne dofinansowania do wynagrodzeń osób niepełnosprawnych ... 49
V. OPŁATY PRZEDSIĘBIORCY
1. Opłata paliwowa i reprograficzna
1.1. Opłata paliwowa ... 50
1.2. Opłata reprograficzna ... 50
2. Opłaty sądowe
2.1. Opłaty w Krajowym Rejestrze Sądowym ... 50
2.2. Opłaty za ogłoszenie w Monitorze Sądowym i Gospodarczym ... 52
3. Inne wskaźniki
3.1. Limity rozliczeń gotówkowych między przedsiębiorcami ... 52
3.2. ZMIANA! Wskaźnik inflacji ... 52

W 2026 r. dodatek **Wskaźniki i stawki** jest publikowany co miesiąc w wydaniu elektronicznym, dostępnym po zalogowaniu na inforlex.pl (w sekcji Moje konto – Moje produkty)

www.inforlex.pl

eprasa.pl aa720785b0

I. RACHUNKOWOŚĆ

1. Wymóg prowadzenia ksiąg rachunkowych w 2027 r.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 522 ze zm.)
- art. 24a ust. 4, 4b, 4c, 4e oraz 4f ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 592 ze zm.)

Obowiązek prowadzenia ksiąg rachunkowych od 1 stycznia 2027 r.	
Osoby fizyczne, spółki cywilne osób fizycznych, spółki cywilne osób fizycznych i przedsiębiorstwa w spadku, spółki jawne osób fizycznych, spółki partnerskie oraz przedsiębiorstwa w spadku działające zgodnie z ustawą o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej i innych ułatwieniach związanych z sukcesją przedsiębiorstw (Dz.U. z 2021 r. poz.170) są zobowiązane do prowadzenia ksiąg rachunkowych od 1 stycznia 2027 r., jeżeli ich przychody za 2026 r. wyniosły co najmniej równowartość w walucie polskiej 2 500 000 euro przeliczone według kursu średniego NBP na pierwszy dzień roboczy października roku poprzedzajacego rok obrotowy. Kurs ten na dzień 1 października 2026 r. wynosił 4,3770 zł/euro.	**10 942 500 zł** (2 500 000 euro × 4,3770 zł/euro)

2. Obowiązek badania sprawozdań finansowych za 2026 r.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 64 ust. 1 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 522 ze zm.)
- art. 14b ust. 2 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 592 ze zm.)
- art. 9b ust. 1 pkt 2 ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 554 ze zm.)

Badaniu podlegają roczne skonsolidowane sprawozdania finansowe grup kapitałowych oraz roczne sprawozdania finansowe – kontynuujących działalność jednostek wymienionych w art. 64 ust. 1 pkt 1–3 ustawy o rachunkowości. Pozostałe jednostki (spółki z o.o., spółki jawne, partnerskie, komandytowe, komandytowo-akcyjne, cywilne oraz przedsiębiorstwa osób fizycznych) podlegają badaniu, jeżeli w poprzedzającym roku obrotowym, za który sporządzono sprawozdanie finansowe, spełniły co najmniej dwa z poniższych warunków:

Warunki	**Sprawozdanie finansowe za 2026 r. podlega badaniu, gdy w 2025 r. były spełnione co najmniej dwa z trzech warunków:***
Warunek 1. Średnioroczne zatrudnienie w przeliczeniu na pełne etaty wyniosło co najmniej	**50 osób**
Warunek 2. Suma aktywów bilansu na koniec roku obrotowego stanowiła równowartość w walucie polskiej co najmniej 3 125 000 euro	**13 208 437,50 zł** (3 125 000 euro × 4,2267 zł/euro)
Warunek 3. Przychody netto ze sprzedaży towarów i produktów oraz operacji finansowych za rok obrotowy stanowiły równowartość w walucie polskiej co najmniej 6 250 000 euro	**26 416 875 zł** (6 250 000 euro × 4,2267 zł/euro)

* Do przeliczenia przyjęto średni kurs ogłoszony dla euro przez Narodowy Bank Polski 31 grudnia 2025 r., który wyniósł 4,2267 zł/euro.

eprasa.pl aa720785b0

Badaniu podlegają także sprawozdania finansowe spółek przejmujących i spółek nowo zawiązanych, sporządzone za rok obrotowy, w którym nastąpiło połączenie, a także roczne sprawozdania finansowe jednostek sporządzone zgodnie z MSR, roczne połączone sprawozdania finansowe funduszy inwestycyjnych z wydzielonymi subfunduszami oraz roczne sprawozdania jednostkowe subfunduszy (por. art. 64 ust. 3 i 4 ustawy o rachunkowości).

Obowiązek poddania badaniu swoich sprawozdań finansowych mają również jednostki prowadzące księgi rachunkowe, które dla celów podatkowych wybrały bilansową metodę ustalania różnic kursowych.

3. Jednostka mikro, mała, średnia, duża oraz duża grupa według ustawy o rachunkowości

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 3 ust. 1 pkt 1a–1e ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 522 ze zm.)

Kategoria jednostki	Warunki uzyskiwania statusu	Warunki utraty statusu
1	2	3
Jednostka mikro	Jednostka, która w roku obrotowym, za który sporządza sprawozdanie finansowe, oraz w roku poprzedzającym ten rok obrotowy, a w przypadku jednostki rozpoczynającej działalność albo prowadzenie ksiąg rachunkowych w sposób określony ustawą – w roku obrotowym, w którym rozpoczęła działalność albo prowadzenie ksiąg rachunkowych w sposób określony ustawą, nie przekroczyła co najmniej dwóch z następujących trzech wielkości: a) 2 000 000 zł – w przypadku sumy aktywów bilansu na koniec roku obrotowego, b) 4 000 000 zł – w przypadku przychodów netto ze sprzedaży towarów i produktów za rok obrotowy, c) 10 osób – w przypadku średniorocznego zatrudnienia w przeliczeniu na pełne etaty.	Jednostka traci status jednostki mikro, jeżeli w roku obrotowym, za który sporządza sprawozdanie finansowe, oraz w roku poprzedzającym ten rok obrotowy przekroczyła co najmniej dwie z trzech tych wielkości.
Jednostka mała	Jednostka niebędącą jednostką mikro, która w roku obrotowym, za który sporządza sprawozdanie finansowe, oraz w roku poprzedzającym ten rok obrotowy, a w przypadku jednostki rozpoczynającej działalność albo prowadzenie ksiąg rachunkowych w sposób określony ustawą – w roku obrotowym, w którym rozpoczęła działalność albo prowadzenie ksiąg rachunkowych w sposób określony ustawą, nie przekroczyła co najmniej dwóch z następujących trzech wielkości: a) 33 000 000 zł – w przypadku sumy aktywów bilansu na koniec roku obrotowego, b) 66 000 000 zł – w przypadku przychodów netto ze sprzedaży towarów i produktów za rok obrotowy, c) 50 osób – w przypadku średniorocznego zatrudnienia w przeliczeniu na pełne etaty.	Jednostka traci status jednostki małej, jeżeli w roku obrotowym, za który sporządza sprawozdanie finansowe, oraz w roku poprzedzającym ten rok obrotowy przekroczyła co najmniej dwie z trzech tych wielkości.

eprasa.pl aa720785b0

1	2	3
Jednostka średnia	Jednostka niebędącą jednostką mikro ani jednostką małą, która w roku obrotowym, za który sporządza sprawozdanie finansowe, oraz w roku poprzedzającym ten rok obrotowy, a w przypadku jednostki rozpoczynającej działalność – w roku obrotowym, w którym rozpoczęła działalność, nie przekroczyła co najmniej dwóch z następujących trzech wielkości: a) 110 000 000 zł – w przypadku sumy aktywów bilansu na koniec roku obrotowego, b) 220 000 000 zł – w przypadku przychodów netto ze sprzedaży towarów i produktów za rok obrotowy, c) 250 osób – w przypadku średniorocznego zatrudnienia w przeliczeniu na pełne etaty.	Jednostka traci status jednostki średniej, jeżeli w roku obrotowym, za który sporządza sprawozdanie finansowe, oraz w roku poprzedzającym ten rok obrotowy przekroczyła co najmniej dwie z trzech tych wielkości
Jednostka duża	Jednostka która w roku obrotowym, za który sporządza sprawozdanie finansowe, oraz w roku poprzedzającym ten rok obrotowy, a w przypadku jednostki rozpoczynającej działalność – w roku obrotowym, w którym rozpoczęła działalność, przekroczyła co najmniej dwie z następujących trzech wielkości: a) 110 000 000 zł – w przypadku sumy aktywów bilansu na koniec roku obrotowego, b) 220 000 000 zł – w przypadku przychodów netto ze sprzedaży towarów i produktów za rok obrotowy, c) 250 osób – w przypadku średniorocznego zatrudnienia w przeliczeniu na pełne etaty.	Jednostka traci status jednostki dużej, jeżeli w roku obrotowym, za który sporządza sprawozdanie finansowe, oraz w roku poprzedzającym ten rok obrotowy nie przekroczyła co najmniej dwóch z trzech tych wielkości
Duża grupa	Grupa kapitałowa, która w roku obrotowym, za który jednostka dominująca sporządza skonsolidowane sprawozdanie finansowe, oraz w roku poprzedzającym ten rok obrotowy przekroczyła: a) po dokonaniu wyłączeń konsolidacyjnych, o których mowa w art. 60 ust. 2 i 6 ustawy o rachunkowości, co najmniej dwie z następujących trzech wielkości: – 110 000 000 zł – w przypadku sumy aktywów bilansu na koniec roku obrotowego, – 220 000 000 zł – w przypadku przychodów netto ze sprzedaży towarów i produktów za rok obrotowy, – 250 osób – w przypadku średniorocznego zatrudnienia w przeliczeniu na pełne etaty, oraz b) przed dokonaniem wyłączeń konsolidacyjnych, o których mowa w art. 60 ust. 2 i 6 ustawy o rachunkowosci, co najmniej dwie z następujących trzech wielkości: – 132 000 000 zł – w przypadku sumy aktywów bilansu na koniec roku obrotowego, – 264 000 000 zł – w przypadku przychodów netto ze sprzedaży towarów i produktów za rok obrotowy, – 250 osób – w przypadku średniorocznego zatrudnienia w przeliczeniu na pełne etaty.	Grupa kapitałowa traci status dużej grupy, jeżeli w roku obrotowym, za który jednostka dominująca sporządza skonsolidowane sprawozdanie finansowe, oraz w roku poprzedzającym ten rok obrotowy nie przekroczyła co najmniej dwóch z trzech wielkości określonych w lit. a lub b.

Przy stosowaniu uproszczeń przewidzianych dla poszczególnych kategorii jednostek należy uwzględnić ich charakter prawny (patrz. art. 3 ust. 1h, art. 3 ust. 1i oraz art. 80 ust. 4 i 5 ustawy o rachunkowości).

eprasa.pl aa720785b0

II. PODATKI

1. Odsetki, zastaw skarbowy, kary porządkowe

1.1. Odsetki ustawowe i odsetki za opóźnienie

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 359 i 481 ustawy z 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 795)
- art. 4 pkt 3 ustawy z 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych (j.t. Dz.U. z 2023 r. poz. 1790)

Rodzaje odsetek	Stawka odsetek obowiązująca w 2026 r.	Podstawa prawna
Stawka odsetek ustawowych	**7,25% w stosunku rocznym** (od 5.03.2026 r.)	M.P. z 2026 r. poz. 368
Maksymalna stawka odsetek	14,5% w stosunku rocznym (od 5.03.2026 r.)	M.P. z 2026 r. poz. 368
Stawka odsetek ustawowych za opóźnienie	**9,25% w stosunku rocznym** (od 5.03.2026 r.)	M.P. z 2026 r. poz. 367
Maksymalna wysokość odsetek za opóźnienie	18,5% w stosunku rocznym (od 5.03.2026 r.)	M.P. z 2026 r. poz. 367
Stawka odsetek za opóźnienie w transakcjach handlowych, w których dłużnikiem jest podmiot publiczny będący podmiotem leczniczym	**11,75% w stosunku rocznym w II półroczu 2026 r.**	M.P. z 2025 r. poz. 1257
Stawka odsetek za opóźnienie w transakcjach handlowych, w których dłużnikiem nie jest podmiot publiczny będący podmiotem leczniczym	13,75% w stosunku rocznym w II półroczu 2026 r.	M.P. z 2025 r. poz. 1257

Kalkulatory odsetek ustawowych, odsetek za opóźnienie oraz odsetek za opóźnienie w transakcjach handlowych są dostępne po zalogowaniu na inforlex.pl (w sekcji Moje konto – Moje produkty)

1.2. Odsetki za zwłokę od zaległości podatkowych i składkowych

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 56 § 1, art. 56a i 56b ustawy z 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 622 ze zm.)

Rodzaje stawek odsetek	Wysokość stawek (w stosunku rocznym)	Podstawa prawna
Stawka podstawowa (100%)	**10,5% (od 5.03.2026 r.)**	M.P. z 2026 r. poz. 269
Stawka obniżona (50%)	**5,25% (od 5.03.2026 r.)**	
Stawka podwyższona (150%)	**15,75% (od 5.03.2026 r.)**	

Kalkulator odsetek za zwłokę od zaległości podatkowych jest dostępny po zalogowaniu na inforlex.pl (w sekcji Moje konto – Moje produkty)

1.3. Opłata prolongacyjna

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 57 § 2 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 622 ze zm.)

Okres obowiązywania	Stawka opłaty prolongacyjnej (w stosunku rocznym)	Podstawa prawna
od 5.03.2026 r.	**5,25%**	M.P. z 2026 r. poz. 269

Kalkulator opłaty prolongacyjnej jest dostępny po zalogowaniu na inforlex.pl (w sekcji Moje konto – Moje produkty)

eprasa.pl aa720785b0

1.4. Zastaw skarbowy

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 41 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 622 ze zm.)

Okres obowiązywania	Minimalna wartość poszczególnych rzeczy ruchomych lub zbywalnych praw majątkowych, które mogą być obciążane zastawem skarbowym	Podstawa prawna
2026 r.	**19 000 zł** (wartość na dzień ustanowienia zastawu)	M.P. z 2025 r. poz. 745
2027 r.	**19 500 zł** (wartość na dzień ustanowienia zastawu)	M.P. z 2026 r. poz. 781

1.5. Kary porządkowe

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 262 § 2 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 622 ze zm.)

Okres obowiązywania	Maksymalna wysokość kary porządkowej	Podstawa prawna
2026 r.	**3800 zł**	M.P. z 2025 r. poz. 761
2027 r.	**3900 zł**	M.P. z 2026 r. poz. 784

2. Podatek dochodowy od osób fizycznych

2.1. Skala podatkowa

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 27 ust. 1 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 592 ze zm.)

Skala podatkowa obowiązująca w 2026 r.

Podstawa obliczenia podatku w złotych		Podatek wynosi
ponad	do	
	120 000 zł	**12% minus kwota zmniejszająca podatek 3600 zł**
120 000 zł		**10 800 zł + 32% nadwyżki ponad 120 000 zł**

2.2. Kwota zmniejszająca podatek i kwota wolna od podatku

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 27 ust. 1 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 592 ze zm.)

Kwota zmniejszająca podatek obowiązująca w 2026 r.		Kwota wolna od podatku
miesięczna	roczna	
300 zł	3600 zł	30 000 zł

2.3. Koszty uzyskania przychodów ze stosunku pracy, stosunku służbowego, spółdzielczego stosunku pracy oraz pracy nakładczej

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 22 ust. 2 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 592 ze zm.)

eprasa.pl aa720785b0

Koszty uzyskania przychodów w 2026 r.

Dla osoby zatrudnionej:	Miesięczne	Roczne
na jedną umowę o pracę	**250 zł**	**3000 zł**
na więcej niż jedną umowę (w jednym lub w więcej niż jednym zakładzie pracy)	**250 zł**	**4500 zł**
w jednym zakładzie pracy położonym w innej miejscowości niż miejsce czasowego lub stałego zamieszkania, nieotrzymującej dodatku za rozłąkę	**300 zł**	**3600 zł**
w kilku zakładach pracy położonych w innej miejscowości niż miejsce czasowego lub stałego zamieszkania, nieotrzymującej dodatku za rozłąkę	**300 zł**	**5400 zł**

2.4. Koszty uzyskania przychodów z praw autorskich

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 22 ust. 9 i 10 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 592 ze zm.)

Koszty uzyskania przychodów w 2026 r.

Wysokość kosztów	Maksymalna kwota kosztów (w zł) w roku podatkowym
50%	koszty łącznie w roku podatkowym nie mogą przekroczyć kwoty **120 000 zł,** tj. kwoty stanowiącej górną granicę pierwszego przedziału skali podatkowej. Podatnik może zastosować faktyczne koszty uzyskania, nawet jeżeli w roku podatkowym przekroczyły ww. limit, pod warunkiem że jest w stanie udokumentować, że takie koszty poniósł **Uwaga!** Prawo do 50% kosztów z praw autorskich przysługuje tylko podatnikom uzyskującym przychody z działalności wymienionej w art. 22 ust. 9b updof

2.5. Ryczałt za używanie przez pracowników samochodów służbowych do celów prywatnych

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 12 ust. 2a–2c ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 592 ze zm.)

Ryczałt za używanie przez pracowników samochodów służbowych do celów prywatnych w 2026 r.

Rodzaj pojazdu	Miesięczny ryczałt za używanie przez pracownika samochodu służbowego	Dzienny ryczałt za używanie przez pracownika samochodu służbowego
samochód o mocy silnika do 60 kW albo elektryczny, albo napędzany wodorem	**250 zł**	**8,33 zł***
samochód inny niż wyżej wymienione	**400 zł**	**13,33 zł***

* W przypadku wykorzystywania samochodu służbowego do celów prywatnych przez część miesiąca wartość świadczenia ustala się za każdy dzień wykorzystywania samochodu do celów prywatnych w wysokości 1/30 miesięcznej kwoty ryczałtu. Jeżeli świadczenie przysługujące pracownikowi z tytułu wykorzystywania samochodu służbowego do celów prywatnych jest częściowo odpłatne, to przychodem pracownika jest różnica pomiędzy wartością ustaloną według ww. zasad a odpłatnością ponoszoną przez pracownika.

2.6. Ulga dla młodych

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 21 ust. 1 pkt 148 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 592 ze zm.)

eprasa.pl aa720785b0

Uprawnieni do ulgi dla młodych	Przychody zwolnione z PIT	Limit zwolnienia w 2026 r.
Osoby fizyczne do ukończenia 26. roku życia	przychody z pracy i zleceń, przychody z praktyk absolwenckich oraz stażów uczniowskich, zasiłki macierzyńskie	85 528 zł*

* Limit 85 528 zł jest wspólny dla ulgi dla młodych, ulgi dla pracujących seniorów, ulgi na powrót i ulgi dla rodzin 4+.

2.7. Ulga na powrót, ulga dla rodzin 4+ oraz ulga dla pracujących seniorów

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 21 ust. 1 pkt 152–154 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 592 ze zm.)

Rodzaj ulgi	Uprawnieni do ulgi	Przychody zwolnione z PIT	Limit zwolnienia w 2026 r.
Ulga na powrót	Osoby, które przeniosły swoje miejsce zamieszkania do Polski	ze stosunku służbowego, stosunku pracy, pracy nakładczej, spółdzielczego stosunku pracy; z umów zlecenia zawartych z firmą; z pozarolniczej działalności gospodarczej opodatkowane według skali podatkowej, podatkiem liniowym, 5% podatkiem z kwalifikowanych praw własności intelektualnej albo ryczałtem ewidencjonowanym; z zasiłków macierzyńskich	85 528 zł*
Ulga dla rodzin 4+	Osoby, które wychowują co najmniej czwórkę dzieci	jw.	jw.
Ulga dla pracujących seniorów	Kobiety po ukończeniu 60 roku życia i mężczyźni po ukończeniu 65 roku życia	jw.	jw.

* Limit 85 528 zł jest wspólny dla ulgi dla młodych, ulgi dla pracujących seniorów, ulgi na powrót i ulgi dla rodzin 4+.

2.8. Ulgi w PIT – odliczenia od dochodu*

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 26–26he art. 30ca i art. 52jb ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 592 ze zm.)

Rodzaj wydatków	Limit ulgi
1	2
Ulga rehabilitacyjna (art. 26 ust. 1 pkt 6 i ust. 7a updof) dotyczy wydatków poniesionych na: - cele wskazane w art. 26 ust. 7a pkt 1–3, 4–6b, 9–11, 13 i 15 updof	**wydatki faktycznie poniesione w roku podatkowym**
- zakup leków, których stosowanie zalecił lekarz specjalista	nadwyżka **ponad 100 zł** miesięcznie
- opłacenie przewodników osób niewidomych I lub II grupy inwalidztwa oraz osób z niepełnosprawnością narządu ruchu zaliczonych do I grupy inwalidztwa	**do 2280 zł** rocznie
- utrzymanie psa asystującego, o którym mowa w ustawie o rehabilitacji zawodowej	**do 2280 zł** rocznie
- używanie samochodu osobowego, stanowiącego własność (współwłasność) osoby niepełnosprawnej lub podatnika mającego na utrzymaniu osobę niepełnosprawną albo dziecko niepełnosprawne, które nie ukończyło 16. roku życia	**do 2280 zł** rocznie

* Dotyczy rozliczenia rocznego za 2026 r.

eprasa.pl aa720785b0

1	2
▪ pieluchomajtki, pieluchy anatomiczne, chłonne majtki, podkłady, wkłady anatomiczne	**do 2280 zł** rocznie
Darowizny przekazane na:	
▪ rzecz organizacji prowadzących działalność pożytku publicznego (art. 26 ust. 1 pkt 9 lit. a updof)	w wysokości dokonanej darowizny, nie więcej jednak niż kwota stanowiąca **6% dochodu**
▪ cele krwiodawstwa (art. 26 ust. 1 pkt 9 lit. c updof)	**kwota odpowiadająca wysokości iloczynu kwoty rekompensaty** określonej przepisami wydanymi na podstawie art. 11 ust. 2 ustawy o publicznej służbie krwi **i litrów oddanej krwi lub jej składników** nie więcej jednak niż kwota stanowiąca **6% dochodu**
▪ cele kultu religijnego (art. 26 ust. 1 pkt 9 lit. b updof)	w wysokości dokonanej darowizny, nie więcej jednak niż kwota stanowiąca **6% dochodu**
▪ cele kształcenia zawodowego publicznym szkołom prowadzącym kształcenie zawodowe, o których mowa w art. 4 pkt 28a ustawy z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, oraz publicznym placówkom i centrom, o których mowa w art. 2 pkt 4 tej ustawy (art. 26 ust. 1 pkt 9 lit. d updof)	w wysokości dokonanej darowizny, nie więcej jednak niż kwota stanowiąca **6% dochodu**
▪ odbudowę Pałacu Saskiego, Pałacu Brühla oraz kamienic przy ul. Królewskiej w Warszawie (art. 26 ust. 1 pkt 9 lit. e updof)	w wysokości dokonanej darowizny, nie więcej jednak niż kwota stanowiąca **6% dochodu** **Uwaga!** Łączna kwota odliczeń z tytułu darowizn, o których mowa w art. 26 ust. 1 pkt 9 lit. a–e updof, nie może przekroczyć w roku podatkowym kwoty stanowiącej 6% dochodu
Ulga internetowa (art. 26 ust. 1 pkt 6a updof)	do wysokości **760 zł rocznie**
Wpłaty na indywidualne konto zabezpieczenia emerytalnego (art. 26 ust. 1 pkt 2b updof)	wpłaty dokonane w roku podatkowym 2026, nie więcej niż: ▪ **16 956 zł** – dla osób prowadzących działalność gospodarczą, w rozumieniu art. 8 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 199 ze zm.), ▪ **11 304 zł** – dla pozostałych osób (M.P. z 2025 r. poz. 1156)
Darowizny na kościelną działalność charytatywno-opiekuńczą (przepisy ustaw o stosunku państwa do poszczególnych związków wyznaniowych)	w wysokości dokonanej darowizny
Odsetki od kredytu – w ramach tzw. praw nabytych (art. 9 ustawy z 16 listopada 2006 r. o zmianie updof – Dz.U. z 2006 r. Nr 217, poz. 1588)	odliczeniu podlegają odsetki od tej części kredytu, która nie przekroczyła kwoty odpowiadającej w 2026 r. kwocie **540 400 zł** (M.P. z 2025 r. poz. 1275)
Ulga na działalność badawczo-rozwojową (art. 26e updof)	odliczeniu podlegają wydatki poniesione na działalność badawczo-rozwojową (tzw. koszty kwalifikowane), wymienione w art. 26e ust. 2 i 3 updof. Odliczenie nie może przekroczyć **od 100% do 200% kosztów kwalifikowanych** (patrz art. 26e ust. 7 updof)
Ulga termomodernizacyjna (art. 26h updof)	odliczeniu podlegają wydatki poniesione na materiały budowlane, urządzenia i usługi, związane z realizacją przedsięwzięcia termomodernizacyjnego. Odliczenie nie może przekroczyć **53 000 zł** w odniesieniu do wszystkich realizowanych przedsięwzięć
Składki członkowskie zapłacone na rzecz związków zawodowych (art. 26 ust. 1 pkt 2c updof)	w wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym **840 zł**
Ulga na prototyp (art. 26ga updof)	**30%** sumy kosztów produkcji próbnej nowego produktu i wprowadzenia go na rynek **Uwaga!** Wysokość odliczenia nie może w roku podatkowym przekroczyć **10%** dochodu osiągniętego z działalności gospodarczej
Ulga na ekspansję (art. 26gb updof)	koszty uzyskania przychodów poniesione w celu zwiększenia przychodów ze sprzedaży produktów do wysokości dochodu uzyskanego przez podatnika w roku podatkowym z działalności gospodarczej, nie więcej jednak niż **1 000 000 zł** w roku podatkowym
Ulga na wsparcie sportu, kultury oraz szkolnictwa wyższego i nauki (art. 26ha updof)	**50%** kosztów uzyskania przychodów poniesionych na działalność sportową, kulturalną oraz wspierającą szkolnictwo wyższe i naukę **Uwaga!** Kwota odliczenia nie może przekroczyć kwoty dochodu uzyskanego przez podatnika w roku podatkowym z działalności gospodarczej

eprasa.pl aa720785b0

1	2
Ulga na zabytki (art. 26hb updof	**50%** poniesionych wydatków wskazanych w art. 26hb ust. 1 pkt 1 i 2 updof
Ulga dla inwestujących w alternatywne spółki inwestycyjne (art. 26hc updof)	**50%** poniesionych wydatków **Uwaga!** Kwota odliczenia nie może w roku podatkowym przekroczyć **250 000 zł**
Ulga na terminal (art. 26hd updof)	▪ **2500 zł** w roku podatkowym – w przypadku podatników zwolnionych z obowiązku prowadzenia ewidencji sprzedaży na rzecz osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej oraz rolników ryczałtowych przy zastosowaniu kas rejestrujących ▪ **1000 zł** w roku podatkowym – w przypadku pozostałych podatników Podatnicy będący małymi podatnikami spełniającymi warunki wskazane w art. 26hd ust. 2 updof mogą odliczyć **200%** poniesionych wydatków, nie więcej jednak niż **2000 zł** w roku podatkowym. Odliczenie przysługuje w każdym roku podatkowym, w którym taki podatnik poniósł wydatki. **Uwaga!** Kwota odliczenia nie może w roku podatkowym przekroczyć kwoty dochodu uzyskanego przez podatnika z działalności gospodarczej
Ulga na żołnierzy WOT i aktywnej rezerwy (art. 26he updof)	**od 12 000 zł do 24 000 zł** za każdego zatrudnionego w ramach stosunku pracy żołnierza; kwota odliczenia jest uzależniona od czasu pełnienia służby przez żołnierza
Ulga dla podatników osiągających dochody z kwalifikowanych praw własności intelektualnej (art. 30ca ust. 9a updof)	kwota kosztów kwalifikowanych wskazanych w art. 26e ust. 2–3b updof, które doprowadziły do wytworzenia, rozwinięcia lub ulepszenia przez podatnika prawa własności intelektualnej
Ulga na robotyzację (art. 52jb updof)	**50%** kosztów uzyskania przychodów poniesionych w roku podatkowym na robotyzację **Uwaga!** Kwota odliczenia nie może przekraczać kwoty dochodu uzyskanego przez podatnika w roku podatkowym z działalności gospodarczej

2.9. Ulgi w PIT – odliczenia od podatku*

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 27f i art. 27g ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 592 ze zm.)

Rodzaj wydatków	Limit ulgi
Ulga na dzieci (art. 27f updof)	**za każdy miesiąc kalendarzowy, w którym podatnik wykonuje władzę rodzicielską, pełni funkcję opiekuna prawnego, sprawuje opiekę lub utrzymuje dziecko, limit wynosi:** ▪ na jedno dziecko – **92,67 zł** (rocznie 1112,04 zł, dziennie 3,09 zł) – w przypadku jednego dziecka warunkiem zastosowania odliczenia jest spełnienie kryterium dochodowości; kryterium to nie ma zastosowania do rodziców/opiekunów dziecka niepełnosprawnego, ▪ na drugie dziecko – **92,67 zł** (rocznie 1112,04 zł, dziennie 3,09 zł), ▪ na trzecie dziecko – **166,67 zł** (rocznie 2000,04 zł, dziennie 5,56 zł), ▪ na czwarte i każde kolejne dziecko – **225 zł** (rocznie 2700 zł, dziennie 7,5 zł)
Ulga abolicyjna (art. 27g updof)	Odliczeniu podlega kwota stanowiąca różnicę między podatkiem obliczonym przy zastosowaniu metody odliczenia proporcjonalnego a kwotą podatku obliczonego za ten rok podatkowy przy zastosowaniu do dochodów wymienionych w art. 27g ust. 1 updof metody wyłączenia z progresją, nie więcej niż 1360 zł (z zastrzeżeniem art. 27g ust. 5 updof)

2.10. Mały podatnik PIT

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 5a pkt 20 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 592 ze zm.)

* Dotyczy rozliczenia rocznego za 2026 r.

eprasa.pl aa720785b0

Mały podatnik	Limit 2026 r.	Limit 2027 r.
Podatnik, u którego wartość przychodu ze sprzedaży (wraz z kwotą należnego podatku od towarów i usług) nie przekroczyła w poprzednim roku podatkowym wyrażonej w złotych kwoty odpowiadającej równowartości 2 000 000 euro*. W przypadku przedsiębiorstwa w spadku limit dotyczy również przychodu ze sprzedaży u zmarłego przedsiębiorcy.	**8 517 000 zł**	**8 754 000 zł**

* Przeliczenia na walutę polską dokonuje się według średniego kursu euro ogłaszanego przez NBP, obowiązującego w pierwszym roboczym dniu października roku poprzedzającego rok podatkowy, w zaokrągleniu do 1000 zł. Kurs euro na 1 października 2025 r. wyniósł 4,2586 zł (tabela NBP nr 190/A/NBP/2025). Kurs euro na 1 października 2026 r. wyniósł 4,3770 zł (tabela NBP nr 191/A/NBP/2026).

2.11. Ryczałt od przychodów ewidencjonowanych – limity przychodów

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 6 ust. 4 i 6, art. 21 ust. 1b ustawy z 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 843 ze zm.)

Uprawnieni do ryczałtu	2026 r.	2027 r.
Podatnicy mogą wybrać opodatkowanie w formie ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych, jeżeli w poprzednim roku podatkowym uzyskali: - przychody z działalności gospodarczej prowadzonej wyłącznie samodzielnie w wysokości nieprzekraczającej 2 000 000 euro* - przychody wyłącznie z działalności prowadzonej w formie spółki, a suma przychodów wspólników spółki z tej działalności nie przekroczyła kwoty 2 000 000 euro* - przychody z działalności prowadzonej samodzielnie lub w formie spółki, opodatkowane wyłącznie w formie karty podatkowej, lub za część roku opodatkowane w formie karty podatkowej i za część roku na zasadach ogólnych, a łączne przychody nie przekroczyły kwoty 2 000 000 euro*	**8 517 200 zł** (równowartość 2 000 000 euro)	**8 754 200 zł** (równowartość 2 000 000 euro)
Prawo do kwartalnego rozliczenia ryczałtu mają podatnicy, których przychody z działalności prowadzonej samodzielnie albo przychody spółki – w roku poprzedzającym rok podatkowy – nie przekroczyły kwoty stanowiącej równowartość 200 000 euro*	**851 720 zł** (równowartość 200 000 euro)	**875 400 zł** (równowartość 200 000 euro)

* Przeliczenia na walutę polską dokonuje się według średniego kursu euro ogłaszanego przez NBP na pierwszy dzień roboczy października roku poprzedzającego rok podatkowy. Kurs euro na 1 października 2025 r. wyniósł 4,2586 zł. Kurs euro na 1 października 2026 r. wyniósł 4,3770 zł (tabela NBP nr 191/A/NBP/2026).

3. Podatek dochodowy od osób prawnych

3.1. Stawka podatku

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 19, 22, 24a, 24aa, 24b, 24ca, 24d, 24f, 28o, 24q, 24r, 38aa–38ad ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 554 ze zm.)

Przedmiot opodatkowania	Stawka podatku w 2026 r.
Dochody osób prawnych	19% podstawy opodatkowania
Dochody osób prawnych w przypadku: a) małych podatników, b) podatników rozpoczynających działalność – w roku podatkowym, w którym rozpoczęli działalność	9% podstawy opodatkowania
Dochody podatników będących: a) bankiem krajowym, bankiem zagranicznym i instytucją kredytową w rozumieniu odpowiednio art. 4 ust. 1 pk 1, 2 i 17 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, z wyjątkiem podatników będących bankiem spółdzielczym w rozumieniu art. 20 ust. 1 tej ustawy, b) podatkową grupą kapitałową, w skład której wchodzi bank krajowy w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, w części, w jakiej dochód tego banku pozostaje do sumy dochodów spółek wchodzących w skład tej podatkowej grupy kapitałowej	30% podstawy opodatkowania
Dochody podatników będących: a) bankiem spółdzielczym w rozumieniu art. 20 ust. 1 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, b) spółdzielczą kasą oszczędnościowo-kredytową	27% podstawy opodatkowania

eprasa.pl aa720785b0

1	2
Dochody podatników będących: a) bankiem krajowym, bankiem zagranicznym i instytucją kredytową w rozumieniu odpowiednio art. 4 ust. 1 pkt 1, 2 i 17 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, z wyjątkiem podatników będących bankiem spółdzielczym w rozumieniu art. 20 ust. 1 tej ustawy, b) bankiem spółdzielczym w rozumieniu art. 20 ust. 1 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, c) spółdzielczą kasą oszczędnościowo-kredytową – którzy mają status małych podatników a ich przychody osiągnięte w roku podatkowym nie przekroczyły wyrażonej w złotych kwoty odpowiadającej równowartości 2 000 000 euro; przeliczenia na złote dokonuje się według średniego kursu euro ogłaszanego przez NBP na pierwszy dzień roboczy roku podatkowego, w zaokrągleniu do 1000 zł	17% podstawy opodatkowania
Dywidendy i inne przychody z tytułu udziału w zyskach osób prawnych mających siedzibę lub zarząd na terytorium RP	19% podstawy opodatkowania
Dochody zagranicznej jednostki kontrolowanej uzyskane przez podatnika mającego siedzibę lub zarząd na terytorium RP	19% podstawy opodatkowania
Podatek od przerzuconych dochodów	19% podstawy opodatkowania
Dochody ze niezrealizowanych zysków	19% podstawy opodatkowania
Dochody uzyskane z odpłatnego zbycia walut wirtualnych	19% uzyskanego dochodu
Dochody spółki nieruchomościowej, której udziały (akcje), ogół praw i obowiązków, tytuły uczestnictwa lub prawa o podobnym charakterze są zbywane	19% dochodu ze zbycia
Przychody ze środka trwałego będącego budynkiem, który: 1) stanowi własność albo współwłasność podatnika, 2) został oddany w całości albo w części do używania na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy o podobnym charakterze, 3) jest położony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej	0,035% podstawy opodatkowania* za każdy miesiąc
Minimalny podatek dochodowy od osób prawnych	10% podstawy opodatkowania
Dochody z dysponowania prawami własności intelektualnej	5% podstawy opodatkowania
Ryczałt od dochodów spółek (tzw. estoński CIT)	1) 10% podstawy opodatkowania – w przypadku małego podatnika oraz podatnika rozpoczynającego prowadzenie działalności; 2) 20% podstawy opodatkowania – w przypadku podatnika innego niż wskazany w pkt 1
Stawka podatku od świadczenia lub mienia przekazanego lub postawionego do dyspozycji przez fundację rodzinną	15% podstawy opodatkowania
Stawka podatku w przypadku fundacji rodzinnej prowadzącej działalność gospodarczą wykraczającą poza zakres ujęty przepisami	25% podstawy opodatkowania

* Podstawę opodatkowania stanowi przychód odpowiadający sumie wartości początkowych środków trwałych ustalanej na pierwszy dzień każdego miesiąca wynikającej z prowadzonej ewidencji, pomniejszonej o kwotę 10 000 000 zł.

3.2. Mały podatnik CIT

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 4a pkt 10 ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 554 ze zm.)

Mały podatnik	Limit 2026 r.	Limit 2027 r.
Podatnik, u którego wartość przychodu ze sprzedaży (wraz z kwotą należnego podatku od towarów i usług) nie przekroczyła w poprzednim roku podatkowym wyrażonej w złotych kwoty odpowiadającej równowartości 2 000 000 euro*.	**8 517 000 zł**	**8 754 000 zł**

* Przeliczenia na walutę polską dokonuje się według średniego kursu euro ogłaszanego przez NBP, obowiązującego w pierwszym roboczym dniu października roku poprzedzającego rok podatkowy, w zaokrągleniu do 1000 zł. Kurs euro na 1 października 2025 r. wyniósł 4,2586 zł (tabela NBP nr 190/A/NBP/2025).

eprasa.pl aa720785b0

3.3. Limity dla sporządzania dokumentacji podatkowej transakcji z podmiotami powiązanymi

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 11k i 11o ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 554 ze zm.)

Obowiązani do sporządzania dokumentacji podatkowej transakcji lub innych zdarzeń są podatnicy:	Kiedy pojawia się obowiązek dokumentacyjny
dokonujący transakcji kontrolowanej o charakterze jednorodnym	gdy wartość przekracza w roku obrotowym następujące progi dokumentacyjne: 1) 10 000 000 zł – w przypadku transakcji towarowej; 2) 10 000 000 zł – w przypadku transakcji finansowej; 3) 2 000 000 zł – w przypadku transakcji usługowej; 4) 2 000 000 zł – w przypadku innej transakcji niż określona w pkt 1–3
dokonujący transakcji kontrolowanej z podmiotem mającym miejsce zamieszkania, siedzibę lub zarząd na terytorium lub w kraju stosującym szkodliwą konkurencję podatkową lub z zagranicznym zakładem położonym na terytorium lub w kraju stosującym szkodliwą konkurencję podatkową	jeśli wartość transakcji wynosi: 1) 2 500 000 zł – w przypadku transakcji finansowej; 2) 500 000 zł – w przypadku transakcji innej niż transakcja finansowa
dokonujący transakcji innej niż transakcja kontrolowana podmiotem mającym miejsce zamieszkania, siedzibę lub zarząd na terytorium lub w kraju stosującym szkodliwą konkurencję podatkową lub zagranicznym zakładem położonym na terytorium lub w kraju stosującym szkodliwą konkurencję podatkową	jeżeli wartość transakcji za rok podatkowy, a w przypadku spółek niebędących osobami prawnymi – za rok obrotowy, przekracza: 1) 2 500 000 zł – w przypadku transakcji finansowej; 2) 500 000 zł – w przypadku transakcji innej niż transakcja finansowa

4. Amortyzacja

4.1. Jednorazowa amortyzacja

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 16k ust. 7–21 ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 554 ze zm.)
- art. 22k ust. 7–21 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 22026 r. poz. 592 ze zm.)

Jednorazowa amortyzacja fabrycznie nowych środków trwałych*

Warunki jednorazowej amortyzacji fabrycznie nowych środków trwałych	w 2026 r.
Nabywcy fabrycznie nowych środków trwałych Podatnicy, którzy nabędą fabrycznie nowe środki trwałe zaliczone do grupy 3–6 i 8 KŚT w roku podatkowym, w którym środki zostały wprowadzone do ewidencji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, do wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym kwoty 100 000 zł. Kwota obejmuje sumę odpisów amortyzacyjnych i wpłaty na poczet nabycia środka trwałego zaliczonej do kosztów uzyskania przychodów. Warunkiem jednorazowej amortyzacji tych środków jest, by: 1) wartość początkowa jednego środka trwałego, nabytego w roku podatkowym, wynosiła co najmniej 10 000 zł lub 2) łączna wartość początkowa co najmniej dwóch środków trwałych nabytych w roku podatkowym, wynosiła co najmniej 10 000 zł, a wartość początkowa każdego z nich przekraczała 3500 zł.	Łączna wartość odpisów amortyzacyjnych nie może przekroczyć **100 000 zł**

eprasa.pl aa720785b0

Jednorazowa amortyzacja u małych podatników i podatników rozpoczynających działalność*

Zasady określania limitów w amortyzacji jednorazowej	w 2026 r.	w 2027 r.
Podatnicy podatku dochodowego od osób fizycznych i prawnych Do jednorazowej amortyzacji ma prawo podatnik rozpoczynający działalność i mały podatnik. Małym podatnikiem jest podatnik, u którego wartość przychodu ze sprzedaży w poprzednim roku nie przekroczyła równowartości 2 000 000 euro**. W przypadku przedsiębiorstwa w spadku limit dotyczy również przychodu ze sprzedaży u zmarłego przedsiębiorcy. **Ważne!** Nie można jednorazowo zamortyzować zakupu samochodów osobowych.	Małym podatnikiem jest podatnik, u którego przychód w 2025 r. nie przekroczył **8 517 000 zł**	Małym podatnikiem jest podatnik, u którego przychód w 2026 r. nie przekroczył **8 754 000 zł**
Podatnicy podatku dochodowego od osób fizycznych i prawnych Łączna wartość jednorazowych odpisów amortyzacyjnych w roku podatkowym nie może przekroczyć równowartości kwoty 50 000 euro**	Łączna wartość odpisów amortyzacyjnych nie może przekroczyć **213 000 zł**	Łączna wartość odpisów amortyzacyjnych nie może przekroczyć **219 000 zł**
Podatnicy podatku dochodowego od osób prawnych rozpoczynający działalność Jednorazowej amortyzacji nie mogą stosować podmioty rozpoczynające działalność, które zostały utworzone m.in. przez osoby fizyczne, które wniosły na poczet kapitału nowo utworzonego podmiotu uprzednio prowadzone przez siebie przedsiębiorstwo albo składniki majątku tego przedsiębiorstwa o wartości przekraczającej łącznie równowartość w złotych kwoty co najmniej 10 000 euro**	**43 000 zł**	**44 000 zł**

* Mali podatnicy oraz podatnicy rozpoczynający działalność gospodarczą, w związku z nabyciem środka trwałego mają prawo do skorzystania z preferencyjnej amortyzacji do limitu 50 000 euro albo zasad dotyczących jednorazowej amortyzacji fabrycznie nowych środków trwałych (do 100 000 zł). Muszą dokonać w tym zakresie wyboru.

** Przeliczenia na walutę polską dokonuje się według średniego kursu euro ogłaszanego przez NBP, obowiązującego w pierwszym roboczym dniu października roku poprzedzającego rok podatkowy, w zaokrągleniu do 1000 zł. Kurs euro na 1 października 2025 r. wyniósł 4,2586 zł (tabela NBP nr 190/A/NBP/2025). Kurs euro na 1 października 2026 r. wyniósł 4,3770 zł (tabela NBP nr 191/A/NBP/2026).

4.2. Tabela stawek amortyzacji

PODSTAWA PRAWNA:

- załącznik nr 1 do ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 554 ze zm.)
- załącznik nr 1 do ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 592 ze zm.)

Wykaz rocznych stawek amortyzacyjnych

Pozycja	Stawka %	Symbol KŚT (grupa, podgrupa lub rodzaj)	Nazwa środków trwałych
1	2	3	4
01	2,5	10	Budynki niemieszkalne
		110	Placówki opiekuńczo-wychowawcze, domy opieki społecznej bez opieki medycznej
		121	Lokale niemieszkalne
	4,5	102	Podziemne garaże i zadaszone parkingi oraz budynki kontroli ruchu powietrznego (wieże)
		104	Zbiorniki, silosy oraz magazyny podziemne, zbiorniki i komory podziemne (z wyłączeniem budynków magazynowych i naziemnych)
	10	103	Kioski towarowe o kubaturze poniżej 500 m^3 – trwale związane z gruntem
		109	Domki kempingowe, budynki zastępcze – trwale związane z gruntem
		010	Plantacje wikliny
02	2,5	224	Budowle wodne, z wyłączeniem urządzeń melioracji wodnych, doków stałych zalądowionych, wałów i grobli
		21	Budowle sklasyfikowane jako budowle do uzdatniania wód, z wyjątkiem studni wierconych
		290	Budowle sportowe i rekreacyjne, z wyłączeniem ogrodów i parków publicznych, skwerów, ogrodów botanicznych i zoologicznych
		291	Wieże przeciwpożarowe
		225	Urządzenia melioracji wodnych podstawowych
		226	Urządzenia melioracji wodnych szczegółowych
	4,5	2	Obiekty inżynierii lądowej i wodnej, z wyłączeniem ogrodów i parków publicznych, skwerów, ogrodów botanicznych i zoologicznych

eprasa.pl aa720785b0

1	2	3	4
	10	211	Przewody sieci technologicznych wewnątrzzakładowych
		221	Urządzenia zabezpieczające ruch pociągów
	14	202	Wieże ekstrakcyjne
	20	200	Wieże wiertnicze, wieżomaszty
03	7	3	Kotły i maszyny energetyczne
	14	322	Silniki spalinowe na paliwo lekkie (niezespolone)
		323	Silniki spalinowe na paliwo ciężkie (niezespolone)
		324	Silniki spalinowe na paliwo gazowe (niezespolone)
		325	Silniki powietrzne
		343	Zespoły elektroenergetyczne przenośne z silnikami spalinowymi na paliwo lekkie
		344	Zespoły elektroenergetyczne z silnikami spalinowymi na paliwo ciężkie
		349	Reaktory jądrowe
04	7	431	Filtry (prasy) błotniarki Cedzidła mechaniczne
		450	Piece do przerobu surowców (z wyjątkiem pieców do przerobu surowców wielokomorowych)
		451	Piece do przetwarzania paliw (z wyjątkiem pieców koksowniczych)
		454	Piece do wypalania tunelowe
		473	Aparaty bębnowe
		475	Suszarki komorowe (z wyjątkiem suszarek z półkami obrotowymi i zgarniaczami)
	10	4	Maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania
	14	41	Obrabiarki do metali
		44	Maszyny i urządzenia do przetłaczania i sprężania cieczy i gazów
		46	Aparaty do wymiany ciepła (z wyjątkiem wymienników przeponowych rurowych oraz chłodnic odmulin i prób kołowych rozkładni gazu)
		47	Maszyny, urządzenia i aparaty do operacji i procesów materiałowych, w tym suszarki z półkami obrotowymi i zgarniaczami (z wyjątkiem: – kolumn, – aparatów bębnowych, – suszarek komorowych bezpółkowych, tradycyjnych, owiewnych, półkowych owiewnych, próżniowych z grzejnymi półkami, suszarek z górnym i dolnym rozpylaniem cieczy oraz suszar ek z pneumatycznym rozpylaczem ciał stałych i innych suszarek, – odbieralnic hydraulicznych rozkładni gazu)
	18	449	Urządzenia dystrybucyjne do benzyny i olejów elektryczne i przepływomierze składowe do cieczy i paliw płynnych
		461	Wymienniki płynów obiegowych przy produkcji sody
		469	Chłodnice odmulin i prób kołowych rozkładni gazu
		472	Kolumny nitracyjne i denitracyjne
		479	Odbieralnice hydrauliczne rozkładni gazu
		481	Aparaty i urządzenia do powierzchniowej obróbki metali sposobem chemicznym i elektrogalwanicznym
		482	Aparaty i urządzenia do powierzchniowej obróbki metali sposobem cieplnym
		484	Urządzenia do spawania i napawania łukowego w ochronie gazów oraz do spawania i napawania plazmowego Wytwornice acetylenowe przenośne wysokiego ciśnienia Zgrzewarki oporowe i tarcicowe Urządzenia do metalizacji natryskowej i do natryskiwania tworzywami sztucznymi
		486	Maszyny i urządzenia do przygotowywania maszynowych nośników danych oraz maszyny analityczne
		488	Samodzielne urządzenia do automatycznej regulacji i sterowania procesami
		489	Roboty przemysłowe
	20	434	Maszyny do zamykania słoi Maszyny do zamykania puszek
		461	Wymienniki przeponowe rurowe sklasyfikowane jako chłodnice kwasu siarkowego
	30	487	Zespoły komputerowe
05	7	506	Aparaty do rektyfikacji powietrza
		507	Krystalizatory Komory potne
		548	Maszyny, urządzenia i aparaty do produkcji materiału zecerskiego
		583	Koparki i zwałowarki w kopalniach odkrywkowych węgla Koparki w piaskowniach przemysłu węglowego
	10	512	Maszyny i urządzenia do eksploatacji otworów wiertniczych
		513	Maszyny i urządzenia do przeróbki mechanicznej rud i węgla

eprasa.pl aa720785b0

1	2	3	4
		514	Maszyny i urządzenia aglomerowni
			Maszyny i urządzenia wielkopiecowe
			Maszyny i urządzenia hutnicze stalowni
			Nożyce hutnicze do cięcia na gorąco, tabor hutniczy, walcowniczy
			Inne maszyny, urządzenia i aparaty hutnicze
		520	Maszyny i urządzenia dla przemysłu kamieniarskiego:
			Traki ramowe i tarczowe
			Cyrkularki
			Szlifierki
			Tokarki i wiertarki do kamienia
			Kombajny do robót przygotowawczych
		523	Maszyny i urządzenia dla przemysłu cementowego
		525	Autoklawy
		529	Maszyny i urządzenia do produkcji elementów z lastriko i sztucznego kamienia
		56	Maszyny, urządzenia i aparaty dla przemysłu rolnego
		582	Maszyny do robót drogowych:
			pojemniki do bitumu stalowe o pojemności powyżej 20 000 l
			odśnieżarki dróg, ulic i placów o mocy silników powyżej 120 KM
	14	50	Maszyny, urządzenia i aparaty dla przemysłu chemicznego
		517	Maszyny i urządzenia torfiarskie
		52	Maszyny dla przemysłu surowców mineralnych
		53	Maszyny do produkcji wyrobów z metali i tworzyw sztucznych
		54	Maszyny, urządzenia i aparaty do obróbki i przerobu drewna, produkcji wyrobów z drewna oraz maszyny, urządzenia i aparaty dla przemysłu papierniczego i poligraficznego
		55	Maszyny i urządzenia do produkcji wyrobów włókienniczych i odzieżowych oraz do obróbki skóry i produkcji wyrobów z niej
		561	Maszyny, urządzenia i aparaty do produkcji napojów
		568	Maszyny, urządzenia i aparaty dla przemysłu piekarniczego (z wyjątkiem pieców ceramicznych, cyklotermicznych i specjalnych)
		57	Maszyny, urządzenia i aparaty dla przemysłu spożywczego
		59	Maszyny, urządzenia i narzędzia rolnicze i gospodarki leśnej
	18	505	Piece prażalnicze fluidezyjne
		51	Maszyny, urządzenia i aparaty wiertnicze, górnicze, gazownicze, odlewnicze, torfiarskie oraz geodezyjne i kartograficzne
		58	Maszyny do robót ziemnych, budowlanych i drogowych
	20	506	Odgazowywacze
		510	Maszyny i urządzenia wiertnicze
		511	Obudowy zmechanizowane
		518	Aparaty i urządzenia do:
			pomiarów magnetycznych,
			pomiarów geologicznych,
			pomiarów sejsmicznych i radiometrycznych,
			elektrycznego profilowania odwiertów, karotażu gazowego,
			perforacji otworów wiertniczych
		535	Aparaty specjalne do wytwarzania kwasu wolframowego i maszyny do redukcyjnych, próżniowych i specjalnych wytopów metali
			Maszyny do produkcji węglanów i past emulsyjnych Urządzenia do produkcji półprzewodników
		579	Dystrybutory Młynki młotkowe
			Maszyny i urządzenia do przerobu odpadów zwierzęcych na mąkę pastewną i tłuszcze utylizacyjne
			Inne maszyny i urządzenia do przerobu odpadów zwierzęcych
		580	Maszyny do robót ziemnych i fundamentowych
		581	Maszyny do robót budowlanych
		582	Szczotki mechaniczne i osprzęt do utrzymania dróg
	25	501	Aparaty szklane i porcelanowe do destylacji Porcelanowe młyny kulowe
		511	Maszyny górnicze, z wyłączeniem obudów zmechanizowanych
		524	Piece do topienia żużla wielkopiecowego i bazaltu
		571	Autoklawy do hydrolizy
			Neutralizatory stalowe oraz neutralizatory i hydrolizatory betonowe lub murowane
		581	Wibratory
			Wibromłoty oraz zacieraczki do tynku

eprasa.pl aa720785b0

1	2	3	4
06	4,5	600	Zbiorniki naziemne ceglane
		601	Zbiorniki naziemne betonowe (z wyjątkiem wyposażonych w wykładzinę chemoodporną dla kwasu ponitracyjnego)
		623	Urządzenia telefoniczne systemów nośnych na liniach WN
		641	Wyciągi kopalniane (bez wyciągów przy głębieniu szybów)
		648	Towarowe kolejki linowe i dźwignice linowe
		656	Akumulatory hydrauliczne
		660	Wagi pojazdowe, wagonowe i inne wbudowane
	10	6	Urządzenia techniczne
	18	61	Urządzenia rozdzielcze i aparatura energii elektrycznej przewoźna
		641	Dźwigniki, wciągarki i wciągniki przejezdne oraz nieprzejezdne, kołowroty, wyciągniki (z wyjątkiem kołowrotów szybowych oraz wyciągników kopalnianych łącznie z wyciągami przy głębieniu szybów, a także wyciągi kolei i kolejek linowych)
		662	Projektory przenośne 16 mm i 35 mm
		681	Kontenery
	20	629	Telefony komórkowe
		669	Kasy fiskalne i rejestrujące (z wyjątkiem zaliczonych do poz. 04 – zespoły komputerowe)
		633	Baterie akumulatorów elektrycznych stacjonarnych
			Baterie akumulatorów elektrycznych zasadowych
		662	Ekrany kinowe
		644	Przenośniki w kopalniach i zakładach przetwórczych rud i węgla
		664	Urządzenia do przeprowadzania badań technicznych
	25	644	Przenośniki zgrzebłowe ciężkie i lekkie
07	7	70	Tabor kolejowy naziemny
		71	Tabor kolejowy podziemny
		72	Tabor tramwajowy
		73	Pozostały tabor szynowy naziemny
		77	Tabor pływający
	14	700	Drezyny i przyczepy do drezyn
		710	Lokomotywy akumulatorowe
			Lokomotywy ognioszczelne i typu „Karlik” Wozy kopalniane
		770	Kontenerowce
		773	Wodoloty
		780	Samoloty
		781	Śmigłowce
		743	Samochody specjalne
		745	Trolejbusy i samochody ciężarowe o napędzie elektrycznym
		746	Ciągniki
		747	Naczepy i przyczepy
		76	Pozostały tabor bezszynowy (wózki jezdniowe akumulatorowe, widłowe i inne wózki jezdniowe)
	18	745	Pozostałe samochody o napędzie elektrycznym
		783	Balony
		789	Pozostałe środki transportu lotniczego
		79	Pozostałe środki transportu
	20	740	Motocykle, przyczepy i wózki motocyklowe
		741	Samochody osobowe
		742	Samochody ciężarowe
		744	Autobusy i autokary
		782	Szybowce
08	10	805	Wyposażenie kin, teatrów, placówek kulturalno-oświatowych oraz instrumenty muzyczne
		806	Kioski, budki, baraki, domki kempingowe – niezwiązane trwale z gruntem
	14	803	Maszyny biurowe piszące, liczące i licząco-piszące Dalekopisy do maszyn matematycznych
	20	8	Narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie
	25	801	Elektroniczna aparatura kontrolno-pomiarowa do przeprowadzania badań laboratoryjnych
		802	Aparaty i sprzęt do hydro- i mechanoterapii
		804	Wyposażenie cyrkowe

1. Za pogorszone warunki używania budynków i budowli, o których mowa w art. 16i ust. 2 pkt 1 lit. a, uważa się używanie tych środków trwałych pod ciągłym działaniem wody, par wodnych, znacznych drgań, nagłych zmian temperatury oraz innych czynników powodujących przyspieszenie zużycia obiektu.

eprasa.pl aa720785b0

2. Za złe warunki używania budynków i budowli, o których mowa w art. 16i ust. 2 pkt 1 lit. b, uważa się używanie tych środków trwałych pod wpływem niszczących środków chemicznych, a zwłaszcza gdy służą one produkcji, wytwarzaniu lub przechowywaniu żrących środków chemicznych. Dotyczy to również przypadków silnego działania na budynek lub budowlę niszczących środków chemicznych rozproszonych w atmosferze, wodzie lub wydzielających się w postaci oparów, których źródłem są inne obiekty znajdujące się w pobliżu.
3. Przez maszyny, urządzenia i środki transportu wymagające szczególnej sprawności technicznej, o których mowa w art. 16i ust. 2 pkt 2, rozumie się te obiekty, które używane są w pracy na trzy zmiany, mimo że nie działają ze swej istoty w ruchu ciągłym, używane w warunkach terenowych, w warunkach leśnych, pod ziemią lub innych wskazujących na bardziej intensywne zużycie.
4. Przez maszyny i urządzenia grupy 4–6 i 8 Klasyfikacji, poddanych szybkiemu postępowi technicznemu, o których mowa w art. 16i ust. 2 pkt 3, rozumie się maszyny, urządzenia i aparaturę, w których zastosowane są układy mikroprocesorowe lub systemy komputerowe, spełniające założone funkcje dzięki wykorzystaniu w nich najnowszych zdobyczy techniki, a także pozostałą aparaturę naukowo-badawczą i doświadczalno-produkcyjną.

5. VAT

5.1. Krajowe zwolnienie podmiotowe

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 113 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 775 ze zm.)

Zwolnienie podmiotowe*	Limit w 2026 r.
Podatnicy kontynuujący działalność Zwalnia się od podatku sprzedaż dokonywaną przez podatnika posiadającego siedzibę działalności gospodarczej na terytorium kraju, u którego wartość sprzedaży netto nie przekroczyła łącznie w poprzednim roku podatkowym kwoty	240 000 zł
Podatnicy rozpoczynający działalność Zwalnia się od podatku sprzedaż dokonywaną przez podatnika posiadającego siedzibę działalności gospodarczej na terytorium kraju rozpoczynającego działalność, u którego przewidywana wartość sprzedaży nie przekroczy w proporcji do okresu prowadzonej działalności kwoty wyliczonej według wzoru	$\frac{240\,000 \text{ zł} \times \text{liczba dni prowadzenia działalności}}{365}$

* Zwolnienie przysługuje do momentu przekroczenia w trakcie roku podatkowego kwoty limitu. Zwolnienie traci moc począwszy od czynności, którą przekroczono tę kwotę.

5.2. Zwolnienia podmiotowe w procedurze SME

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 113a i art. 113b ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 775 ze zm.)

Zwolnienie podmiotowe w procedurze SME dla podatnika z innego kraju UE

Lp.	W 2026 r. zwalnia się od podatku sprzedaż dokonywaną przez podatnika posiadającego siedzibę działalności gospodarczej na terytorium państwa członkowskiego innym niż terytorium kraju, jeżeli łącznie są spełnione następujące warunki:
1.	całkowita roczna wartość dostaw towarów i świadczenia usług dokonanych przez podatnika w roku podatkowym, dla których miejscem opodatkowania jest terytorium Unii Europejskiej, z wyłączeniem podatku od wartości dodanej, w tym wartość sprzedaży na terytorium kraju, z wyłączeniem podatku, zwana dalej „rocznym obrotem na terytorium Unii Europejskiej", nie przekroczyła w poprzednim ani bieżącym roku podatkowym kwoty **100 000 euro**[1] **(421 230 zł).**
2.	wartość sprzedaży u tego podatnika, z wyłączeniem podatku, nie przekroczyła w poprzednim ani bieżącym roku podatkowym limitu wartości sprzedaży obowiązującego krajowych podatników VAT, czyli kwoty **240 000 zł** określonej w art. 113 ust. 1 ustawy o VAT albo indywidualnego limitu zwolnienia podmiotowego wyliczanego proporcjonalnie – w przypadku podatników rozpoczynających działalność, o których mowa w art. 113 ust. 9 ustawy o VAT (zob. pkt 5.1)[2]. Do obliczenia wartości sprzedaży należy odpowiednio stosować art. 113 ust. 2 ustawy o VAT.
3.	podatnik nie dokonuje na terytorium kraju dostaw towarów ani świadczenia usług, o których mowa w art. 113 ust. 13 ustawy o VAT, czyli rodzajów dostaw i usług, które wyłączają prawo do korzystania z krajowego zwolnienia podmiotowego.

[1] Przeliczenia na złote dokonuje się według kursu wymiany opublikowanego przez Europejski Bank Centralny w pierwszym dniu roku, a w przypadku gdy w tym dniu kurs wymiany nie został opublikowany – według kursu wymiany z następnego dnia, w którym został opublikowany. Na dzień 2 stycznia 2026 r. kurs wymiany wyniósł 4,2123 PLN/EUR.

eprasa.pl aa720785b0

Jeżeli roczny obrót na terytorium Unii Europejskiej przekroczy kwotę 100 000 euro lub wartość sprzedaży zwolnionej od podatku na terytorium kraju przekroczy kwotę, o której mowa w art. 113 ust. 1 lub 9 ustawy o VAT, zwolnienie traci moc począwszy od czynności, którą przekroczono jedną z tych kwot, w zależności od tego, które ze zdarzeń nastąpiło wcześniej.

[2] Jeżeli roczny obrót na terytorium Unii Europejskiej przekroczy kwotę 100 000 euro lub wartość sprzedaży zwolnionej od podatku na terytorium kraju przekroczy kwotę, o której mowa w art. 113 ust. 1 lub 9 ustawy o VAT, zwolnienie traci moc począwszy od czynności, którą przekroczono jedną z tych kwot, w zależności od tego, które ze zdarzeń nastąpiło wcześniej.

Zwolnienie podmiotowe w procedurze SME dla krajowego podatnika VAT

Lp.	Podatnik, który posiada siedzibę działalności gospodarczej na terytorium kraju, może skorzystać ze zwolnienia dla dostaw towarów i świadczenia usług w państwie członkowskim innym niż Rzeczpospolita Polska, pod warunkiem że:
1.	Jego roczny obrót na terytorium Unii Europejskiej nie przekroczył w poprzednim ani bieżącym roku podatkowym kwoty **100 000 euro**[1] **(421 230 zł).**
2.	Spełnia warunki zwolnienia określone przez państwo członkowskie, w którym chce korzystać ze zwolnienia.
3.	Złoży powiadomienie o zamiarze skorzystania ze zwolnienia, zwane „uprzednim powiadomieniem".
4.	Otrzyma informację o nadaniu indywidualnego numeru identyfikacyjnego poprzedzonego kodem PL i zawierającego kod EX, zwanego „polskim numerem identyfikacyjnym EX", na potrzeby korzystania ze zwolnienia albo potwierdzenie o nadaniu takiego numeru – w przypadku gdy w uprzednim powiadomieniu podatnik wskazał więcej niż jedno państwo członkowskie, w którym zamierza korzystać ze zwolnienia.

[1] Przeliczenia na złote dokonuje się według kursu wymiany opublikowanego przez Europejski Bank Centralny w pierwszym dniu roku, a w przypadku gdy w tym dniu kurs wymiany nie został opublikowany – według kursu wymiany z następnego dnia, w którym został opublikowany. Na dzień 2 stycznia 2026 r. kurs wymiany wyniósł 4,2123 PLN/EUR.

UWAGA! W przypadku gdy roczny obrót na terytorium Unii Europejskiej podatnika w poprzednim lub bieżącym roku podatkowym przekroczył kwotę 100 000 euro właściwy naczelnik urzędu skarbowego niezwłocznie wydaje postanowienie o dezaktywacji polskiego numeru identyfikacyjnego EX, na które służy zażalenie i które podlega natychmiastowemu wykonaniu, oraz dezaktywuje ten numer.

5.3. Mały podatnik VAT

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 2 pkt 25 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 1267 ze zm.)

Limity obrotu uprawniające do korzystania ze statusu małego podatnika VAT w 2026 r. i w 2027 r.

Mały podatnik	Limit 2026 r.	Limit 2027 r.
Podatnik, u którego wartość sprzedaży (wraz z kwotą podatku) nie przekroczyła w poprzednim roku kwoty	**8 517 000 zł** (2 000 000 euro)	**8 754 000 zł** (2 000 000 euro)
Podatnik prowadzący przedsiębiorstwo maklerskie, zarządzający funduszami inwestycyjnymi, będący agentem, zleceniobiorcą lub inną osobą świadczącą usługi o podobnym charakterze, z wyjątkiem komisu – jeżeli kwota prowizji lub innych postaci wynagrodzenia za wykonane usługi (wraz z kwotą podatku) nie przekroczyła w poprzednim roku kwoty	**192 000 zł** (45 000 euro)	**197 000 zł** (45 000 euro)
Podatnik rozpoczynający w trakcie roku podatkowego wykonywanie czynności opodatkowanych VAT, gdy przewidywana przez niego wartość sprzedaży nie przekroczy w proporcji do okresu prowadzonej sprzedaży odpowiednio kwoty 2 000 000 euro lub 45 000 euro		

Przeliczenia kwot wyrażonych w euro dokonuje się według średniego kursu euro ogłaszanego przez NBP na pierwszy dzień roboczy października poprzedniego roku podatkowego, w zaokrągleniu do 1000 zł. Kurs euro na 1 października 2025 r. wyniósł 4,2586 zł. Średni kurs euro ogłoszony przez NBP na 1 października 2026 r. wyniósł 4,3770 zł/euro.

5.4. Ulga na zakup kasy rejestrującej

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 111 ust. 4 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 1267 ze zm.)

Podmiot uprawniony	Podatnik, który rozpoczął ewidencjonowanie obrotu na kasie (kasach) rejestrujących
Podstawa obliczenia ulgi	Kwoty wydatkowane na zakup każdej z kas rejestrujących
Wysokość ulgi	**90%** ceny zakupu kasy rejestrującej (netto), nie więcej niż **700 zł**
Uprawnienie podatnika	Prawo do odliczenia kwoty ulgi na zakup kasy rejestrującej od należnego podatku VAT lub prawo otrzymania zwrotu tego wydatku

eprasa.pl aa720785b0

5.5. Wewnątrzwspólnotowe nabycie towarów – wyłączenie z opodatkowania

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 10 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 1267 ze zm.)

Wartość WNT uprawniająca do wyłączenia od podatku VAT w 2026 r.*

Lp.	Podmioty zwolnione z obowiązku rozliczenia WNT	Warunki zwolnienia z obowiązku rozliczenia WNT	
1.	Rolnicy ryczałtowi dla prowadzonej przez nich działalności rolniczej	**Warunek 1.** Całkowita wartość WNT w poprzednim roku nie przekroczyła kwoty **50 000 zł**	**Warunek 2.** Całkowita wartość WNT w trakcie roku nie przekroczy kwoty **50 000 zł**
2.	Podatnicy, którzy wykonują jedynie czynności inne niż opodatkowane VAT i którym nie przysługuje prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego przy nabyciu towarów i usług		
3.	Podatnicy, u których sprzedaż jest zwolniona od podatku na podstawie art. 113 ust. 1 i 9		
4.	Osoby prawne, które nie są podatnikami		

* Wyłączenie nie ma zastosowania, jeżeli przedmiotem nabycia są:
- nowe środki transportu,
- wyroby akcyzowe.

5.6. INTRASTAT – progi statystyczne

- źródło: komunikat GUS pt. „Wartości progów statystycznych na 2026 r. w systemie INTRASTAT" – www.stat.gov.pl

Rodzaj progu statystycznego	Rodzaj obrotu	Próg statystyczny obowiązujący w 2026 r.
Próg podstawowy	dla przywozu	6 000 000 zł
	dla wywozu	2 800 000 zł
Próg szczegółowy	dla przywozu	105 000 000 zł
	dla wywozu	148 000 000 zł

5.7. Sprzedaż towarów na odległość

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 7a, art. 22 ust. 1 pkt 1a), art. 22a ust. 1 pkt 3 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 1267 ze zm.)

Sprzedaż na odległość towarów importowanych przez interfejs elektroniczny

Sprzedaż na odległość towarów importowanych przez interfejs elektroniczny	Dotyczy to przesyłek, których wartość nie przekracza	
	w 2026 r.	w 2027 r.
W przypadku gdy podatnik ułatwia, poprzez interfejs elektroniczny, sprzedaż na odległość towarów importowanych w przesyłkach o wartości rzeczywistej nieprzekraczającej wyrażonej w złotych kwoty odpowiadającej równowartości 150 euro, uznaje się, że podatnik ten samodzielnie otrzymał towary i dokonał ich dostawy.	639 zł	656 zł

Wewnątrzwspólnotowa sprzedaż towarów na odległość – miejsce dostawy towarów

Lp.	W przypadku wewnątrzwspólnotowej sprzedaży towarów na odległość miejscem dostawy towarów jest miejsce, w którym towary znajdują się w momencie zakończenia wysyłki lub transportu do nabywcy, z wyjątkiem, gdy łącznie zostaną spełnione następujące warunki:
1	2
1.	Dostawca posiada siedzibę działalności gospodarczej, a w razie braku takiej siedziby – stałe miejsce zamieszkania lub zwykłe miejsce pobytu tylko na **terytorium jednego państwa członkowskiego**

eprasa.pl aa720785b0

1	2
2.	**Towary są wysyłane** lub transportowane na terytorium państwa członkowskiego inne niż terytorium państwa członkowskiego, o którym mowa w pkt 1
3.	**Suma:** ▪ całkowitej wartości dostaw towarów wysyłanych lub transportowanych na terytorium państwa członkowskiego, o którym mowa w pkt 2, oraz ▪ całkowitej wartości usług, o których mowa w art. 28k ust. 1 ustawy o VAT świadczonych na rzecz podmiotów, o których mowa w art. 28k ust. 2 pkt 2 ustawy o VAT, pomniejszona o kwotę podatku lub podatku od wartości dodanej, **nie przekroczyła w trakcie roku podatkowego ani w poprzednim roku podatkowym kwoty 10 000 euro** lub jej równowartości wyrażonej w walucie krajowej państwa członkowskiego, o którym mowa w pkt 1, przy czym w przypadku dostawcy posiadającego siedzibę działalności gospodarczej, a w razie braku takiej siedziby – stałe miejsce zamieszkania lub zwykłe miejsce pobytu, tylko na terytorium kraju, **wyrażona w złotych równowartość kwoty w euro wynosi 42 000 zł.**

UWAGA! Jeżeli w trakcie roku podatkowego limit wskazany w pkt 3 **(10 000 euro lub odpowiednio 42 000 zł)** zostanie przekroczony, miejscem dostawy towarów jest miejsce, w którym towary znajdują się w momencie zakończenia wysyłki lub transportu do nabywcy – począwszy od dostawy, w związku z którą przekroczono tę kwotę.

6. Podatek od czynności cywilnoprawnych

6.1. Stawki podatku od czynności cywilnoprawnych

PODSTAWA PRAWNA:

▪ art. 7 i 9 ustawy z 9 września 2000 r. o podatku od czynności cywilnoprawnych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 191 ze zm.)

Rodzaj czynności	Stawka
1	2
Umowa sprzedaży: – nieruchomości – rzeczy ruchomych – prawa użytkowania wieczystego – własnościowego spółdzielczego prawa do lokalu mieszkalnego – spółdzielczego prawa do lokalu użytkowego – wynikających z prawa spółdzielczego: prawa do domu jednorodzinnego lub prawa do lokalu w małym domu mieszkalnym	**2%**
Umowa sprzedaży szóstego i kolejnych lokali mieszkalnych	**6%**
Umowa sprzedaży innych praw majątkowych	**1%**
Umowa zamiany, dożywocia, o dział spadku, o zniesienie współwłasności oraz darowizny: – przy przeniesieniu własności: nieruchomości, rzeczy ruchomych, prawa użytkowania wieczystego, własnościowego spółdzielczego prawa do lokalu mieszkalnego, spółdzielczego prawa do lokalu użytkowego oraz wynikających z przepisów prawa spółdzielczego: prawa do domu jednorodzinnego oraz prawa do lokalu w małym domu mieszkalnym – przy przeniesieniu własności innych praw majątkowych	**2%** **1%**
Umowa ustanowienia odpłatnego użytkowania, w tym nieprawidłowego, oraz odpłatnej służebności	**1%**
Umowa pożyczki oraz depozytu nieprawidłowego	**0,5%***
Ustanowienie hipoteki: – na zabezpieczenie wierzytelności istniejących – od kwoty zabezpieczonej wierzytelności – na zabezpieczenie wierzytelności o wysokości nieustalonej	 **0,1%** **19 zł**
Umowa spółki	**0,5%**

* Stawka podatku wynosi 20%, jeżeli przed organem podatkowym w toku czynności sprawdzających, kontroli podatkowej, postępowania podatkowego lub kontroli celno-skarbowej:
1) podatnik powołuje się na fakt zawarcia umowy pożyczki, depozytu nieprawidłowego lub ustanowienia użytkowania nieprawidłowego albo ich zmiany, a należny podatek od tych czynności nie został zapłacony;
2) biorący pożyczkę, o którym mowa w art. 9 pkt 10 lit. b, powołuje się na fakt zawarcia umowy pożyczki, a nie spełnił warunku udokumentowania otrzymania pieniędzy na rachunek bankowy albo jego rachunek prowadzony przez spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową lub przekazem pocztowym.

eprasa.pl aa720785b0

Limitowane kwotowo zwolnienia z PCC

Lp.	Rodzaj czynności zwolnionej z PCC	Ograniczenie kwotowe zwolnienia
1.	Sprzedaż rzeczy ruchomej	Zwolnienie obowiązuje, jeżeli cena sprzedaży nie przekracza **3000 zł***
2.	Pożyczka pieniężna udzielona na podstawie umowy zawartej między osobami bliskimi (w przypadku gdy pożyczkobiorcami są: małżonek, zstępny, wstępny, pasierb, rodzeństwo, ojczym lub macocha)	Zwolnienie dotyczy pożyczek w wysokości przekraczającej **36 120 zł** Warunkiem zwolnienia jest: – złożenie deklaracji PCC w terminie 14 dni od zawarcia umowy pożyczki – wpłata pożyczki na rachunek pożyczkobiorcy lub przekazanie pożyczki przekazem pocztowym
3.	Pożyczka udzielona na podstawie umowy zawartej z osobami zaliczonymi do I grupy podatkowej w podatku od spadków i darowizn (w przypadku gdy pożyczkobiorcami są: małżonek, zstępny, wstępny, pasierb, zięć, synowa, rodzeństwo, ojczym, macocha, teściowie)	Zwolnienie ma zastosowanie, jeżeli kwota pożyczki nie przekracza **36 120 zł**
4.	Pożyczki udzielane na podstawie umów z innymi osobami niż wymienione w pkt 2 i 3	Zwolnienie ma zastosowanie, jeżeli kwota pożyczki nie przekracza **1000 zł**

* Limit 3000 zł ma zastosowanie do rzeczy ruchomych sprzedawanych po 2 listopada 2026 r.

7. Podatki lokalne

7.1. Podatek od nieruchomości

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 5 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 707 ze zm.)
- obwieszczenie Ministra Finansów i Gospodarki z 26 lipca 2026 r. w sprawie górnych granic stawek kwotowych podatków i opłat lokalnych na rok 2027 (M.P. z 2026 r. poz. 741)

Kwoty stawek podatku od nieruchomości określa uchwała rady gminy w wysokości nie wyższej niż stawki podane w tabeli poniżej.

Przedmiot podatku	Maksymalna stawka podatku w 2027 r.
Budynki mieszkalne lub ich części	**1,29 zł** od 1 m^2 powierzchni użytkowej
Budynki lub ich części związane z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz budynki mieszkalne lub ich części zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej	**36,49 zł** od 1 m^2 powierzchni użytkowej
Budynki lub ich części zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie obrotu kwalifikowanym materiałem siewnym	**17,09 zł** od 1 m^2 powierzchni użytkowej
Budynki lub ich części związane z prowadzeniem działalności gospodarczej w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych, w rozumieniu przepisów o działalności leczniczej, zajęte przez podmioty udzielające tych świadczeń	**7,47 zł** od 1 m^2 powierzchni użytkowej
Pozostałe budynki lub ich części, w tym zajęte na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego	**12,33 zł** od 1 m^2 powierzchni użytkowej
Budowle	**2%** wartości
Grunty związane z prowadzeniem działalności gospodarczej bez względu na sposób zakwalifikowania w ewidencji gruntów i budynków	**1,49 zł** od 1 m^2 powierzchni użytkowej
Grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi lub wodami powierzchniowymi płynącymi jezior i zbiorników sztucznych	**7,35 zł** od 1 ha powierzchni
Pozostałe grunty, w tym zajęte na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego	**0,80 zł** od 1 m^2 powierzchni użytkowej
Grunty niezabudowane objęte obszarem rewitalizacji, o którym mowa w ustawie z 9 października 2015 r. o rewitalizacji, i położone na terenach, dla których miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przewiduje przeznaczenie pod zabudowę mieszkaniową, usługową albo zabudowę o przeznaczeniu mieszanym obejmującym wyłącznie te rodzaje zabudowy, jeżeli od dnia wejścia w życie tego planu w odniesieniu do tych gruntów upłynął okres 4 lat, a w tym czasie nie zakończono budowy zgodnie z przepisami prawa budowlanego	**4,85 zł** od 1 m^2 powierzchni

eprasa.pl aa720785b0

7.2. Podatek od środków transportowych

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 8, art. 10 ust. 1 ustawy z 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 707 ze zm.)
- obwieszczenie Ministra Finansów i Gospodarki z 6 października 2026 r. w sprawie stawek minimalnych podatku od środków transportowych obowiązujących w 2027 r. (M.P. z 2026 r. poz. 1002)
- obwieszczenie Ministra Finansów i Gospodarki z 23 lipca 2026 r. w sprawie górnych granic stawek kwotowych podatków i opłat lokalnych na rok 2027 (M.P. z 2026 r. poz. 741)

Stawki podatku od środków transportowych określa uchwała rady gminy, na terenie której podatnik ma miejsce zamieszkania lub siedzibę. Uchwała rady gminy określa wysokość stawek podatku od środków transportowych w granicach stawek minimalnych i maksymalnych podanych w tabeli poniżej.

Stawki maksymalne w 2027 r.		**Stawki minimalne w 2027 r.**			
Podział stawek w zależności od dopuszczalnej masy całkowitej lub liczby miejsc siedzących (w przypadku autobusów)	**Maksymalna stawka podatku nie może przekroczyć**	**Dopuszczalna masa całkowita w tonach**		**Minimalna stawka podatku w złotych**	
		Nie mniej	**Mniej niż**	**Oś z zawieszeniem pneumatycznym lub równoważnym**	**Inne systemy zawieszenia**
1	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**
1. Samochody ciężarowe o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 3,5 tony i poniżej 12 ton					
– powyżej 3,5 do 5,5 tony włącznie – powyżej 5,5 do 9 ton włącznie – powyżej 9 ton	1293,09 zł 2157,14 zł 2588,54 zł	–	–	–	–
2. Samochody ciężarowe o dopuszczalnej masie całkowitej równej lub wyższej niż 12 ton					
–	4939,57 zł	Dwie osie			
		12	13	0	136,13
		13	14	136,13	376,18
		14	15	376,18	529,95
		15		529,95	1199,27
		Trzy osie			
		12	17	136,13	236,78
		17	19	236,78	485,68
		19	21	485,68	630,63
		21	23	630,63	971,34
		23	25	971,34	1510,12
		25		971,34	1510,12
		Cztery osie i więcej			
		12	25	630,63	639,49
		25	27	639,49	997,90
		27	29	997,90	1584,23
		29	31	1584,23	2349,79
		31		1584,23	2349,79
3. Ciągniki siodłowe i balastowe przystosowane do używania łącznie z naczepą lub przyczepą o dopuszczalnej masie całkowitej zespołu pojazdów od 3,5 tony i poniżej 12 ton					
–	3019,91 zł	–	–	–	–
4. Ciągniki siodłowe i balastowe przystosowane do używania łącznie z naczepą lub przyczepą o dopuszczalnej masie całkowitej zespołu pojazdów równej lub wyższej niż 12 ton					
– do 36 ton włącznie – powyżej 36 ton	3817,95 zł 4939,57 zł	Dwie osie			
		12	18	0	36,54
		18	25	254,50	460,25
		25	31	536,59	880,65
		31		1353,03	1856,37

eprasa.pl aa720785b0

1	3	4	5	6	7
		Trzy osie i więcej			
		12	40	1193,73	1650,62
		40		1650,62	2441,61
5. Przyczepy i naczepy, które łącznie z pojazdem silnikowym posiadają dopuszczalną masę całkowitą do 7 ton i poniżej 12 ton, z wyjątkiem związanych wyłącznie z działalnością rolniczą prowadzoną przez podatnika podatku rolnego					
–	2588,54 zł	–	–	–	–
6. Przyczepy i naczepy, które łącznie z pojazdem silnikowym posiadają dopuszczalną masę całkowitą równą lub wyższą niż 12 ton, z wyjątkiem związanych wyłącznie z działalnością rolniczą prowadzoną przez podatnika podatku rolnego					
– do 36 ton włącznie	3019,91 zł	Jedna oś			
– powyżej 36 ton	3817,95 zł	12	18	0	24,39
		18	25	170,40	306,48
		25		306,48	537,69
		Dwie osie			
		12	28	201,40	296,54
		28	33	587,47	814,27
		33	38	814,27	1236,87
		38		1100,79	1628,50
		Trzy osie i więcej			
		12	38	648,33	902,75
		38		902,75	1226,92
7. Autobusy					
W zależności od liczby miejsc do siedzenia poza miejscem kierowcy:		–	–	–	–
– mniejszej niż 22 miejsca	3056,57 zł				
– równej lub większej niż 22 miejsca	3864,33 zł				

7.3. Podatek rolny

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 6 ustawy z 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 1344 ze zm.)
- komunikat Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z 19 października 2026 r. w sprawie średniej ceny skupu żyta za okres 11 kwartałów będącej podstawą do ustalenia podatku rolnego na rok podatkowy 2027 (M.P. z 2026 r. poz. 1020)

Przedmiot opodatkowania:	Stawka podatku w 2027 r.
1 ha przeliczeniowego gruntów gospodarstw rolnych (równowartość pieniężna 2,5 dt* żyta)	**155,00 zł**
1 ha gruntów pozostałych (równowartość pieniężna 5 dt* żyta)	**310,00 zł**

* Średnia cena skupu żyta za 11 kwartałów, będąca podstawą do ustalenia podatku rolnego na 2026 r. wynosi 66,42 zł za 1 dt.

7.4. Podatek leśny

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 4 ustawy z 30 października 2002 r. o podatku leśnym (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 176)
- komunikat Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z 19 października 2026 r. w sprawie średniej ceny sprzedaży drewna, obliczonej według średniej ceny drewna uzyskanej przez nadleśnictwa za pierwsze trzy kwartały 2026 r. (M.P. z 2026 r. poz. 1021)

Przedmiot opodatkowania	Stawka podatku w 2027 r.
Grunty leśne sklasyfikowane w ewidencji gruntów i budynków jako lasy (z wyjątkiem lasów zajętych na wykonywanie innej działalności gospodarczej niż działalność leśna)	**68,64 zł**

* Równowartość pieniężna 0,220 m^3 drewna obliczana według średniej ceny sprzedaży drewna za I–III kwartał roku poprzedzającego rok podatkowy. Średnia cena sprzedaży drewna, obliczona według średniej ceny sprzedaży drewna uzyskanej przez nadleśnictwa za I–III kwartał 2026 r. – 312,02 zł za 1 m^3.

eprasa.pl aa720785b0

7.5. Opłata reklamowa

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 19 pkt 1 lit. g) i h) ustawy z 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 707 ze zm.)

Rada gminy, w drodze uchwały, określa zasady ustalania i poboru oraz terminy płatności i wysokość stawek opłat reklamowych. W tabeli podajemy górną wysokość tej opłaty.

Część opłaty	Przedmiot opodatkowania	Maksymalna stawka dzienna opłaty w 2027 r.
stała	Tablica reklamowa lub urządzenie reklamowe służące ekspozycji reklam	**4,00 zł**
zmienna	Powierzchnia tablicy reklamowej lub urządzenia reklamowego służącego ekspozycji reklam	**0,37 zł** za 1 m^2

7.6. Opłata od posiadania psów

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 18a, art. 19 pkt 1 lit. f ustawy z 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 707)

Obowiązek zapłaty opłaty od posiadania psów oraz wysokość stawek i terminy płatności może określić uchwałą rada gminy.

Przedmiot opłaty	Maksymalna stawka opłaty w 2027 r.
Posiadanie psa	**191,32 zł** od jednego psa

7.7. Opłata targowa, miejscowa i uzdrowiskowa

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 19 pkt 1 lit. a) ustawy z 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 707 ze zm.)

Wysokość stawek, zasady ustalania i poboru oraz terminy płatności opłat może określić uchwałą rada gminy. Kwoty stawek określone przez gminę w uchwale nie mogą przekroczyć stawek podanych w tabeli.

Rodzaj opłaty	Maksymalna stawka dzienna w 2027 r.
opłata targowa	**1208,45 zł**
opłata miejscowa w miejscowościach posiadających walory krajobrazowe	**5,00 zł za noc**
opłata miejscowa w miejscowościach lub częściach miejscowości posiadających status obszaru ochrony uzdrowiskowej	**5,50 zł za noc**
opłata uzdrowiskowa w miejscowościach lub częściach miejscowości, którym nadano status uzdrowiska	**6,86 zł za noc**

8. Podatek od spadków i darowizn

8.1. Zwolnienie od podatku od spadków i darowizn dla osób najbliższych

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 4a ustawy z 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 478 ze zm.)

Osoby, którym przysługuje zwolnienie z podatku od spadków i darowizn
1. Małżonek
2. Zstępni (za zstępnych uważa się również osoby, które przebywają lub przebywały w rodzinie zastępczej, w rodzinnym domu dziecka, w placówce opiekuńczo-wychowawczej lub w regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej)
3. Wstępni (za wstępnych uważa się także odpowiednio osoby tworzące rodzinę zastępczą, prowadzące rodzinny dom dziecka lub pracujące z dziećmi w placówce opiekuńczo-wychowawczej lub w regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej)

eprasa.pl aa720785b0

4. Pasierbowie
5. Rodzeństwo
6. Ojczym
7. Macocha
Warunki zwolnienia
1. Zgłoszenie nabycia do US w terminie 6 miesięcy licząc od dnia uprawomocnienia się orzeczenia sądu stwierdzającego nabycie spadku, zarejestrowania aktu poświadczenia dziedziczenia lub wydania europejskiego poświadczenia spadkowego
2. Udokumentowanie otrzymania środków pieniężnych na rachunek lub przekazem pocztowym (dotyczy nabycia środków pieniężnych w kwocie przekraczającej wartość **36 120 zł**)

8.2. Kwota wolna od podatku od spadków i darowizn

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 9 i 14 ustawy z 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 478 ze zm.)

Kwota wolna od podatku dla nabywców zaliczanych do:		
I grupy podatkowej	**II grupy podatkowej**	**III grupy podatkowej**
małżonek, zstępni, wstępni, pasierb, zięć, synowa, rodzeństwo, ojczym, macocha i teściowie	zstępni rodzeństwa, rodzeństwo rodziców, zstępni i małżonkowie pasierbów, małżonkowie rodzeństwa i rodzeństwo małżonków, małżonkowie rodzeństwa małżonków, małżonkowie innych zstępnych	inni nabywcy
36 120 zł	**27 090 zł**	**5733 zł**

UWAGA! Za zstępnych uważa się również osoby, które przebywają lub przebywały w rodzinie zastępczej, w rodzinnym domu dziecka, w placówce opiekuńczo-wychowawczej lub w regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej.

Za wstępnych uważa się także odpowiednio osoby tworzące rodzinę zastępczą, prowadzące rodzinny dom dziecka lub pracujące z dziećmi w placówce opiekuńczo-wychowawczej lub w regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej.

8.3. Skale podatku od spadków i darowizn

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 15 ustawy z 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 478 ze zm.)
- rozporządzenie Ministra Finansów z 28 czerwca 2023 r. w sprawie ustalenia kwot wartości rzeczy i praw majątkowych zwolnionych od podatku od spadków i darowizn i niepodlegających opodatkowaniu tym podatkiem oraz skal podatkowych, według których oblicza się ten podatek (Dz.U. z 2023 r. poz. 1226)

Podatek od spadków i darowizn oblicza się od nadwyżki podstawy opodatkowania ponad kwotę wolną od podatku.

Skale podatku od spadków i darowizn dla I, II i III grupy podatkowej

Kwoty nadwyżki ponad kwotę wolną		**Podatek wynosi**
ponad	**do**	
1) od nabywców zaliczonych do **I** grupy podatkowej		
	11 833 zł	3%
11 833 zł	23 665 zł	355 zł i 5% nadwyżki ponad 11 833 zł
23 665 zł		946 zł 60 gr i 7% od nadwyżki ponad 23 665 zł
2) od nabywców zaliczonych do **II** grupy podatkowej		
	11 833 zł	7%
11 833 zł	23 665 zł	828 zł 40 gr i 9% od nadwyżki ponad 11 833 zł
23 665 zł		1893 zł 30 gr i 12% od nadwyżki ponad 23 665 zł
3) od nabywców zaliczonych do **III** grupy podatkowej		
	11 833 zł	12%
11 833 zł	23 665 zł	1420 zł i 16% od nadwyżki ponad 11 833 zł
23 665 zł		3313 zł 20 gr i 20% od nadwyżki ponad 23 665 zł

eprasa.pl aa720785b0

III. UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE I ZDROWOTNE

1. Składki

1.1. Kwota rocznego ograniczenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i Fundusz Emerytur Pomostowych

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 19 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 199 ze zm.)

Rok kalendarzowy	Kwota rocznego ograniczenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	Podstawa prawna
2026	**282 600 zł**	M.P. z 2025 r. poz. 1206

1.2. Ograniczenie podstawy wymiaru składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 20 ust. 3 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 199 ze zm.)

Składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe	Maksymalna podstawa wymiaru składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe	Podstawa prawna
styczeń–grudzień 2026 r.	**23 550 zł** (tj. 250% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia)	M.P. z 2025 r. poz. 1216

1.3. Składki na ubezpieczenia za pracowników

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 16, art. 22 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 199 ze zm.)
- art. 36 ustawy z 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (j.t. Dz.U. z 2024 r. poz. 1696 ze zm.)
- art. 79 ustawy z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 1461 ze zm.)

Składki na ubezpieczenia	Finansujący	
	pracodawca	pracownik
Emerytalne	9,76%	9,76%
Rentowe	6,50%	1,50%
Chorobowe	–	2,45%
Wypadkowe	stopa procentowa składki jest ustalana w sposób opisany poniżej	–
Fundusz Emerytur Pomostowych (FEP)	1,5%	–
Zdrowotne	–	9%
FP i FS	2,45%	–
FGŚP	0,10%	–

1.4. Składki na ubezpieczenie wypadkowe

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 27–33 ustawy z 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 1644 ze zm.)
- załącznik nr 2 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 29 listopada 2002 r. w sprawie różnicowania stopy procentowej składki na ubezpieczenie społeczne z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych w zależności od zagrożeń zawodowych i ich skutków (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 1874.)

eprasa.pl aa720785b0

Stopa procentowa składki wypadkowej od 1.04.2026 r. do 31.03.2027 r.

Okres obowiązywania	Rodzaj płatnika	Stopa procentowa składki wypadkowej
1.04.2025–31.03.2026	Płatnik składek podlegający wpisowi do rejestru REGON, zgłaszający do ubezpieczenia wypadkowego nie więcej niż 9 ubezpieczonych	**1,67%** (50% najwyższej stopy procentowej ustalonej na dany rok składkowy)
	Płatnik składek niepodlegający wpisowi do rejestru REGON	

Grupy działalności, kategorie ryzyka i stopy procentowe składki na ubezpieczenie wypadkowe dla grup działalności od 1.04.2026 r. do 31.03.2027 r.

Lp.	Grupa działalności	Kod PKD	Kategoria ryzyka	Stopa procentowa składki (%)
1	2	3	4	5
1	Uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, włączając działalność usługową	A-01	5	1,47
2	Leśnictwo i pozyskiwanie drewna	A-02	6	1,73
3	Rybactwo	A-03	4	1,20
4	Wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego (lignitu)	B-05	12	3,33
5	Górnictwo ropy naftowej i gazu ziemnego	B-06	6	1,73
6	Górnictwo rud metali	B-07	8	2,26
7	Pozostałe górnictwo i wydobywanie	B-08	6	1,73
8	Działalność usługowa wspomagająca górnictwo i wydobywanie	B-09	12	3,33
9	Produkcja artykułów spożywczych	C-10	4	1,20
10	Produkcja napojów	C-11	4	1,20
11	Produkcja wyrobów tytoniowych	C-12	4	1,20
12	Produkcja wyrobów tekstylnych	C-13	4	1,20
13	Produkcja odzieży	C-14	2	0,67
14	Produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych	C-15	3	0,93
15	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania	C-16	6	1,73
16	Produkcja papieru i wyrobów z papieru	C-17	5	1,47
17	Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	C-18	3	0,93
18	Wytwarzanie i przetwarzanie koksu i produktów rafinacji ropy naftowej	C-19	5	1,47
19	Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	C-20	4	1,20
20	Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych	C-21	3	0,93
21	Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	C-22	5	1,47
22	Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	C-23	5	1,47
23	Produkcja metali	C-24	6	1,73
24	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń	C-25	5	1,47
25	Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	C-26	3	0,93
26	Produkcja urządzeń elektrycznych	C-27	4	1,20
27	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana	C-28	5	1,47
28	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli	C-29	4	1,20
29	Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	C-30	5	1,47
30	Produkcja mebli	C-31	4	1,20
31	Pozostała produkcja wyrobów	C-32	4	1,20
32	Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	C-33	6	1,20
33	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	D-35	4	1,20
34	Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	E-36	4	1,20
35	Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	E-37	5	1,47
36	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców	E-38	6	1,73

eprasa.pl aa720785b0

1	2	3	4	5
37	Działalność związana z rekultywacją i pozostała działalność usługowa związana z gospodarką odpadami	E-39	4	1,20
38	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków	F-41	3	0,93
39	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej	F-42	5	1,47
40	Roboty budowlane specjalistyczne	F-43	3	0,93
41	Handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi; naprawa pojazdów samochodowych	G-45	2	0,67
42	Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi	G-46	3	0,93
43	Handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi	G-47	3	0,93
44	Transport lądowy oraz transport rurociągowy	H-49	3	0,93
45	Transport wodny	H-50	4	1,20
46	Transport lotniczy	H-51	2	0,67
47	Magazynowanie i działalność usługowa wspomagająca transport	H-52	4	1,20
48	Działalność pocztowa i kurierska	H-53	4	1,20
49	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	I	2	0,67
50	Informacja i komunikacja	J	2	0,67
51	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	K	2	0,67
52	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	L	2	0,67
53	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	M	2	0,67
54	Wynajem i dzierżawa	N-77	3	0,93
55	Działalność związana z zatrudnieniem	N-78	3	0,93
56	Działalność organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostała działalność usługowa w zakresie rezerwacji i działalności z nią związane	N-79	2	0,67
57	Działalność detektywistyczna i ochroniarska	N-80	3	0,93
58	Działalność usługowa związana z utrzymaniem porządku w budynkach i zagospodarowaniem terenów zieleni	N-81	4	1,20
59	Działalność związana z administracyjną obsługą biura i pozostała działalność wspomagająca prowadzenie działalności gospodarczej	N-82	2	0,67
60	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne, organizacje i zespoły eksterytorialne	O, U	2	0,67
61	Edukacja	P	3	0,93
62	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	Q	4	1,20
63	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	R	2	0,67
64	Pozostała działalność usługowa, gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	S, T	2	0,67

1.5. Składka na ubezpieczenie zdrowotne

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 79, art. 79a, art. 81 ustawy z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 1461 ze zm.)

Podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne i jej wysokość

Ubezpieczeni	Miesięczna podstawa wymiaru składki zdrowotnej w 2026 r.	Wysokość składki zdrowotnej w 2026 r.
1	2	3
pracownik	Przychód uzyskany z umowy o pracę pomniejszony o składki na ubezpieczenia społeczne finansowane przez ubezpieczonego	9% podstawy wymiaru
zleceniobiorca	Przychód uzyskany z umowy zlecenia pomniejszony o składki na ubezpieczenia społeczne finansowane przez ubezpieczonego	
osoba powołana do pełnienia funkcji na mocy aktu powołania oraz prokurent, którzy z tego tytułu pobierają wynagrodzenie,	Kwota odpowiadająca wysokości wynagrodzenia pobieranego z tytułu powołania	

eprasa.pl aa720785b0

1	2	3
z wyłączeniem osób uzyskujących przychody na podst. art. 13 pkt 5 i 6 ustawy o pdof (m.in. z tytułu wykonywania czynności związanych z pełnieniem obowiązków społecznych lub obywatelskich) których roczne wynagrodzenie z tego tytułu nie przekracza kwoty 6000 zł		
osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą	**Skala podatkowa** – przychód z poprzedniego miesiąca pomniejszony o koszty uzyskania przychodów, nie mniej niż 100% minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w pierwszym dniu roku składkowego (w 2026 r. 4806 zł)	9% podstawy wymiaru, nie mniej niż **432,54 zł**
	Podatek liniowy – przychód z poprzedniego miesiąca pomniejszony o koszty uzyskania przychodów, nie mniej niż 100% minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w pierwszym dniu roku składkowego (w 2026 r. 4806 zł)	4,9% podstawy wymiaru, nie mniej niż **432,54 zł**
	Karta podatkowa – 100% minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego 1 stycznia danego roku (w 2026 r. 4806 zł)	9% podstawy wymiaru czyli **432,54 zł**
	Ryczałt od przychodów ewidencjonowanych – **60%** przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w czwartym kwartale 2025 r. włącznie z wypłatami z zysku (5537,18 zł) jeżeli przychody z działalności gospodarczej nie przekroczyły od początku roku 60 tys. zł, – **100%** ww. przeciętnego wynagrodzenia (9228,64 zł), jeżeli przychody z działalności gospodarczej (od początku roku) przekroczyły 60 tys. zł i nie przekroczyły 300 tys. zł, – **180%** ww. przeciętnego wynagrodzenia (16611,55 zł) jeżeli przychody z działalności gospodarczej (od początku roku) przekroczyły 300 tys. zł	9% podstawy wymiaru **498,35 zł** 9% podstawy wymiaru **830,58 zł** 9% podstawy wymiaru **1495,04 zł**
	Pozostałe osoby prowadzące pozarolniczą działalność (wspólnicy spółek, twórcy i artyści) – kwota przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w czwartym kwartale 2025 r., włącznie z wypłatami z zysku (9228,64 zł)	9% podstawy wymiaru **830,58 zł**
	Osoby współpracujące z osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność gospodarczą oraz osobami korzystającymi z „ulgi na start” – 75% kwoty przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w czwartym kwartale 2025 r., włącznie z wypłatami z zysku (6921,48 zł)	9% podstawy wymiaru **622,93 zł**

1.6. Składka na FGŚP

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 27 ustawy budżetowej na 2026 r. (Dz.U. z 2026 r. poz. 62)

Rok	Wysokość składki na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych
2026	**0,10%** kwot wypłat stanowiących podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe bez ograniczenia

1.7. Składka na Fundusz Pracy i Fundusz Solidarnościowy

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 25 i 26 ustawy budżetowej na 2026 r. (Dz.U. z 2026 r. poz. 62)

Rok	Wysokość składki na Fundusz Pracy i Fundusz Solidarnościowy
2026	**2,45%** podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne bez ograniczenia (w tym 1% na FP i 1,45% na FS)

eprasa.pl aa720785b0

1.8. Składka na Fundusz Emerytur Pomostowych

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 36 ustawy z 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (j.t. Dz.U. z 2024 r. poz. 1696 ze zm.)

Rok	Wysokość składki na Fundusz Emerytur Pomostowych
2026	**1,5%** podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne

1.9. Składki na ubezpieczenia osób prowadzących działalność

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 18 ust. 8 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 199 ze zm.)
- art. 81 ustawy z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 1461 ze zm.)

Kwota prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia w 2026 r. wynosi 9420 zł

Składki na ubezpieczenia społeczne i FP	Styczeń–grudzień 2026 r.
Podstawa wymiaru	**5652 zł** (tj. 60% prognozowanego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia na 2026 r.)
Składki na ubezpieczenie: – emerytalne – rentowe – chorobowe – wypadkowe	 **1103,27 zł** (tj. 19,52%) **452,16 zł** (tj. 8%) **138,47** (tj. 2,45%) liczone w zależności od liczby ubezpieczonych i grupy działalności
Fundusz Pracy i Fundusz Solidarnościowy	**138,47 zł** (tj. 2,45%)

1.10. Składki na ubezpieczenia osób rozpoczynających działalność gospodarczą

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 6a, art. 18a, art. 18aa ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 199 ze zm.)

Preferencje składkowe dla rozpoczynających działalność

Lp.	Rodzaje preferencji	Okres korzystania z ulgi	Na czym polega ulga
1.	Działalność nierejestrowana	Od dnia rozpoczęcia działalności do dnia przekroczenia przychodu w kwocie 225% płacy minimalnej w kwartale	Przedsiębiorca nie ma obowiązku odprowadzania składek na ZUS oraz składki zdrowotnej
2.	Ulga na start	Pierwsze 6 miesięcy prowadzenia działalności (z wyjątkiem działalności wymienionej w pkt 1)	Przedsiębiorca: – nie ma obowiązku odprowadzania składek na ZUS, – ma obowiązek odprowadzania składki zdrowotnej
3.	Składki preferencyjne	Okres kolejnych 24 miesięcy prowadzenia działalności – przypadający po okresie ulgi na start – zob. pkt 2)	Przedsiębiorca: – ma obowiązek odprowadzania składek na ZUS obliczonych od obniżonej podstawy wymiaru (30% minimalnego wynagrodzenia), – ma obowiązek odprowadzania składki zdrowotnej (zob. tab. „Składki na ubezpieczenie osób rozpoczynających działalność”)

Składki na ubezpieczenie osób rozpoczynających działalność

Składki na ubezpieczenia społeczne	2026 r.
1	2
Podstawa wymiaru	**1441,80 zł** (tj. 30% kwoty minimalnego wynagrodzenia, które w tym okresie wynosi 4806 zł)

eprasa.pl aa720785b0

1	2
Składki na ubezpieczenie:	
– emerytalne	**281,44 zł** (tj. 19,52%)
– rentowe	**115,34 zł** (tj. 8%)
– chorobowe	**35,32 zł** (tj. 2,45%)
– wypadkowe	liczone w zależności od liczby ubezpieczonych i grupy działalności

1.11. Wysokość współczynnika do ustalenia najniższej podstawy wymiaru składek dla osób prowadzących działalność gospodarczą tzw. mały ZUS plus

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 18c ust. 3 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 199 ze zm.)

Okres	Wysokość współczynnika
2026 r.	0,5*

* Współczynnik stały stosowany do wyliczenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne dla przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą, których roczny przychód z tytułu tej działalności w poprzednim roku kalendarzowym nie przekroczył 120 000 zł. W tym przypadku podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne należy wyliczyć od średniomiesięcznego dochodu z poprzedniego roku kalendarzowego pomnożonego przez współczynnik.

1.12 Składki na pracownicze plany kapitałowe (PPK)

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 26–27, art. 31–32 ustawy z 4 października 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 192 ze zm.)

Uczestnik PPK	Podmiot zatrudniający	Państwo
▪ wpłata podstawowa 2% wynagrodzenia* ▪ wpłata dodatkowa do 2% wynagrodzenia	▪ wpłata podstawowa 1,5% wynagrodzenia ▪ wpłata dodatkowa do 2,5% wynagrodzenia	▪ wpłata powitalna 250 zł ▪ dopłaty roczne 240 zł

* Zarabiający poniżej 1,2-krotności minimalnego wynagrodzenia mogą deklarować wpłatę podstawową od 0,5%.

1.13. Składki na ubezpieczenia społeczne pracowników młodocianych

PODSTAWA PRAWNA:

- § 19 rozporządzenia Rady Ministrów z 28 maja 1996 r. w sprawie przygotowania zawodowego młodocianych i ich wynagradzania (j.t. Dz.U. z 2018 r. poz. 2010 ze zm.)

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w II kwartale 2026 r. wyniosło 9233,13 zł (komunikat Prezesa GUS z 10 sierpnia 2026 r. w sprawie przeciętnego wynagrodzenia w II kwartale 2026 r. – M.P. z 2026 r. poz. 779).

- **I rok nauki pracownika młodocianego**

Okres ubezpieczenia	wrzesień–listopad 2026 r.	
Podstawa wymiaru	**738,65 zł** (nie mniej niż 8% przeciętnego wynagrodzenia w II kwartale 2026 r.)	
Finansowanie składek	Finansowane przez płatnika	Finansowane przez ubezpieczonego
Emerytalne	**72,09 zł** (tj. 9,76%)	**72,09 zł** (tj. 9,76%)
Rentowe	**48,01 zł** (tj. 6,5%)	**11,08 zł** (tj. 1,5%)
Chorobowe	–	**18,10 zł** (tj. 2,45%)

eprasa.pl aa720785b0

- II rok nauki pracownika młodocianego

Okres ubezpieczenia	wrzesień–listopad 2026 r.	
Podstawa wymiaru	**830,98 zł** (nie mniej niż 9% przeciętnego wynagrodzenia w II kwartale 2026 r.)	
Finansowanie składek	Finansowane przez płatnika	Finansowane przez ubezpieczonego
Emerytalne	**81,10 zł** (tj. 9,76%)	**81,10 zł** (tj. 9,76%)
Rentowe	**54,01 zł** (tj. 6,5%)	**12,46 zł** (tj. 1,5%)
Chorobowe	–	**20,36 zł** (tj. 2,45%)

- III rok nauki pracownika młodocianego

Okres ubezpieczenia	wrzesień–listopad 2026 r.	
Podstawa wymiaru	**923,31 zł** (nie mniej niż 10% przeciętnego wynagrodzenia w II kwartale 2026 r.)	
Finansowanie składek	Finansowane przez płatnika	Finansowane przez ubezpieczonego
Emerytalne	**90,12 zł** (tj. 9,76%)	**90,12 zł** (tj. 9,76%)
Rentowe	**60,02 zł** (tj. 6,5%)	**13,85 zł** (tj. 1,5%)
Chorobowe	–	**22,62 zł** (tj. 2,45%)

1.14. Składki na ubezpieczenia pracowników przebywających na urlopach wychowawczych

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 81 ust. 8 pkt 10 ustawy z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 1461 ze zm.)
- art. 6 ust. 1 pkt 19, art. 18 ust. 5b, ust. 14 i 15 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 199 ze zm.)

Okres obowiązywania	Ubezpieczenia emerytalne i rentowe		Ubezpieczenie zdrowotne
	Maksymalna podstawa wymiaru składek (w wysokości 60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego)	Minimalna podstawa wymiaru składek (w wysokości 75% kwoty minimalnego wynagrodzenia)	Podstawa wymiaru składki (równa kwocie specjalnego zasiłku opiekuńczego)
2026 r.	**5652 zł**	**3604,50 zł**	**620,00 zł**

1.15. Składki na ubezpieczenie społeczne rolników (KRUS)

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 8, art. 17, art. 40 ustawy z 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 1770 ze zm.)
- obwieszczenie Prezesa KRUS z 27 sierpnia 2026 r. w sprawie wysokości miesięcznej składki na ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie w IV kwartale 2026 r. (M.P. z 2026 r. poz. 885)

eprasa.pl aa720785b0

Wysokość składek na ubezpieczenie społeczne rolników za IV kwartał 2026 r.							
Status ubezpieczonego i wielkość gospodarstwa rolnego	Wysokość składek na ubezpieczenie w zł						Składki łącznie od jednego ubezpieczonego kwartalnie
	emerytalno-rentowe				wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie		
	podstawowa składka miesięczna	dodatkowa składka miesięczna	razem składka miesięczna (2 + 3)	kwartalnie	składka miesięczna	kwartalnie	
1	2	3	4	5	6	7	8
I. Rolnik prowadzący gospodarstwo rolne							
– do 50 ha	178,00	0,00	178,00	534,00	78,00	234,00	768,00
– powyżej 50 ha do 100 ha	178,00	214,00	392,00	1176,00	78,00	234,00	1410,00
– powyżej 100 ha do 150 ha	178,00	427,00	605,00	1815,00	78,00	234,00	2049,00
– powyżej 150 ha do 300 ha	178,00	641,00	819,00	2457,00	78,00	234,00	2691,00
– powyżej 300 ha	178,00	855,00	1033,00	3099,00	78,00	234,00	3333,00
Domownik (w każdej grupie obszarowej gospodarstwa rolnego)	178,00	0,00	178,00	534,00	78,00	234,00	768,00
II. Rolnik prowadzący pozarolniczą działalność gospodarczą i gospodarstwo rolne							
– do 50 ha	356,00	0,00	356,00	1068,00	78,00	234,00	1302,00
– powyżej 50 ha do 100 ha	356,00	214,00	570,00	1710,00	78,00	234,00	1944,00
– powyżej 100 ha do 150 ha	356,00	427,00	783,00	2349,00	78,00	234,00	2583,00
– powyżej 150 ha do 300 ha	356,00	641,00	997,00	2991,00	78,00	234,00	3225,00
– powyżej 300 ha	356,00	855,00	1211,00	3633,00	78,00	234,00	3867,00
Domownik prowadzący pozarolniczą działalność gospodarczą (w każdej grupie obszarowej gospodarstwa rolnego)	356,00	0,00	356,00	1068,00	78,00	234,00	1302,00

1.16. Składka na ubezpieczenie zdrowotne rolników*

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 80 ustawy z 24 sierpnia 2004 r. r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2025 r. poz. 1461 ze zm.)

Wielkość gospodarstwa rolnego	Sposób obliczenia składki na ubezpieczenie zdrowotne rolników za IV kwartał 2026 r.**	Sposób finansowania
do 6 ha	**1 zł × 1 ha** przeliczeniowy użytków rolnych za każdego rolnika i domownika	budżet państwa
powyżej 6 ha	**1 zł × 1 ha** przeliczeniowy użytków rolnych za każdego rolnika i domownika	rolnik

* Nie dotyczy rolników prowadzących dział specjalny produkcji rolnej.

** Wysokość składki na ubezpieczenie zdrowotne jest uzależniona od wielkości gospodarstwa rolnego.

1.17. Wysokość składek na ubezpieczenia pomocnika rolnika

PODSTAWA PRAWNA:

- art.7 ustawy z 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 197 ze zm.)
- art. 66 ust. 1 pkt 1ba, art. 80 ust. 3a ustawy z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 1461 ze zm.)

Wysokość składek na ubezpieczenia pomocnika za październik 2026 r.	
rodzaj ubezpieczenia	wysokość składki
wypadkowe, chorobowe, macierzyńskie	obowiązuje składka dzienna* Z tytułu podlegania ubezpieczeniu przez pełny miesiąc składka wynosi 78 zł
zdrowotne	277 zł (składka miesięczna)

* Kwoty składek dziennych publikujemy we wskaźnikach dostępnych po zalogowaniu na inforlex.pl (w sekcji Moje konto – Moje produkty)

eprasa.pl aa720785b0

2. Zasiłki

2.1. Wskaźnik waloryzacji podstawy wymiaru zasiłku chorobowego

PODSTAWA PRAWNA:

- obwieszczenia Prezesa ZUS z 18 sierpnia 2026 r. w sprawie wskaźnika waloryzacji podstawy wymiaru zasiłku chorobowego przyjętej do obliczenia świadczenia rehabilitacyjnego w IV kwartale 2026 r. (M.P. z 2026 r. poz. 858)

Okres obowiązywania	Wskaźnik waloryzacji
lipiec–wrzesień 2026 r.	**109,0%** (wskaźnik przekracza 100%, dlatego w III kwartale 2026 r. podstawę wymiaru zasiłku chorobowego należy waloryzować)
październik–grudzień 2026 r.	**100,4%** (wskaźnik przekracza 100%, dlatego w IV kwartale 2026 r. r. podstawę wymiaru zasiłku chorobowego należy waloryzować)

2.2. Zasiłek pogrzebowy

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 80 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (j.t. Dz.U z 2025 r. poz. 1749)

Okres obowiązywania	Wysokość zasiłku
w 2026 r.	**7000 zł**

2.3. Zasiłek rodzinny

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 5–6 ustawy z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 11240)
- § 1 pkt 4 rozporządzenia Rady Ministrów z 13 sierpnia 2024 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna (Dz.U. z 2024 r. poz. 1238)

Okres zasiłkowy	Zasiłek przysługuje na dziecko w wieku:	Kwota (miesięcznie)
1.11.2026–31.10.2027	do ukończenia 5. roku życia	95 zł
	powyżej 5. roku życia do ukończenia 18. roku życia	124 zł
	powyżej 18. roku życia do ukończenia 24. roku życia	135 zł

2.4. Dodatki do zasiłku rodzinnego

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 8–15b ustawy z 23 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 1240)
- § 1 pkt 5–11 rozporządzenia Rady Ministrów z 13 sierpnia 2024 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna (Dz.U. z 2024 r. poz. 1238)

Dodatki do zasiłku rodzinnego od 1.11.2026 r. do 31.10.2027 r. z tytułu:	Kwota świadczenia	Uwagi
1	2	3
urodzenia dziecka	1000 zł	jednorazowo
opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	400 zł	miesięcznie
samotnego wychowywania dziecka	193 zł	miesięcznie na dziecko, nie więcej niż 386 zł na wszystkie dzieci
	273 zł	miesięcznie na dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, nie więcej jednak niż 546 zł na wszystkie dzieci
wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	95 zł	miesięcznie na trzecie i na następne dzieci uprawnione do zasiłku rodzinnego

eprasa.pl aa720785b0

1	2	3
kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	90 zł	miesięcznie na dziecko w wieku do ukończenia 5. roku życia
	110 zł	miesięcznie na dziecko w wieku powyżej 5. roku życia do ukończenia 24. roku życia
rozpoczęcia roku szkolnego	100 zł	na dziecko wypłacany raz w roku (dodatek ten przysługuje także na dzieci w zerówkach)
podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	113 zł	miesięcznie na dziecko w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły ponadgimnazjalnej lub szkoły artystycznej, w której realizowany jest obowiązek szkolny i obowiązek nauki, a także szkoły podstawowej lub gimnazjum w przypadku dziecka lub osoby uczącej się, legitymującej się orzeczeniem o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności
	69 zł	miesięcznie na dziecko w związku z dojazdem z miejsca zamieszkania do miejscowości, gdzie znajduje się siedziba szkoły w przypadku dojazdu do szkoły ponadgimnazjalnej, a także artystycznej, w której realizowany jest obowiązek szkolny i obowiązek nauki w zakresie odpowiadającym nauce w szkole ponadgimnazjalnej

Dziecko ma prawo do dodatków wymienionych w tabeli, pod warunkiem że przysługuje na nie zasiłek rodzinny. Granica dochodu uprawniającego do wypłaty zasiłku rodzinnego (obowiązująca od 1 listopada 2017 r.) to 674 zł na osobę w rodzinie, a w przypadku osób wychowujących dziecko niepełnosprawne – 764 zł na osobę.

2.5. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka

PODSTAWA PRAWNA:

- § 1 pkt 12 rozporządzenia Rady Ministrów z 13 sierpnia 2024 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna (Dz.U. z 2024 r. poz. 1238)

Rok	Wysokość zapomogi
2026	**1000 zł**

2.6. Świadczenia opiekuńcze

PODSTAWA PRAWNA:

- § 1 pkt 13 rozporządzenia Rady Ministrów z 13 sierpnia 2024 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna (Dz.U. z 2024 r. poz. 1238)
- M.P. z 2025 r. poz. 1127

Rodzaj świadczenia	Kwota świadczenia w 2026 r. (miesięcznie)
Zasiłek pielęgnacyjny	**215,84 zł**
Świadczenie pielęgnacyjne	**3386,00 zł**

3. Emerytury i renty

3.1. Najniższe emerytury i renty

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 85 ust. 1 i 2 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (j.t. Dz.U. 2025 r. poz. 1749)
- art. 20 ust. 2 ustawy z 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 257 ze zm.)
- komunikat Prezesa ZUS z 17 lutego 2026 r. w sprawie kwoty najniższej emerytury i renty, dodatku pielęgnacyjnego i dodatku dla sierot zupełnych, kwot maksymalnych zmniejszeń emerytur i rent oraz kwot emerytur i rent wolnych od egzekucji i potrąceń (M.P. z 2026 r. poz. 220)

eprasa.pl aa720785b0

Rodzaj świadczenia	Najniższa kwota świadczenia od 1 marca 2026 r. do 28 lutego 2027 r.
Emerytura, renta z tytułu całkowitej niezdolności do pracy i renta rodzinna	**1978,49 zł**
Renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy	**1483,87 zł**
Renta z tytułu całkowitej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową i renta rodzinna wypadkowa	**2374,19 zł**
Renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową	**1780,64 zł**

3.2. Kwota bazowa

PODSTAWA PRAWNA:

- komunikat Prezesa GUS z 9 lutego 2026 r. r. w sprawie kwoty bazowej w 2025 r. (M.P. z 2026 r. poz. 191)

Okres obowiązywania	Wysokość kwoty bazowej
1 marca 2026 r.–28 lutego 2027 r.	**7770,04 zł**

3.3. Zawieszanie i zmniejszanie świadczeń emerytów i rencistów

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 104 ust. 7 i 8 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 1749)

Okres obowiązywania	Kwoty przychodu odpowiadające		Podstawa prawna
	70% przeciętnego wynagrodzenia	130% przeciętnego wynagrodzenia	
1.12.2025 r.–28.02.2026 r.	6140,20 zł	11 403,30 zł	M.P. z 2025 r. poz. 1148
1.03–31.05.2026 r.	6438,50 zł	11 957,20 zł	M.P. z 2026 r. poz. 209
1.06–31.08.2026 r.	6694,10 zł	12 431,80 zł	M.P. z 2026 r. poz. 499
1.09–30.11.2026 r.	**6463,20 zł**	**12 003,10 zł**	**M.P. z 2026 r. poz. 779**

3.4. Kwoty maksymalnego zmniejszenia emerytury i renty

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 104 ust. 8–9 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 1749)
- Komunikat Prezesa ZUS z 17 lutego 2026 r. w sprawie kwoty najniższej emerytury i renty, dodatku pielęgnacyjnego i dodatku dla sierot zupełnych, kwot maksymalnych zmniejszeń emerytur i rent oraz kwot emerytur i rent wolnych od egzekucji i potrąceń (M.P. z 2026 r. poz. 220)

Rodzaj świadczenia	Kwota maksymalnego zmniejszenia od 1 marca 2026 r. do 28 lutego 2027 r.
Emerytura, renta z tytułu całkowitej niezdolności do pracy	**989,41 zł**
Renta z tytułu całkowitej niezdolności do pracy	**742,10 zł**
Renta rodzinna dla jednej osoby	**841,05 zł**

3.5. Dodatki do emerytur i rent

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 75–76 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 1749)
- komunikat Prezesa ZUS z 27 stycznia 2026 r. w sprawie kwoty dodatku dopełniającego do renty socjalnej (M.P. z 2026 r. poz. 153)
- komunikat Prezesa ZUS z 17 lutego 2026 r. w sprawie kwoty dodatku do emerytury lub renty za tajne nauczanie (M.P. z 2026 r. poz. 227)
- komunikat Prezesa ZUS z 17 lutego 2026 r. w w sprawie kwoty dodatku kombatanckiego do emerytury lub renty (M.P. z 2026 r. poz. 222)
- komunikat Prezesa ZUS z 17 lutego 2026 r.w sprawie kwoty świadczenia pieniężnego przysługującego żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych (M.P. z 2025 r. poz. 229)

eprasa.pl aa720785b0

- komunikat Prezesa ZUS z 17 lutego 2026 r.w sprawie kwoty świadczenia pieniężnego przysługującego osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich (M.P. z 2026 r. poz. 228)
- komunikat Prezesa ZUS z 17 lutego 2026 r.w sprawie kwoty najniższej emerytury i renty, dodatku pielęgnacyjnego i dodatku dla sierot zupełnych, kwot maksymalnych zmniejszeń emerytur i rent oraz kwot emerytur i rent wolnych od egzekucji i potrąceń (M.P. z 2026 r. poz. 220)

Dodatki do świadczeń emerytalno-rentowych od 1 marca 2026 r. do 28 lutego 2027 r.	Kwota
dodatek pielęgnacyjny, za tajne nauczanie	**366,68 zł**
dodatek pielęgnacyjny dla inwalidy wojennego całkowicie niezdolnego do pracy i samodzielnej egzystencji	**550,02 zł**
dodatek dla sieroty zupełnej	**689,17 zł**
dodatek kombatancki, świadczenie w wysokości dodatku kombatanckiego	**366,68 zł**
dodatek kompensacyjny	**55,00 zł**
świadczenie pieniężne dla żołnierzy zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianych w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach wydobywania rud uranu i batalionach budowlanych	**366,68 zł**
świadczenie pieniężne przysługujące osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i ZSRR – w zależności od liczby pełnych miesięcy trwania pracy	**od 18,39 zł do 366,68 zł**
świadczenie pieniężne przysługujące cywilnym niewidomym ofiarom działań wojennych	**1978,49 zł**
dodatek dopełniający do renty socjalnej	**2704,71 zł**

3.6. Świadczenie przedemerytalne – wysokość i limity zarobków

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 3 ustawy z 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 421)
- komunikat Prezesa ZUS z 12 lutego 2026 r. w sprawie dopuszczalnej kwoty przychodu, granicznej kwoty przychodu oraz rocznej dopuszczalnej kwoty przychodu i rocznej granicznej kwoty przychodu, stosowanych przy zmniejszaniu lub zawieszaniu świadczeń przedemerytalnych oraz zasiłków przedemerytalnych (M.P. z 2026 r. poz. 208)

Wysokość świadczenia przedemerytalnego od 1 marca 2026 r. do 28 lutego 2027 r.	Limity zarobków obowiązujące od 1 marca 2026 r. do 28 lutego 2027 r.	
	Rodzaj limitu	Wysokość limitu
1993,76 zł	Dopuszczalna miesięczna kwota przychodu	**2225,90 zł**
	Graniczna miesięczna kwota przychodu	**6232,50 zł**
	Dopuszczalna roczna kwota przychodu	**26 710,80 zł**
	Graniczna roczna kwota przychodu	**74 790,00 zł**

3.7. Renta socjalna – wysokość i limit przychodów

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 6 ust. 1 ustawy z 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 420 ze zm.)

Wysokość renty socjalnej od 1 marca 2026 r. do 28 lutego 2027 r.	Kwota przychodu odpowiadająca			Podstawa prawna
	Okres obowiązywania	70% przeciętnego wynagrodzenia	130% przeciętnego wynagrodzenia	
1978,49 zł	1.12.2025 r.–28.02.2026 r.	6140,20 zł	11 403,30 zł	M.P. z 2025 r. poz. 1148
	1.03–31.05.2026 r.	6438,50 zł	11 957,20 zł	M.P. z 2026 r. poz. 209
	1.06–31.08.2026 r.	6694,10 zł	12 431,80 zł	M.P. z 2026 r. poz. 499
	1.09–30.11.2026 r.	**6463,20 zł**	**12 003,10 zł**	**M.P. z 2026 r. poz. 779**

eprasa.pl aa720785b0

IV. PRAWO PRACY

1. Nominalny wymiar czasu pracy

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 130 ustawy z 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 1245)

Wymiar czasu pracy w poszczególnych miesiącach 2026 r.*			
Miesiąc	**Wymiar**	**Miesiąc**	**Wymiar**
styczeń	160 godz.	lipiec	184 godz.
luty	160 godz.	sierpień	160 godz.
marzec	176 godz.	wrzesień	176 godz.
kwiecień	168 godz.	październik	176 godz.
maj	160 godz.	listopad	160 godz.
czerwiec	168 godz.	grudzień	160 godz.

* Wymiar dla osób pracujących w podstawowym systemie czasu pracy od poniedziałku do piątku.

2. Podróże służbowe i jazdy lokalne

2.1. Nieodpłatne świadczenie z tytułu wykorzystywania samochodu służbowego do celów prywatnych

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 12 ust. 2a ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 592 ze zm.)

Lp.	Samochód służbowy	Miesięczna kwota ryczałtu
1	o mocy silnika do 60 kW	250 zł
2	stanowiący pojazd elektryczny lub pojazd napędzany wodorem	250 zł
3	inny niż wymienione w pkt 1 i 2	400 zł

2.2. Maksymalne stawki za 1 km przebiegu pojazdu

PODSTAWA PRAWNA:

- § 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy (Dz.U. z 2002 r. Nr 27, poz. 271 ze zm.)

Okres obowiązywania	Samochód osobowy		Motocykl	Motorower
	o poj. skok. do 900 cm^3	o poj. skok. powyżej 900 cm^3		
2026 r.	**0,89 zł**	**1,15 zł**	**0,69 zł**	**0,42 zł**

2.3. Maksymalne miesięczne kwoty ryczałtu za używanie pojazdu

PODSTAWA PRAWNA:

- § 3 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy (Dz.U. z 2002 r. Nr 27, poz. 271 ze zm.)

Okres obowiązywania	Gmina i miasto	Maksymalne miesięczne kwoty ryczałtu dla samochodu osobowego o pojemności skokowej silnika	
		do 900 cm^3	powyżej 900 cm^3
2026 r.	do 100 tys. mieszkańców (limit 300 km)	**267,00 zł**	**345,00 zł**
	ponad 100 tys. do 500 tys. mieszkańców (limit 500 km)	**445,00 zł**	**575,00 zł**
	ponad 500 tys. mieszkańców (limit 700 km)	**623,00 zł**	**805,00 zł**

eprasa.pl aa720785b0

2.4. Podróże służbowe w kraju

PODSTAWA PRAWNA:

- § 7–11 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (j.t. Dz.U. z 2023 r. poz. 2190)

Należności z tytułu podróży służbowej w kraju

Rodzaj świadczenia	Przysługująca kwota
Dieta	Jeśli podróż trwa nie dłużej niż dobę: **0 zł** za podróż trwającą mniej niż 8 godzin **22,50 zł** za podróż trwającą od 8 do 12 godzin **45,00 zł z**a podróż trwającą powyżej 12 godzin
	Jeśli podróż trwa dłużej niż dobę: **45,00 zł** za każdą dobę **22,50 zł** za każdą rozpoczętą dobę do 8 godzin **45,00 zł** za każdą rozpoczętą dobę ponad 8 godzin
Zwrot kosztów noclegów	Ryczałt **67,50 zł** – jeśli pracownikowi nie zapewniono bezpłatnego noclegu i który nie przedłożył rachunku
Zwrot udokumentowanych kosztów noclegu	Zwrot następuje w wysokości stwierdzonej rachunkiem, jednak nie większej za jedną dobę hotelową niż 20-krotność stawki diety, tj. **do 900 zł**
Zwrot kosztów dojazdów środkami komunikacji miejscowej	Ryczałt **9,00 zł** za każdą rozpoczętą dobę pobytu

2.5. Podróże służbowe poza granicami kraju

PODSTAWA PRAWNA:

- § 13–19 rozporządzenia Ministra Pracy I Polityki Społecznej z 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (j.t. Dz.U. z 2023 r. poz. 2190)

Wysokość diety za dobę podróży zagranicznej oraz limitu na nocleg w hotelu

Lp.	Państwo	Waluta	Kwota diety	Kwota limitu na nocleg
1	2	3	4	5
1.	Afganistan	EUR	47	140
2.	Albania	EUR	41	120
3.	Algieria	EUR	50	200
4.	Andora	EUR	50	200
5.	Angola	USD	61	180
6.	Arabia Saudyjska	EUR	50	200
7.	Argentyna	USD	50	150
8.	Armenia	EUR	42	145
9.	Australia	AUD	95	270
10.	Austria	EUR	57	150
11.	Azerbejdżan	EUR	43	150
12.	Bangladesz	USD	50	120
13.	Belgia	EUR	55	200
14.	Białoruś	EUR	42	130
15.	Bośnia i Hercegowina	EUR	41	100
16.	Brazylia	EUR	43	120
17.	Bułgaria	EUR	40	120
18.	Chile	USD	60	120
19.	Chiny	EUR	55	170
20.	Chorwacja	EUR	42	125
21.	Cypr	EUR	43	160
22.	Czarnogóra	EUR	40	110
23.	Czechy	EUR	41	120
24.	Dania	DKK	446	1430
25.	Demokratyczna Republika Konga	USD	66	220
26.	Egipt	USD	55	150

eprasa.pl aa720785b0

1	2	3	4	5
27.	Ekwador	USD	44	110
28.	Estonia	EUR	45	110
29.	Etiopia	USD	55	300
30.	Finlandia	EUR	53	180
31.	Francja	EUR	55	200
32.	Grecja	EUR	50	160
33.	Gruzja	EUR	48	160
34.	Hiszpania	EUR	50	200
35.	Holandia	EUR	50	150
36.	Indie	EUR	42	210
37.	Indonezja	EUR	41	110
38.	Irak	USD	60	120
39.	Iran	EUR	41	95
40.	Irlandia	EUR	52	160
41.	Islandia	EUR	56	160
42.	Izrael	EUR	70	200
43.	Japonia	JPY	7532	22 000
44.	Jemen	USD	48	160
45.	Jordania	EUR	50	130
46.	Kambodża	USD	45	100
47.	Kanada	CAD	71	190
48.	Katar	EUR	41	200
49.	Kazachstan	EUR`	45	155
50.	Kenia	EUR	41	150
51.	Kirgistan	USD	41	150
52.	Kolumbia	USD	49	120
53.	Kongo	USD	66	220
54.	Korea Południowa	EUR	46	170
55.	Korea Północna	EUR	48	170
56.	Kostaryka	USD	50	140
57.	Kuba	EUR	50	140
58.	Kuwejt	EUR	39	200
59.	Laos	USD	54	100
60.	Liban	USD	57	150
61.	Libia	EUR	52	100
62.	Liechtenstein	CHF	88	220
63.	Litwa	EUR	45	150
64.	Luksemburg	EUR	55	200
65.	Łotwa	EUR	57	132
66.	Macedonia Północna	EUR	43	138
67.	Malezja	EUR	41	140
68.	Malta	EUR	43	180
69.	Maroko	EUR	41	130
70.	Meksyk	USD	58	154
71.	Mołdawia	EUR	45	94
72.	Monako	EUR	55	200
73.	Mongolia	EUR	45	154
74.	Niemcy	EUR	49	170
75.	Nigeria	EUR	46	240
76.	Norwegia	NOK	496	1650
77.	Nowa Zelandia	USD	58	180
78.	Oman	EUR	40	240
79.	Pakistan	EUR	38	200
80.	Palestyna	EUR	70	200
81.	Panama	USD	52	140
82.	Peru	USD	50	150
83.	Południowa Afryka	USD	52	275
84.	Portugalia	EUR	49	150

eprasa.pl aa720785b0

1	2	3	4	5
85.	Rosja	EUR	48	200
86.	Rumunia	EUR	42	110
87.	San Marino	EUR	53	192
88.	Senegal	EUR	44	120
89.	Serbia	EUR	40	110
90.	Singapur	USD	56	230
91.	Słowacja	EUR	47	132
92.	Słowenia	EUR	45	143
93.	Stany Zjednoczone Ameryki (USA), w tym:	USD	59	200
	– Nowy Jork			350
	– Waszyngton			300
94.	Syria	USD	50	150
95.	Szwajcaria	CHF	88	220
96.	Szwecja	SEK	510	2000
97.	Tadżykistan	EUR	41	140
98.	Tajlandia	USD	42	110
99.	Tanzania	USD	53	150
100.	Tunezja	EUR	37	100
101.	Turcja	USD	53	185
102.	Turkmenistan	EUR	47	90
103.	Ukraina	EUR	41	180
104.	Urugwaj	USD	50	80
105.	Uzbekistan	EUR	41	140
106.	Watykan	EUR	53	192
107.	Wenezuela	USD	60	220
108.	Węgry	EUR	44	143
109.	Wielka Brytania	GBP	45	220
110.	Wietnam	USD	53	160
111.	Włochy	EUR	53	192
112.	Wybrzeże Kości Słoniowej	EUR	33	100
113.	Zimbabwe	EUR	39	90
114.	Zjednoczone Emiraty Arabskie	EUR	43	220
115.	Państwa inne niż wymienione w lp.1–114	EUR	41	140

Przy podróżach do:
– Gibraltaru – dieta i kwota limitu na nocleg wynoszą tyle samo co przy podróżach do Wielkiej Brytanii,
– Hongkongu – dieta wynosi 55 USD, a kwota limitu na nocleg – 250 USD,
– Tajwanu – dieta wynosi 40 EUR, a kwota limitu na nocleg – 142 EUR.

3. ZFŚS i świadczenia urlopowe

3.1. Wysokość odpisów na ZFŚS

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 5 ustawy z 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (j.t. Dz.U. z 2024 r. poz. 288 ze zm.)
- obwieszczenie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z 19 lutego 2026 r. w sprawie przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej w 2025 r. i w drugim półroczu 2025 r. (M.P. z 2026 r. poz. 232)

Podstawa naliczania odpisów na ZFŚS w 2026 r.		**7848,60 zł**
Odpis podstawowy w 2026 r.		
Na jednego zatrudnionego w normalnych warunkach	37,5%	**2943,23 zł**
Na jednego zatrudnionego wykonującego pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach pomostowych	50%	**3924,30 zł**
Na pracownika młodocianego w I roku nauki	5%	**392,43 zł**
Na pracownika młodocianego w II roku nauki	6%	**470,92 zł**
Na pracownika młodocianego w III roku nauki	7%	**549,40 zł**

eprasa.pl aa720785b0

Fakultatywne zwiększenia odpisu/funduszu w 2026 r.	
Na każdą osobę zatrudnioną, w stosunku do której orzeczono znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności, można zwiększyć fundusz o 6,25%	**490,54 zł**
Na każdego emeryta lub rencistę, nad którym pracodawca sprawuje opiekę socjalną, można zwiększyć fundusz o 6,25%	**490,54 zł**
Pracodawcy, którzy utworzyli zakładowy żłobek lub klub dziecięcy, mogą zwiększyć fundusz na każdą zatrudnioną osobę o 7,5%, pod warunkiem przeznaczenia całości tego zwiększenia na prowadzenie żłobka lub klubu dziecięcego	**588,65 zł**

3.2. Świadczenie urlopowe

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 3 ust. 3–4 ustawy z 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (j.t. Dz.U. z 2024 r. poz. 288 ze zm.)
- obwieszczenie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z 19 lutego 2026 r. w sprawie przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej w 2025 r. i w drugim półroczu 2025 r. (M.P. z 2026 r. poz. 232)

Pracownik	Kwota świadczenia urlopowego
	od 1.01. do 31.12.2026 r.
Zatrudniony w normalnych warunkach pracy	**2943,23 zł**
Wykonujący prace w szczególnych warunkach lub prace o szczególnym charakterze	**3924,30 zł**
Młodociany w I roku nauki	**392,43 zł**
Młodociany w II roku nauki	**470,92 zł**
Młodociany w III roku nauki	**549,40 zł**

4. Wynagrodzenia

4.1. Minimalne wynagrodzenie pracowników

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 6 ust. 1 i 2 ustawy z 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (j.t. Dz.U. z 2024 r. poz. 1773 ze zm.)
- rozporządzenia Rady Ministrów z 11 września 2025 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2026 r. (Dz.U. z 2025 r. poz. 1242)

Termin obowiązywania	Minimalne wynagrodzenie
w 2026 r.	**4806 zł**

4.2. Minimalna stawka godzinowa za wykonanie zlecenia lub świadczenie usług

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 8a ustawy z 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (j.t. Dz.U. z 2024 r. poz. 1773 ze zm.)
- rozporządzenia Rady Ministrów z 11 września 2025 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2026 r. (Dz.U. z 2025 r. poz. 1242)

eprasa.pl aa720785b0

Termin obowiązywania	Minimalna stawka godzinowa
w 2026 r.	**31,40 zł**

4.3. Dodatek za pracę w porze nocnej

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 151[8] § 1 ustawy z 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 1245)

Miesiąc w 2026 r.	Sposób wyliczenia dodatku	Kwota brutto dodatku za 1 godz.
Styczeń	(4806,00 zł : 160 godz.) × 20%	**6,01 zł**
Luty	(4806,00 zł : 160 godz.) × 20%	**6,01 zł**
Marzec	(4806,00 zł : 176 godz.) × 20%	**5,46 zł**
Kwiecień	(4806,00 zł : 168 godz.) × 20%	**5,72 zł**
Maj	(4806,00 zł : 160 godz.) × 20%	**6,01 zł**
Czerwiec	(4806,00 zł : 168 godz.) × 20%	**5,72 zł**
Lipiec	(4806,00 zł : 184 godz.) × 20%	**5,22 zł**
Sierpień	(4806,00 zł : 160 godz.) × 20%	**6,01 zł**
Wrzesień	(4806,00 zł : 176 godz.) × 20%	**5,46 zł**
Październik	(4806,00 zł : 176 godz.) × 20%	**5,46 zł**
Listopad	(4806,00 zł : 160 godz.) × 20%	**6,01 zł**
Grudzień	(4806,00 zł : 160 godz.) × 20%	**6,01 zł**

* Wysokość dodatku dla pracownika pracującego w podstawowym systemie czasu pracy od poniedziałku do piątku.

4.4. Współczynnik ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy

PODSTAWA PRAWNA:

- § 19 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 8 stycznia 1997 r. w sprawie szczegółowych zasad udzielania urlopu wypoczynkowego, ustalania i wypłacania wynagrodzenia za czas urlopu oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop (Dz.U. z 1997 r. Nr 2, poz. 14 ze zm.)

Okres obowiązywania	Współczynnik ekwiwalentu pieniężnego*
od 1 stycznia do 31 grudnia 2026 r.	**20,92**

* Wysokość współczynnika dla pracownika pracującego w podstawowym systemie czasu pracy od poniedziałku do piątku w pełnym wymiarze czasu pracy.

4.5. Wynagrodzenia młodocianych

PODSTAWA PRAWNA:

- § 19 i 20 rozporządzenia Rady Ministrów z 28 maja 1996 r. w sprawie przygotowania zawodowego młodocianych i ich wynagradzania (j.t. Dz.U. z 2018 r. poz. 2010 ze zm.)

Okres obowiązywania	Pierwszy rok nauki (8%)*	Drugi rok nauki (9%)*	Trzeci rok nauki (10%)*
1.12.2025 r.–28.02.2026 r.	701,74 zł	789,45 zł	877,17 zł
1.03.2026 r.–31.05.2026 r.	735,82 zł	827,80 zł	919,78 zł
1.06.2025 r.–31.08.2026 r.	765,03 zł	860,66 zł	956,29 zł
1.09.2026 r.–30.11.2026 r.	**738,65 zł**	**830,98 zł**	**923,13 zł**

* Podstawą obliczenia jest przeciętne miesięczne wynagrodzenie w gospodarce narodowej w poprzednim kwartale.

eprasa.pl aa720785b0

4.6. Kwoty wolne od potrąceń

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 87–87[1] ustawy z 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 1245
- § 1 rozporządzenia Rady Ministrów z 11 września 2025 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2026 r. (Dz.U. z 2025 r. poz. 1242)

1. Kwoty wolne od potrąceń w 2026 r. dla pracownika niekorzystającego ze zwolnień podatkowych, zatrudnionego w pełnym wymiarze czasu pracy*

Rodzaj należności	Podstawowe KUP, PIT-2, bez PPK	Podstawowe KUP, bez PIT-2, bez PPK	Podwyższone KUP, PIT-2, bez PPK	Podwyższone KUP, bez PIT-2, bez PPK	Podstawowe KUP, PIT-2, z PPK**	Podstawowe KUP, bez PIT-2, z PPK**	Podwyższone KUP, PIT-2, z PPK**	Podwyższone KUP, bez PIT-2, z PPK**
Kwoty wolne dotyczące potrąceń obowiązkowych								
Alimenty	Brak kwoty wolnej od potrąceń							
Należności inne niż alimentacyjne (100% minimalnego wynagrodzenia netto)	3605,85 zł	3305,85 zł	3611,85 zł	3311,85 zł	3501,73 zł	3201,73 zł	3507,73 zł	3207,73 zł
Zaliczki pieniężne (75% minimalnego wynagrodzenia netto)	2704,39 zł	2479,39 zł	2708,89 zł	2483,89 zł	2626,30 zł	2401,30 zł	2630,80 zł	2405,80 zł
Kary pieniężne (90% minimalnego wynagrodzenia netto)	3245,27 zł	2975,27 zł	3250,67 zł	2980,67 zł	3151,56 zł	2881,56 zł	3156,96 zł	2886,96 zł
Kwoty wolne dotyczące potrąceń dobrowolnych								
Na rzecz pracodawcy (100% minimalnego wynagrodzenia netto)	3605,85 zł	3305,85 zł	3611,85 zł	3311,85 zł	3501,73 zł	3201,73 zł	3507,73 zł	3207,73 zł
Inne należności niż na rzecz pracodawcy (80% minimalnego wynagrodzenia netto)	2884,68 zł	2644,68 zł	2889,48 zł	2649,48 zł	2801,38 zł	2561,38 zł	2806,18 zł	2566,18 zł

2. Kwoty wolne od potrąceń dla pracownika korzystającego ze zwolnień podatkowych na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 148 i 152–154 updof, zatrudnionego w pełnym wymiarze czasu pracy w 2026 r.

Rodzaj należności	z wpłatą na PPK**	bez wpłaty na PPK
Kwoty wolne dotyczące potrąceń obowiązkowych		
Alimenty (na podstawie tytułu wykonawczego)	Brak kwoty wolnej od potrąceń	
Należności inne niż alimentacyjne (100% minimalnego wynagrodzenia netto)	3677,73 zł	3773,85 zł
Zaliczki pieniężne (75% minimalnego wynagrodzenia netto)	2758,30 zł	2830,39 zł
Kary pieniężne (90% minimalnego wynagrodzenia netto)	3309,96 zł	3396,47 zł
Kwoty wolne dotyczące potrąceń dobrowolnych		
Na rzecz pracodawcy (100% minimalnego wynagrodzenia netto)	3677,73 zł	3773,85 zł
Inne należności niż na rzecz pracodawcy (80% minimalnego wynagrodzenia netto)	2942,18 zł	3019,08 zł

* Jeżeli pracownik zatrudniony jest w niepełnym wymiarze czasu pracy, określone wyżej kwoty ulegają zmniejszeniu proporcjonalnie do wymiaru etatu.

** Z uwzględnieniem podatku od wpłaty PPK finansowanej przez pracodawcę.

eprasa.pl aa720785b0

4.7. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie

PODSTAWA PRAWNA

- obwieszczenie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z 20 października 2026 r. w sprawie przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, włącznie z wypłatami z zysku, w trzecim kwartale 2026 r. (www.publikacje.new.stat.gov.pl)
- komunikat Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z 10 sierpnia 2026 r. w sprawie przeciętnego wynagrodzenia w drugim kwartale 2026 r. (M.P. z 2026 r. poz. 779)

Okres	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw włącznie z wypłatami z zysku
IV kwartał 2025 r.	9197,79 zł	9228,64 zł
I kwartał 2026 r.	9562,88 zł	9278,19 zł
II kwartał 2026 r.	9233,13 zł	9396,33 zł
III kwartał 2026 r.	**brak danych**	**9386,28 zł**

4.8. Prognozowane przeciętne wynagrodzenie

PODSTAWA PRAWNA:

- obwieszczenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z 19 listopada 2025 r. w sprawie kwoty ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w roku 2026 oraz przyjętej do jej ustalenia kwoty prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia (M.P. z 2025 r. poz. 1206)

Okres obowiązywania	Kwota
2026 r.	**9420 zł**

5. Odszkodowania za wypadki przy pracy

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 12–14 ustawy z 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 257 ze zm.)
- obwieszczenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z 10 marca 2026 r. w sprawie wysokości kwot jednorazowych odszkodowań z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej (M.P. z 2026 r. poz. 292)

Jednorazowe odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej

W okresie od 1 kwietnia 2026 r. do 31 marca 2027 r. kwoty jednorazowych odszkodowań z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej, o których mowa w art. 12 i art. 14 ust. 1–4 ustawy z 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych wynoszą:	
1781 zł	za każdy procent stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu
1781zł	za każdy procent stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, z tytułu zwiększenia tego uszczerbku co najmniej o 10 punktów procentowych
31 162 zł	z tytułu orzeczenia całkowitej niezdolności do pracy oraz niezdolności do samodzielnej egzystencji ubezpieczonego
31 162 zł	z tytułu orzeczenia całkowitej niezdolności do pracy oraz niezdolności do samodzielnej egzystencji wskutek pogorszenia się stanu zdrowia rencisty
160 264 zł	jeżeli do jednorazowego odszkodowania jest uprawniony małżonek lub dziecko zmarłego ubezpieczonego lub rencisty
80 132 zł	jeżeli do jednorazowego odszkodowania jest uprawniony członek rodziny zmarłego ubezpieczonego lub rencisty inny niż małżonek lub dziecko

eprasa.pl aa720785b0

160 264 zł	jeżeli do jednorazowego odszkodowania są uprawnieni równocześnie małżonek i jedno lub więcej dzieci zmarłego ubezpieczonego lub rencisty, oraz **31 162 zł** z tytułu zwiększenia tego odszkodowania przysługującego na każde z tych dzieci
160 264 zł	jeżeli do jednorazowego odszkodowania jest uprawnionych równocześnie dwoje lub więcej dzieci zmarłego ubezpieczonego lub rencisty, oraz **31 162 zł** z tytułu zwiększenia tego odszkodowania przysługującego na drugie i każde następne dziecko
31 162 zł	jeżeli obok małżonka lub dzieci do jednorazowego odszkodowania są uprawnieni równocześnie inni członkowie rodziny zmarłego ubezpieczonego lub rencisty, każdemu z nich niezależnie od odszkodowania przysługującego małżonkowi lub dzieciom
80 132 zł	jeżeli do jednorazowego odszkodowania są uprawnieni tylko członkowie rodziny inni niż małżonek lub dzieci zmarłego ubezpieczonego lub rencisty, oraz **31 162 zł** z tytułu zwiększenia tego odszkodowania przysługującego na drugiego i każdego następnego uprawnionego

6. PFRON

6.1. Wpłaty na PFRON

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 21 ust. 1 ustawy z 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 913 ze zm.)

Okres	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie	Kwota 40,65% przeciętnego wynagrodzenia
01.06.2026 r.–31.08.2026 r.	9562,88 zł	3887,31 zł × liczba pracowników ustalona zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych
1.09.2026 r.–30.11.2026 r.	**9233,13 zł**	**3753,27 zł × liczba pracowników ustalona zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych**

6.2. Maksymalne dofinansowania do wynagrodzeń osób niepełnosprawnych

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 26a ustawy z 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 913 ze zm.)

Maksymalne kwoty dofinansowania do wynagrodzenia pracownika niepełnosprawnego

Stopień niepełnosprawności	Dofinansowanie
Znaczny (ze schorzeniem specjalnym)	4140 zł
Znaczny (bez schorzenia specjalnego)	2760 zł
Umiarkowany (ze schorzeniem specjalnym)	2585 zł
Umiarkowany (bez schorzenia specjalnego)	1550 zł
Lekki (ze schorzeniem specjalnym)	1265 zł
Lekki (bez schorzenia specjalnego)	575 zł

eprasa.pl aa720785b0

V. OPŁATY PRZEDSIĘBIORCY

1. Opłata paliwowa i reprograficzna

1.1. Opłata paliwowa

PODSTAWA PRAWNA:

- obwieszczenie Ministra Infrastruktury z 4 grudnia 2025 r. w sprawie wysokości stawki opłaty paliwowej na rok 2026 (M.P. z 2025 r. poz. 1238)

Produkty objęte opłatą paliwową	Stawka opłaty w 2026 r.
1) benzyny silnikowe o kodach: CN 2710 12 45 lub CN 2710 12 49 oraz wyroby powstałe ze zmieszania tych benzyn z biokomponentami	**210,29 zł** za 1000 l
2) oleje napędowe o kodzie CN 2710 19 42, CN 2710 19 44 lub CN 2710 20 11 oraz wyroby powstałe ze zmieszania tych olejów z biokomponentami, a także biokomponenty stanowiące samoistne paliwa bez względu na kod CN	**453,52 zł** za 1000 l
3) gaz ziemny (mokry) i pozostałe węglowodory gazowe oraz gazowe węglowodory alifatyczne skroplone i w stanie gazowym, przeznaczone do napędu silników spalinowych, o kodach: CN 2711 i CN 2901	**256,75 zł** za 1000 kg
4) wyroby inne niż określone w pkt 1–3, przeznaczone do użycia, oferowane na sprzedaż lub używane do napędu silników spalinowych, bez względu na kod CN	

1.2. Opłata reprograficzna

PODSTAWA PRAWNA:

- § 2 rozporządzenia Ministra Kultury z 27 czerwca 2003 r. w sprawie opłat uiszczanych przez posiadaczy urządzeń reprograficznych (Dz.U. Nr 132, poz. 1232)

Jeżeli w strukturze zwielokrotnianych materiałów utwory kopiowane do własnego użytku osobistego osób trzecich stanowią:	Stawka opłaty wynosi:
do 25%	1% od wpływów uzyskanych z działalności
od 26% do 75%	1,5% od wpływów uzyskanych z działalności
powyżej 75%	3% od wpływów uzyskanych z działalności

2. Opłaty sądowe

2.1. Opłaty w Krajowym Rejestrze Sądowym

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 52–64b ustawy z 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 1228 ze zm.)
- rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 14 marca 2018 r. w sprawie określenia wysokości opłat za udzielanie informacji, wydawanie odpisów, wyciągów i zaświadczeń z Krajowego Rejestru Sądowego oraz za udostępnianie kopii dokumentów złożonych w postaci elektronicznej i kopii dokumentów złożonych w postaci papierowej z elektronicznego katalogu dokumentów spółek (Dz.U. z 2018 r. poz. 547)

Rodzaj dokumentu	Wysokość opłaty
1	2
– wniosek o zarejestrowanie podmiotu w rejestrze przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym	500 zł
– wniosek o zarejestrowanie w rejestrze przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym spółki jawnej, spółki komandytowej, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz prostej spółki akcyjnej, w których umowy zostały zawarte przy wykorzystaniu wzorców umowy udostępnionych w systemie teleinformatycznym	250 zł

eprasa.pl aa720785b0

1	2
– wniosek o: ▪ zarejestrowanie w Krajowym Rejestrze Sądowym w rejestrze stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz publicznych zakładów opieki zdrowotnej	250 zł
▪ jeśli wyżej wymieniony wniosek dotyczy jednocześnie wpisu do rejestru przedsiębiorców	500 zł
– wniosek o wykreślenie podmiotu z rejestru przedsiębiorców lub z rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz publicznych zakładów opieki zdrowotnej połączone z wykreśleniem z Krajowego Rejestru Sądowego	300 zł
– wniosek o dokonanie zmiany wpisu dotyczącego podmiotu wpisanego do rejestru	250 zł
– wniosek o zarejestrowanie w KRS zmiany dotyczącej spółki jawnej, spółki komandytowej i spółki z o.o. dokonanej z wykorzystaniem wzorca uchwały udostępnionego w systemie teleinformatycznym	200 zł
– wniosek o: ▪ dokonanie zmiany wpisu dotyczącego podmiotu wpisanego tylko w rejestrze stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz publicznych zakładów opieki zdrowotnej, niewpisanego do rejestru przedsiębiorców	150 zł
▪ wykreślenie z rejestru przedsiębiorców – bez wykreślenia z Krajowego Rejestru Sądowego	150 zł
▪ wykreślenie z rejestru dłużników niewypłacalnych	150 zł
– skarga na orzeczenie referendarza sądowego, chociażby dotyczyła kilku wpisów w rejestrze przedsiębiorców lub rejestrze stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz publicznych zakładów opieki zdrowotnej	100 zł
– wnioski inne niż wymienione powyżej, jeżeli należą do właściwości sądu dokonującego wpisów w KRS	300 zł
– wniosek o wpis zastawu rejestrowego do rejestru zastawów	200 zł
– wniosek o zmianę wpisu w rejestrze zastawów	100 zł
– wniosek o wykreślenie zastawu rejestrowego z rejestru zastawów	100 zł
– wniosek o przyjęcie dokumentów, o których sąd czyni wzmiankę w rejestrze, oraz dokumentów zawierających dane niepodlegające według przepisów ustawy wpisowi do określonego działu Krajowego Rejestru Sądowego	40 zł
– wniosek o uwierzytelnienie odpisu statutu w postępowaniu rejestrowym	100 zł
– zgłoszenie fundacji rodzinnej do rejestru fundacji rodzinnych	500 zł
– wniosek o wpis w rejestrze fundacji rodzinnych	250 zł
– odpis pełny z rejestru przedsiębiorców, rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej oraz rejestru dłużników niewypłacalnych, wydany na wniosek o wydanie odpisu pełnego	60 zł
– odpis aktualny z rejestru przedsiębiorców, z rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej oraz z rejestru dłużników niewypłacalnych, wydany na wniosek o wydanie odpisu aktualnego	30 zł
– wyciąg z rejestru przedsiębiorców, rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej oraz wydany na wniosek o wydanie wyciągu dotyczący działu 1	10 zł
– za każdy następny dział	5 zł
– zaświadczenie z rejestru przedsiębiorców, rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej oraz z rejestru dłużników niewypłacalnych, wydane na wniosek o wydanie zaświadczenia	15 zł
– informacja z rejestru przedsiębiorców, rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej wydana na wniosek o udzielenie informacji	5 zł
– za dokument złożony w postaci elektronicznej i kopię dokumentu złożonego w postaci papierowej z elektronicznego katalogu dokumentów spółek, wydane na wniosek o ich udostępnienie	50 zł

W przypadku jednoczesnego wniesienia przez tego samego wnioskodawcę, na kilku formularzach, kilku wniosków o wpis lub o dokonanie zmian w Krajowym Rejestrze Sądowym – pobiera się tylko jedną opłatę, z tym że jeżeli przepis przewiduje dla danego rodzaju spraw opłaty w różnych wysokościach – pobiera się opłatę wyższą.

eprasa.pl aa720785b0

2.2. Opłaty za ogłoszenie w Monitorze Sądowym i Gospodarczym

PODSTAWA PRAWNA:

- § 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 13 maja 2004 r. w sprawie wydawania i rozpowszechniania Monitora Sądowego i Gospodarczego (j.t. Dz.U. z 2017 r. poz. 1957)

Lp.	Wyszczególnienie	Wysokość opłaty*
1	Za ogłoszenie lub obwieszczenie o wpisie do Krajowego Rejestru Sądowego**	100 zł
2	Za ogłoszenie publikowane w toku postępowania sądowego inne niż wymienione w pkt 1 oraz za ogłoszenie sprawozdania finansowego w przypadkach przewidzianych w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości	500 zł
3	Inne ogłoszenia i obwieszczenia	za jeden znak 0,70 zł, nie mniej niż 60 zł za ogłoszenie
	– za użycie szczególnej czcionki, podkreślenia, wytłuszczenia	opłatę zwiększa się o 30%

* Maksymalna wysokość opłaty za zamieszczenie w MSiG ogłoszenia lub obwieszczenia nie może być wyższa niż 20% minimalnego wynagrodzenia za pracę (art. 1 ust. 3b ustawy o wydawaniu Monitora Sądowego i Gospodarczego).

** 29 listopada 2025 r. został zniesiony obowiązek publikacji ogłoszeń i obwieszczeń o wpisach do KRS w Monitorze Sądowym i Gospodarczym. Na dzień publikacji dodatku zmiana nie została uwzględniona w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z 13 maja 2004 r. w sprawie wydawania i rozpowszechniania Monitora Sądowego i Gospodarczego.

3. Inne wskaźniki

3.1. Limity rozliczeń gotówkowych między przedsiębiorcami

PODSTAWA PRAWNA

- art. 19 ustawy z 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 1480 ze zm.)

Dokonywanie lub przyjmowanie płatności związanych z wykonywaną działalnością gospodarczą następuje za pośrednictwem rachunku płatniczego przedsiębiorcy, w każdym przypadku gdy:
1) stroną transakcji, z której wynika płatność, jest inny przedsiębiorca oraz
2) jednorazowa wartość transakcji, bez względu na liczbę wynikających z niej płatności, przekracza **15 000 zł** lub równowartość tej kwoty*.

* Transakcje w walutach obcych przelicza się wg średniego kursu NBP z ostatniego dnia roboczego poprzedzającego dzień dokonania transakcji.

3.2. Wskaźnik inflacji

PODSTAWA PRAWNA:

- Komunikat Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z 14 października 2026 r. w sprawie wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem w trzecim kwartale 2026 r. (M.P. z 2026 r. poz. 1010)
- komunikat Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z 15 lipca 2026 r. w sprawie wskaźnika cen towarów
- i usług konsumpcyjnych ogółem w II kwartale 2026 r. (M.P. z 2026 r. poz. 710)
- komunikat Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z 15 kwietnia 2026 r. w sprawie wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem w I kwartale 2026 r. (M.P. z 2026 r. poz. 384)
- komunikat Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z 15 stycznia 2026 r. w sprawie średniorocznego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem w 2025 r. (M.P. z 2026 r. poz. 81)

Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem wyniósł:	
w 2025 r. w stosunku do 2024 r.	**103,6% (wzrost cen o 3,6%)**
w I kwartale 2026 r. w stosunku do IV kwartału 2025 r.	**101,3% (wzrost cen o 1,3%)**
w II kwartale 2026 r. w stosunku do I kwartału 2026 r.	**101,0% (wzrost cen o 1,0%)**
w III kwartale 2026 r. w stosunku do II kwartału 2026 r.	**100,8% (wzrost cen o 0,8%)**

eprasa.pl aa720785b0

DODATEK INTERNETOWY

MK MONITOR księgowego

INFORLEX
KOMPLEKSOWA BAZA WIEDZY

MONITOR księgowego **listopad 2026**

MONITOR Biur Rachunkowych

1. **Podwykonawca biura rachunkowego z dostępem do KSeF klientów a obowiązki wynikające z RODO** 2

2. **Błąd podwykonawcy a odpowiedzialność biura rachunkowego wobec klienta** . . . 5

3. **Informator dla klientów biur rachunkowych – kalendarium wydarzeń – listopad 2026 r.** 8

Wnioski o rejestrację działalności w CEIDG tylko online 8

Podatek od zysków nadzwyczajnych. 8

Możliwość weryfikacji kontrahentów w ZUS 9

Podwyżka limitu zwolnienia z PCC dla sprzedaży rzeczy ruchomych. 10

Mobbing i dyskryminacja w miejscu pracy – nowelizacja Kodeksu pracy 10

Uproszczenia w raportowaniu cen transferowych 11

Obowiązek wypłaty zasiłków w 2027 r. 11

Limit przychodów dla działalności nierejestrowanej będzie wyższy w 2027 r. 12

Wydłużenie wyłączenia poboru podatku u źródła na kolejne dwa lata 12

MF nie planuje podwyżki limitu zwolnienia podmiotowego VAT w 2027 r. 13

Wykazywanie w JPK_KR_PD zagranicznego kontrahenta z kilkoma numerami VAT UE – wyjaśnienia MF 13

Pytanie o podatki i cło można zadać również zdalnie – nowa usługa KAS. 14

Nowy adres Internetowego Konta Klienta dla użytkowników systemu e-TOLL 15

KAS ostrzega przed fałszywymi wiadomościami w sprawie korekty plików JPK_VAT . . 15

eprasa.pl aa720785b0

1 Podwykonawca biura rachunkowego z dostępem do KSeF klientów a obowiązki wynikające z RODO

PROBLEM

Prowadzę biuro rachunkowe i część czynności związanych z obsługą księgową klientów powierzam zewnętrznemu współpracownikowi, który ma własną działalność gospodarczą. Podwykonawca księguje dokumenty klientów, dlatego powinien mieć również dostęp do faktur znajdujących się w Krajowym Systemie e-Faktur (dalej: KSeF). Klienci nadają uprawnienia do KSeF mojemu biuru, jednak czynności przy dokumentach faktycznie wykonuje podwykonawca. Dostęp obejmuje faktury zawierające dane kontrahentów, w tym osób prowadzących działalność gospodarczą, oraz inne dane osobowe. Chciałbym prawidłowo uregulować zarówno korzystanie przez podwykonawcę z KSeF, jak i kwestie ochrony danych osobowych, odpowiedzialności oraz zakończenia współpracy. Czy wystarczy zapis w umowie z podwykonawcą o możliwości korzystania z KSeF klientów, czy konieczne jest również nadanie mu odpowiednich uprawnień w tym systemie oraz zawarcie umowy dalszego powierzenia przetwarzania danych osobowych?

RADA

Sam zapis w umowie z podwykonawcą, o którym mowa w pytaniu, nie wystarczy. Podwykonawca powinien mieć nadane właściwe uprawnienie w KSeF, a jeżeli w ramach obsługi klientów przetwarza dane osobowe w imieniu biura, konieczne jest również prawidłowe uregulowanie dalszego powierzenia przetwarzania danych zgodnie z RODO. Uprawnienie w KSeF i zgoda wymagana przez RODO mają odrębne podstawy i jedno nie zastępuje drugiego. Szczegóły – w uzasadnieniu.

UZASADNIENIE

Przepisy dotyczące KSeF pozwalają podatnikowi nadać uprawnienie innemu podmiotowi, np. biuru rachunkowemu. Podmiot wskazany przez podatnika może z kolei wskazać osoby fizyczne, które będą wykonywać czynności w tym systemie. Kwestie te reguluje rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z 12 grudnia 2025 r. w sprawie korzystania z Krajowego Systemu e-Faktur. Zgodnie z brzmieniem § 3 ust. 1 pkt 2 jednym z rodzajów uprawnień jest uprawnienie do wystawiania faktur ustrukturyzowanych lub dostępu do nich, a § 3 ust. 3 przywołanego rozporządzenia przyznaje je również podmiotowi wskazanemu przez podatnika oraz osobie fizycznej wskazanej przez ten podmiot.

eprasa.pl aa720785b0

Uprawnienia podwykonawcy w KSeF

W praktyce klient może nadać uprawnienia biuru rachunkowemu jako podmiotowi, wskazując jego NIP. Jeżeli przy nadawaniu uprawnienia przewidziano możliwość jego dalszego przekazywania, biuro może wskazać osobę fizyczną, która faktycznie wykonuje czynności związane z obsługą klienta. KSeF pozwala przy tym ograniczyć dostęp, np. wyłącznie do przeglądania i pobierania faktur, bez możliwości ich wystawiania. Jeżeli podwykonawca jedynie księguje dokumenty zakupowe, nie ma potrzeby nadawania mu szerszych uprawnień. Ważne jest również, aby uprawnienia były nadawane konkretnym osobom w sposób przewidziany w KSeF. Nie należy przekazywać podwykonawcy danych uwierzytelniających innej osoby ani udostępniać mu certyfikatu przypisanego do innej osoby fizycznej. KSeF przewiduje uwierzytelnianie m.in. za pomocą środków identyfikacji elektronicznej, kwalifikowanego podpisu elektronicznego, kwalifikowanej pieczęci elektronicznej lub certyfikatu KSeF, a system każdorazowo weryfikuje uprawnienia użytkownika.

Dalsze powierzenie przetwarzania danych osobowych – umowa z podwykonawcą

Niezależnie od technicznego dostępu do KSeF należy prawidłowo uregulować przetwarzanie danych osobowych. W typowym modelu obsługi księgowej klient jest administratorem danych zawartych w dokumentach księgowych, biuro rachunkowe działa jako podmiot przetwarzający, a zewnętrzny księgowy wykonujący część usług na rzecz biura staje się dalszym podmiotem przetwarzającym. Zgodnie z art. 28 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (dalej: rozporządzenie o RODO) podmiot przetwarzający nie może korzystać z usług innego podmiotu przetwarzającego bez uprzedniej szczegółowej lub ogólnej pisemnej zgody administratora. Jeżeli klient udzielił biuru ogólnej zgody na korzystanie z podwykonawców, biuro powinno informować go o zamierzonym dodaniu lub zastąpieniu podwykonawcy, dając mu możliwość wyrażenia sprzeciwu. Oznacza to, że odpowiednie postanowienia powinny się znaleźć już w umowie zawartej między klientem a biurem rachunkowym lub w umowie powierzenia przetwarzania danych osobowych. Warto przewidzieć w niej możliwość korzystania przez biuro z dalszych podmiotów przetwarzających przy wykonywaniu usług księgowych, w tym przy obsłudze KSeF.

Drugim krokiem przy powierzeniu przetwarzania danych osobowych podwykonawcom jest umowa między biurem a podwykonawcą. Zgodnie z art. 28 ust. 4 rozporządzenia o RODO na dalszy podmiot przetwarzający należy nałożyć te same obowiązki ochrony danych, które wynikają z umowy między klientem a biurem. Co szczególnie istotne, jeżeli dalszy podmiot przetwarzający nie wywiąże się ze swoich obowiązków, pełna odpowiedzialność wobec administratora za ich wypełnienie spoczywa na pierwotnym podmiocie przetwarzającym, czyli na biurze. W umowie z podwykonawcą warto więc precyzyjnie określić przede wszystkim krąg klientów, do których danych będzie miał dostęp, cel przetwarzania, ka-

eprasa.pl aa720785b0

tegorie danych, zakres uprawnień w KSeF, obowiązek zachowania poufności oraz zakaz wykorzystywania danych do własnych celów. Podwykonawca powinien przetwarzać dane wyłącznie na udokumentowane polecenie biura. Nie mniej ważne są postanowienia dotyczące bezpieczeństwa. Zgodnie z art. 32 rozporządzenia o RODO należy wdrożyć środki techniczne i organizacyjne odpowiednie do ryzyka. W umowie warto zatem przewidzieć obowiązek zabezpieczenia urządzeń wykorzystywanych do pracy w KSeF, zakaz przekazywania danych dostępowych innym osobom, obowiązek korzystania z indywidualnych kont oraz procedurę zgłaszania incydentów bezpieczeństwa.

W umowie muszą zostać uregulowane skutki zakończenia współpracy. Podwykonawca powinien być zobowiązany do niezwłocznego zaprzestania korzystania z KSeF klientów, zwrotu lub usunięcia posiadanych danych oraz potwierdzenia biuru wykonania tych czynności. Jednocześnie biuro powinno odebrać mu wszystkie uprawnienia w KSeF. Odebrania wcześniej nadanych uprawnień może dokonać osoba uprawniona do zarządzania uprawnieniami.

Uprawnienie w KSeF a obowiązki wynikające z RODO

Należy wyraźnie rozróżnić dwie kwestie. Zgoda klienta na korzystanie przez biuro z dalszego podmiotu przetwarzającego, wymagana przez RODO, nie daje podwykonawcy dostępu do KSeF. Z kolei techniczne uprawnienie do przeglądania faktur w KSeF nie oznacza samo w sobie, że spełniono wymogi wynikające z art. 28 rozporządzenia o RODO. Biuro musi zadbać o oba te elementy niezależnie od siebie.

Podsumowując, jeżeli zewnętrzny podwykonawca biura ma księgować dokumenty pobierane z KSeF klientów, należy jednocześnie uregulować kwestię jego uprawnień w tym systemie oraz dalszego powierzenia przetwarzania danych osobowych. Najbezpieczniejszym rozwiązaniem jest nadanie podwykonawcy wyłącznie takich uprawnień w KSeF, jakie są niezbędne do wykonywania powierzonych mu czynności, zawarcie szczegółowej umowy dalszego powierzenia przetwarzania danych oraz zapewnienie w umowach z klientami podstawy do korzystania przez biuro z podwykonawców.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 28, art. 29 i art. 32 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.Urz. UE L 119 z 4.05.2016, s. 1, ost.zm. DUUEL. UE L z 2021 r. nr 74, poz. 35)
- art. 106nb i art. 106r ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 1263; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 1270)
- § 3–6 rozporządzenia Ministra Finansów i Gospodarki z 12 grudnia 2025 r. w sprawie korzystania z Krajowego Systemu e-Faktur (Dz.U. z 2025 r. poz. 1815; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 169)

Rafał Styczyński
doradca podatkowy, właściciel kancelarii doradztwa podatkowego,
autor licznych publikacji z dziedziny podatków

eprasa.pl aa720785b0

2 Błąd podwykonawcy a odpowiedzialność biura rachunkowego wobec klienta

PROBLEM

Prowadzę biuro rachunkowe i na podstawie umowy zawartej z klientem zajmuję się jego księgowością oraz rozliczeniami podatkowymi. Część czynności technicznych, w szczególności wprowadzanie i księgowanie dokumentów, powierzam współpracującej ze mną osobie, która prowadzi własną działalność gospodarczą. Osoba ta nie zawarła odrębnej umowy z moim klientem – wykonuje czynności jako podwykonawca prowadzonego przeze mnie biura. Podczas księgowania dokumentów popełniła błąd, w wyniku którego zobowiązanie podatkowe klienta zostało ustalone nieprawidłowo. Po wykryciu pomyłki konieczna była korekta, a klient poniósł dodatkowe koszty (odsetki za zwłokę od zaległości podatkowej). Czy za taki błąd wobec klienta odpowiada moje biuro rachunkowe, czy bezpośrednio podwykonawca, który faktycznie go popełnił?

RADA

Biuro rachunkowe co do zasady odpowiada wobec klienta również za błąd podwykonawcy, któremu powierzyło księgowanie dokumentów. W relacji z klientem działania i zaniechania takiej osoby traktuje się jak działania i zaniechania samego biura. Biuro może natomiast dochodzić roszczeń od podwykonawcy.

UZASADNIENIE

Podstawą odpowiedzialności biura jest przede wszystkim art. 474 ustawy z 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (dalej: k.c.). Zgodnie z tym przepisem dłużnik odpowiada jak za własne działanie lub zaniechanie za działania i zaniechania osób, z których pomocą wykonuje zobowiązanie, a także osób, którym wykonanie zobowiązania powierza. Oznacza to, że zawarcie przez biuro umowy z zewnętrznym księgowym, innym biurem czy współpracownikiem prowadzącym własną działalność nie przenosi na tę osobę odpowiedzialności wobec klienta. Ma to istotne znaczenie praktyczne. Klient zawarł umowę z biurem rachunkowym i to od biura może żądać jej prawidłowego wykonania. Nie ma przy tym znaczenia, że określoną fakturę zaksięgował nie właściciel czy pracownik biura, lecz przedsiębiorca wykonujący te czynności na podstawie umowy o współpracy. Sąd Najwyższy w wyroku z 15 marca 2023 r. (sygn. akt II CSKP 1106/22) potwierdził, że samo powierzenie wykonania obowiązku osobie trzeciej nie zwalnia strony umowy z odpowiedzialności za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania. W orzecznictwie i doktrynie przyjmuje się, że dla zastosowania art. 474 k.c. nie ma znaczenia charakter stosunku prawnego łączącego dłużnika z osobą, którą posługuje się on przy wykonywaniu zobowiązania. Nie jest zatem istotne, czy księgowy jest pracownikiem, zleceniobiorcą czy

eprasa.pl aa720785b0

niezależnym przedsiębiorcą. Biuro nie może też co do zasady uwolnić się od odpowiedzialności, wykazując jedynie, że starannie wybrało profesjonalnego podwykonawcę i nie mogło przewidzieć jego pomyłki. Odpowiedzialność z art. 474 k.c. oznacza bowiem przejęcie przez dłużnika ryzyka związanego z posługiwaniem się innymi osobami przy wykonywaniu własnego zobowiązania.

Odpowiedzialność biura a szkoda i związek przyczynowy

Odpowiedzialność biura wobec klienta należy rozpatrywać łącznie z art. 471 k.c. Biuro będzie zobowiązane do naprawienia szkody, jeżeli doszło do nienależytego wykonania umowy, klient poniósł szkodę, a między błędem a szkodą istnieje normalny związek przyczynowy. Przepis ten ustanawia przy tym domniemanie, że nienależyte wykonanie zobowiązania wynika z okoliczności, za które dłużnik odpowiada. To biuro musi więc wykazać, że było inaczej. Zgodnie z art. 472 k.c. dłużnik odpowiada co do zasady za niezachowanie należytej staranności, a przy działalności gospodarczej ocenia się ją z uwzględnieniem zawodowego charakteru tej działalności (art. 355 § 2 k.c.). Ten podwyższony miernik dotyczy także czynności wykonanych przez podwykonawcę. Jednocześnie nie każda pomyłka prowadzi automatycznie do obowiązku zapłaty odszkodowania. Konieczne jest ustalenie skutków błędu i wysokości rzeczywistego uszczerbku klienta. Biuro nie odpowiada za każdą szkodę zgłoszoną przez klienta. Trzeba zbadać, czy podwykonawca rzeczywiście popełnił błąd, czy klient przekazał kompletne i prawidłowe dokumenty oraz czy zrobił to w uzgodnionym terminie. Znaczenie może mieć także sposób reakcji klienta po wykryciu nieprawidłowości. Zgodnie z art. 361 k.c. odpowiedzialność obejmuje jedynie normalne następstwa błędu, a na podstawie art. 362 k.c. odszkodowanie może zostać odpowiednio zmniejszone, jeżeli klient przyczynił się do powstania lub zwiększenia szkody. W rozpatrywanej sytuacji należy też odróżnić poszczególne składniki uszczerbku klienta. Sam podatek, który w wyniku błędu został zaniżony, a następnie dopłacony, co do zasady nie stanowi szkody, ponieważ klient musiałby go zapłacić również przy prawidłowym zaksięgowaniu dokumentów. Szkodą mogą być natomiast odsetki za zwłokę od zaległości podatkowej oraz dodatkowe koszty związane z korektą, jeżeli nie powstałyby bez błędu. Przy ustalaniu wysokości odszkodowania biuro może podnosić, że klient w okresie zaległości dysponował kwotą niezapłaconego podatku.

Korzystanie z podwykonawców a umowa z klientem

Samo korzystanie z podwykonawcy jest co do zasady dopuszczalne, jeżeli umowa z klientem tego nie wyłącza, a obowiązek osobistego świadczenia nie wynika z ustawy, umowy ani z właściwości świadczenia (art. 356 § 1 k.c.). W praktyce warto więc wyraźnie przewidzieć w umowie o obsługę księgową możliwość korzystania przez biuro z pracowników, współpracowników i podwykonawców. Nie zmienia to jednak zasad odpowiedzialności wynikających z art. 474 k.c. Odrębnym zagadnieniem jest przetwarzanie danych osobowych. Jeżeli biuro występuje jako podmiot przetwarzający dane na rzecz klienta i korzy-

eprasa.pl aa720785b0

sta z usług innego podmiotu przetwarzającego, art. 28 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (dalej: RODO) wymaga uprzedniego szczegółowego lub ogólnego pisemnego zezwolenia administratora. Co więcej, zgodnie z art. 28 ust. 4 RODO pierwotny podmiot przetwarzający ponosi wobec administratora pełną odpowiedzialność za wypełnienie obowiązków przez dalszy podmiot przetwarzający.

Regres wobec podwykonawcy i ubezpieczenie OC

Po naprawieniu szkody klienta biuro może wystąpić z roszczeniem przeciwko podwykonawcy. Podstawą będzie przede wszystkim umowa zawarta między biurem a podwykonawcą oraz art. 471 k.c. Jeżeli podwykonawca nienależycie wykonał swoje zobowiązanie i wskutek tego biuro musiało zapłacić klientowi odszkodowanie, poniesiony przez biuro wydatek może stanowić szkodę pozostającą w związku z naruszeniem umowy przez podwykonawcę. W przypadku korzystania z polisy OC należy także sprawdzić jej zakres. W art. 76h ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (dalej: uor) przewidziano obowiązkowe ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej przedsiębiorców wykonujących usługowe prowadzenie ksiąg rachunkowych. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z 6 listopada 2014 r. w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej przedsiębiorców wykonujących działalność z zakresu usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych – ubezpieczenie to obejmuje odpowiedzialność cywilną za szkody wyrządzone w związku z prowadzoną działalnością. To, czy konkretne zdarzenie jest objęte ochroną, należy jednak ocenić również na podstawie polisy i ewentualnych klauzul dodatkowych.

Podsumowując, za prawidłowe wykonanie umowy wobec klienta odpowiada biuro rachunkowe, nawet jeżeli bezpośrednią przyczyną szkody był błąd zewnętrznego podwykonawcy księgującego dokumenty. Biuro nie może co do zasady odesłać klienta z roszczeniem do podwykonawcy. Po naprawieniu szkody może natomiast dochodzić od niego odszkodowania na podstawie łączącej ich umowy.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 355 § 2, art. 356 § 1, art. 361, art. 362, art. 471, art. 472, art. 474 ustawy z 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 795)
- art. 76a, art. 76h ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 522, ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 1206)
- rozporządzenie Ministra Finansów z 6 listopada 2014 r. w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej przedsiębiorców wykonujących działalność z zakresu usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych (Dz.U. z 2014 r. poz. 1616)
- art. 28 ust. 2 i 4 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.Urz. UE L 119 z 4.05.2016, s. 1, ost. zm. DUUEL. UE L z 2021 r. nr 74, poz. 35)

©℗

Rafał Styczyński
doradca podatkowy, właściciel kancelarii doradztwa podatkowego,
autor licznych publikacji z dziedziny podatków

eprasa.pl aa720785b0

3 Informator dla klientów biur rachunkowych – kalendarium wydarzeń – listopad 2026 r.

1 listopada 2026 r.

Wnioski o rejestrację działalności w CEIDG tylko online

Od 1 listopada 2026 r. wnioski o rozpoczęcie jednoosobowej działalności gospodarczej można składać wyłącznie elektronicznie. Do końca października 2026 r. takie wnioski można było składać również osobiście w urzędzie albo wysłać listem poleconym. Podatnicy, którzy chcą zarejestrować działalność gospodarczą, mogą skorzystać z usługi Firma w aplikacji mObywatel. W usłudze tej można wypełnić wniosek, podpisać go elektronicznie i wysłać do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG) wprost z aplikacji. W trakcie wypełniania wniosku można również założyć skrzynkę do e-Doręczeń u dostawcy publicznego lub dodać adres skrzynki, którą podatnik już ma u dostawcy komercyjnego.

WAŻNE! Obowiązek składania wniosków o rozpoczęcie jednoosobowej działalności gospodarczej wyłącznie elektronicznie nie dotyczy osób niepełnoletnich rozpoczynających działalność gospodarczą. Takie osoby składają wnioski dotyczące wpisu do CEIDG na dotychczasowych zasadach do 31 października 2028 r.
Od 1 listopada 2028 r. pełna elektronizacja obejmie także wnioski dotyczące zawieszenia, wznowienia albo zakończenia działalności gospodarczej lub zmian we wpisie.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 16 ustawy z 13 marca 2026 r. o zmianie ustawy o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2026 r. poz. 507)

ŹRÓDŁO:

- komunikat Ministerstwa Cyfryzacji z 26 października 2026 r. pt. „Założenie firmy online? To proste z mObywatelem!" – opubl. na gov.pl/web/cyfryzacja

1 listopada 2026 r.

Podatek od zysków nadzwyczajnych

Od 1 listopada 2026 r. koncerny paliwowe są zobowiązane do zapłaty nowego podatku od nadzwyczajnych zysków z tytułu zbycia paliw ciekłych osiągniętych w okresie od

eprasa.pl aa720785b0

marca 2026 r. do marca 2027 r. Środki pochodzące z tego podatku mają pomóc sfinansować rządowy pakiet „Ceny Paliw Niżej", tzw. CPN.

Podatek od nadzwyczajnych zysków jest rozliczany w formie zaliczek miesięcznych oraz ostatecznego rozliczenia rocznego. Zaliczki należy wpłacać w terminie do 25. dnia miesiąca za miesiące poprzedzające (narastająco). Zeznanie roczne trzeba będzie złożyć elektronicznie do 31 grudnia 2027 r.

WAŻNE! Do 25 listopada 2026 r. koncerny paliwowe muszą wpłacić pierwszą zaliczkę na podatek od nadzwyczajnych zysków za okres od 1 marca do 31 października 2026 r. Wpłat podatku od zysków nadzwyczajnych należy dokonywać na mikrorachunek podatkowy, używając symbolu formularza/tytułu płatności: NZP (zaliczka na podatek), NZP-1 (podatek wynikający z zeznania rocznego), TWPOD (podatek wynikający z płatności organu egzekucyjnego za zadłużenia zobowiązanego objęte tytułem wykonawczym).
Podatnicy podatku od nadzwyczajnych zysków nie mogą zaliczać tego podatku do kosztów uzyskania przychodów.

PODSTAWA PRAWNA:

- ustawa z 18 września 2026 r. o podatku od nadzwyczajnych zysków osiągniętych w okresie od marca 2026 r. do marca 2027 r. ze zbycia paliw ciekłych (Dz.U. z 2026 r. poz. 1287)
- art. 38zb ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 554; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 1371)
- art. 52zu ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 592; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 1371)
- rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z 14 października 2026 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie rodzajów podatków, opłat lub niepodatkowych należności budżetowych, których wpłata jest realizowana przy użyciu mikrorachunku podatkowego (Dz.U. z 2026 r. poz. 1351)

1 listopada 2026 r.

Możliwość weryfikacji kontrahentów w ZUS

Od 1 listopada 2026 r. ZUS ma obowiązek udostępnić bankom, instytucjom finansowym, instytucjom kredytowym, instytucjom pożyczkowym oraz osobom prawnym, jednostkom organizacyjnym lub osobom fizycznym będącym przedsiębiorcami dane płatników składek w celu weryfikacji ich zdolności kredytowej oraz rzetelności jako partnera biznesowego. Dane te obejmują stan rozliczeń konkretnego płatnika z tytułu należnych składek, do poboru których uprawniony jest ZUS.

WAŻNE! Podatnicy, którzy chcą uzyskać od ZUS dane dotyczące ich kontrahentów, muszą złożyć w tej sprawie elektroniczny wniosek. ZUS ma obowiązek udostępnić posiadane dane bezpłatnie.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 1 i 2 ustawy z 12 września 2025 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2025 r. poz. 1413)

eprasa.pl aa720785b0

3 listopada 2026 r.

Podwyżka limitu zwolnienia z PCC dla sprzedaży rzeczy ruchomych

Od 3 listopada 2026 r. zostanie podwyższony limit zwolnienia z podatku od czynności cywilnoprawnych (PCC) dla sprzedaży rzeczy ruchomych. Przed zmianą limit ten wynosił 1000 zł. Po zmianie będzie to 3000 zł (podwyżka o 2000 zł).

WAŻNE! Do czynności cywilnoprawnych dokonanych przed 3 listopada 2026 r. podatnicy muszą stosować dotychczasowy limit zwolnienia w wysokości 1000 zł. Podwyższony do 3000 zł limit zwolnienia ma zastosowanie do czynności dokonanych od 3 listopada 2026 r.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 3 i art. 11 ustawy z 18 września 2026 r. o zmianie ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku od czynności cywilnoprawnych (Dz.U. z 2026 r. poz. 1354)

5 listopada 2026 r.

Mobbing i dyskryminacja w miejscu pracy – nowelizacja Kodeksu pracy

Od 5 listopada 2026 r. zmieniają się przepisy Kodeksu pracy dotyczące przeciwdziałania dyskryminacji w zatrudnieniu oraz przepisy odnoszące się do mobbingu. Nowelizacja upraszcza definicję mobbingu, wprowadza katalog przykładowych zachowań mogących stanowić przejaw mobbingu, a także modyfikuje przepisy dotyczące dyskryminacji, m.in. uzupełniając definicję dyskryminacji o dyskryminację przez skojarzenie i dyskryminację przez założenie. Pracodawca, który wypłaci pracownikowi zadośćuczynienie lub odszkodowanie z tytułu mobbingu, będzie miał prawo dochodzić od osoby, od której pochodziły zachowania stanowiące mobbing, wyrównania poniesionej szkody.

WAŻNE! Pracodawcy zatrudniający co najmniej 10 osób muszą ustalić w odrębnym regulaminie reguły, procedury i częstotliwość działań w obszarach przeciwdziałania naruszaniu godności oraz innych dóbr osobistych pracownika, przeciwdziałania naruszaniu zasad równego traktowania w zatrudnieniu, a także przeciwdziałania dyskryminacji oraz mobbingowi, jeżeli takie reguły i procedury nie są określone w układzie zbiorowym pracy lub w regulaminie pracy. Pracodawcy mają na to czas do 5 maja 2027 r. (6 miesięcy od dnia wejścia w życie nowelizacji).

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 1, art. 4 i art. 6 ustawy z 19 czerwca 2026 r. o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz ustawy – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2026 r. poz. 1046)

eprasa.pl aa720785b0

5 listopada 2026 r.

Uproszczenia w raportowaniu cen transferowych

Od 5 listopada 2026 r. zaczną obowiązywać uproszczenia w raportowaniu cen transferowych. W wyniku wprowadzonych zmian:

- informacja TPR będzie podpisywana na zasadach ogólnych. Prawo jej podpisania zyska każdy pełnomocnik posiadający pełnomocnictwo do podpisywania deklaracji składanych drogą elektroniczną. Obecnie informację TPR może podpisać tylko pełnomocnik będący adwokatem, radcą prawnym, doradcą podatkowym lub biegłym rewidentem,
- informacja TPR nie będzie już zawierała oświadczenia o zgodności lokalnej dokumentacji cen transferowych ze stanem rzeczywistym i rynkowości cen,
- wprowadzono zwolnienie dla mikroprzedsiębiorców oraz małych przedsiębiorców z obowiązku wskazywania w informacji TPR wartości wskaźników ogólnych mierzących sytuację finansową tych podmiotów,
- doprecyzowano zasady korekt cen transferowych (tzw. korekt kompensacyjnych) między podmiotami mającymi miejsce zamieszkania, siedzibę lub zarząd na terytorium Polski.

WAŻNE! Do 30 listopada 2026 r. podatnicy, u których rok podatkowy odpowiada kalendarzowemu, muszą złożyć informacje o cenach transferowych za 2025 r. Z powodu braku przepisów przejściowych odnoszących się do podpisywania przez pełnomocników informacji składanych za 2025 r. wątpliwości budzi, kto i na jakich zasadach może podpisać te informacje od 5 listopada 2026 r. Zwróciliśmy się w tej sprawie z pytaniem do MF. Odpowiedź opublikujemy niezwłocznie po jej otrzymaniu.

PODSTAWA PRAWNA

- art. 1 pkt 3 i 4, art. 2 pkt 1 i 2, art. 4 i art. 6 ustawy z 18 września 2026 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz.U. z 2026 r. poz. 1371)

Listopad 2026 r. **UWAGA! Liczy się stan zatrudnienia na dzień 30 listopada**

Obowiązek wypłaty zasiłków w 2027 r.

O tym, czy w kolejnym roku zasiłki będzie wypłacał ZUS czy płatnik składek, decyduje liczba zgłoszonych osób do ubezpieczenia chorobowego na dzień 30 listopada danego roku. Jeśli 30 listopada 2026 r. zgłoszonych do tego ubezpieczenia będzie co najmniej 21 osób, płatnikiem zasiłków w 2027 r. będzie płatnik składek. W przeciwnym razie zasiłki wypłaci ZUS. Zmniejszenie lub zwiększenie liczby ubezpieczonych w okresie po 30 listopada danego roku nie powoduje zmiany płatnika zasiłków.

eprasa.pl aa720785b0

WAŻNE! Ustalając liczbę ubezpieczonych, należy do niej wliczyć osoby podlegające ubezpieczeniu chorobowemu zarówno obowiązkowo (np. pracownicy), jak i dobrowolnie (np. zleceniobiorcy czy osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą). W zestawieniu tym nie należy ujmować m.in. osób przebywających na urlopie bezpłatnym czy wychowawczym.
Gdy płatnik zasiłku znajdzie się w trudnej sytuacji finansowej lub zaszło niezależne od niego zdarzenie losowe, może złożyć do ZUS wniosek o przejęcie wypłaty świadczeń przez ZUS.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 61 ustawy z 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 854; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 1123)

Listopad 2026 r.

Limit przychodów dla działalności nierejestrowanej będzie wyższy w 2027 r.

Od 1 stycznia 2027 r. wzrośnie limit przychodów uprawniający do prowadzenia działalności nierejestrowanej. Limit ten jest limitem kwartalnym i wynosi 225% minimalnego wynagrodzenia. Ponieważ od 1 stycznia 2027 r. minimalne wynagrodzenie za pracę będzie wynosić 4950 zł brutto, to limit przychodów wyniesie 11 137,50 zł (4950 zł × 225%). W 2026 r. limit ten jest niższy i wynosi 10 813,50 zł (4806 zł × 225%).

WAŻNE! Do limitu przychodów uprawniających do prowadzenia działalności nierejestrowanej wlicza się przychody należne, nawet jeśli nie zostały jeszcze faktycznie otrzymane (gdy klient jeszcze nie zapłacił za nabyty towar albo usługę). Nie wlicza się wartości zwróconych towarów, udzielonych bonifikat i skont (czyli na przykład obniżek za uregulowanie płatności przed terminem).
W przypadku przekroczenia kwartalnego limitu przychodów działalność zostanie uznana za działalność gospodarczą. W ciągu 7 dni od momentu przekroczenia limitu należy zarejestrować działalność gospodarczą w CEIDG.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 5 ustawy z 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 1480)
- rozporządzenie Rady Ministrów z 14 września 2026 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2027 r. (Dz.U. z 2026 r. poz. 1213)

Listopad 2026 r.

Wydłużenie wyłączenia poboru podatku u źródła na kolejne dwa lata

MF wydał rozporządzenie wydłużające wyłączenie stosowania mechanizmu *pay and refund* przez tzw. płatników technicznych. Obecnie obowiązujące przepisy przewidują takie

eprasa.pl aa720785b0

wyłączenie tylko do końca 2026 r. MF zdecydował się je wydłużyć do końca 2028 r. Wyłączenie dotyczy podatku u źródła potrącanego przez płatników technicznych m.in. od odsetek i dyskonta od papierów wartościowych.

WAŻNE! Mechanizm pay and refund to obowiązkowy pobór przez płatników podatku u źródła według stawki krajowej, z prawem do zwrotu całości bądź części podatku. Płatnik musi potrącić podatek u źródła według stawki krajowej, gdy suma należności, m.in. z tytułu odsetek od papierów wartościowych, przekroczy w ciągu roku 2 mln zł. Dopiero po zapłacie podatku według stawki podstawowej płatnik lub zagraniczny podatnik mogą się starać o ewentualny zwrot zapłaconego podatku.

PODSTAWA PRAWNA:

- rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z 21 października 2026 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wyłączenia obowiązku poboru zryczałtowanego podatku dochodowego od osób prawnych (Dz.U. z 2026 r. poz. 1406)

Listopad 2026 r.

MF nie planuje podwyżki limitu zwolnienia podmiotowego VAT w 2027 r.

MF potwierdziło, że w 2027 r. nie przewiduje podwyżki limitu zwolnienia podmiotowego z VAT. Obecnie limit ten wynosi 240 000 zł i pozostaje na poziomie średniej w Unii Europejskiej. MF zapewniło, że na bieżąco analizuje możliwości budżetowe, w związku z czym wysokość obowiązującego progu zwolnienia w VAT może podlegać dalszej weryfikacji w kolejnych latach podatkowych w oparciu o aktualne wskaźniki makroekonomiczne.

WAŻNE! Ze zwolnienia podmiotowego z VAT mogą skorzystać podatnicy, u których wartość sprzedaży, z wyłączeniem podatku, nie przekroczyła w poprzednim ani bieżącym roku podatkowym kwoty 240 000 zł. Przedsiębiorca korzystający ze zwolnienia podmiotowego nie nalicza VAT na fakturach (wystawia faktury bez VAT lub rachunki), nie składa deklaracji JPK_V7, ale ma obowiązek prowadzenia ewidencji sprzedaży.

ŹRÓDŁO:

- odpowiedź na interpelację poselską nr 19770 w sprawie realnej wartości limitu zwolnienia podmiotowego z podatku VAT (ID informacji: 712051) – opubl. 7 października 2026 r. na eureka.mf.gov.pl

Listopad 2026 r.

Wykazywanie w JPK_KR_PD zagranicznego kontrahenta z kilkoma numerami VAT UE – wyjaśnienia MF

MF wyjaśniło wątpliwości dotyczące tego, jak wykazywać w węźle „Kontrahent" w JPK_KR_PD kontrahenta, który ma siedzibę w jednym kraju, do VAT jest zarejestrowany jesz-

eprasa.pl aa720785b0

cze w kilku innych państwach i w zależności od transakcji posługuje się różnymi numerami VAT UE. Zdaniem MF, jeśli w danym roku na różnych dokumentach otrzymanych od tego samego kontrahenta pojawiały się różne numery VAT UE, to takiego kontrahenta w węźle „Kontrahent" należy wykazać wielokrotnie:

- podając w polu T_1 numer kontrahenta (nadawany przez jednostkę), za pomocą którego można jednoznacznie zidentyfikować podmiot w systemie finansowo-księgowym jednostki. Identyfikatory w polu T_1 muszą być unikalne i jednoznacznie identyfikować podmiot w systemie finansowo-księgowym jednostki,
- podając w polu T_2 dwuliterowy kod kraju, w którym kontrahent ma nadany identyfikator podatkowy, według standardu ISO, np. GR dla Grecji,
- wpisując w polu T_3 pełny numer VAT UE razem z prefiksem, np. EL123456789, czyli dokładnie taki, jak widnieje na otrzymanym od kontrahenta dokumencie.

WAŻNE! Podatnicy otrzymujący faktury VAT od zagranicznych podatników, którzy są zarejestrowani do VAT w kilku krajach UE, muszą pamiętać, aby wykazać ich w węźle „Kontrahent" w JPK_KR_PD wielokrotnie – odrębnie dla każdego numeru VAT-UE, którym kontrahent posłużył się na fakturze.

ŹRÓDŁO:

- informacja Ministerstwa Finansów na pytania dziennikarzy z 2 października 2026 r., przekazana do mediów (ID informacji: 715511) – opubl. 23 października 2026 r. na eureka.mf.gov.pl

Listopad 2026 r.

Pytanie o podatki i cło można zadać również zdalnie – nowa usługa KAS

KAS uruchomił nową usługę, dzięki której podatnicy mogą uzyskać informacje na temat przepisów podatkowych lub celnych bez wychodzenia z domu. Wystarczy skorzystać z formularza kontaktowego „Napisz do nas" na stronie podatki.gov.pl i otrzymać odpowiedź na swój adres e-mail. Formularz umożliwia zadanie pytań m.in. dotyczących PIT, CIT, NIP, akcyzy, INTRASTAT, PCC i gier hazardowych. Aby wysłać pytanie, należy:

- wybrać temat sprawy,
- wpisać treść pytania,
- podać adres e-mail,
- potwierdzić adres e-mail kodem otrzymanym w wiadomości,
- wysłać zgłoszenie.

WAŻNE! Za pomocą nowej usługi nie są obsługiwane pytania dotyczące indywidualnych rozliczeń konkretnego podatnika. W takich sprawach należy kontaktować z infolinią KAS i uwierzytelnić za pomocą telePIN-u lub wystąpić o indywidualną interpretację podatkową.

ŹRÓDŁO:

- komunikat KAS z 26 października 2026 r. pt. „Masz pytanie na temat podatków lub cła? Skontaktuj się online z Krajową Administracją Skarbową" – opubl. na gov.pl/web/kas

eprasa.pl aa720785b0

Listopad 2026 r.

Nowy adres Internetowego Konta Klienta dla użytkowników systemu e-TOLL

Zmianie uległ adres internetowy serwisu dla użytkowników systemu e-TOLL – Internetowego Konta Klienta (IKK). Nowy adres to ikk.etoll.gov.pl. Korzystanie z niego jest bezpieczne, a wszystkie dane użytkowników oraz dotychczasowe funkcjonalności IKK pozostają bez zmian.

WAŻNE! Jeżeli podatnik wejdzie na dotychczasowy adres serwisu internetowego: mojekonto.etoll.gov.pl, automatyczne zostanie przekierowany na nowy adres, bez konieczności podejmowania dodatkowych działań. Internetowe Konto Klienta jest obecnie dostępne za pośrednictwem strony etoll.gov.pl, po wybraniu kafelka „Przejdź do IKK" oraz linku: ikk.etoll.gov.pl.

ŹRÓDŁO:

- komunikat KAS z 21 października 2026 r. pt. „Zmiana adresu serwisu Internetowe Konto Klienta (IKK)" – opubl. na gov.pl/web/kas

Listopad 2026 r.

KAS ostrzega przed fałszywymi wiadomościami w sprawie korekty plików JPK_VAT

KAS ostrzega podatników przed oszustami podszywającymi się pod Ministerstwo Finansów i Krajową Administrację Skarbową, którzy rozsyłają fałszywe wiadomości e-mail dotyczące weryfikacji lub korekty plików JPK_VAT. Celem oszustów jest wyłudzenie poufnych informacji, takich jak dane osobowe, numery rachunków bankowych czy hasła do poczty elektronicznej. Wiadomości zachęcają do kliknięcia w niebezpieczne linki lub otwarcia załączników. Po kliknięciu w link użytkownik jest przekierowywany do serwisu, który może wymagać podania poufnych danych. KAS podkreśla, że powiadomienia dotyczące JPK_VAT nie zawierają linków ani próśb o logowanie do jakichkolwiek systemów.

WAŻNE! KAS przypomina, aby nie podawać nikomu poufnych informacji, zwłaszcza po otrzymaniu podejrzanych wiadomości e-mail czy SMS zawierających prośbę o udostępnienie danych. Podatnicy, którzy otrzymali wiadomości e-mail lub SMS, które budzą ich wątpliwości, lub gdy ktoś zadzwonił do nich, podając się za pracownika urzędu skarbowego i zażądał wrażliwych informacji, powinni niezwłocznie skontaktować się z infolinią KAS: 22 330 03 30 i wyjaśnić zaistniałą sytuację. KAS zachęca również do korzystania z platformy CERT, która służy do zgłaszania wszelkich incydentów w zakresie cyberbezpieczeństwa.

ŹRÓDŁO:

- komunikat KAS z 16 października 2026 r. pt. „Przestrzegamy przed oszustami, którzy wysyłają fałszywe maile" – opubl. na gov.pl/web/kas

©℗

Katarzyna Wojciechowska
prawnik, ekspert w zakresie podatków dochodowych, redaktor „MONITORA księgowego"

eprasa.pl aa720785b0